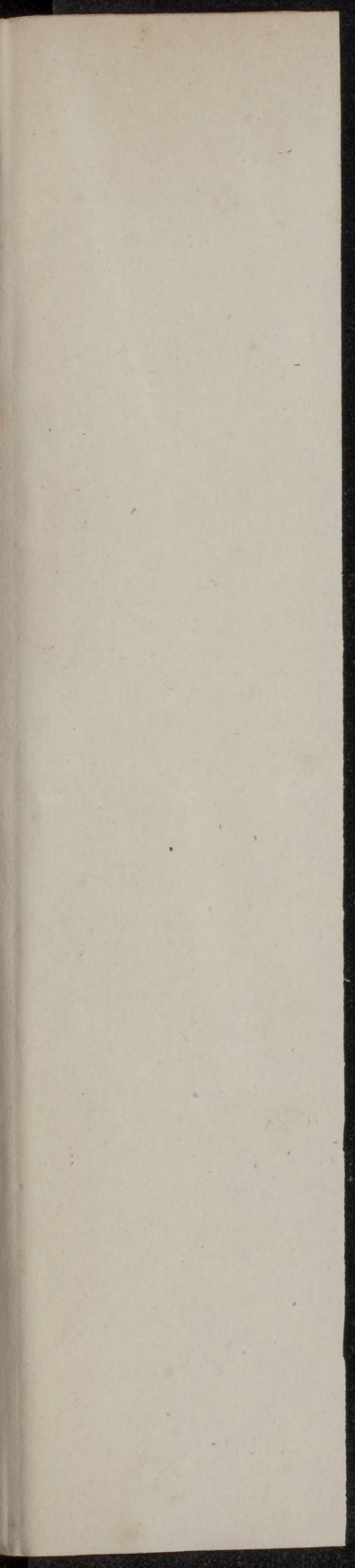
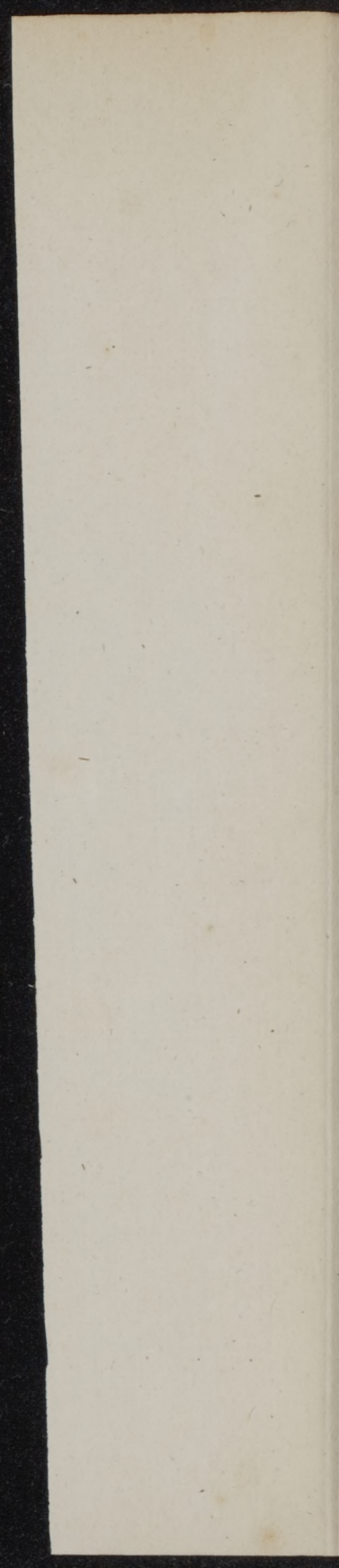

~~V. O. 532~~

201.

E. D.

NEDERLANDSCHE PANDICTEN

OF

VERBODENDE VAN WETTEN

IN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

FEDERALE RECHTSPALDIKTAT

DE

VERZAMELDE VAN WETTEN

IN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF
VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET
KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,

DOOR

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

TO AMSTERDAM, DE

AM. VERZAMELING VAN WETTEN

VERZAMELING VAN WETTEN

1831.

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

VERZAMELING VAN WETTEN

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

Gedrukt te 's Gravenhage, bij
Gebrs. GIUNTA D'ALBANI.

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,

DOOR

Mr. W. Y. VAN HAMELSVELD,

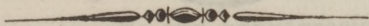
IN LEVEN

RAAD IN HET HOOG GERECHTSHOF TE 's GRAVENHAGE,

VOORTGEZET DOOR

Mr. P. SIMONS.

~~~~~  
ZEVENDE DEEL.  
~~~~~


Te AMSTERDAM, bij
J. C. VAN KESTEREN.

~~~~~
1840.

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

VOORRECHT

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

DOOR

M. W. Y. VAN HANDELVELD,

1810.

VOORBERIGT.

Bij de uitgave van dit deel heb ik weinig te zeggen: in hetzelfde zijn opgenomen al de verordeningen, die, met betrekking tot de plaatselijke Besturen, van algemeen belang kunnen gerekend worden: daarentegen zijn slechts zeer weinige bijzondere bepalingen in deze Verzameling voorhanden, en alleen diegenen, welke met de algemeene reglementen in een naauw verband staan, of die uit den aard der zaak volstrekt in dit werk gevonden moeten worden. — Indien men toch alles, wat voor bijzondere gemeenten bij verschillende besluiten is vastgesteld, wilde opnemen, dan zou dit deel tot eene bovenmatige grootte zijn aangegroeid.

Ik heb bij de bewerking van dit deel de volgende orde in het oog gehouden:

- 1°. De eigenlijke Besturen in de gemeenten;*
- 2°. Derzelver financiële aangelegenheden;*
- 3°. De verordeningen van politie.*

Den staat der traktementen en presentiegelden, achter dit deel, en behoorende bij bladz. 52, te voeren, zoo ik mij niet bedrieg, niet uitgegeven, ben ik aan de goedheid verplicht van Zijne Excell. den Minister van Binnenlandsche Zaken: welke hooge Staatsdienaar in welwillenheid jegens anderen door weinigen wordt geëvenaard, door niemand overtroffen. Zijne Excellentie zal, hoop ik, hiervoor mijn' openlijken dank wel willen ontvangen.

Op het vorige deel zijn, door bevoegde beoordeelaren, verschillende aanmerkingen gemaakt, welke door mij met dankbaarheid zijn ontvangen. Naar aanleiding derzelve, wordt een bijvoegsel op het zesde deel gratis hierbij uitgegeven.

De uitgever, die bij dit deel eene supplementaire lijst der Inteekenaren voegt, vraagt versooning voor de fouten, welke er ingeslopen mogten zijn, en verklaart zich bereid dezelve, na opgave, in een volgend deel te verbeteren, dat in den loop van dit jaar zal worden uitgegeven.

P. SIMONS.

VERVOLG

OP DE

NAAMLIJST DER H.H. INTEEKENAREN.

Alphen (Mr. A. S.), Lid bij den Raad van Justitie te *Soerabaya*.
Alta (E. J.), Secretaris van het Grietenij-Bestuur Barradeel te
Sexbierum.

Bakkenes (L. van), Boekhandelaar te *Amsterdam*.

Benthem en Jutting (van), Boekhandelaren te *Middelburg*.

Berg, Pz. (F. van den), Burgemeester voor de Gemeente *Haghefeijn*.

Beufechem (J. M. van), Prefident bij den Raad van Justitie te
Batavia.

Bik (F. Butin), Secretaris bij den Directeur-Generaal van Financien te *Batavia*.

Binkes (C.), Secretaris en Ontvanger van het Grietenij-Bestuur van *Wonseradeel*.

Binkes (R.), Jur. Stud. te *Franeker*.

Blikman (H.), Boekhandelaar te *Amsterdam*.

Bodde (G.), Burgemeester en Notaris te *Meerkerk*.

Bode (K. M.), Notaris te *Prinsenhage*.

Boekee (F.), Boekhandelaar te *Dordrecht*.

- Bol (Mr. D. R.), Advocaat-Procureur en Notaris te *Soerabaya*.
 Brugghen (C. T. van der), Advocaat te *Utrecht*.
 Bus (Mr. L. H. du), Raad bij het Hooge Gerechtshof te *Batavia*.
 Buysing (A.), Notaris te *Kollum*. (in *Vriesland*)
- Cattenburgh (R. C. van), Directeur van 's lands producten en civiele magazijnen te *Batavia*.
 Clignett (A. H.), Griffier bij den Raad van Justitie te *Samarang*.
 Cochius (F. D.), Generaal-Majoor, Kommandant van het Indische leger te *Batavia*.
 Convent ten Oever (Mr. van), Advocaat te *Rotterdam*.
- Don (J. P.), Lid der Wees- en Boedelkamer te *Soerabaya*.
 Dull (C. W.), te *Groningen*.
- Eck (W. Willems van), Griffier van het Kantongerecht, kanton *Vianen* te *Vianen*.
 Eidsma (J. Wiggers), Jur. Stud. te *Franeker*.
 Engelkens (Mr. H. J.), Wethouder te *Winschoten*.
- Feenstra (T.), Burgemeester voor de Stad *Leeuwarden*.
 Filz (Mr. P. T.), Lid bij den Raad van Justitie te *Samarang*.
 Fontein (Mr. F. G.), President bij den Raad van Justitie te *Soerabaya*.
- Geertsfema (M. E. J.), Ommegaand Regter bij den Raad van Justitie te *Soerabaya*.
 Gemeentebestuur (Het) te *Maarseveen*.
 Gerlsma (J. Albarda), Secretaris van het Grietenij-Bestuur Hemelum - Oldephaert en Noordwolde te *Koudum*.
 Giezen (H.), Burgemeester voor de Gemeente *Veendam*.
 Goldman (J. C.), Raad van Indie te *Batavia*.
 Graft (Mr. A. van der), Notaris te *Middelburg*.
 Greve (F. de), Hoogleeraar voor de bibliotheek van het Athenaeum te *Franeker*.
 Grietenij-Bestuur (Het) te Ængwirden te *Heereveen*.

- Haer (B. A. Boelens van der), Jur. Stud. te *Leeuwarden*.
- Haersma (Sijbrand van), Grietman voor het Grietenij-Bestuur Achtkarspelen te *Buitenpost*.
- Helbach (D. T. H.), Waarnemend Inspecteur der Financien te *Soerabaya*.
- Heijting (Mr. A.), Fyskaal bij den Raad van Justitie te *Samarang*.
- Karsten (H. J.), Jur. Stud. te *Groningen*.
- Kempenaer (Jonkheer Onne Reint van Andringa de), Grietman voor het Grietenij-Bestuur Rauwerderhem te *Leeuwarden*.
- Kemper (Jan Pieter), Burgemeester der Gemeente Ouder-Amstel en Suppleant - Vrederegter in het kanton van Ouder-Amstel te *Ouder-Amstel*.
- Kesteren (J. G. van), Notaris te *Culemborg*.
- Kikkert (R.), Boekhandelaar te *Vlaardingen*.
- Kooij (J.), Assistent-Resident van Grisee te *Grisee*.
- Lagerweij (H.), Boekhandelaar te *Dordrecht*.
- Lees-Museum (Het) te *Amsterdam*.
- Loifel (R. J.), Lid bij den Raad van Justitie te *Batavia*.
- Lucasfen (T.), Kolonel-Inspecteur der militaire Administratie te *Batavia*.
- Meer en Verbruggen (van der), Boekhandelaren te *Rotterdam*.
- Merkus (Mr. P.), Raad van Indie te *Batavia*.
- Molenaar (J.), Notaris en Secretaris te *Soetermeer*.
- Mulier (T.), Jur. Stud. te *Leyden*.
- Nauta (Mr. R. G. Rinia van), Raad bij het Hooge Geregts-hof te *Batavia*.
- Nijhoff (J. A.), Boekhandelaar te *Arnhem*.
- Oeberius (O. Braunius), Secretaris van het Grietenij-Bestuur van het Bildt te *Sint-Anna-Parochie*.
- Offerhaus (H. J.), Advocaat en Notaris te *Delfzijl*.

- Palm (W. A.), Griffier bij den Raad van Justitie te *Soerabaya*.
 Pietermaat (Mr. D. F. W.), Resident van Batavia te *Batavia*.
 Pool (J. A.), Procureur te *Nijmegen*.
 Pool (J. F.), Notaris te *Drunen*.
 Poortman (C.), Particulier te *Maasfluis*.
 Prince (J. F. de Bruijn), Resident van Bezoekie te *Bezoekie*.
 Quaestius (A.), Jur. Stud. te *Leyden*.
 Raalten (C. van), Waarnemend Secretaris van den Landraad te *Soerabaya*.
 Rees (P. van), Secretaris der Residentie Batavia te *Batavia*.
 Reitz (Mr. D. G.), Lid bij den Raad van Justitie te *Batavia*.
 Rengers (Sjuck van Welderen Baron), Lid van de 2de Kamer der Staten-Generaal, Grietman van Wijmbritseradeel te Ijsbrechtum voor het Grietenij-Bestuur te *Sneek*.
 Rengers (W. C. G. van Welderen Baron), Grietman van Lemsterland voor het Grietenij-Bestuur aan *de Lemmer*.
 Reijnst (J. C.), Directeur-Generaal van Financien te *Batavia*.
 Riemsdijk (W. H. H.), Secretaris van Soerabaya te *Soerabaya*.
 Ruardi (O. J.), Secretaris en Gemeente-Ontvanger te *Slotten* voor het Stedelijk Bestuur.
 Ruloffs (J. P. C.), Kapitein ter zee, Hoofd-Administrateur der Marine te *Batavia*.
 Schalij (J.), Burgemeester te *Jutphaas*.
 Schmidt (J. C.), Fiscaal bij den Raad van Justitie te *Batavia*.
 Schot (Mr. G.), Advocaat te *Franeker*.
 Schrader (J. H. C.), 1ste Commies bij den Resident van *Batavia*.
 Seegers (P. L.), Candidaat Notaris te *Oosterhout*.
 Sevenhoven (J. J. van), Raad van Indie te *Batavia*.
 Siccama (J. F. Hora), Waarnemend Resident van *Bantam*.
 Siccama (Mr. J. Rengers Hora), Advocaat en Notaris te *Hoogezaand*.
 Sieburgh (Mr. G. J.), President in den Raad van Justitie te *Samarang*.

- Slingerlandt (J. van), Lid van den Raad van Justitie te *Batavia*.
Slooten (Mr. J. van), Advocaat in de *Wildervank*.
Sluijter (C.), Algemeene Ontvanger te *Soerabaya*.
Smit (M.), Boekhandelaar te *Groningen*.
Son (H. S. van), Waarnemend Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen te *Batavia*.
Spiering (Mr. J. H.), Procureur-Generaal bij het Hooge Geregts-hof te *Batavia*.
Sterk (F. P.), Boekhandelaar te *Breda*.
Stheeman (Mr. U. E.), Burgemeester van de Gemeente *Scheemda*.
Stragen (C. E. van), Notaris te *Wijk bij Duurstede*.
Sijbouts (Mr. H.), Advocaat te *Leeuwarden*.
Tuuk (Mr. S. van der), Lid bij den Raad van Justitie te *Soerabaya*.
Verkade (P.), te *Vlaardingen*.
Verploegh (Mr. J. A.), Raad bij het Hoog Geregts-hof te *Batavia*.
Visfcher (Mr. C.), Raad bij het Hoog Geregts-hof te *Batavia*.
Vloten (Mr. A. A. van), Fiskaal bij den Raad van Justitie te *Soerabaya*.
Vreede (Mr. G. W.), Advocaat te *Gorinchem*.
Westrik (Mr.), te *Arnhem*.
Wiersma (C.), Jur. Stud. te *Franeker*.
Willer (T. J.), Secretaris bij den Ommegaanden Regter van den Raad van Justitie te *Soerabaya*.
Winter (A.), President der Algemeene Rekenkamer te *Batavia*.
Wolff (P.), Secretaris voor het Gemeentebestuur *Etten en Leur*.
Ypma (Th.), Boekhandelaar te *Franeker*.
-

MISSTELLINGEN

IN DE

EERSTE NAAMLIJST DER H.H. INTEEKENAREN.

- Pag. 17 staat : C. H. Hoovingh, te *Amsterdam*, lees : C. H. Hooving, Griffier van Policie te *Amsterdam*.
- ” 27 — Mr. W. Willink, Jr. Advokaat te *Amsterdam*, lees : Mr. W. Willink, Jrzn., Advocaat te *Amsterdam*.
- ” 28 — P. A. Zijlstra, Jur. Stud. te *Groningen*, lees : Advocaat te *Harlingen*.

I N H O U D

VAN HET

Z E V E N D E D E E L.

STEDELIJKE EN PLAATSELIJKE BESTUREN.

- Reglement voor het Bestuur in de steden, van den
4den Januarij 1824 . . . . . Bladz. 2
- Besluit, betreffende de Officiëren van den civielen
staat voor de stad *Amsterdam*, van den 14den Fe-
bruarij 1823 . . . . . „ 42
- Besluit, houdende, dat de bepalingen, omtrent den
civielen staat te *Amsterdam*, bij voortduring in kracht
blijven, van den 9den Maart 1824 . . . . . „ 44
- Besluit, houdende vaststelling van en bepalingen
wegens de *presentiegelden* van de leden der stedelijke
Raden, en de *traktementen* en *presentiegelden* van de
Burgemeesteren, Wethouderen en Schepenen, van
den 6den Augustus 1824 . . . . . „ 52

Reglement op het Bestuur ten platten lande, van den 23sten Julij 1825	Bladz. 55
Extract uit het reglement der provincie <i>Vriesland</i>	„ 98
Extract uit het reglement der provincie <i>Noordbrabant</i>	„ 99
Besluit, wegens het plaatselijk Bestuur te <i>Appin-gadam</i> , <i>Delfzijl</i> en <i>Winschoten</i> , van den 31sten Julij 1825	„ 102
Besluit, houdende vaststelling van eenige bijzondere bepalingen, welke, ten aanzien van het plaatselijk Bestuur te <i>Delfshaven</i> , zullen worden in acht genomen, van den 26sten October 1825	„ 105
Instructie voor de Secretarissen der gemeenten ten platten lande, in de provincie Zeeland	„ 107
Instructie voor de Ontvangers der gemeenten ten platten lande, in de provincie Zeeland	„ 113
Besluit, houdende algemeene voorschriften omtrent de toekomstige regeling der borgtogten van de Ontvangers der steden en gemeenten, van den 28sten September 1816	„ 123
Besluit, wegens den borgtogt der Gemeenteontvangers ten platten lande, van den 6den April 1823	„ 128
Besluit, houdende bepalingen betrekkelijk de formatie en executie van begrootingen voor de behoeften der gemeenten, van den 18den Februarij 1814, n ^o . 5	„ 129

- Besluit, houdende bepalingen omtrent het indienen der begrotingen van plaatselijke behoeften (*zie Staatsblad van 1814, n°. 27*) . . . . . Bladz. 134
- Besluit, houdende een reglement op het heffen van stedelijke en plaatselijke belastingen, van den 23sten December 1813, n°. 8 . . . . . ” 136
- Wet, waarbij aan de plaatselijke Besturen het regt wordt toegekend tot het invorderen, bij parate executie, van zoodanige belastingen, als door middel van personen om- of aanflag geheven worden, van den 17den Februarij 1815 . . . . . ” 143
- Besluit, houdende bepalingen omtrent de plaatselijke belastingen, van den 4den October 1816. . . . . ” 149
- Wet, houdende bepalingen ter verzekering van de rigtige invordering der *plaatselijke belastingen*, van den 29sten April 1819 . . . . . ” 153
- Besluit, nopens de toepassing der wet van denzelfden dag (n°. 15), op de in werking zijnde reglementen op de *plaatselijke belastingen*, van den 29sten April 1819 . . . . . ” 159
- Besluit, houdende bepaling nopens de vervolgingen bij het invorderen van *plaatselijke belastingen*, van den 16den Julij 1828. . . . . ” 161
- Resolutie, houdende de belastingen in de hoofdstad, van den 28sten December 1822 . . . . . ” 165
- Reglement, houdende bepalingen zoo ter verzekering der opcenten op den principalen Rijks-accijns op het middel van den *wijn* en van het *gedistilleerd*, bij Zijner Majesteits besluiten van den 14den en 23sten December 1822, en 24sten Februarij 1823, aan de stad *Rotterdam* geaccordeerd, als tot wegneming der bezwaring van den handel, van den 6den Mei 1823 . . . . . ” 173

Reglement op de heffing der belastingen op het *geslagt*, de *wijnen* en het *binnenlandsch gedisteleerd*, in de gemeenten en ten platten lande der provincie Zeeland, en de steden *Hulst* en *Axel*: met het Reglement, houdende transitoire bepalingen op derzelver invoering; goedgekeurd bij Zijner Majesteits befluit van den 9den December 1826 . . . . . Bladz. 178

Reglement, houdende transitoire maatregelen tot invoering der opcenten of belasting op het *geslagt*, den *wijn* en het *binnenlandsch gedisteleerd*, in de gemeenten ten platten lande van de provincie Zeeland, en de daarmede ten dezen gelijk gestelde steden *Hulst* en *Axel*. . . . . ” 189

Besluit, houdende het reglement op den in-, uit- en doorvoer van veraccijnsde waren, mitsgaders eenige bepalingen omtrent de rigtige voldoening der opcenten, ten behoeve der gemeenten ten platten lande der provincie Utrecht, van den 18den Junij 1824. . . . . ” 192

Reglement op den in-, uit- en doorvoer van veraccijnsde waren; mitsgaders eenige bepalingen omtrent de rigtige voldoening der opcenten, ten behoeve der gemeenten ten platten lande der provincie Utrecht . . . . . ” 193

Reglement, volgens hetwelk, ten behoeve van de gemeenten in de provincie Overijsfel, zullen geheven worden vijftig opcenten, op den principalen Rijks - accijns op het binnen- en buitenlandsch gedisteleerd, alsmede de heffing eener plaatselijke belasting, in evenredigheid van het getal dier opcenten, op de elders veraccijnsde en binnen de voormelde gemeenten ingevoerd wordende sterke dranken . . . . . ” 205

Besluit, wegens het heffen van opcenten op den Rijks - accijns van bieren en azijnen, ten behoeve der gemeenten, van den 10den November 1826 . . . . . Bladz. 212

Decisie op de vraag: of de provincien en gemeenten, ondanks de onubaarheid van een aantal aanslagen in de directe belastingen, echter aanspraak kunnen maken op het volle bedrag der opcenten, respectievelijk ten behoeve derzelven, op de kohie- ren uitgetrokken, van den 9den Julij 1824 . . . . . „ 217

Besluit, houdende verzekering van een' geregel- den gang voor alle, in zake van plaatselijke midde- len, ten gevolge van bekeuringen, gesloten worden- de transactien, behooren onderworpen te zijn, van den 10den Augustus 1827. . . . . „ 219

Misfive van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende inlichtingen ten aanzien der heffing van plaatselijke opcenten op *den buitenlandschen wijn en het buitenlandsch gediste- leerd*, van den 16den Junij 1830. . . . . „ 221

Besluit, betreffende eenige nadere verordeningen, omtrent de goedkeuring van tarieven en reglementen van de in te voeren plaatselijke belasting, van den 15den December 1831. . . . . „ 225

Circulaire, behelzende onderscheidene *voorschrif- ten* betrekkelijk de *comptabiliteit* der *grond- en per- sonele belasting* en van het *patentregt*, over de diensten 1833, 4 eerste maanden, en 18³³/₃₄, van den 18den Januarij 1834. . . . . „ 228

Besluit, wegens het sluiten der stads boomen en poorten, van den 24sten Mei 1824. . . . . „ 230

- Reglement op het sluiten en openen der poorten en der boomen van de haven te *Schoonhoven*, mitsgaders tarief op het heffen van poort- en boomgeld aldaar ..... Bladz. 231
- Reglement op het openen en sluiten der poorten, en de poortgelden, te *Rotterdam*; goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 24sten Mei 1824.... „ 233
- Reglement op het sluiten der poorten, en tarief voor de heffing van poort-, boom- en wipgelden, binnen de stad *Leeuwarden*, van den 24sten September 1825 ..... „ 236
- Besluit, waarbij de regten voor afschriften van, of extracten uit akten van den burgerlijken stand verschuldigd, op eenen eenparigen voet worden vastgesteld, van den 24sten Mei 1827..... „ 242
- Besluit, houdende uitlegging van art. 1 van dat van den 21sten Mei 1827 (*Staatsblad* n°. 27), betreffende het heffen van regten voor de afgifte van afschriften of uittreksels van akten, van den 5den December 1827..... „ 244
- Besluit, houdende algemeene bepalingen betreffende de heffing van leges- en expeditie-gelden bij de plaatselijke secretarissen, van den 29sten Augustus 1839 ..... „ 245
- Besluit, betreffende de onderwerping aan de functie des Konings van aanvragen, ter verruiling, of uitgifte op jaarlijksche renten, of in erfpacht van stedelijke vaste goederen, van den 22sten Augustus 1817..... „ 248
- Besluit, betreffende de autorisatie tot het scheiden van gemeentegoederen, van den 21sten Julij 1818..... „ 249

- Dispositie, houdende inlichtingen tot beter verstand van art. 71 van het stedelijk Regerings-reglement en art. 35 van het Reglement op het Bestuur ten platten lande, met betrekking tot den aan- of verkoop van roerende gemeentegoederen, van den 5den Junij 1828 ..... Bladz. 252
- Besluit van de Gedeputeerde Staten van Zeeland, houdende mededeeling eener Koninklijke decisie omtrent het verpachten van stads eigendommen, van den 6den Januarij 1837..... " 253
- Besluit, opzigtens de betaling van vier per cent der opbrengsten van alle eigendommen, overgaande in de doode hand, van den 30sten September 1828. " 254
- Besluit, betrekkelijk de banken van leening, van den 31sten October 1826..... " 257
- Besluit, omtrent de wijze van verkooping van verpande goederen in de banken van leening, van den 24sten Mei 1828..... " 270
- Besluit, nopens de wijze van verkooping van verpande goederen in de banken van leening, van den 15den Januarij 1829..... " 271
- Besluit, houdende verordeningen op het stuk der broodzetting, van den 25sten Januarij 1826..... " 272
- Instructie, gegeven door den Minister van Binnenlandfche Zaken, op de uitvoering van Zijner Majesteits besluit van den 25sten Januarij 1826 (*Staatsblad* n°. 6), nopens de *broodzetting*..... " 278

Memorie van toelichting, <i>behoorende</i> bij de voor- gaande Instructie	Bladz. 288
Circulaire, omtrent de <i>broodzetting</i> , van den 29sten Maart 1827.....	” 306
Uittreksel uit eenige brandreglementen, behelzende de voornaamste bepalingen in die reglementen, ter voorkoming en blusfching van brand, en ter on- middellijke verrigting, na eenen gebluschten brand, voorgeschreven.....	” 309
Besluit, houdende verordeningen op de aanschaf- fing van brandspuiten, en verdere middelen, zoo tot voorkoming als blusfching van brand, van den 29sten October 1827.....	” 323
Reglement, ter voorkoming en blusfching van brand, in de gemeenten ten platten lande, in Zee- land, van den 24sten Augustus 1826.....	” 326
Reglement, ter voorkoming en blusfching van brand, ten platten lande, in Noordbrabant, van den 9den Julij 1828.....	” 337
Besluit, houdende bepalingen omtrent de waarne- ming en uitoefening der regterlijke policie door de plaatselijke Besturen, van den 19den Augustus 1819.	” 349
Reglement voor de Directeuren van policie in de grootte steden van het Rijk.....	” 351
Besluit, houdende wijziging van eenige bestaan- de policie-verordeningen, van den 23sten Maart 1836.	” 358

Circulaire van den Procureur-Generaal van het Hoog-geregtshof, houdende inlichtingen omtrent het regt verstand van 's Konings besluit van den 23sten Maart 1836, houdende wijziging van bestaande politie-verordeningen, van den 14den Augustus 1836. Bladz. 360	
Besluit, op het vragen en verleenen van militaire hulp en bijstand, van den 31sten Januarij 1824....	” 361
Reglement op de inrigting der veldwachters, in de provincie Zeeland.....	” 364
Besluit, houdende bepalingen nopens eene nieuwe algemeene volkstelling, van den 29sten September 1828.....	” 382
Besluit, houdende bepalingen nopens de bij dat van den 29sten September 1828 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 37), bevolene algemeene volkstelling in den loop van 1829, van den 3den September 1829.....	” 384
Voorschriften nopens de algemeene volkstelling in het Koninkrijk der Nederlanden, ter uitvoering van het besluit van den 29sten September 1828 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 57).....	” 386
Resolutie van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de toelating tot 's Rijks, Provinciale of Plaatselijke Archieven, tot het doen van geschiedkundige nasporingen, van den 4den Augustus 1835.....	” 394
Besluit, betrekkelijk de vaststelling der begrotingen en rekeningen van en de benoeming der Administrateurs bij de weldadige instellingen, van den 10den December 1823.....	” 398

Besluit, houdende verklaring, dat de bepalingen van den 10den December 1823 geenszins op de armdiaconien der onderscheidene godsdienstgezindheden toepasfelijk zijn, van den 21sten Mei 1824.... Bladz. 400

Staat, houdende vaststelling der presentiegelden van de Raadsleden en de traktementen van de Burgemeesters, enz., in onderscheidene fteden..... „ 404

Reglement op de inziging der schoolmeesters in de provincie Zeeland...
Besluit, houdende bepalingen novens een nieuw algemeen volkstelling van den 21sten September 1828...
Besluit, houdende bepalingen novens de bij de van den 21sten September 1828 (Zaakblad n. 37) bevoorene algemene volkstelling in den loop van 1829, van den 21sten September 1829...
Voortschriften novens de algemene volkstelling in het Koninkrijk der Nederlanden, ter uitvoering van het besluit van den 21sten September 1828 (Zaakblad n. 37)...
Resoluitie van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de restant van de...
Resoluitie van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de restant van de...
Besluit, betrekkelijk de vaststelling der begoo...
Resoluitie van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de restant van de...

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

STEDELIJKE EN PLAATSELIJKE BESTUREN.

Volgens de schets van dit werk, te vinden in de Inleiding, bladz. 12 en 13, moet dit deel bevatten de algemeene wetten betrekkelijk de administratie, zoo in de steden als ten platten lande.

Art. 132 der Grondwet zegt: de stedelijke regeringen zijn zamengesteld op zoodanige wijze als noodig wordt geoordeeld, bij de reglementen door de bestaande regeringen of bijzondere commissien, door den Koning te benoemen, ontworpen.

Overeenkomstig met die bepaling is door Zijne Majesteit, bij besluit van den 4den Januarij 1824, n°. 108, gearresteerd een algemeen reglement voor al de steden, met uitzondering van *Amsterdam*.

Wij zullen hier het algemeen reglement laten volgen, daarna de bijzondere bepalingen ten aanzien van *Amsterdam* opnemen, en eindelijk, zoo veel mogelijk, alles wat tot speciale organisatie van bijzondere steden in elke provincie behoort.

REGLEMENT VOOR HET

REGLEMENT voor het bestuur in de steden, van den 4den Januarij 1824.

EERSTE HOOFDSTUK.

Zamenstelling van het bestuur.

Art. 1. Het bestuur is zamengesteld uit één' burgemeester en . . . . . wethouders en een' raad.

De raad bestaat uit . . . . . leden, behalve den burgemeester, wanneer die buiten den raad mogt zijn benoemd.

De leden van den raad worden door het kiezers.collegie, zamengesteld op den voet van art. 133 der Grondwet, benoemd.

De kiezers worden benoemd door de ingezetenen, tot het stemregt bevoegd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Over de stemgeregtigden, en de wijze, waarop het stemregt uitgeoefend wordt.

Art. 2. Voor stemgeregtigden worden gehouden zij, die ten minste gedurende het laatstverloopene jaar ingezetenen der stad, of van derzelve grondgebied geweest, en nog werkelijk op het oogenblik zelf ingezetenen daarvan zijnde, den ouderdom van 23 jaren hebben vervuld, jaarlijks in de verponding, en verder beschrevene Rijksmiddelen, buiten het patentregt, betalen niet beneden de . . . . . gulden, aan de wettelijke verplichtingen aangaande de nationale militie, naar aanleiding der Grondwet op hen gelegd, tot op het oogenblik toe hebben voldaan, en niet vallen in de termen van uitsluiting, bij het volgende artikel bepaald (*).

Art. 3. Van de uitoefening van het stemregt zijn uitgesloten zij, die in dienst zijn, of pensioen genieten van eenige vreemde Mogendheid, buiten autorisatie des Konings; die zich in staat van geregtelijke interdictie bevinden, alsmede die, aan

---

(*) Bij besluit van den 5den December 1832, n°. 59, is bepaald, dat de opcenten bij de hoofdsom der grondlasten kunnen worden getrokken, om de som te vinden, die noodig is om het kiesregt uit te oefenen: ook dat de andere middelen, behalve het patentregt, daartoe kunnen gebezigd worden.

welke geregteijk een raadsman is toegevoegd; die in staat van faillissement zijn; die cesse van hunne goederen gedaan hebben; die een crimineel vonnis hebben ondergaan, door geene nadere uitspraak of beslissing krachteloos gemaakt; die ten tijde van de stemopneming nog in staat van criminele beschuldiging zijn.

Art. 4. In de beoordeeling der *al* of *niet* niet bevoegdheid tot uitoefening van het stemregt, naar gelang der betaald wordende jaarlijkse fom in de bovengemelde belastingen, zal alleen in aanmerking worden genomen het montant, waarop men in die belastingen is aangeflagen, onverschillig, of de goederen in de stad zelve, of elders binnen het Rijk gelegen zijn, en of de daarvoor te betalene belasting *al* of *niet* in eene andere gemeente wordt voldaan; zullende echter diegenen, welke derzelve belastingbetaling in eene andere gemeente ten deze zullen willen doen gelden, verpligt zijn, om daarvan vooraf aan het stedelijk bestuur kennis te geven, en, des gevorderd, aan dat bestuur de bewijzen van die betaling te vertoonen.

Art. 5. De belasting wegens panden, in compagnieschap bezeten, opgebracht wordende, zal aan ieder' eigenaar voor zijn aandeel worden toegerekend, mits de personen, welke daaruit hunne stemgeregtigheid, of bevoegdheid tot het kiezerschap zouden willen ontleenen, werkelijk als mede-eigenaars van zoodanige panden op de registers der ontvangers van de directe belastingen bekend staan.

Art. 6. Wat aangaat het bedrag van belastingen wegens verhuurd wordende huizen, of andere eigendommen, waarvoor de eigenaars zijn aangeflagen, doch door de huurders aan hen restitutie geschiedt, zal dit bedrag onder de opbrengst der eigenaren blijven, als alleen daarvoor bij de ontvangers bekend staande.

Art. 7. Zij, welke gehuwd zijn, hetzij in gemeenschap van goederen, of daar buiten, met vrouwen, die de bepaalde fom in de bovengemelde belastingen opbrengen, zullen, offchoon ter zake van hunnen eigen aanflag niet bevoegd, niettemin ter uitoefening van het stemregt worden toegelaten, wanneer zij de overige vereischten in zich vereenigen; zoo als ook de vader van een minderjarig kind, hetwelk de bepaalde fom in die belastingen opbrengt, wanneer hij uit eigen aanflag niet reeds tot

het stemregt mogt bevoegd zijn, tot de uitoefening van hetzelfde zal toegelaten worden, indien hij de overige vereischten bezit, hetgeen evenzeer het geval zal zijn ten opzichte van een meerderjarigen zoon, of eenen der meerderjarige zoons van eene moeder weduwe, welke zich in gelijk geval bevinden mogt.

Art. 8. Zoodanige moeders-weduwen, welke verlangen zouden, dat die uitoefening geschiede, zullen verplicht zijn dengeenen van derzelver zoons, door wien zij, bij voorkomende gelegenheden, de uitoefening tot wederopzeggens toe zouden begeeren verrigt te hebben, aan het stedelijk bestuur kenbaar te maken, om daarvan de noodige aantekening te kunnen houden tot narigt; terwijl het voorschreven bestuur de moeders-weduwen, voor zoo verre die aan hetzelfde mogten bekend zijn, of door hetzelfde onderfeld worden in de termen te dezen te verkeeren, met de vorenstaande bepaling zal bekend maken.

Art. 9. Het zal onverschillig zijn, of de opgegeven zoon gehuwd, of ongehuwd is, en *al* of *niet* bij de moeder weduwe inwone, mits hij den ouderdom van 23 jaren vervuld hebbe, en alle verdere vereischten (dat omtrent de belastingbetaling alleen uitgezonderd), in de stemgeregtigden gevorderd wordende, bezitte, voor zoo verre hij namelijk niet reeds uit eigen hoofde het stemregt uitoefent, daar er door éénen persoon niet meer dan ééne stem kan worden uitgebragt.

Art. 10. De zes voorgaande artikelen zijn ook tot de bevoegdheid, om tot het kiezerschap te worden benoemd, toepasselijk, behoudens de verdere vereischten der kiezers, volgens de bepaling van art. 23 van dit reglement.

Art. 11. Het bekleeden van het burgemeestersambt, wethoudersambt of lidmaatschap van den raad, zal niet beletten om het stedelijk stemregt en kiezerschap te kunnen uitoefenen, gelijk wederkeerig het zijn van kiezer niet zal beletten om tot de evengemelde functien te kunnen benoemd worden.

Art. 12. Aan de stemgeregtigden worden door burgemeester en wethouders ééne maand vóór de aftreding van het een derde der kiezers, bij art. 22 bepaald, bijjetten ter invulling rondgezonden, met bijvoeging van het getal der kiezersplaatsen, welke vervuld moeten worden, en van twee lijsten, behelzende de

eene de namen der kiezers, die moeten aftreden, gelijk mede die der aanblijvende, en de andere de namen der personen, die de vereischten bezitten om tot kiezer te kunnen worden benoemd.

Deze laatstgemelde lijst, zoo wel als eene lijst der stemgeregtigden, zullen ten minste gedurende acht dagen te voren ter visie van het publiek moeten liggen, ten einde aan een ieder, welke vermeenen mogt ten onregte daarvan te zijn afgelaten, gelegenheid tot doleantie te geven.

Aan den voet der biljetten, in den aanvang van dit artikel vermeld, worden voorts de stemgeregtigden kortelijk herinnerd aan de bepalingen, bij de eerstvolgende drie artikelen gemaakt, met herinnering tevens, dat de aftredende kiezers weder kunnen herkozen worden (*).

Art. 13. Elk stemgeregtigde vult in het bekomene biljet in de namen der personen, welke hij tot kiezers stemt, genomen uit hen, die de vereischten bezitten, en ten zoodanigen getalle, als er kiezers worden vereischt, welk biljet door hem eigenhandig onderteekend, en voorts behoorlijk gesloten wordt.

Art. 14. De stemgeregtigden, welke hunne naamteekening niet mogten kunnen schrijven, doen de invulling van het biljet door een' ander verrigten, en doen voorts onder hetzelfde door den wijkmeester hunner buurt, commisfaris van politie, of een ander publiek persoon, verklaren, dat de invulling overeenkomstig hunne opgaaf is geschied.

Art. 15. De voorschreven biljetten worden, op den vierden dag na de rondzending, van wege burgemeester en wethouders aan de huizen opgehaald, in eene geslotene bus of kist, met twee onderscheidenlijk werkende sloten, en van de noodige opening voorzien, waarin de biljetten bij de ophaling kunnen gestoken worden.

Een der sleutels van de twee opgemaakte sloten wordt, vóór het uitzenden der bus of kist, gesteld in handen van den burgemeester, en de andere in handen van het eerst in rang zijnde

---

(*) Volgens besluit van den 24sten December 1829, n°. 123, moeten de buitengewone vacatures in de kieskollegien in de maand September vervuld worden.

raadslid; en zal voorts de bus of kist niet dan in de vergadering van den raad mogen geopend worden.

Art. 16. De biljetten worden in de vergadering van den raad door den burgemeester, of die hem vervangt, en de twee aanwezige raadsleden, die de eerste in rang zijn (wethouders daaronder niet gerekend) geopend, en wordt voorts de uitslag der stemmen in een proces-verbaal van de handelingen van den raad opgemaakt; zullende daarna de biljetten in een pakket worden bijeenverzameld, hetwelk, na behoorlijke verzegeling met de drie onderscheidene particuliere cachetten van den burgemeester, of vervangenden burgemeester, en de twee leden, die verder het bureau van stemopneming hebben uitgemaakt, ter stads-secretarij zal worden bezorgd, om aldaar gedurende drie maanden te worden bewaard, en daarna in de eerste gewone vergadering van den raad ongeopend verbrand te worden.

Art. 17. Bij het nazien en opnemen der stemmen zal hoe genaamd geen regard worden geslagen op de biljetten, welke, of niet eigenhandig onderteevend, of niet ingevuld en geverifieerd op den voet van art. 14, of niet behoorlijk gesloten, mogten gevonden worden; terwijl in geene aanmerking zullen worden genomen stemmen, uitgebragt op personen, welke de vereischten niet hebben, om tot kiezers benoemd te worden, gelijk mede niet de stemmen, welke niet duidelijk genoeg eenen zekeren en bepaalden persoon mogten aanwijzen, hoezeer zoodanige biljetten voor het overige zullen worden aangenomen, indien die anderzins mogten regelmatig zijn.

Art. 18. Indien in eenig biljet op meer personen stemmen mogten uitgebragt zijn, dan het getal der te verkiezene bedraagt, zullen alleen in aanmerking genomen worden de eerstgenoemden in zoodanig biljet, tot het getal, als er vereischt wordt, terwijl wanneer een biljet minder stemmen mogt bevatten, dan er wordt vereischt, zulks niet beletten zal, om de uitgebragte stemmen in hetzelfde biljet toe te rekenen aan de personen respectivelijk, die daarbij zijn opgegeven, zoo het biljet anderzins in orde is, en aan de bepalingen van dit reglement voldoet.

Art. 19. Degenen, welke de meeste der behoorlijk uitge-

bragte stemmen zullen hebben, worden voor gekozen kiezers gehouden; indien de stemmen staken, zal het lot beslissen.

Art. 20. Indien er, ter gelegenheid der stemmen voor kiezers ter vervanging van het gewone aftredende een derde, ook tevens voor de vervulling van buitengewone vacatures in het kiezers-collegie wordt gestemd, en er dus wordt gestemd voor een getal kiezersplaatfen, dat der gewone aftreding te boven gaande, zullen de personen, ten getalle als de gewone vacatures bedragen, welke de meeste stemmen zullen hebben bekomen, beschouwd worden als ter vervulling der gewone vacatures te zijn benoemd, en diegenen, welke op dezelve personen in betrekkelijke meerderheid van stemmen zullen volgen, ten getalle als de buitengewone vacatures bedragen, worden beschouwd ter vervulling dier buitengewone vacatures te zijn benoemd; met dien verstande, dat, wanneer de nog overgeblevene termijn van zitting van de gewezen kiezers, door wier gemis de buitengewone vacatures zijn ontstaan, verschillend mogt zijn, alsdan diegeen der benoemden voor deze buitengewone vacatures, welke het eerst, in voege voren gemeld, de betrekkelijke meerderheid zal hebben bekomen, geacht zal worden verkozen te zijn ter vervulling van de buitengewone vacature, waaraan nog de langste termijn is verknocht, en zoo vervolgens bij afdaling.

DERDE HOOFDSTUK.

Over de kiezers, en de wijze waarop het kiesregt wordt uitgeoefend.

Art. 21. Het kiezers-collegie tot benoeming der leden van den raad zal bestaan uit . . . . . personen.

Art. 22. Een derde deel der kiezers zal om de drie jaren naar toerbeurten aftreden; de aftredende zijn echter weder kiesbaar; de eerste aftreding zal plaats hebben op den 30sten September 1827.

Door het lot zal worden bepaald, welke der kiezers in de eerste, tweede en derde aftredingen zullen vallen.

De benoeming van kiezers, om het aftredend een derde tegen den 30sten September te vervangen, zal om de drie jaren,

aanvang nemende met het jaar 1827, plaats hebben in den loop der maand September.

Art. 23. Niemand kan binnen de stad kiezer zijn, ten zij hij den ouderdom van 25 jaren heeft vervuld, binnen het Rijk of deszelfs kolonien geboren is, of brieven van naturalisatie bekomen heeft, of wel bij wetduiding voor Nederlander gehouden wordt, binnen de stad stemgerechtigd is, en voor een' inboorling der stad, of met eene burgerdochter gehuwd zijnde, gedurende de laatste drie jaren, en voor een' inboorling van het Rijk of genaturaliseerden, gedurende de laatste zes jaren, stads-ingezeten is geweest (zonder dat echter afwezendheid ten gevolge van bedieningen, door of van wege den Koning opgedragen, in deze hinderlijk zal kunnen zijn), en voorts jaarlijks in de verponding, en verdere beschrevene Rijksmiddelen, buiten het patentregt, op den voet der stemgerechtigden betaalt eene som van ten minste . . . . . gulden.

Tot kiezers zullen daarenboven niet kunnen worden benoemd zij, die van eenig ambt, post of bediening door den Koning mogten zijn ontzet, of wel ontslagen, anders, dan met vermelding, dat zoodanig ontslag op hun verzoek of honorabel is gegeven, zoo lang zij door den Koning van de onbevoegdheid, om benoemd te worden, niet zullen zijn ontheven (*).

Ook zal tot kiezer niet kunnen benoemd worden hij, die aan eenen reeds benoemden kiezer in den eersten of tweeden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaat. Twee personen, zich zoodanig bestaande, te gelijker tijd wordende benoemd, zal het lot tusfchen hen beslifen; terwijl voorts de bepalingen van art. 48, 49 en 50 ook in deze zullen toepasselijk zijn.

Art. 24. Aan de functien van kiezer zal niemand zich mogen onttrekken, dan om redenen, door den raad wettig geoordeeld.

Art. 25. Die zich, zonder zoodanig wettig geoordeelde redenen, aan deze functien mogt onttrekken, hetzij door de aan-

---

(*) Deze bepaling is ingetrokken bij besluit van den roden December 1829, n°. 37; zoo ook de uitsluiting, voorkomende in art. 45.

neming derzelveu te weigeren, hetzij door, meer dan eens, niet te verschijnen bij de oproeping, zullen gedurende de eerstvolgende zes jaren niet benoembaar zijn tot het lidmaatschap in het stedelijk bestuur, noch eenig ambt of bediening, afhankelijk van dat bestuur, gedurende dien tijd kunnen bekleeden; werkelijk op het oogenblik der onttrekking reeds leden van het stedelijk bestuur zijnde, zullen zij vervallen van dat hun lidmaatschap worden beschouwd.

Echter staat het hun vrij, om zich bij de staten der provincie over de uitspraak van den raad, binnen eene maand daarna, te beklagen, indien zij zich door dezelve bezwaard mogten achten.

Art. 26. De kiezers worden éénmaal in het jaar, en wel in de eerste week van de maand October, door burgemeester en wethouders op het stadhuis bijeen geroepen, tot het vervullen der raadsplaatfen, welke sedert de laatst gehouden kiezersvergadering mogten zijn vacant geworden.

Art. 27. De verkiezing geschiedt door een tweede deel van de present zijnde kiezers; wanneer het getal van de presenten zich niet juist door twee laat verdeelen, wordt het grootste tweede genomen.

Art. 28. De designatie van het een tweede wordt gedaan bij loting, op de volgende wijze:

De kiezers bijeen gekomen zijnde, wordt, in tegenwoordigheid van den burgemeester, of die hem vervangt, een getal nummers, gelijk aan dat der presente kiezers, in eene bus gedaan, en door ieder hunner een nummer daaruit getrokken.

Degenen, welke alsdan zullen bevonden worden de nummers van en met n°. 1, tot en met het hoogste nummer ingesloten van het, in art. 27 omschrevene, tweede deel der in de bus gedane biljetten getrokken te hebben, zullen, voor dat jaar, de verkiezing doen, en blijven dus bijeen, terwijl die, welke hoogere nummers getrokken hebben, de vergaderkamer dadelijk verlaten.

Mogt evenwel het getal der opgekomeue kiezers zoo gering zijn, dat er, ten gevolge der vorengemelde uitloting, geen . . .
. . . . . kiezers voor het werkzaam gedeelte der kiezersverga-

dering zouden overgehouden worden, zal er, in dat geval, slechts een zoo veel minder gedeelte dan het een tweede der opgekomenen uitgeloot worden, als noodig zal zijn om het getal van ..... te behouden; terwijl, wanneer de opgekomenen in het geheel eens niet meer dan ....., of een nog minder getal bedragen mogten, er geene uitloting zal plaats hebben, maar al de opgekomenen de verkiezing zullen verrigten.

Art. 29. De vergadering wordt vervolgens door den burgemeester, of die hem vervangt, geopend, en aan de kiezers het oogmerk der bijeenkomst, het getal der vacerende raadsplaatsen, en de requisitien om tot lid van den raad benoemd te kunnen worden, mitsgaders de redenen van uitsluiting herinnerd, met voorlezing tevens van de bepalingen van dit reglement, welke tot de operatien der kiezersvergadering betrekking hebben, en van de verdere verordeningen, welke tot de verrigtingen der kiezersvergadering betrekkelijk mogten zijn.

Art. 30. De kiezers leggen daarna, in handen van den burgemeester, of die hem vervangt, den eed af, „ dat zij, tot „ vervulling der openstaande raadsplaatsen, hunne stem zullen „ uitbrengen op zoodanige personen, welke zij in gemoede „ looven te hebben de noodige vereischten, en niet te vallen „ in de termen van uitsluiting, alsmede die door hunne deugd, „ bekwaamheid, en bekend interest in stads-belangen, tot dien „ post geschikt zijn, gelijk ook, dat zij tot het doen der keu- „ ze, noch zelve, noch door anderen, ontvangen of genoten „ hebben, ontvangen of genieten zullen, eenig geld, giften, „ gaven of geschenken.”

Art. 31. Indien de burgemeester zelf tot de kiezers mogt behooren, wordt hij voor de verrigtingen, bij art. 28 vermeld, en ook voor die, bij art. 29, 30 en verdere in dit hoofdstuk opgenoemd, in allen gevalle vervangen door den eersten in rang der wethouders, of, des noods, der raadsleden, welke geene kiezers zijn mogten; terwijl, bijaldien al de leden van het stedelijk bestuur kiezers zijn mogten, de burgemeester zal blijven voorzitten.

Art. 32. Deze voorafgaande werkzaamheden afgelopen zijnde, wordt onder het voorzitterschap van den burgemeester, of van dengenen, die hem, ingevolge art. 31, mogt vervangen, bij betrekkelijke meerderheid van stemmen, door de kiezers overgegaan tot de keuze van twee stemopnemers, dewelke na hunne benoeming met elkander overeenkomen, wie van hen als secretaris zal fungeren, en wie de contralijst zal houden.

Indien zij hieromtrent niet tot overeenkomst mogten geraken, zal het lot zulks beslissen; zullende er gelijkelijk eene lotsbeslissing plaats hebben in het geval, dat er bij de stemming, in dit artikel bedoeld, staking van stemmen mogt bestaan.

Art. 33. Gedurende de kiezersvergadering houdt dezelve hare deuren gesloten, zoodat niemand verder daarbij wordt toegelaten; ook mag niemand zich uit dezelve verwijderen, dan na afloop der werkzaamheden, of na opgave der redenen, en met toestemming van den voorzitter.

Diegene, welke de vergadering eenmaal heeft verlaten, zal daar niet weder mogen inkomen, noch verder deel aan die vergadering nemen.

Art. 34. Voor iedere vacature in den raad zal eene bijzondere stemming plaats hebben.

Art. 35. De kiezers stemmen bij besloten en ongeteekende briefjes, welke door den voorzitter in eene bus zullen worden verzameld, en zullen er geene briefjes van afwezenden worden aangenomen.

Art. 36. Nadat de voorzitter de briefjes, in voege voorschreven, zal verzameld hebben, en die met het getal aanwezig zijnde kiezers zal hebben vergeleken, opent hij dezelve in de vergadering, waarna hij den inhoud derzelven opleest, en de secretaris dien opteekent, terwijl de tweede stemopnemer de contralijst houdt, en de briefjes verifieert.

Art. 37. Het stembriefje is van onwaarde, indien de kiezersvergadering oordeelt, dat de aanwijzing van den persoon niet duidelijk genoeg is, of dat, om andere op dit reglement gegronde redenen, het briefje niet kan worden in aanmerking genomen.

De nulliteit van één of meer stembriefjes, gelijk ook het vinden van blank gelatene briefjes, zal echter geene nietigheid der stemopneming te weeg brengen.

Art. 38. Die zal blijken de volstrektste meerderheid, dat is meer dan de helft van de uitgebragte stemmen, die in aanmerking behooren te worden genomen, te hebben verkregen, zal benoemd zijn; wanneer al de zoodanig uitgebragte stemmen bepaaldelijk tusschen *twee* personen mogten staken, zal er tot eene herstemming overgegaan worden, die echter alleen over die twee personen zal kunnen loopen; mogt er door die herstemming geene volstrekte meerderheid worden verkregen, dan zal het lot beslissen, wie der twee de benoemde zijn zal.

Art. 39. Bij gebrek van volstrekte meerderheid, gelijk mede van eene *zoodanige* staking, als bij het vorige artikel is gezegd, zal er in allen gevalle tot nadere stemming overgegaan worden.

Art. 40. Men zal daaromtrent op de volgende wijze te werk gaan:

1°. In het geval dat bij de *eerste* stemming, dat is die bij art. 38 bedoeld, bepaaldelijk *alleen* twee personen boven anderen, die stemmen hebben verkregen, eene meerderheid van stemmen mogten hebben bekomen, zoo, bij voorbeeld, dat van acht behoorlijk uitgebragte stemmen er drie op A, en drie op B, mogten zijn gevallen, terwijl de twee overige stemmen tusschen twee onderscheidene personen mogten zijn verdeeld, zullen de twee personen, die de meerderheid verkregen hebben, en dus, in het gegevene voorbeeld, A en B degenen zijn, waarover de tweede of nadere stemming alleen zal moeten loopen.

Mogten bij deze tweede stemming *al* de uitgebragte stemmen, die in aanmerking behooren te komen, tusschen A en B gelijkelijk verdeeld zijn, dan zal het lot beslissen, wie van hen de benoemde zal wezen.

2°. In het geval dat bij de *eerste* stemming, dat is die bij art. 38 bedoeld, niet bepaaldelijk twee personen *alleen* zoodanige meerderheid, als zoo even is gezegd, mogten hebben verkregen, maar één of meer anderen met hen,

zoo, bij voorbeeld, dat van acht behoorlijk uitgebragte stemmen A, B en C er ieder twee mogten hebben verkregen, en de overige twee stemmen tusfchen twee onderscheidene perfonen mogten verdeeld zijn, zullen A, B en C diegenen zijn, waarover de tweede of nadere stemming bepaaldelijk zal moeten loopen.

- 3°. Indien de *tweede* of nadere stemming, in het geval zoo even sub n°. 2 bedoeld, ten uitflag mogt hebben, dat noch A, noch B, noch C eene volstrekte meerderheid van de uitgebragte stemmen, die in berekening kunnen komen, mogt hebben verkregen, zal er tot eene nog nadere of *derde* stemming overgegaan worden, ten ware al de uitgebragte stemmen, die in aanmerking kunnen worden genomen, bepaaldelijk, en ten gelijken getalle, tusfchen twee der drie perfonen A, B en C mogten zijn verdeeld, als wanneer het lot tusfchen die twee de benoeming zal beflisfen.
- 4°. De *derde*, of nog nadere stemming, in het geval sub n°. 3 bedoeld, zal bepaaldelijk moeten loopen over de twee, welke bij de nadere, of tweede stemming, of uit de perfonen van A, B of C, de meeste stemmen zullen hebben verkregen, zoodat, wanneer A er mogt hebben verkregen drie, B drie, en C twee, de twee eerstgenoemden degenen zijn zullen, waarover zal worden herstemd; wanneer daarentegen A er, bij voorbeeld, mogt hebben verkregen vier, en B en C ieder twee, zal het, terwijl A *per se* zal zijn een der twee, waarover de herstemming of derde stemming zal moeten loopen, eerst bij eene tusfchenstemming over B en C moeten uitgemaakt worden, wie hunner de tweede wezen zal; mogt, eindelijk, de *tweede* of nadere stemming, hiervoren sub n°. 2 bedoeld, een volkomen gelijk getal van stemmen aan de drie of meer perfonen, waarover de *tweede* stemming heeft moeten loopen, opleveren, zoodat, bij voorbeeld, in het geval, ter gezegde plaatse bedoeld, A, B en C ieder slechts twee stemmen, zoo als bij de *eerste* stemopneming, mogten hebben bekomen (hetgeen in het tot

voorbeeld genomen geval door nulliteit der twee andere stemmen zoude kunnen ontstaan), dan zal het door het lot worden beslist, wie der drie, of meer, volkomen gelijk staande personen, de twee zijn zullen, waarover de herstemming of *derde* stemming zal moeten loopen.

5°. Indien bij deze herstemming al de stemmen, die in aanmerking kunnen komen, gelijkelijk tusschen de twee personen, waarover herstemd is, mogten verdeeld zijn, zal het lot beslissen, wie hunner de benoemde zal wezen; zullende derhalve, in allen gevalle (de tusschenstemming sub n°. 4, indien die mogt te pas komen, er onder gerekend), alles ter zake der verrigtingen, ten deze bedoeld, zich uiterlijk tot vier stemopnemingen moeten bepalen.

Art. 41. De keuze volbragt zijnde, wordt daarvan eene aantekening of relaas gemaakt, en door de kiezers geteekend, welk relaas mede zal moeten bevatten eene volledige vermelding van al de personen, op welke voor iedere vacature respectievelijk stemmen zijn uitgebragt, en van het getal stemmen, hetwelk ieder derzelve heeft bekomen, alsmede van de redenen, waarom de kiezersvergadering (indien namelijk zoodanig geval mogt hebben bestaan) één of meer stembriefjes van onwaarde mogt hebben goordeeld.

Dit gedaan zijnde, gaat de kiezersvergadering dadelijk uiteen.

Het voorschreven relaas wordt door den voorzitter aan het collegie van burgemeester en wethouders overgelegd, ten einde ter stads-secretarij te worden bewaard; zullende tevens die voorzitter aan het gezegde collegie overbrengen de stembriefjes, bijeen verzameld in een pakket, behoorlijk verzegeld met de drie onderscheidene particuliere cachetten van hem en de twee stemopnemers, welk pakket gedurende de drie eerstvolgende maanden ter stads-secretarij zal worden in bewaring gehouden, en daarna, in de eerste gewone vergadering van den raad, ongeopend zal worden verbrand.

Art. 42. Burgemeester en wethouders geven onverwijld kennis van de gedane benoeming aan de Staten, aan de vergadering

van den raad, en aan den perfoon of de perfonen, welke tot raadsleden benoemd zijn.

Art. 43. Indien de raad mogt oordeelen, dat een benoemde perfoon niet al de, in leden van het stedelijk beftuur gevorderde, vereifchten bezit, of dat er eenige onregelmatigheid in deszelfs benoeming heeft plaats gehad, zal de zoodanige vooreerst tot geene zitting in den raad worden toegelaten, totdat omtrent die bedenking door den Koning uitspraak zal zijn gedaan; zullende, ten einde die uitspraak te verkrijgen, door den raad, ten allerspoedigfte, van de opgekome ne bedenking aan de Staten worden kennis gegeven, welke deswege, onder opgaaf van hunne confideratien, dadelijk 's Konings welbehagen zullen vragen.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de vereifchten om lid van het stedelijk beftuur te kunnen zijn.

Art. 44. De leden van het stedelijk beftuur worden zonder onderscheid gekozen uit de vroedfte en gegoedfte ingezetenen der ftad, of derzelver grondgebied.

Zij moeten Nederlanders, of in des Rijks kolonien geboren zijn, of brieven van naturalifatie hebben bekomen, of wel bij verduiding voor Nederlanders gehouden worden; den ouderdom van 25 jaren vervuld hebben; in de ftad ftemgeregtigd zijn, overeenkomstig de bepalingen van dit reglement, en, voor een inboorling der ftad, of met eene burgerdochter gehuwd zijnde, gedurende de laafte drie jaren, en, voor een' inboorling van het Rijk, of genaturalifeerden, gedurende de laafte zes jaren, ingezetenen der ftad of van derzelver grondgebied geweest zijn; zullende echter afwezendheid, ten gevolge van bedieningen of commissien, door of van wege den Koning opgedragen, geenszins in deze hinderlijk zijn.

Art. 45. Mogen niet tot leden van het stedelijk beftuur benoemd worden diegenen, welke van eenig ambt, post of bediening, door den Koning, of door Autoriteiten, door Hoogst denzelven daartoe bevoegd verklaard, mogten zijn ontzet, of

wel ontslagen, anders dan met vermelding, dat zoodanig ontslag op hun verzoek, of honorabel is geschied, zoo lang zij van de onbevoegdheid, om benoemd te worden, niet door den Koning zullen zijn ontheven (*).

Het lidmaatschap van het stedelijk bestuur is voorts onvereinbaar met de betrekkingen van lid van Gedeputeerde Staten; van leeraar bij eenige godsdienstige gezindheid; van onderwijzer der jeugd; van hem, die ter zake van ontvang of administratie aan de stad, of aan eenige, aan het stedelijk bestuur ondergeschikte administratie, comptabel of verantwoordelijk is, voor zoo verre de comptabiliteit of verantwoordelijkheid van een' zoodanigen is persoonlijk, en zich niet verdeelt over eene commissie, collegialiter verantwoordelijk, waarvan hij lid mogt zijn; voorts van hem, die eenigen stedelijken post bekleedt, welke denzelfden in persoonlijke regtsreeksche ondergeschiktheid van het stedelijk bestuur stelt; en eindelijk van militairen, aan de werkelijke krijgsdienst verbonden.

Art. 46. Het burgemeesters- en wethoudersambt, gelijk mede het stedelijk secretariaat en zwagerschap, zijn onvereinbaar met werkelijke justitiële functien, de plaatsvervaardersbetrekkingen mitsdien daaronder niet gerekend; terwijl ook het bloote lidmaatschap in eene regtbank van koophandel ten deze niet hinderlijk zal zijn.

Art. 47. De leden van het stedelijk bestuur mogen elkander niet bestaan tot in den *derden* graad van bloedverwantschap of zwagerschap; terwijl burgemeester en wethouders zich onderling niet bestaan mogen tot in den *vierden* dier graden.

Art. 48. Voor aan elkander verzwagerden zullen te dezen opzichte niet gehouden worden zij, wier huisvrouwen elkander in een' der gemelde graden bestaan, uitgezonderd met betrekking tot burgemeester en wethouders onderling.

Art. 49. Opkomende verzwagering gedurende het zittinghebben, zal van het gevolg zijn, dat hij, die de verzwagering veroorzaakt, zal moeten ophouden verder zitting te hebben.

(*) Zie de aantekening op art. 23.

Art. 50. Indien de vrouw, door welke de verzwagering is ontstaan, overleden is, zal de zwagerschap gerekend worden op te houden.

Art. 51. De leden van het stedelijk bestuur, zoowel de secretaris en ontvanger (uitgezonderd, betrekkelijk dezen laatstgenoemden, het geval, dat hem de collecte van stads indirecte belastingen door het stedelijk bestuur mogt zijn opgedragen), en voorts die tot hun huisgezin behooren, zullen niet mogen hebben de collecte of pacht van stads-inkomsten, noch enig werk of leverancie aan de stad mogen maken of doen, hetzij ten gevolge van voorafgaande aanneming of anderszins; geen aandeel mogen hebben, directelijk of indirectelijk, in voorschreven collecte of pacht, en werken of leverancien aan de stad, noch ook voor de aanvaarding van zoodanige pacht of collecte, of voor de aanneming van enig stedelijk werk of leverancie door een' ander, zich tot borg mogen stellen, en eindelijk geene ordonnantien tot stads laste mogen koopen of beleenen, alles op straffe van vervallenverklaring van derzelver bediening, onverminderd de straffen, daartegen bij wettelijke verordeningen bedreigd.

Echter zal het aan de Staten vrijstaan, om, wanneer enige bijzondere omstandigheid, in een voorkomend geval, de noodzakelijkheid hiertoe mogt daarstellen, voor zoodanig geval in de gezegde opzigten zoodanig te doen handelen, als zij voor het belang der stad mogten gepast vinden. Onder het verbod, in dit artikel vervat, is niet begrepen het pachten of huren van stads-gronden, of andere vaste goederen en eigendommen, voor zoo verre zulks bij publieke verpachting of verhuring geschiedt, en de nadere goedkeuring der Staten wegdrage.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van de benoeming van den burgemeester en der wethouders.

Art. 52. De Koning benoemt den burgemeester en de wethouders, uit de leden van den raad. In die gevallen echter, waarin buitengewone omstandigheden zulks noodzakelijk mogten

maken, behoudt de Koning aan zich de bevoegdheid, om ook buiten den raad de benoeming van den burgemeester te kunnen doen: behoudens, in allen gevalle, dat de benoemden al de vereischten hebben, welke bij art. 44, in verband gebragt met art. 45 en 46, worden gevorderd.

Art. 53. Het blijft den Koning voorbehouden, om op de verzoeken om ontslag van den burgemeester en van wethouders, die in functie zijn getreden, en tusschentijds hun ontslag zouden mogen begeeren, te disponeren naar bevind van zaken.

Art. 54. De benoemde burgemeester en wethouders, alvorens in functie te treden, moeten afstand doen van alle bezoldigd wordende stads-posten of bedieningen, welke zij mogten bekleeden, gelijk in het algemeen burgemeester en wethouders, gedurende deze hunne betrekking, geen zoodanig ambt of bediening zullen mogen uitoefenen.

ZESDE HOOFDSTUK.

Over de voortdoring van de functien van leden van het stedelijk bestuur.

Art. 55. De leden van den raad zullen voor hun leven worden gekozen; echter gedurende hunne zitting buiten het bezit van een der vereischten gerakende, of in een' der termen van uitsluiting vervallende, houden zij op leden te zijn, en worden door anderen vervangen (*).

De Koning doet de eerste benoeming.

Art. 56. Het collegie van burgemeester en wethouders wordt in den loop van zes jaren, aanvang nemende met den 2den Januarij 1825, vernieuwd, zoodanig, dat op den 2den Januarij 1827 ..... der wethouders, en op den 2den Januarij 1829

(*) Bij besluit van den 23sten Maart 1830, n°. 130, is bepaald, dat voor een' ingezeten het stemregt verloren gaat, als hij gedurende een geheel jaar heeft opgehouden in grond- en personele belastingen aangeflagen te zijn tot de som bij art. 2 bepaald; ook verliest hij, in dat geval, het lidmaatschap van den raad.

..... der wethouders aftredend zullen zijn volgens de beslissing van het lot, terwijl op den 2den Januarij 1831 de burgemeester zal aftreden.

De aftredende zullen echter weder verkiesbaar zijn, doch, niet herkozen wordende, zal de burgemeester, lid van den raad zijnde, gelijk mede de wethouders rang nemen vooraan onder de raadsleden; zoodanig echter, dat indien er reeds vroeger, niet weder ingekozone, burgemeesters of wethouders in den raad mogten zitten, deze den voorrang zullen behouden, terwijl echter in de toepassing van het ten deze bepaalde steeds afgetreden burgemeesters boven de afgetredene wethouders rang zullen hebben.

Art. 57. Indien eenig lid van den raad, die in functie getreden is, deszelfs ontslag mogt verlangen, zal dezelve zich, ter bekoming daarvan, aan den raad vervoegen, welke vergadering vervolgens, of het verzocht ontslag toestaat, of daarin difficultereert, in het een, zoowel als in het ander dier gevallen, deszelfs beslissing aan de goedkeuring der Staten onderwerpente.

Art. 58. Diegeen, welke ter vervulling eener tusschentijdscbe vacature als burgemeester of wethouder wordt benoemd, zal geen' langeren tijd zitting hebben, dan degeen, wiens plaats hij vervult, tijd van zitting overig had.

Art. 59. Indien eenig lid van den raad de functien van wethouder mogt waarnemen gedurende twee achtereenvolgende maanden, of langer, zal aan zoodanig lid het traktement, verbonden aan de qualiteit, door hem uitgeoefend, worden toegestaan over den tijd, dien hij als zoodanig heeft gefungeerd, wanneer namelijk de ontbrekende wethouder, wiens functien waargenomen zijn, niet door ziekte, of om reden van publieke dienst, belet is geworden te fungeren.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van den stedelijken raad, deszelfs attributien en de wijze om deze uit te oefenen.

Art. 60. De leden van het stedelijk bestuur, alvorens in bediening te treden, leggen den navolgenden eed af, de burge-

meester in handen van den Gouverneur der provincie, in de vergadering der Staten, en voorts de wethouders en andere leden van het bestuur, in handen van den Burgemeester, in eene algemeene vergadering:

„ Dat zij de belangen en welvaart der stad met al
 „ hunne vermogens zullen bevorderen, overeenkomstig de
 „ Grondwet, en de algemeene Lands wetten, en hetgeen
 „ bij het stedelijk reglement is voorgeschreven; dat zij
 „ de vergaderingen van den raad getrouwelijk zullen bij-
 „ wonen; dat zij, om tot hunne benoeming of verkie-
 „ zing te komen, directelijk, noch indirectelijk, aan nie-
 „ mand eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb-
 „ ben, of geven zullen; dat zij almede tot het geven
 „ van eenige ambten of bedieningen, of om iets hoege-
 „ naamd in deze hunne ambtsbetrekkingen te doen, of
 „ te laten, van niemand eenige beloften, noch geschen-
 „ ken, zullen aannemen of ontvangen, directelijk of in-
 „ directelijk.”

Ten opzigte van burgemeester en wethouders echter, die, na het eindigen van hunnen diensttijd, op den voet van art. 56, bij vernieuwing weder mogten ingekozen worden, zal de door hen reeds eenmaal afgelegde eed als voortdurend verbindend en voldoende beschouwd worden.

Art. 61. De burgemeester heeft de voorzitting in de vergaderingen van den raad, en heeft het beleid van dezelve.

Alle, aan de orde van den dag vreemde, voorstellen moeten, ten minste twee dagen vóór de vergadering, in geschrifte aan den burgemeester worden overgegeven.

De burgemeester is gehouden om op alle punten te preadviferen. Na hem brengen de wethouders hunne stemmen uit, en vervolgens de overige raadsleden, naar hunnen rang, welke rang bij de eerste zittingneming, na de invoering van dit reglement, zal geregeld worden naar de jaren van ouderdom der benoemden, met uitzondering van diegenen, welke op het oogenblik hunner benoeming leden waren van het toen bestaande raadscollegie, als welke boven de overige benoemden rang zullen hebben naar die volgorde, waarin zij bij het vorige collegie

des raads zitting hadden. In het vervolg nieuw inkomende leden zullen, naar gelang van het tijdstip hunner benoeming, succesfelijk zitting nemen achter de reeds zitting hebbende; alles behoudens het bepaalde bij art. 56.

Bij afwezendheid, ziekte, of andere verhindering van den burgemeester, wordt hij in het voorzitterschap vervangen door den oudsten in rang der wethouders.

De burgemeester, of die hem in het voorzitterschap bij den raad vervangt, benoemt uit de raadsleden de commissien, hetzij tot het onderzoek, hetzij tot de behandeling van eene zaak, waartoe de raad mogt hebben besloten.

Art. 62. De raad vergadert geregeld viermalen in het jaar, op zoodanige tijdstippen, als door de leden eens vooral zal worden bepaald, met inachtneming, dat ééne dier vergaderingen zal moeten plaats hebben vóór het eindigen der maand Julij, om in dezelve de rekening van den stedelijken ontvanger op te nemen, en tot de definitive sluiting aan de Staten te zenden, en dat eene andere, vóór het eindigen der maand September namelijk, zal wezen bestemd tot het opmaken der begrooting van de stedelijke inkomsten en uitgaven, voor het volgende jaar, om aan de Staten, belast met de arrestering derzelve, vóór het eindigen der maand October te worden ingezonden.

Verder vergadert de raad zoo dikwijls, als de zaken het mogten vereischen, op den dag en het uur, vast te stellen door den burgemeester, of die hem vervangt, welke steeds de bijeenroepingen zal doen.

Indien echter de meerderheid van den raad, de burgemeester of hem vervangende wethouder daaronder niet begrepen, eene raadsvergadering mogt verlangen, zal de burgemeester, of wethouder, die hem vervangt, op het te kennen geven van dat verlangen, gehouden zijn de bijeenroeping te doen.

Art. 63. De vergadering besluit bij meerderheid van stemmen der tegenwoordig zijnde leden; indien de stemmen mogten staken, heeft de burgemeester, of die hem vervangt, eene beslissende stem.

Art. 64. Geene vergadering zal echter kunnen gehouden wor-

den, ten zij de meerderheid van al de in functie zijnde leden tegenwoordig is.

Indien evenwel de vergadering, twee achtereenvolgende malen zijnde bijeengeroepen, telkens geen getal presente leden, bij dit artikel vereischt, mogt opgeleverd hebben, zal er, na eene derde oproeping, met het getal presente leden, zoo als dat zijn zal, kunnen worden geconcludeerd, voor zoo verre bij de tweede en derde oproepingsbiljetten de onderwerpen, waarover zal gedelibereerd worden, zullen zijn opgegeven geworden, er bij die biljetten tevens aan de bepalingen van het tegenwoordig artikel zal zijn herinnerd, en er tusfchen iedere oproeping, en den tijd daarbij voor de bijeenkomst der vergadering bepaald, telkens een tusfchentijd van ten minste 24 uren zal zijn verloop.

Art. 65. Noch de burgemeester, of een der wethouders, noch een der andere leden, zal mogen deelnemen in, of zelfs tegenwoordig zijn bij beraadslagingen over onderwerpen (*), die hem, hetzij voor zich zelve, hetzij als zaakgelasten of zaakwaarnemer, of een van deszelfs bloed- of aanverwanten tot den derden graad ingefloten, in het bijzonder aangaan, gelijk ook een lid des stedelijken bestuurs in eenig proces, waarin de stad betrokken is, tegen dezelve niet als advocaat of procureur zal mogen patrocineren, of adviferen, en in geen geval de stad als advocaat, procureur of notaris zal mogen bedienen, ten zij *kosteloos*.

Art. 66. Almede zal een lid van het gezegde bestuur, hetgeen tevens mogt zijn lid van eene administratie over eene publieke inrigting of gesticht, niet mogen staan over het opnemen en goedkeuren der rekeningen, tot zoodanige inrigting of gesticht behoorende.

Art. 67. De raad doet de verkiezing van de leden in de Provinciale Staten, van wege de stad in die vergadering zitting nemende, alsmede van derzelver plaatsvervangers, alles in overeenstemming met de algemeene voorschriften, zorg dragende

---

(*) Uitgezonderd het geval, dat men, zonder beraadslaging, met beflotten briefjes stemt.

dat bepaaldelijk op den dag van den 1sten Junij, als vóór de verrigtingen van die soort algemeen vastgesteld, of deze op een' zon- of feestdag invallende, alsdan op den daaraanvolgenden dag, deze benoemingen geschieden.

Art. 68. De leden tot het bestuur over de publieke godshuizen en gestichten van liefdadigheid, alsmede die over het algemeen stads- armenbestuur, worden door den raad benoemd, voor zoo verre daaromtrent bij de fundatiebrieven niet anders mogt zijn bepaald. Deze benoeming zal alsdan geschieden uit eene voordragt van een dubbel getal personen, door de besturen dier gestichten, op te maken, vermeerderd met een gelijk getal, door burgemeester en wethouders daarbij te voegen.

De raad doet ook de benoeming van den stads-ontvanger; voor zoo veel het stads-secretariaat betreft, waartoe de benoeming door den Koning zal geschieden, draagt de raad twee personen voor, waarbij burgemeester en wethouders twee anderen voegen; zullende de secretaris en ontvanger de vereischten moeten bezitten, en niet in de termen van uitsluiting vallen, bij art. 44 en 45 respectivelijk omtrent de leden van het stedelijk bestuur bepaald.

Almede doet de raad de benoeming tot de stedelijke ambten en bedieningen, vermeld op de lijst, bij dit reglement gevoegd, in zoo verre er van die soort binnen de stad gevonden worden. De stedelijke ambten en bedieningen, niet op die lijst uitgedrukt, noch waarvan de begeving, hetzij bij dit reglement, hetzij bij andere uitdrukkelijke bepaling, aan den raad is, of mogt worden opgedragen, zullen door burgemeester en wethouders gegeven worden.

Art. 69. De stads-ontvanger kan wegens wangedrag, of nalatigheid, door den raad in zijne functien geschorst worden, en door de Staten daarvan worden ontzet.

De stads-secretaris kan door de Staten worden geschorst, en alleen door den Koning ontzet.

Alle andere stedelijke ambtenaren en officianten kunnen, wegens wangedrag of nalatigheid, geschorst worden door het collegie, hetwelk hen benoemt, welk collegie ook, daartoe gegronde redenen voorhanden zijnde, tot derzelve ontzetting be-

voegd is, mits onder goedkeuring der Staten, voor zoo veel diegenen aangaat, welke door den raad zijn benoemd; alles onverminderd de bevoegdheid tot schorfing, aan den Gouverneur der provincie bij deszelfs instructie gegeven (*).

Art. 70. Het maken van stedelijke keuren en verordeningen, in overeenstemming met art. 155 der Grondwet, behoort tot de attributien van den raad; deze echter mogen in geen geval vrijdig zijn met de algemeene wetten of het algemeen belang.

De raad zendt afschrift daarvan aan de Staten der provincie, binnen tweemaal 24 uren na het vaststellen derzelve.

Dezelve keuren en verordeningen, geteekend door den burgemeester, en bij den secretaris gecontrafigneerd, zullen, wanneer daartoe termen zijn, op naam van burgemeester en wethouders worden gepubliceerd, met vermelding echter, dat die door den raad zijn vastgesteld.

In zeer buitengewone gevallen, en wanneer alle uitstel gevaar of ongerijf zoude kunnen ten gevolge hebben, zullen burgemeester en wethouders keuren en verordeningen van politie kunnen uitvaardigen, en doen publiceren, behoudens dadelijke kennisgeving derzelve aan den raad, en onverwijld toezending van een afschrift van die keuren of verordeningen aan de Staten, met opgave der redenen, om welke zij tot het maken derzelve, zonder medewerking van den raad, vermeend hebben over te moeten gaan.

Art. 71. De raad delibereert over het invoeren van nieuwe, en het doen voortduren, veranderen of ophouden van reeds bestaande stedelijke belastingen, over aankoop, verkoop, verruiling, of vervreemding onder eenige benaming van stads-bezittingen en geregtigheden, over het belasten of bezwaren van dezelve, of van eenige stedelijke inkomsten, en over het doen van geldopnemingen zonder onderscheid (†).

Deszelfs besluiten, aangaande deze onderwerpen, worden ter

(*) Omtrent de suspensie van politie-beambten zijn nadere bepalingen gemaakt bij besluit van den 23sten Maart 1836, n°. 80.

(†) Dit is alleen op onroerende en niet op roerende goederen toepasselijk.

overweging gezonden aan de Staten der provincie, welke dezelve met hunne confideratien aan de goedkeuring van den Koning onderwerpen.

Vóór deze goedkeuring mogen dezelve niet ten uitvoer worden gebragt (*).

Art. 72. De raad arresteert de conditien van verhuring, verpachting, en van elk ander gebruik der vruchten en inkomsten van stads-bezittingen en geregtigheden, benevens de conditien van aanbestedingen en leverancien.

Art. 73. De raad verleent, daartoe, ingevolge de bestaande wetten of bedingen en contracten, termen zijnde, aan pachters van stads-goederen, veren of tollén, of andere geregtigheden, wegens geheel buitengewone rampen, of andere onvoorziene omstandigheden, zoodanige remisfien, als waarop de pachters, naar regten, aanspraak hebben.

Wanneer, daarentegen, de raad dergelijke remisfien zal willen verleenen, die, zonder juist op de wetten of de bestaande bedingen en contracten gegrond te zijn, echter naar billijkheid schijnen gevorderd te kunnen worden, zullen de daaromtrent genomene besluiten ter goedkeuring aan de Staten worden gezonden.

Art. 74. De raad beoordeelt of eenige procesfen van wege de stad, hetzij als aanlegger, hetzij als verweerder, behooren te worden ondernomen, en beslist daaromtrent onder goedkeuring der Staten.

Art. 75. Het opmaken en inzenden aan de Staten van de jaarlijkfche begrooting der stedelijke inkomsten en uitgaven, mitsgaders het opnemen en inzenden der jaarlijkfche rekeningen van den stedelijken ontvanger, behooren tot de attributien van den stedelijken raad, zich daarin gedragende naar de algemeene voorschriften dienaangaande gegeven, of nog verder te geven.

(*) Dit wordt overgelaten aan het Departement van Binnenlandfche Zaken, bij besluit van den 25ften Maart 1828, n°. 124.

De raad zal op de jaarlijkſche begrooting geene fommen, beſtemd tot het verleenen van ſubſidien aan armenbeſturen, geſtichten van liefdadigheid of andere inrigtingen, op het bekomen van ſubſidie aanspraak kunnende maken, mogen voordragen, zonder dat van derzelve noodzakelijkheid blijke door de rekening van het afgeloopen, en de begrooting der inkomſten en uitgaven voor het volgende dienſtjaar, van dezelve beſturen, geſtichten, of andere inrigtingen, bij de aanvraag te voegen.

Het opnemen der rekeningen van die beſturen, geſtichten en inrigtingen behoort almede tot de attributien van den raad.

Art. 76. De raad, even als burgemeester en wethouders afzonderlijk, zijn verpligt, om zich in het beheer over de ſtedelijke geldmiddelen te houden aan de fommen, bij de ſtedelijke begrooting voor ieder object toegeſtaan, zonder die te mogen overſchrijden, of eene fom, buiten autorifatie, tot een ander onderwerp te gebruiken, dan waartoe dezelve is toegeſtaan.

In geheel ongewone gevallen echter, welke eene oogenblikkelijke voorziening of herſtelling vereiſchen, zal de raad daarin kunnen voorzien, mits daartoe nemende eene gemotiveerde reſolutie, welke dadelijk aan de Staten zal moeten ingezonden worden.

De ordonnantien, welke, ingevolge deze te nemen reſolutie, op den ſtedelijken ontvanger zullen worden opgemaakt, zullen van de genomene reſolutie in buitengewone omſtandigheid melding moeten maken, door den burgemeester en een lid van den raad moeten zijn onderteekend, en bij den ſecretaris gecontraſigneerd.

In de gevallen, waar de voorziening of herſtelling dusdanigen ſpoed mogt vereiſchen, dat zelfs het verlies van tijd, tot de bijeenroeping van den raad benodigd, niet zonder groot gevaar zoude wezen, zullen burgemeester en wethouders ook bevoegd zijn, om bij gemotiveerde reſolutie op hunne verantwoordelijkheid daarin te voorzien, behoudens de verpligting, om daarvan zonder uitſtel kennis te geven aan den raad, met verdere inachtneming van hetgeen hierboven vermeld is.

In dit geval zullen de ordonnantien door den burgemeester en één' van de wethouders moeten onderteekend, en bij den ſecretaris gecontraſigneerd zijn.

De stedelijke ontvanger zal, zonder eenig onderzoek, aan de ordonnantien, op de bij dit artikel bepaalde wijzen ingerigt, gehouden zijn te voldoen.

Art. 77. Het getal, en de bezoldiging der stads-ambtenaren en officianten worden door den raad, op voordragt van burgemeester en wethouders, bepaald, in zoo verre daaromtrent niet bij het tegenwoordig reglement reeds is, of ten gevolge van hetzelfde nog nader mogt worden voorzien, gelijk dezelve raad, daartoe termen zijnde, ook aan dezelve gratificatien of pensioenen toelegt, mits daarvan opgaaf doende bij de begrooting der behoeften; echter, zoo veel aangaat diegenen, wier bezoldiging door den Koning geregeld is, na omtrent de verleenen gratificatien bevorens Hoogstdeszelfs goedkeuring verkregen te hebben.

Art. 78. De raad voorziet den ontvanger, en, zoo veel noodig, de verdere stedelijke ambtenaren en officianten door den raad aangesteld, van de vereischte instructien, echter, wat den ontvanger aanbelangt, alleen onder approbatie der Staten.

De instructie van den secretaris wordt hem, met goedkeuring van den raad, door burgemeester en wethouders gegeven.

Voorts worden door burgemeester en wethouders, voor zoo veel noodig, instructien gegeven aan de ambtenaren, die zij aanstellen.

Art. 79. De raad regelt, ten opzichte van de stedelijke ambtenaren en officianten, van dewelke het stellen van eenen borgtogt, hetzij personele, hetzij reële, zoude behooren te worden gevorderd, den aard en de hoegrootheid dier borgtogten; terwijl voorts burgemeester en wethouders zorgen voor het werkelijk stellen, zoowel als tijdig vernieuwen, van dezelve; met betrekking tot die van den stedelijken ontvanger in het bijzonder, gedragen zich de opgemelde collegien naar hetgeen deswege bij Koninklijke besluiten reeds is, of verder mogt worden voorgechreven.

Art. 80. De raad ziet toe, dat de bepalingen omtrent de uitoefening van het stedelijk stemregt, en het kiezerschap, bij dit reglement vastgesteld, en die verder zouden mogen worden vastgesteld, nagekomen worden.

De raad beslist omtrent de *al* of *niet* geldigheid der redenen van onttrekking aan het stedelijk kiezerschap, en omtrent het opleggen der poenaliteiten, welke op de onbehoorlijke onttrekking aan die verplichting gesteld zijn.

Art. 81. De raad dient van consideratien en advijs op alle zoodanige stukken, als tot dat einde in deszelfs handen worden gesteld door eenig hoofd van departement van algemeen bestuur, door den Gouverneur, de Staten of andere autoriteiten, welke ambtshalve het regt en de bevoegdheid hebben, om zoodanig berigt en consideratien te vragen, en geeft in het algemeen, in voorkomende zaken, de inlichtingen, welke door de autoriteiten, ambtshalve, van denzelfen worden verlangd, zich regelende naar de termijnen, die bij zoodanige aanvragen mogten zijn gesteld.

Art. 82. Zoo dikwijls de raad eenige benoeming, of eenig voorstel van kandidaten te doen heeft, zal de stemming op dezelfde wijze geschieden, als ten opzichte van de benoeming der raadsleden door de kiezers, bij de artikelen 33 tot 40 ingesloten van dit reglement, is voorgeschreven, zullende alsdan het bureau van stemming zijn zamengesteld uit den burgemeester, of die hem als zoodanig vervangt, als president, uit de twee aanwezige leden van den raad (wethouders daaronder niet begrepen), die de eersten in rang mogten zijn, als stemopnemers, en den secretaris, welke laatste aantekening zal houden van de stemmende leden der vergadering voor iedere verkiezing, alsmede van de personen, op welke de stemmen zijn uitgebragt.

Art. 83. De raad oefent voorts uit alle andere attributien en verrigtingen, welke bij eenige wet, of Koninklijk besluit, aan denzelfen verder zouden mogen opgedragen, of opgelegd worden.

Art. 84. De raad, zoowel als het collegie van burgemeester en wethouders, voeren den titel van *Edel Achtbare Heeren*.

Art. 85. Aan de leden van den raad wordt jaarlijks een presentiegeld toeestaan, door den Koning nader vast te stellen, hetwelk op het einde van ieder jaar in eene gelijke evenredig-

heid zal worden verdeeld onder de leden van den raad, naar mate van het getal zittingen, welke zij respectievelijk gedurende dat jaar hebben bijgewoond; voor de waarde van voorschreven presentiegeld zullen, des goedvindende, legpenningen kunnen worden geslagen, om aan de presente leden te worden uitgedeeld.

Ten einde van de tegenwoordigheid der leden te doen blijken, zal er bij het openen van elke vergadering in dezelve een register geplaatst zijn, in hetwelk ieder tegenwoordig zijnde lid, onder de dagteekening van de zitting, waarbij hij tegenwoordig is, zijnen naam schrijft, en de lijst, aldus de namen der tegenwoordig zijnde leden bevattende, wordt, bij het sluiten van elke zitting, door den burgemeester, of die hem vervangt, en den secretaris, gearresteerd en geteekend.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Van burgemeester en wethouders, hunne attributien, en de wijze om dezelve uit te oefenen.

Art. 86. De burgemeester en wethouders maken een reglement van orde voor hunne vergaderingen; zij vergaderen zoodikwijls, als de spoed der zaken zulks vordert, en wel bepaaldelijk ten minste zoo veel keer, of keeren in iedere week, op vastgestelden tijd, als bij het reglement van orde nader zal worden aangewezen.

De resolutien worden bij meerderheid van stemmen genomen. De burgemeester zit in de vergadering voor.

Wanneer de stemmen staken, beflist de burgemeester, of de hem vervangende wethouder.

Mogten er slechts twee personen (de burgemeester of de hem vervangende wethouder daaronder begrepen) in de vergadering tegenwoordig zijn, zal, in geval van staking, de zaak tot eene meer talrijke vergadering worden uitgesteld; terwijl, indien zoodanig uitstel echter niet zonder nadeel mogt kunnen geschieden, ook dan zelfs de stem des burgemeesters, of van den wethouder, die hem vervangt, zal beslissende wezen.

In geval van ziekte, afwezendheid, of andere verhindering van den burgemeester, gelijk ook bij tijdelijke vacature, wordt

inmiddels, en tot anders van wege den Koning daarin zal voorzien zijn, het burgemeesterschap uitgeoefend door den wethouder, den eersten in rang van dienst, terwijl intusschen, zoo lang de vorengemelde afwezendheid, ander beletfel, of vacature, mogt voortduren, het lid van den raad, het eerste in rang, of, bij verhindering van hetzelfde, het daarop volgende lid, de functien van wethouder zal moeten waarnemen, welk laatste ook, gedurende de afwezendheid, ziekte of beletfel van een der wethouders, gelijk mede bij tijdelijke vacature, het geval zal zijn.

Art. 87. Indien eenlg wethouder de functien van burgemeester mogt waarnemen gedurende twee achtereenvolgende maanden, of langer, zal aan dien wethouder worden toegeestaan het traktement, verbonden aan de qualiteit, door hem uitgeoefend, op den voet zoo als bij art. 59 is bepaald, zonder dat hij evenwel, in dat geval, op het gelijktijdig genot van traktement zal kunnen aanspraak maken.

Art. 88. De burgemeester en wethouders hebben het bestuur en oppertoezicht over al hetgeen de dagelijksche gewone politie, de handhaving der keuren, de beheering van stads-geldmiddelen, gebouwen, en andere eigendommen, en het behoud van stads-regten betreft, en in het algemeen over alles, hetgeen bij dit reglement niet bijzonderlijk aan den raad is opgedragen en toegekend, en zulks alles overeenkomstig de algemeene wetten en bepalingen, omtrent het uitoefenen van dat bestuur en oppertoezicht bestaande, of die verder gemaakt zullen worden.

Art. 89. De burgemeester en wethouders gedragen zich, in het beschikken over stads-middelen, naar hetgeen hiervoren in art. 76 is voorgeschreven, en beschikken over dezelve niet anders, dan op ordonnantie van betaling, overeenkomstig met de stedelijke begrooting, of wel met eene speciale resolutie, op den voet van het zoo even aangehaalde artikel opgemaakt.

Deze ordonnantien zullen het onderwerp der betaling moeten uitdrukken, en voorts door den burgemeester geteekend, en door den secretaris gecontrafigneerd moeten wezen.

Art. 90. De burgemeester en wethouders doen, ten minste alle drie maanden ééns, en voorts meermalen, wanneer zij het noodzakelijk oordeelen, door commissarissen uit hun midden de gesteldheid der kas van den stedelijken ontvanger opnemen, de ontvangst tegen de uitgave vergelijken, alsmede nazien of hij wel alles, hetgeen te ontvangen was, heeft doen inkomen, en of al zijne gedane ontvangsten dadelijk op zijn register zijn overgebracht, gelijk mede of de batige sloten van overige dienstjaren aanwezig zijn, hem doende rekenschap geven van de betalingen der ontvangers, collecteurs, of pachters van stads-middelen en eigendommen, de noodige bevelen gevende, om de nalatige schuldenaren, zonder uitstel, en overeenkomstig met de reglementen, ordonnantien of contracten, te vervolgen.

Na den afloop dier werkzaamheden doen zij proces-verbaal deswege opmaken.

Art. 91. Burgemeester en wethouders verplicht zijnde te waken tegen alle oproerigheid, en tegen alles, wat de rust en veiligheid der stad zoude kunnen storen, hebben, in geval van zoodanige stoornis, of wanneer er vrees voor mogt bestaan, de beschikking over de stedelijke schutterij, en maken ook, des noods, gebruik van de militaire magt, zich binnen de stad in bezetting bevindende, en zulks onder overleg met den kommanderenden officier, en onder zoodanige verdere bepalingen, als daarop door den Koning reeds mogten zijn, of nader zullen worden gemaakt, met gehoudenheid, om van het verrigte onverwijld aan den Gouverneur der provincie kennis te geven.

Art. 92. Burgemeester en wethouders zorgen voor de geregelde kazernering en huisvesting der militairen, en voor de behoorlijke evenredigheid in geval van inkwartiering van troepen, des noods één' of meer commissarissen in, of buiten het bestuur, daarmede, onder deszelfs toezigt, bijzonderlijk belastende.

Art. 93. De burgemeester en wethouders hebben, in overeenstemming met de bestaande wetten, reglementen of andere bepalingen, het oppertoezicht over de publieke armen-administratiën, publieke gods- en weeshuizen, en alle andere publieke

slichtingen, alsmede over alle gestichten, welke uit eenige lands-, of stads-kas gesubsidieerd worden.

Zij nemen, ten minste alle drie maanden, door commissarisfen uit hun midden te benoemen, inspectie der gemelde publieke gods- en weeshuizen en andere publieke gestichten; commissarisfen doen verslag van derzelver bevinding, geven kennis der misbruiken, die zij zouden meenen ontdekt te hebben, en stellen de verbeteringen voor, die, naar hun oordeel, zouden kunnen worden ingevoerd, ten einde daarin, met gemeen overleg van de administratie dier gestichten, zoude kunnen worden voorzien.

Art. 94. Burgemeester en wethouders hebben insgelijks het oppertoezicht over de stads-leenbank, thans gevestigd, of die in tijd en wijle zoude mogen opgericht worden, die zij alsmede op de wijze, vermeld in art. 93, ten minste ééns in de drie maanden zullen doen inspecteren; geene verandering echter zal door dezelve kunnen gemaakt worden in den voet, waarop die bank is geautoriseerd, of mogt geautoriseerd worden, noch eenige concessie tot oprigting eener leenbank worden toegestaan, dan onder goedkeuring des Konings, en nadat Hoogstdezelve het te maken reglement voor eene nieuwe stads-leenbank zal hebben geautoriseerd.

Art. 95. De burgemeester of één der wethouders, door hem daartoe speciaal benoemd, is (behoudens zoodanige adfistentie, ten laste van stads-kas, van één' of meer geëmployeerden, onmiddellijk door hem aan te stellen, en te ontslaan, als de na te melden dienst mogt vereischen) bijzonderlijk belast met de zorg voor de rigtige waarneming van al wat de acten van den burgerlijken stand, en het houden der daartoe vereischte registers betreft, en zulks onverminderd de bepalingen, die bij het Burgerlijk Wetboek op dit onderwerp zullen worden daargesteld (*).

Art. 96. Aan het collegie van burgemeester en wethouders blijft bij voortdoring toegestaan om, bij vacature van het com-

---

(*) Zie art. 13 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

misfariaat van politie, in de stad reeds daargesteld, of hetgeen bij vervolg zoude mogen daargesteld worden, eenige geschikte personen aan den Koning te kunnen opgeven; terwijl hetzelve, ten opzichte van die ambtenaren, voorts uitoefent de bevoegdheid, bij de Koninklijke besluiten gegeven, of die daarbij verder zouden mogen gegeven worden.

Nimmer maakt hetzelve in de thans bestaande, of in het vervolg daar te stellene inrigting, en de vastgestelde of vast te stellene jaarwedde voor het commissariaat, eenige verandering, buiten expresse autorisatie van den Koning.

Art. 97. Burgemeester en wethouders dienen van confideratien en advijs op alle zoodanige stukken, als tot dat einde in derzelver handen worden gesteld door eenig hoofd van departement van algemeen bestuur, door den Gouverneur, de Staten, of andere autoriteiten, welke ambtshalve het regt en de bevoegdheid hebben, om zoodanig berigt en confideratien te vragen, en geven in het algemeen, in voorkomende zaken, de inlichtingen, welke door die autoriteiten, ambtshalve, van hen worden verlangd, zich regelende naar de termijnen, welke bij zoodanige aanvragen mogten zijn gesteld.

Art. 98. Burgemeester en wethouders zorgen voor de onverwijldte uitvoering van de wetten, Koninklijke besluiten, en bevelen, aan hen bij die stukken zelven opgedragen, of, ten gevolge daarvan, door de hoofden van departementen van algemeen bestuur, den Gouverneur, of de Staten aan hen opgedragen wordende, en voorts in het algemeen gedragen zij zich naar de verdere instructien, welke door die autoriteiten, ten gevolge van zoodanige wetten, besluiten, of bevelen, aan hen worden gegeven.

Art. 99. Indien burgemeester en wethouders, hetzij van den Gouverneur, hetzij van de Staten, mogten ontvangen eene kennisgeving, dat zij, of de stedelijke raad, in een of ander opzigt, geoordeeld worden tegen eene algemeene wet of besluit, of tegen het algemeen belang te hebben gehandeld, of wel in eenig ander opzigt derzelver bevoegdheid te hebben te buiten gegaan, zullen zij, in afwachting van 's Konings nadere

beflissing, inmiddels met de uitvoering of verdere uitvoering van het beslotene supercederen.

Art. 100. Alle publicatien, openbare acten, en brieven, die van stadswege worden opgemaakt, en geëxpedieerd, zullen worden uitgevaardigd op naam van burgemeester en wethouders, en worden door den burgemeester, of den wethouder, die als zoodanig fungeert, geteekend, en door den secretaris gecontrafigneerd.

Wanneer echter het onderwerp in de vergadering van den raad behandeld is, wordt daarvan in de voorschreven publicatien, en andere stukken melding gemaakt.

Art. 101. De burgemeester, en ieder der wethouders zullen eene jaarwedde genieten, door den Koning nader vast te stellen, zonder te kunnen genieten eenige emolumenten, onder welke benaming ook.

Van de jaarwedden van burgemeester en wethouders zal echter een zeker gedeelte, door den Koning nader te bepalen, worden afgezonderd, om onder hen een prefentiegeld uit te maken, ter onderlinge verdeling, naar gelang van het getal van zittingen, die zij zullen hebben bijgewoond.

Art. 102. Burgemeester en wethouders kunnen een kostuum hebben, hetwelk, op hunne voordragt, door den Koning nader zal worden vastgesteld.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Van den secretaris.

Art. 103. Er zal bij het stedelijk bestuur een secretaris zijn; de wijze van deszelfs benoeming is bij het 7de hoofdstuk aangewezen.

Bij afwezendheid, ziekte, of ander beletfel, zal hij door een der raadsleden vervangen worden.

Hij legt ter vergadering van den raad, in handen van den burgemeester, of die hem vervangt, den eed af:

„ Dat hij het ambt van secretaris getrouwelijk zal uitoefenen; dat hij, zoo veel in zijn vermogen is, in

„ die betrekking tot bevordering van de belangen der
„ stad zal medewerken; dat hij met zorgvuldigheid en
„ trouw zal opmaken alle resolutien, acten en andere
„ stukken, zijne ambtsbetrekking rakende, en daarom-
„ trent, voor zoo verre zulks te pas komt, mitsgaders
„ in alles, waaromtrent het hem verder mogt aanbevolen
„ worden, de vereischte geheimhouding zal betrachten;
„ dat hij voor de bewaring der archieven, registers en
„ andere papieren, tot de stedelijke secretarie behooren-
„ de, behoorlijk zal zorg dragen, en wijders zal nako-
„ men al datgeen hem bij dit reglement, of bij zijne in-
„ structie, verder mogt zijn, of worden voorgeschreven;
„ dat hij, om tot zijne benoeming te geraken, directe-
„ lijk of indirectelijk, aan niemand eenige giften of ga-
„ ven beloofd, of gedaan heeft, of doen zal, noch
„ ook, om in zijne ambtsbetrekking iets te doen of te
„ laten, van iemand eenige beloften of geschenken zal
„ aannemen of ontvangen, directelijk of indirectelijk.”

Art. 104. Bij de instructie, welke tot het bepalen der werk-
zaamheden van den secretaris zal opgemaakt worden, zal onder
andere op hem gebragt worden de verpligting van bij de zit-
tingen van den stedelijken raad, en het collegie van burgemees-
ter en wethouders, alsmede bij de verrigtingen, door bijzon-
dere gedeelten of commissien derzelve uitgeoefend wordende,
te adfisteren.

Art. 105. Zoo lang de secretarissen geene jura of emolu-
menten genieten, maar alle leges en voordeelen der plaatselijke
secretarissen, de afgifte der acten van den burgerlijken stand
daaronder begrepen, aan de plaatselijke kasfen zullen moeten
verantwoord worden, zal, zoo als thans plaats heeft, de se-
cretaris zich geen ander genot veroorloven, dan dat van des-
zelfs traktement, hetgeen door den Koning nader zal worden
vastgesteld.

Zoo lang die vaststelling geene plaats zal hebben gehad,
blijft de tegenwoordige bezoldiging, aan het secretariaat ver-
bonden, inmiddels tot rigtsnoer verstreken.

TIENDE HOOFDSTUK.

Van den stedelijken ontvanger.

Art. 106. Er zal een stedelijk ontvanger zijn; de wijze van deszelfs benoeming is bij het 7de hoofdstuk aangewezen.

Hij legt ter vergadering van den raad, in handen van den burgemeester, of die hem vervangt, den eed af:

„ Dat hij het ambt van ontvanger getrouwelijk zal
 „ uitoefenen; dat hij in die betrekking, zoo veel in
 „ zijn vermogen is, tot bevordering van de belangen der
 „ stad zal medewerken; dat hij zal nakomen al hetgeen
 „ hem bij dit reglement, of bij zijne instructie is, of
 „ verder mogt worden voorgeschreven; dat hij, om tot
 „ zijne benoeming te geraken, directelijk of indirecte-
 „ lijk, aan niemand eenige giften of gaven beloofd of
 „ gedaan heeft, of doen zal, noch ook, om in zijne
 „ ambtsbetrekking iets te doen, of te laten, van nie-
 „ mand eenige beloften of geschenken zal aannemen of
 „ ontvangen, directelijk of indirectelijk.”

Art. 107. In de instructie, voor den ontvanger op te maken, wordt onder anderen gezorgd voor de verplichting, dat deze ambtenaar geene betalingen voor stads rekening doe, dan op behoorlijk schriftelijke ordonnantien; dat hij geene betalingen doe, die het bedrag der posten, op de begrooting toegeestaan, zouden mogen overschrijden, behoudens de buitengewone gevallen, bij art. 76 bedoeld, en dat hij zich geen ander genot, onder welke benaming ook, veroorlove, dan dat van deszelfs jaarlijksche wedde.

Art. 108. Deze jaarlijksche wedde zal door den Koning nader worden vastgesteld, zullende alle bureaukosten daaronder zijn begrepen, en zonder dat het den ontvanger geoorloofd zal zijn, eenige andere hoegenaamde emolumenten te ontvangen.

Zoo lang de voorschreven vaststelling geene plaats zal hebben gehad, blijft de tegenwoordige bezoldiging, aan het ontvangerschap verbonden, inmiddels tot rigtsnoer verstrekken.

Algemeene bepalingen.

Art. 109. Voor stads ingezetenen zullen, met betrekking tot de gevallen, in art. 2, 23 en 44 van dit reglement vermeld, worden gehouden zij, die in zich vereenigen de volgende vereischten:

- a. Dat zij in de stad, of derzelver jurisdictie, hunne eenige of voorname huisvesting houden;
- b. Dat zij op de lijst der stedelijke ingezetenen zijn ingeschreven.

Deze inschrijving zal, voor zoo veel aangaat de personen, thans binnen de stad, of derzelver jurisdictie, gevestigd, en in de termen, ten deze bedoeld, verkeerende, door het stedelijk bestuur, ambtshalve, geschieden; terwijl, met betrekking tot hen, die zich in het vervolg aldaar zullen vestigen, dezelve alleenlijk, ten gevolge van hunne eigene aangifte, zal plaats hebben, in zoo verre zij de vereischten in zich vereenigen.

Art. 110. In geval van twijfeling over het regt verstand van eenig artikel van het tegenwoordig reglement, of wanneer deswege eenige uitlegging of verandering mogt noodig zijn, zal daaromtrent door den Koning nader worden voorzien.

Aldus enz.

Het reglement voor het bestuur der stad *Amsterdam*, mede op den 4den Januarij gearresteerd, is bijna van gelijken inhoud, als het algemeen reglement; de afwijkingen in sommige artikelen worden hier opgegeven.

Art. 1. Bij dit artikel is het getal der wethouders op vier, en dat der raden op veertig bepaald, behalve den burgemeester, wanneer die buiten den raad mogt zijn benoemd.

Art. 2. Om stemgeregtigd te zijn, moet men in de verponding en verdere beschrevene Rijksmiddelen, buiten het patent-regt, betalen niet beneden de vijftig gulden.

Art. 21. Het kiezerscollegie, tot benoeming der leden van den raad, zal bestaan uit tachtig personen.

Art. 23. De fom, welke gevorderd wordt om kiezer te kunnen zijn, moet zijn ten minste twee honderd gulden jaarlijks, in de verponding en verdere beschrevene Rijksmiddelen, buiten het patentregt.

Art. 28. De designatie van het een tweede wordt gedaan bij loting, op de volgende wijze:

De kiezers bijeen gekomen zijnde, wordt, in tegenwoordigheid van den burgemeester, of die hem vervangt, een getal nummers, gelijk aan dat der presente kiezers, in eene bus gedaan, en door ieder hunner een nummer daaruit getrokken.

Degenen, welke alsdan zullen bevonden worden de nummers van en met n°. 1, tot en met het hoogste nummer ingeloten van het, in art. 27 omschrevene, tweede deel der in de bus gedane biljetten getrokken te hebben, zullen, voor dat jaar, de verkiezing doen, en blijven dus bijeen, terwijl die, welke hoogere nummers getrokken hebben, de vergaderkamer dadelijk verlaten.

Mogt evenwel het getal der opgekome ne kiezers zoo gering zijn, dat er, ten gevolge der vorengemelde uitloting, geen een en twintig kiezers voor het werkzaam gedeelte der kiezersvergadering zouden overgehouden worden, zal er, in dat geval, slechts een zoo veel minder gedeelte dan het een tweede der opgekomenen uitgeloot worden, als noodig zal zijn om het getal van een en twintig te behouden; terwijl, wanneer de opgekomenen in het geheel eens niet meer dan een en twintig, of een nog minder getal bedragen mogten, er geene uitloting zal plaats hebben, maar al de opgekomenen de verkiezing zullen verrigten.

Art. 51. In dit artikel wordt bij het algemeen reglement alleen van een' secretaris en ontvanger gesproken, maar in het reglement voor *Amsterdam* ook nog van een' *thesaurier*; op den thesaurier is alles toepasfelijk, wat in het algemeen reglement ten aanzien der ontvangers bepaald was.

Art. 56. Het collegie van burgemeester en wethouders wordt

in den loop van zes jaren, aanvang nemende met den 2den Januarij 1825, vernieuwd, zoodanig, dat op den 2den Januarij 1827 twee der wethouders, en op den 2den Januarij 1829 weder twee der wethouders aftredend zullen zijn, volgens de beslissing van het lot, terwijl op den 2den Januarij 1831 de burgemeester zal aftreden.

De aftredende zullen echter weder verkiesbaar zijn, doch, niet herkozen wordende, zal de burgemeester, lid van den raad zijnde, gelijk mede de wethouders, rang nemen vooraan onder de raadsleden; zoodanig echter, dat, indien er reeds vroeger, niet weder ingekozone, burgemeesters of wethouders in den raad mogten zitten, deze den voorrang zullen behouden, terwijl echter in de toepassing van het ten deze bepaalde steeds afgetreden burgemeesters boven afgetredene wethouders rang zullen nemen.

Art. 69. Het bepaalde omtrent den ontvanger geldt ook ten aanzien van den thesaurier te *Amsterdam*.

Art. 78. Ten aanzien van dit artikel geldt, wat er bij art. 69 gezegd is.

Art. 90. De burgemeester en wethouders doen, ten minste alle drie maanden ééns, en voorts meerimalen, wanneer zij het noodzakelijk oordeelen, door commissarissen uit hun midden, geadfisteerd met den thesaurier, de gesteldheid der kas van den stedelijken ontvanger opnemen, de ontvangst tegen de uitgaven vergelijken, alsmede nazien of hij wel alles, hetgeen te ontvangen was, heeft doen inkomen, en of al zijne gedane ontvangsten dadelijk op zijn register zijn overgebracht, gelijk mede of de batige sloten van vorige dienstjaren aanwezig zijn, hem doende rekenfchap geven van de betalingen der ontvangers, collecteurs of pachters der stads middelen en eigendommen, de noodige bevelen gevende om de nalatige schuldenaren, zonder uitsfel, en overeenkomstig met de reglementen, ordonnantien of contracten, te vervolgen.

Na den afloop dier werkzaamheden doen zij proces-verbaal deswege opmaken.

Art. 106—108. Deze artikelen gelden in *Amsterdam* ook voor den thefaurier.

LIJST van stedelijke ambtenaren en bedienden, behoorende tot art. 68 van het reglement voor het besiuur der steden.

Directeurs	}	voor de stedelijke belastingen.
Inspecteurs		
Hoofdcommiefen		

Ontvangers en collecteurs van stedelijke belastingen en andere inkomsten.

Stedelijke rentmeesters.

Hoofddirecteurs en hoofdopzigters van stedelijke werken en gebouwen.

Stedelijke bouwmeesters, kameraars of fabrieken.

„ archivisten.

„ bibliothekarissen.

Superintendenten of hoofdinspecteurs van inkwartiering en kazernering.

Voorzitters, leden en secretarissen, directeurs, inspecteurs, kasfiers, boekhouders, controleurs en verificateurs bij stedelijke wisfelbanken.

Voorzitters, leden en secretarissen van collegien, of commissien van administratie, of toezigt over stedelijke kabinetten van kunst of zeldzaamheid, kruidtuinen enz., alsmede hoofddirecteuren, hoofdopzigters en bewaarders over dezelve.

Voorzitters, leden en secretarissen van stedelijke schoolcommissien, en van commissien van het stedelijk geneeskundig toezigt.

Curatoren en onderwijzers voor stedelijke Athenea, Latijnsche en andere stads scholen.

Stedelijke lectors en andere onderwijzers in wis-, bouw-, ontleed- en vroedkunde, en andere vakken.

Stedelijke doctoren, chirurgijns en vroedmeesters.

„ veeartsen.

„ kostschoolhouders en kostschoolhouderesfen.

Alles, voor zoo verre de aanstelling of admisie van de bevoegdheid van het stadsbestuur mogt zijn, en de Koning in het vervolg niet mogt goedvinden de benoeming aan andere autoriteiten op te dragen.

*BESLUIT van den 14den Februarij
1823, betreffende de officieren van
den civielen staat voor de stad Am-
sterdam.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van den 11den September 1822, n°. 232, daarbij ter Onzer kennisse bren-
gende de wijze, waarop het werk van den burgerlijken stand,
binnen de stad *Amsterdam*, tot dus verre is behandeld;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Za-
ken en den Waterstaat, van den 6den dezer, B, 4688, n°. 18,
B. Z.;

Gezien art. 55 van het reglement voor het bestuur der stad
Amsterdam, gearresteerd bij Ons besluit van den 5den November
1815, n°. 57;

De Raad van State gehoord;

En in aanmerking nemende, dat het getal der burgemeesteren
binnen de stad *Amsterdam*, bij het reglement van bestuur dier
stad op vier bepaald, niet dan met moeite zou toelaten, dat één
hunner, zonder benadeeling van de overige verrigtingen, hun in
die betrekkingen opgedragen, aan de personele waarneming van
den burgerlijken stand, ten allen tijde en bij alle gelegenheden,
die zorg en dien tijd zoude besteden, welke de werkzaamheid en
belangrijkheid van hetzelfde vak vorderen; dat ook de werkzaam-
heden, daaraan verknocht, in eene zoo volkrijke stad, niet wel
door één' persoon kunnen worden waargenomen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

- 1°. Den burgemeester der stad *Amsterdam*, welke, ingevolge
art. 55 van het reglement voor het bestuur van die stad,
belast is met de zorg voor de rigtige waarneming van al
wat de acten van den burgerlijken stand betreft, te mag-
tigen, gelijk Wij denzelven magtigen bij dezen, ten einde

drie leden van den raad, *individueel* voor hare eigene ver-
rigtingen verantwoordelijk, tot die werkzaamheden te dele-
gueren, met verdere bepalingen, dat iedere door zoodani-
gen gedelegeerden op te makene acte, en elk door den-
zelfen af te geven extract, de vermelding van die delega-
tie en van dit Ons besluit, uit krachte waarvan dezelve
geschiedt, zal moeten inhouden; alles onverminderd de na-
dere bepalingen, die bij het Burgerlijk Wetboek op dit
onderwerp mogten worden daargesteld.

2°. Niettemin goed te keuren en te bekrachtigen, en, voor
zoo veel des noods, van waarde te verklaren, gelijk Wij
doen bij dezen, voor zoo veel de bevoegdheid des per-
soons aanbelangt, de acten van den burgerlijken stand,
door de leden van den raad der voorschreven stad, daartoe
door burgemeesteren gecommiteerd, federt de organisatie
van het bestuur dier stad, tot op dit oogenblik, zonder
zoodanige expresse delegatie gepasseerd, en diegenen, welke
nog verder door dezelve, op gelijke wijze, binnen de
eerstvolgende twintig dagen na de dagteekening dezes,
mogten gepasseerd worden, of wel zoo veel korter, als
ten gevolge der bevoegdheid, bij dit besluit aan den bur-
gemeester, bij art. 55 voormeld bedoeld, door denzelfen,
tot de formele delegatie van die raadsleden mogt zijn over-
gegaan; zullende, dienvolgens, de wettigheid der voor-
schreven acten, uit hoofde eener voorgewende onbevoegd-
heid van den persoon, niet kunnen worden betwijfeld,
voor zoo verre overigens de voorschriften der wetten daar-
bij zullen zijn in acht genomen.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van het
tegenwoordig besluit, waarvan afschriften zullen worden gezonden
aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en den Waterstaat,
en aan den Raad van State; zullende voorts de inhoud dezes
binnen de stad *Amsterdam* worden afgekondigd en aangeplakt, en
op de registers van den burgerlijken stand aldaar worden overge-
schreven.

Brussel, enz.

BESLUIT van den 9den Maart 1824, houdende, dat de bepalingen, omtrent den civielen staat te Amsterdam, bij voortdoring in kracht blijven.

WIJ WILLEM, ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, van den 6den dezer, lett. M, ten aanzien van eenen kopijelijk daarbij overgelegden brief van Onzen Staatsraad, Gouverneur van Noordholland, omtrent de onmogelijkheid, dat er te *Amsterdam* zoude kunnen worden voldaan aan het bepaalde bij art. 95 van de nieuwe stedelijke regeringsreglementen, houdende, dat de burgemeester of één der wethouders, door hem daartoe speciaal benoemd, bijzonder zal belast zijn met het werk van den burgerlijken stand, en het houden der daartoe vereischte registers;

Gehoord het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 8sten dezer, n°. III;

Gezien Ons besluit van den 14den Februarij 1823, n°. 59;

Hebben goedgevonden en verstaan, ter rigtige uitvoering van het bepaalde bij art. 95, van het nieuwe regeringsreglement, voor zoo veel de stad *Amsterdam* betreft, bij voortdoring te handhaven, den bij Ons voornoemd besluit vastgestelden maatregel, ten aanzien van de werkzaamheden van den burgerlijken stand, binnen dezelve stad.

En is Onze Minister van Justitie belast met de uitvoering dezes, waarvan aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, tot informatie en narigt, zal worden kennis gegeven.

's Gravenhage, enz.

Het algemeen reglement bevat vele bepalingen, omtrent kiezers, stemregt, enz., die naar de onderscheidene steden verschillen: zoo als onder anderen blijkt uit art. 1, 2, 21, 28, 56 enz.

Om nu aan dit werk de noodige volledigheid te geven, worden hier voor elke provincie de volgende tabellen bijgevoegd:

Provincie NOORBRABAND. STEDEN.	Getal der raadsleden. Art. 1.	Getal der wethouders. Art. 1.	Belastingbedrag voor het		Getal der leden van het kiezerscol- legie. Art. 21.	Getal der kiezers. Art. 28.	Getal der wet- houders, die afre- den zullen op den 2den Januarij 1827 — 1829. Art. 56.	
			stemregt. Art. 2.	kiezerschap. Art. 23.			I	I
's Hertogenbosch....	22	2	f20	f40	30	9	I	I
Tilburg.....	18	2	12	24	30	9	L	I
Breda.....	15	2	15	30	30	9	I	I
Oosterhout.....	15	2	12	24	24	7	I	I
Bergen op Zoom...	15	2	15	30	24	7	L	I
Eindhoven.....	9	2	12	24	20	5	I	I
Grave.....	9	2	12	24	20	5	I	I
Willemstad..	11	2	12	24	20	5	I	I
Heusden.....	9	2	12	24	20	5	I	I
Geertruidenberg.....	9	2	12	24	20	5	I	I

Provincie GELDERLAND. STEDEN.	Getal der raadsleden. Art. 1.	Getal der wethouders. Art. 1.	Belastingbedrag voor het		Getal der leden van het kiezerscol- legie. Art. 21.	Getal der kizers. Art. 28.	Getal der wet- houders, die aftre- den zullen op den 2den Januarij 1827 — 1829. Art. 56.	
			stemregt. Art. 2.	kiezerfchap. Art. 23.				
Nijmegen	14	2	f15	f40	28	9	I	I
Arnhem	15	2	15	40	30	9	I	I
Zutphen	15	2	15	40	30	9	I	I
Kuilenburg	9	2	12	30	18	5	I	I
Nijkerk	9	2	12	30	18	5	I	I
Harderwijk	9	2	12	30	18	5	I	I
Thiel	10	2	12	30	20	5	I	I
Zalt-Bommel	9	2	12	30	18	5	I	I
Doesburg	7	2	12	30	14	5	I	I
Elburg	8	2	12	30	16	5	I	I
Hattem	7	2	12	30	14	5	I	I
Wageningen	10	2	12	30	20	5	I	I
Groenlo	7	2	12	30	14	5	I	I
Doetichem	7	2	12	30	14	5	I	I
Lochem	8	2	12	30	16	5	I	I

Provincie HOLLAND. (Zuidelijk gedeelte.) STEDEN.	Getal der raadsleden. Art. 1.	Getal der wethouders. Art. 1.	Belastingbedrag voor het		Getal der leden van het kiezerscol- legie. Art. 21.	Getal der kiezers. Art. 28.	Getal der wet- houders, die aftre- den zullen op den 2den Januarij 1827 — 1829. Art. 56.	
			stemregt. Art. 2.	kiezerschap. Art. 23.				
Rotterdam	30	2	f40	f160	60	15	2	2
Leyden	26	2	27	105	44	12	1	2
Dordrecht	28	2	27	105	36	11	1	1
Delft	22	2	27	105	30	9	1	1
Gouda	17	2	27	80	30	9	1	1
Schiedam	17	2	27	105	30	9	1	1
Gorinchem	14	2	17	70	30	9	1	1
Brielle	9	2	13	55	20	5	1	1
Woerden	12	2	13	55	18	5	1	1
Schoonhoven	9	2	13	55	18	5	1	1
Maassluis	9	2	10	40	18	5	1	1
Vlaardingen	12	2	13	50	24	7	1	1

Provincie HOLLAND. (Noordelijk gedeelte.) STEDEN.	Getal der raadsleden. Art. 1.	Getal der wethouders. Art. 1.	Belastingbedrag voor het		Getal der leden van het kiezerscol- legie. Art. 21.	Getal der kiezers. Art. 28.	Getal der wet- houders, die aftre- den zullen op den 2den Januarij 1827 — 1829. Art. 56.	
			stemregt. Art. 2.	kiezerschap. Art. 23.				
Amsterdam	40	4	f50	f200	80	21	2	2
Haarlem.....	22	3	35	100	36	11	1	2
Zaandam.....	14	2	25	50	30	9	1	1
Alkmaar.....	17	2	30	60	30	9	1	1
Hoorn.....	19	2	30	60	30	9	1	1
Enkhuizen.....	15	2	25	50	24	7	1	1
Edam.....	12	2	20	40	18	5	1	1
Weesp.....	14	2	20	40	18	5	1	1
Purmerend.....	12	2	25	40	18	5	1	1
Medemblik.....	9	2	20	40	18	5	1	1
Monnikendam.....	11	2	20	40	18	5	1	1

Provincie ZEELAND. STEDEN.	Getal der raadsleden. Art. 1.	Getal der wethouders. Art. 1.	Belastingbedrag voor het		Getal der leden van het kiezerscol- legie. Art. 21.	Getal der kiezers. Art. 28.	Getal der wet- houders, die aftre- den zullen op den 2den Januarij 1827 — 1829. Art. 56.	
			stemregt. Art. 2.	kiezerfchap. Art. 23.				
Middelburg	15	2	f30	f110	30	9	I	I
Vlissingen	12	2	19	60	24	7	I	I
Zierikzee	12	2	22	80	24	7	I	I
Goes	9	2	15	55	18	5	I	I
Axel	7	2	10	35	14	5	I	I
Tholen	7	2	10	35	14	5	I	I
Hulst	7	2	10	35	14	5	I	I
Sluis	7	2	10	35	14	5	I	I
Veere	7	2	10	30	14	5	I	I
UTRECHT.								
Utrecht	20	3	45	100	42	11	I	2
Amersfoort	13	2	15	50	26	7	I	I
IJsselstein	8	2	10	30	16	5	I	I
Rheenen	8	2	10	30	16	5	I	I
Wijk bij Duurstede . .	8	2	10	30	16	5	I	I
Montfoort	7	2	10	30	16	5	I	I

Provincie VRIESLAND. STEDEN.	Getal der raadsleden. Art. 1.	Getal der wethouders. Art. 1.	Belastingbedrag voor het		Getal der leden van het kiezerscol- legie. Art. 21.	Getal der kiezers. Art. 28.	Getal der wet- houders, die aftre- den zullen op den 2den Januarij 1827 — 1829. Art. 56.	
			stemregt. Art. 2.	kiezerfchap. Art. 23.			I	I
Leeuwarden	20	3	f20	f50	40	11	I	2
Harlingen	14	2	12	30	28	7	I	I
Sneek	12	2	12	25	24	7	I	I
Franeker	10	2	10	20	20	5	I	I
Dokkum	10	2	10	20	20	5	I	I
Bolsward	10	2	10	20	20	5	I	I
Workum	10	2	10	20	20	5	I	I
Hindeloopen	6	2	8	16	12	4	I	I
Ylst	6	2	8	16	12	4	I	I
Slooten	6	2	8	16	12	4	I	I
Stavoren	6	2	8	16	12	4	I	I

Provincie OVERIJSEL. STEDEN.	Getal der raadsleden. Art. 1.	Getal der wethouders. Art. 1.	Belastingbedrag voor het		Getal der leden van het kiezercollegie. Art. 21.	Getal der kiezers. Art. 28.	Getal der wethouders, die afreden zullen op den 2den Januarij 1827 — 1829. Art. 56.	
			stemregt. Art. 2.	kiezerschap. Art. 23.				
Zwolle	16	3	f15	f40	30	9	1	2
Deventer	15	2	12	30	24	7	1	1
Kampen	15	2	12	30	24	7	1	1
GRONINGEN.								
Groningen	16	3	30	50	32	11	1	2
DRENTHE.								
Asfen	9	2	10	30	18	5	1	1
Meppel	9	2	15	40	18	5	1	1
Koevorden	9	2	10	30	18	5	1	1

*BESLUIT van den 6den Augustus 1824,
houdende vaststelling van en bepalingen
wegens de presentiegelden van de leden der stedelijke raden, en de traktementen en presentiegelden van de burgemeesteren, wethouderen en schepenen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de artikelen 85, 101, 105 en 108 der vastgestelde nieuwe reglementen op het bestuur in de onderscheidene steden;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, van den 17den Junij ll., n°. 69;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten Julij 1824, n°. 9);

Hebben befloten en befluiten:

Art. 1. De jaarlijksche presentiegelden van de raadsleden en traktementen van burgemeesteren, wethouders of schepenen, secretarissen en ontvangers in de onderscheidene steden, worden respectievelijk vastgesteld op het bedrag in den ten dezen gevoegden staat (1) vermeld, onder de bijgevoegde bepalingen, op dien staat breeder omschreven; zullende de daarbij vastgestelde traktementen en presentiegelden gerekend worden te hebben aanvang genomen met den dag der beëdiging van de voornoemde ambtenaren.

Art. 2. Het gedeelte, hetwelk, volgens art. 101 der tegenwoordige reglementen van stedelijk bestuur, moet worden afgezonderd van de jaarwedden van burgemeesteren en wethouderen, of schepenen, ten einde onder hen een presentiegeld uit te ma-

---

(1) Deze staat zal op het einde van dit deel worden geplaatst.

ken, ter onderlinge verdeeling naar gelang van het getal van zittingen, welke zij zullen hebben bijgewoond, zal bestaan in een vierde van het gezamenlijk bedrag der jaarwedden van wethouders of s'chepenen in iedere stad respectivelijk, voor zoo veel de wethouders of s'chepenen aanbelangt, en in even gelijk geldelijk bedrag door den burgemeester van zijne jaarwedde daarbij te voegen, zoodat voor elke honderd gulden, door de wethouders of s'chepenen gezamenlijk bij te brengen, de burgemeester eene gelijke fomme van honderd gulden zal bijdragen; met dien verstande echter, dat dan ook daarentegen, in dezelfde evenredigheid, zijn te genieten presentiegeld zal zijn berekend over elke vergadering van burgemeester en wethouders of s'chepenen, welke hij zal hebben bijgewoond of als bijgewoond te hebben, met opzigt tot het presentiegeld zal worden beschouwd, daar afwezendheid uit die vergaderingen, ten gevolge van ziekte, of van het volbrengen buiten de stad van commissien in landelijke of stedelijke dienst, in de aanspraak op het presentiegeld niet zal hinderlijk zijn.

Art. 3. Na het einde van ieder vierde jaars zal er een staat worden opgemaakt van het getal van vergaderingen van burgemeesteren en wethouders of s'chepenen, in den loop van het vierde jaars gehouden, en van de plaats gehad hebbende tegenwoordigheid of afwezendheid van ieder respectivelijk in die gehoudene vergaderingen, en naar gelang van dien elks aandeel in de presentiegelden over zoodanig vierde jaars worden geconstateerd en uitbetaald.

Art. 4. Voor zoo verre de stedelijke ontvangers betreft, die tevens landelijke ontvangers mogten zijn, of daartoe in tijd en wijle zouden mogen benoemd worden, zal door Ons, ten gevolge der kennisgevingen en voorstellen, die Wij deswege zullen ontvangen, in elk geval nader bepaald worden, of en welke vermindering de bij dezen vastgestelde traktementen zullen behooren te ondergaan.

Art. 5. De bepalingen, in voornoemden staat voorkomende, ten gevolge waarvan aan eenige *tegenwoordige* secretarissen en ontvangers, gedurende den verderen tijd van derzelve functien, eenig hooger traktementsgenot bij uitzondering is toegestaan, dan er voor het vervolg aan den post zal verbonden zijn, zullen alleen betrekkelijk zijn tot de gevallen, dat die tegenwoordige secreta-

risfen en ontvangers nog dezelfde personen mogten zijn, welke laatstelijk onder de vervallene stedelijke reglementen reeds als zoodanig gefungeerd hebben.

Onze Minister van Binnenlandfche Zaken, Onderwijs en Waterftaat is belast met de uitvoering dezès, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, tot informatie.

Gegeven op het *Loo*, enz.

Art. 1. De bepalingen, in voormeden ftek voorkomende, ten gevolge waarvan aan enige tegenwoordige ftegenfchap en omvang, behoudende fte verduen lid van dezelve ftegenfchap, een hoogere uanfchrijving of uanfchrijving is toegelaten, dan voor het verloop van den poort zal verbanden zijn, zullen alleen betrekkelijk zijn tot de gevallen, dat die tegenwoordige ftegenfchap, in de aanfpraak op het ftegenfchap niet zal hinderlijk zijn.

Art. 2. De bepaling van ieder vierde jaar zal, of een ftegenfchap worden openmak van het geal van verbandingen van burgermeester en wethouders of ftegenfchap, in den loop van het vierde jaar gebonden, en van de plaats geand behoudende tegenwoordigheid of afwezigheid van ieder refpectievelijk in die gebonden verbandingen, en naar gelang van dien eke ftegenfchap in de gebonden landen over zoodanig vierde jaar worden geconftatueerd en afgehandeld.

Art. 3. Voor zoo verre de ftegenfchap ontvangers betrefte, die tevens landelijke ontvangers mogten zijn, of zoodanig in lid en welke zonden mogen benoemd worden, zal door Ons, ten gevolge der kennisgevingen en voorfchrijven, die Wij dezwijge zullen ontvangers, in elk geval weder bepaald worden, of en welke vermindering de bij dezèn vastgefchelde ftegenfchap zullen behooren te ondergaan.

Art. 4. De bepalingen, in voormeden ftek voorkomende, ten gevolge waarvan aan enige tegenwoordige ftegenfchap en omvang, behoudende fte verduen lid van dezelve ftegenfchap, een hoogere uanfchrijving of uanfchrijving is toegelaten, dan voor het verloop van den poort zal verbanden zijn, zullen alleen betrekkelijk zijn tot de gevallen, dat die tegenwoordige ftegenfchap, in de aanfpraak op het ftegenfchap niet zal hinderlijk zijn.

Bij Koninklijk besluit van den 23sten Julij 1825, n°. 32, is vastgesteld een algemeen reglement op het bestuur ten platten lande. Van dat reglement zijn eenige afwijkingen gemaakt ten aanzien van *Vriesland*. Deze afwijkingen worden hier aangeteekend, zoo als ten aanzien van *Amsterdam* is geschied bij het reglement op het bestuur der steden.

REGLEMENT op het bestuur ten platten lande.

EERSTE HOOFDSTUK.

Over de verdeling van het platte land.

Art. 1. Het platte land van de provincie zal verdeeld zijn in gemeenten (1), zoodanig als door den Koning, na de Staten der Provincie gehoord te hebben, nader zal worden vastgesteld.

Zoo lang die nadere vaststelling geene plaats zal hebben gehad, blijft de thans bestaande gemeenteverdeeling inmiddels gevolgd worden.

Twee of meer dorpen kunnen, bij besluit van den Koning, worden vereenigd, of, vereenigd zijnde, van elkander worden gescheiden, na de Staten en de Gemeentebesturen, die het aangaat, gehoord te hebben (2).

TWEEDE HOOFDSTUK.

Over de samenstelling van het bestuur in iedere gemeente.

Art. 2. Het bestuur in iedere gemeente zal zijn zamengesteld uit eenen burgemeester, twee asfesooren en eenen gemeenteraad.

---

(1) Wat *Vriesland* betreft, in grietenijen.

(2) Deze laatste volzin is weggelaten in het reglement van *Vriesland*. Reeds dikwijls zijn gemeenten aldus vereenigd, zoo als de buitengemeenten van *Utrecht*; bij besluit van den 28sten Junij 1829, zijn de 92 gemeenten in de provincie *Utrecht* tot 50 gebragt.

De gemeenteraad zal (de burgemeester en asfesoren daaronder gerekend) bestaan uit een getal van zeven, of negen personen, naar gelang dat de Staten, volgens de bevolking, en andere omstandigheden, zullen bepalen (1).

DERDE HOOFDSTUK.

Over de vereischten om tot het plaatselijk bestuur te kunnen behooren, en over de redenen van uitsluiting.

Art. 3. De burgemeester, asfesoren en verdere leden van het gemeentebestuur zullen moeten

- a. In het Rijk of deszelfs kolonien geboren zijn, of brieven van naturalisatie bekomen hebben, of wel bij wetduiding voor Nederlanders gehouden worden;
- b. Den ouderdom van drie en twintig jaren moeten vervuld hebben;
- c. Ingezeten moeten zijn van de gemeente, waar zij fungeren, of, voor zoo veel betreft eenen burgemeester, die, wegens bijzondere redenen, over meer dan ééne gemeente mogt zijn benoemd, van eene dier gemeenten;
- d. Gedurende het laatste jaar vóór de benoeming, indien zij inboorling der provincie, of met eene burgerdochter uit dezelve gehuwd zijn, en gedurende de laatste twee jaren vóór de benoeming, in alle andere gevallen, ingezeten van de provincie moeten geweest zijn;
- e. Binnen de provincie in 's Rijks directe belastingen moeten betalen, hetzij uit eigen hoofde, hetzij door ouders, of vrouw, eene gelijke som, als volgens het reglement voor de zamenstelling der Provinciale Staten vereischt wordt, om het stemregt ten platten lande uit te oefenen (2);
- f. Tot op het oogenblik toe moeten voldaan hebben aan de

(1) In *Vriesland* één grietman, twee of drie asfesoren en één grietenijraad.

(2) In *Vriesland* f 60. De tabellen voor de provincien vindt men in het eerste deel van dit werk, bl. 325.

wettelijke verplichtingen aangaande de nationale militie, naar aanleiding der Grondwet op hen gelegd (1).

Art. 4. Voor ingezetenen der gemeente worden, ter zake voorschreven, gehouden zij, die in de gemeente hunne eenige of voorname huisvesting houden, en, ten gevolge daarvan, op de lijst der ingezetenen van zoodanige gemeente zijn ingeschreven; terwijl, om als werkelijk ingezetenen der provincie over het voorafgegane tijdvak, bij het vorige artikel vermeld, te kunnen beschouwd worden, het noodig zal zijn, dat men in eenige gemeente der provincie werkelijk houde, of gedurende dat vroeger tijdvak gehouden hebbe, respectivelijk, zijne eenige of voorname huisvesting, en, ten gevolge daarvan, op de lijst der ingezetenen aldaar zij ingeschreven of ingeschreven geweest; zullende, voor zoo veel aangaat de personen, thans reeds binnen de provincie, in voege voorschreven, gevestigd, die inschrijving door de gemeentebesturen, respectivelijk, *dadelijk* ambtshalve moeten geschieden; terwijl, met betrekking tot hen, die zich in het vervolg aldaar zullen vestigen, dezelve alleenlijk ten gevolge van hunne eigene aangifte zal plaats hebben, mits zij werkelijk in zoodanige gemeente hunne eigene of voorname huisvesting houden.

Art. 5. Iemand, die, werkelijk ingezetenen van de provincie zijnde, ter zake van eene bediening of commissie, hem door den Koning, of van 's Koningswege opgedragen, om het even of die *al*, of *niet*, tot de provincie betrekking heeft, zich buiten de provincie mogt bevinden, zal, ter zake bovengemeld, bij voortdoring als ingezetenen der provincie worden beschouwd.

Voor zoo verre hij nogtans, hetzij door het uitdrukkelijk nemen, hetzij door het met de daad uitoefenen van politiek

---

(1) Bij Koninklijk besluit van den 16den September 1830, B. n°. 81, is vastgesteld, dat:

Burgemeester en asfessoren, zoodra zij op eenige wijze vernemen, dat eenig raadslid buiten het bezit is geraakt van de gevorderde vereischten, of in één' der termen van uitsluiting is vervallen, daarvan dadelijk kennis zullen geven aan Gedeputeerde Staten, die, na het in de zaak betrokken raadslid te hebben gehoord, zoodanig zullen beschikken, als zij vermeenen te behooren.

domicilie elders, getoond mogt hebben, of aangemerkt moet worden, van zijn politiek domicilie binnen de provincie te hebben afgezien, komt zijne hoedanigheid van ingezetenen der provincie op te houden.

Insgelijks zal de afwezendheid buiten de provincie van een' zoodanig' ingezetenen met werkelijke inwoning, en zijne betaling in de belastingen elders, met werkelijke betaling binnen de provincie gelijk gesteld worden, bij het berekenen der voorafgaande inwoning, en de belastingbetaling, bij §§ *d* en *e* respectievelijk van art. 3, gevorderd.

Art. 6. Tot de betrekkingen, in art. 3 opgenoemd, zullen niet verkiesbaar zijn :

- a.* Zij, die in dienst zijn, of pensioen genieten van eenige vreemde Mogendheid, buiten toestemming des Konings;
- b.* Die zich in staat van geregtelijke ontzegging bevinden, alsmede die, aan welke geregtelijk een raadsman is toegevoegd;
- c.* Die in staat van faillissement zijn, en die afstand van hunne goederen aan derzelve schuldeischers gedaan hebben;
- d.* Die een crimineel vonnis hebben ondergaan, door geene nadere uitspraak of beslissing krachteloos gemaakt;
- e.* Die, ten tijde der benoeming, nog in staat van criminele beschuldiging zijn;
- f.* En wijders diegenen, welke van eenig ambt, post of bediening door den Koning, of door autoriteiten, welke Hoogstdezelve daartoe heeft bevoegd verklaard, mogten zijn ontzet, of wel ontslagen, anders dan met vermelding, dat zoodanig ontslag op hun verzoek, of eervol is geschied, zoo lang zij van de onbevoegdheid, om benoemd te worden, niet door den Koning zullen zijn ontheven (1).

---

(1) Deze bepaling is ingetrokken bij Koninklijk besluit van den 10den December 1829, n^o, 37.

En zijn voorts de gezegde betrekkingen onvereinbaar met die

- 1°. Van lid van Gedeputeerde Staten ;
- 2°. Van leeraar bij eenige godsdienstige gezindheid ;
- 3°. Van onderwijzers der jeugd ;
- 4°. Van hem, die, ter zake van ontvang of beheer aan de gemeente, of aan eenige, aan het gemeentebestuur ondergeschikte, administratie rekenpligtig of verantwoordelijk is, voor zoo verre het rekenpligtige, of de verantwoordelijkheid van eenen zoodanigen is persoonlijk, en zich niet verdeelt over eene commissie, gezamenlijk verantwoordelijk, waarvan hij lid mogt zijn ;
- 5°. Voorts van hem, die eenigen gemeentelijken post bekleedt, welke denzelven in persoonlijke regtstreefsche ondergeschiktheid van het plaatselijk bestuur stelt, met uitzondering echter, dat daar, waar zulks noodig of bijzonder nuttig mogt geacht worden, de betrekking van secretaris ook door den burgemeester zal kunnen uitgeoefend worden ;
- 5°. En eindelijk van krijgslieden, aan de werkelijke krijgsdienst verbonden.

Art. 7. De betrekking van burgemeester zal in het bijzonder nog onvereinbaar zijn met werkelijke justitiële functien, de plaatsvervaardersbetrekkingen mitsdien daaronder niet gerekend, terwijl ook het bloote lidmaatschap in eene regtbank van koophandel ten deze niet zal hinderlijk zijn ; voorts met den post van ontvanger der Lands-belastingen over de gemeente ; met de beroepen van korenmolenaar, brood- of meelverkooper, en van herbergier of tapper.

Art. 8. De burgemeester zal aan geen' der asfesoren, of verdere leden van den gemeenteraad, mogen bestaan in den derden, of eenen naderen graad van bloedverwantschap of zwagerfchap, en de asfesoren en verdere leden zich onderling niet mogen bestaan in den eersten of tweeden dier graden.

Art. 9. Voor aan elkander verzwagerden zullen, ten voor-
schreven opzigte, niet gehouden worden zij, wier huisvrouwen
elkander in een' der gemelde graden bestaan, uitgezonderd met
betrekking tot den burgemeester; terwijl opkomende verzwage-
ring, gedurende het bekleeden der functien ontstaande, niet zal
hinderlijk zijn, om het overige van den termijn te blijven zitting
houden.

Indien de vrouw, door welke de verzwagering is ontstaan,
mogt overleden zijn, zal de zwagerschap gerekend worden op
te houden.

Art. 10. Het wordt, zoo lang de Koning daaromtrent geene
andere bepalingen mogt noodig achten, aan de Staten der pro-
vincie overgelaten om dan, wanneer gebrek aan geschikte voor-
werpen, of andere bijzondere redenen van noodzakelijkheid, of
hooge nuttigheid, ten opzigte van een' of ander' der asfesoren,
of verdere leden, behalve den burgemeester, eene ontheffing
van eenig bepaalde bij dit hoofdstuk mogten gebieden, zooda-
nige ontheffing te kunnen verleenen, mits op het einde van
elk jaar aan het Departement van Binnenlandsche Zaken inzen-
dende eene opgaaf der ontheffingen, door Hen over het afge-
loopen jaar toegestaan, met bijvoeging der voorname redenen,
die daartoe hebben genoodzaakt.

Alle ontheffingen, de personen der burgemeesters betreffende,
blijven aan den Koning voorbehouden.

VIERDE HOOFDSTUK.

Over de benoeming, vervanging, het tijdstip van functie, enz.

Art. 11. De burgemeesters worden benoemd door den Ko-
ning, en zijn, ten gevolge daarvan, *per se* ook lid van den
gemeenteraad.

De asfesoren worden, van wege den Koning, door Hoogst-
deszelfs Commisaris in de provincie, uit de aanwezige leden
van den gemeenteraad benoemd.

De leden van den gemeenteraad worden benoemd door de

Staten, na alvorens daaromtrent het plaatselijk bestuur te hebben gehoord.

Voor zoo verre de gemeenten betreft, welke heerlijkheden zijn, geschiedt de benoeming van den burgemeester op de voordragt van een' perfoon, door den eigenaar van het heerlijk regt te doen, en, wat aangaat de leden van den gemeenteraad in die plaatsen, geschiedt almede derzelver benoeming op de voordragt van gezegden eigenaar, doch welke voordragt een dubbelstal van perfonen voor iedere openstaande plaats zal moeten bevatten.

Art. 12. Tot de benoeming der burgemeesters, en van de leden van den gemeenteraad, op de tijdstippen van gewone periodieke aftreding, bij art. 17 te vermelden, zal echter geene voordragt van den eigenaar van het heerlijk regt te pas komen, dan voor zoo verre de in dienst zijnde perfoon niet bij vernieuwing mogt worden benoemd; zulks zal ter gelegenheid der eerste benoemingen, bij de invoering van dit reglement te doen, ook niet anders het geval zijn.

Art. 13. Voor zoo verre de heeren gerechtigd mogten zijn, om voor het regt van voordragt eenige recognitie te heffen, zal zulks niet te boven gaan *tien ten honderd* van het bedrag der vaste bezoldiging, aan de bediening verbonden, en gelijke *tien ten honderd* van de opbrengst, of waarschijnlijke opbrengst der emolumenten, die er in de betrekking, volgens dit reglement, of eenige stellige latere bepalingen, bevoegdelijk zouden kunnen genoten worden; en zullen ook de heeren, of eigenaren, zich zelven niet tot de bediening kunnen voordragen.

Art. 14. De eigenaren van het heerlijk regt, in het geval van het openvallen van

Burgemeestersplaatsen, en van plaatsen van leden van den gemeenteraad, zullen, zoo spoedig mogelijk, immers uiterlijk binnen den tijd van twee maanden, te rekenen van den dag der plaats gehad hebbende vacature, verplicht zijn, hunne voordragten bij den Koning en de Staten respectivelijk in te dienen, bij foute waarvan in de vervulling onmiddellijk zal worden voorzien.

En indien er omtrent de voorgedragene perfonen bijzondere bedenkingen mogten bestaan, zal de Koning deswege naar bevind van zaken befliften.

Art. 15. Binnen de gemeenten, alwaar het heerlijk regt door koop, of anderzins, in het bezit der gemeente mogt zijn overgegaan, zal de bevoegdheid tot voordragt worden uitgeoefend door den gemeenteraad, die echter ook daaromtrent zal in acht nemen, hetgeen bij art. 41 zal worden voorgefchreven.

Art. 16. Voor zoo veel betreft gemeenten, zamengefteld uit meer dan ééne heerlijkheid, of uit plaatsfen, waarvan ééne of meer tot de heerlijkheid mogten behooren, zal de bevoegdheid tot voordragt bij evenredige beurten worden uitgeoefend, naar gelang van den maatftaf en den rooster, daaromtrent door de Staten der provincie, volgens de meest mogelijke billijkheid, eens vooral vast te ftellen.

Art. 17. De benoemingen, zoowel der burgemeesters, als asfesforen en verdere leden (uitgezonderd de eerste benoeming, voor zoo verre die benoemden bij het lot tot eene vroegere aftreding zouden mogen bestemd wezen), gefchieden voor een' termijn van zes jaren, zoo echter, dat zij telkens weder verkiesbaar zullen zijn.

Elke twee jaren, op den 2den Januarij, treedt een derde, of een getal zoo na mogelijk aan het derde, van de leden van den gemeenteraad af, ingevolge de bepaling des lots, bij de eerste van dien raad te doen vaststellen. De asfesforen maken echter een gedeelte van de aftredende eerste en tweede derden uit; de burgemeester zal tot het laatst aftredende derde behooren.

De eerste aftreding zal plaats hebben op den 2den Januarij 1828.

Art. 18. Diegeen, welke ter vervulling eener buitengewoon opengevallene plaats van burgemeester, asfesfor, of gewoon lid van den gemeenteraad wordt benoemd, zal geen' langeren tijd zitting hebben, dan degeen, wiens plaats hij vervult, tijd van zitting overig had.

Art. 19. Alvorens in bediening te treden, beloven de burgemeester en de leden van den gemeenteraad, bij eede:

„ Dat zij de bediening, waartoe zij zijn geroepen,
 „ met ijver en getrouwheid zullen vervullen, overeen-
 „ komstig de Grondwet, de algemeene Landswetten, en
 „ hetgeen hun bij het reglement van bestuur is voorge-
 „ schreven;

„ Dat zij de vergaderingen getrouwelijk zullen bijwo-
 „ nen, en voorts alles, wat in hun vermogen is, tot
 „ het welzijn der gemeente zullen aanwenden, alsmede
 „ dat zij, om iets hoegenaamd in hunne ambtsbetrek-
 „ king te doen, of te laten, van niemand eenige belof-
 „ ten of geschenken aangenomen hebben, of aannemen
 „ zullen, in eenigerlei maniere.”

Deze eed wordt door den burgemeester afgelegd in handen van den Gouverneur, en door de leden in handen van den burgemeester.

Voor zoo veel de gemeenten aangaat, welke heerlijkheden zijn, zullen de burgemeesters nog daarenboven onder eede verklaren:

„ Dat zij, om tot de voordragt of benoeming van
 „ hunnen perfoon te geraken, geene uitkeering, recognitie
 „ of genot, gifte of gave, onder welke benaming ook,
 „ aan, of ten behoeve van den eigenaar van het heerlijk
 „ regt, directelijk of indirectelijk, hebben beloofd, of
 „ gegeven, of hebben doen beloven of geven, noch
 „ verder ook, ten gevolge van hunne plaats gehad heb-
 „ bende benoeming, beloven te geven, doen beloven of
 „ geven zullen, te boven gaande *tien ten honderd* van
 „ het bedrag van de vaste bezoldiging, aan hunne be-
 „ diening verbonden, en gelijke *tien ten honderd* van
 „ de opbrengst, of de door hen voor waarschijnlijk
 „ gehouden wordende opbrengst der emolumenten, wel-
 „ ke er, volgens het reglement op het plattenlandsch-
 „ bestuur, of eenige stellige latere bepaling, bevoeg-
 „ delijk in hunne bediening mogten kunnen genoten
 „ worden.”

Ten opzichte van burgemeesters en leden, die, na het eindigen van hunnen tijd van dienst, volgens art. 17, bij vernieuwing weder ingekozen mogten worden, zal de, door hen reeds eenmaal afgelegde eed, als voortdurend verbindend en voldoende beschouwd worden.

Art. 20. Het is aan de Staten overgelaten om, op de verzoeken om ontslag van asfesforen, en verdere leden van den gemeenteraad, die in bediening zijn getreden, en tusschentijds hun ontslag zouden mogen begeeren, te beschikken naar bevind van zaken.

Op voortgelijke verzoeken, door in bediening getredene burgemeesters gedaan wordende, zal alleen de Koning kunnen besluiten.

Art. 21. In geval van ziekte, afwezendheid, of andere verhindering, wordt de burgemeester vervangen door den oudsten in rang der asfesforen, en, ook deze verhinderd zijnde, door den volgenden, terwijl zoodanig asfesfor alsdan, in deze zijne betrekking, zoo lang door den oudsten in rang der leden van den gemeenteraad wordt vervangen, hetwelk ook bij ziekte, afwezendheid of ander beletfel van een' der asfesforen het geval zal zijn.

Art. 22. Nimmer zal zich de burgemeester langer dan voor acht dagen uit zijne woonplaats kunnen begeven, dan met uitdrukkelijke vergunning van den Gouverneur.

Van alle afwezen, of ander beletfel, dat langer dan drie dagen mogt duren, wordt er door hem, of van zijnentwege, zoo tijdig mogelijk, kennis gegeven aan den Gouverneur. Bij elke afwezendheid, hoe kortstondig ook, zorgt hij, in allen gevalle, voor de tijdelijke opdragt zijner bediening aan den asfesfor, die daartoe in aanmerking komt.

Indien hem, om bijzondere redenen, ontheffing van de verplichting tot inwoning binnen de gemeente mogt zijn verleend, zal hij niettemin moeten zorgen, aldaar in persoon tegenwoordig te zijn bij belangrijke beraadslagingen en verrigtingen, zoo als het opmaken der gemeentebegrooting, het opnemen der gemeenterekening, het doen van voorname schouwen, en dergelijke, zonder zich, in die gevallen, anders dan bij volstrekte

onmogelijkheid van eigene tegenwoordigheid door een' ander' te doen vervangen, waarvan hij alsdan telkens aan den Gouverneur zal hebben kennis te geven.

Art. 23. In geval van wangedrag, of nalatigheid, zullen de burgemeesters, de asfesoren en verdere leden van de gemeenteraden, door de Staten, voor zekeren tijd, niet te boven gaande dien van zes weken, in de uitoefening van derzelve bediening kunnen worden geschorst, en zelfs, des noods, daarvan kunnen worden ontzet; echter, wat het laatste betreft, met uitzondering van de burgemeesters, wier afstelling alleen door den Koning zal kunnen geschieden.

Hierdoor wordt niet verminderd aan de bevoegdheid tot schorsing, den Gouverneur der provincie bij deszelfs instructie gegeven (1).

VIJFDE HOOFDSTUK.

Over den gemeenteraad, deszelfs bevoegdheid en verpligtingen, en de wijze om die uit te oefenen.

Art. 24. De vergadering van den gemeenteraad wordt door den burgemeester, of dengenen die hem, volgens art. 21, vervangt, voorgezeten, en hij heeft het beleid van dezelve.

Alle, aan de orde van den dag vreemde, voorstellen moeten, ten minste twee dagen vóór de vergadering, in geschrifte aan den burgemeester, of die hem vervangt, worden overgegeven.

Hij is gehouden om op alle punten eerst zijn gevoelen uit te brengen; na hem brengen de asfesoren hunne stem uit, en vervolgens de overige leden van den gemeenteraad, naar hunnen rang, welke bij de eerste zittingneming zal geregeld worden naar de jaren van ouderdom der benoemden, met uitzondering van diegenen, welke op het oogenblik hunner benoeming leden waren van den toen bestaanden raad, als welke boven de overige benoemden rang zullen hebben naar de volgorde, waar-

---

(1) Zie Staatsblad van 1820, n°. 27.

in zij bij het vorige collegie van den gemeenteraad zitting hadden.

In het vervolg nieuw inkomende leden zullen, naar gelang van het tijdstip hunner benoeming, achtereenvolgende zitting nemen achter de reeds zitting hebbenden, terwijl echter zij, die bij voortduring of vernieuwing benoemd worden, niet als nieuw inkomenden zullen worden beschouwd ten dezen opzichte.

De burgemeester, of die hem in het voorzitterschap vervangt, benoemt uit de raadsleden de commissien, hetzij tot onderzoek, hetzij tot de behandeling van eene zaak, waartoe de raad mogt hebben besloten.

Art. 25. Geene vergaderingen van den gemeenteraad kunnen gehouden worden, tenzij de meerderheid van al de in bediening zijnde leden tegenwoordig is.

Indien evenwel de vergadering, twee achtereenvolgende malen zijnde bijeen geroepen, telkens geen getal tegenwoordige leden, bij dit artikel vereischt, mogt opgeleverd hebben, zal er, na eene derde oproeping, met het getal tegenwoordige leden, zoo als dat zijn zal, kunnen worden besloten, voor zoo verre, bij de tweede en derde oproepingsbriefjes, de onderwerpen, waarover zal worden geraadpleegd, zullen zijn opgegeven geworden, en bij die briefjes tevens aan de bepalingen van het tegenwoordig artikel zal zijn herinnerd, en er tusschen iedere oproeping, en den tijd, daarbij voor de bijeenkomst der vergadering bepaald, telkens een' tusschentijd van ten minste 24 uren zal zijn verloop.

Art. 26. De vergadering besluit bij meerderheid van stemmen der tegenwoordig zijnde leden; indien de stemmen mogten staken, heeft de burgemeester, of die hem vervangt, eene beslissende stem; de gevallen van stemming bij beslotene briefjes hieronder echter niet begrepen.

De oproeping tot de vergaderingen geschiedt door denzelfden op de dagen en uren, door hem vast te stellen, in zoo verre hem daaromtrent geen bepaald voorschrift is gegeven.

Art. 27. De gemeenteraad vergadert jaarlijks ter opneming der gemeenterekening, en ter opmaking der gemeentebegroo-

ting, op de tijdstippen, daartoe door de Staten der provincie vast te stellen, en vergadert voorts tot alle andere verrigtingen zoo dikwijls, als de zaken het mogten vereischen.

Art. 28. Wanneer de meerderheid van den gemeenteraad, de burgemeester, of die hem vervangt, daaronder niet begrepen, eene raadsvergadering mogt verlangen, zal de burgemeester, of die hem vervangt, op het te kennen geven van dat verlangen, gehouden zijn de bijeenroeping te doen.

Art. 29. Noch de burgemeester, of een der asfesorcn, noch een der andere leden, zal mogen deelnemen in, of zelfs tegenwoordig zijn bij beraadflagingen over onderwerpen, die hem, hetzij voor zich zelven, hetzij als zaakgelasten of zaakwaarne-mer, of een van deszelfs bloed- of aanverwanten tot in den derden graad ingefloten, in het bijzonder aangaan, gelijk zij ook in eenig regtsgeding, waarin de gemeente mogt betrokken zijn, tegen dezelve niet als advocaat, of procureur zullen mogen dienen, of raadgeven, en in geen geval de gemeente als advocaat, procureur of notaris zullen mogen bedienen, ten zij kosteloos.

Art. 30. Almede zal geen hunner, die tevens lid mogt zijn van eene administratie over eene openbare inrigting, of openbaar geflicht, mogen staan over het opnemen der rekeningen, tot zoodanige inrigting of geflicht behoorende.

Art. 31. Aan den gemeenteraad behoort het maken van plaatselijke keuren en verordeningen, in overeenstemming met art. 155 der Grondwet (1); deze echter mogen in geen geval strijdig zijn met de algemeene wetten, of het algemeen belang.

---

(1) De plaatselijke besturen hebben, overeenkomstig den inhoud hunner reglementen, de vrije beschikking over hunne huishoudelijke belangen, en maken daaromtrent de vereischte plaatselijke verordeningen, welke echter in geen geval met de algemeene wetten of het algemeen belang strijdig mogen zijn. Zij zenden affchriften van dezelve aan de Staten der provincien; blijvende het voorts den Koning onverlet, om ten allen tijde inzage te vorderen, en zoodanige bevelen te geven, als hij vermeent te behooren.

De gemeenteraad zendt binnen tweemaal 24 uren, na het vaststellen derzelve, affchrift daarvan aan de Staten der provincie, welke de ontvangst van hetzelfde affchrift aan den gemeenteraad berigten ten spoedigste, en zoodanig in allen gevalle, dat dit berigt binnen acht dagen na dien, waarop het affchrift bij de Staten is ingekomen, aan den gemeenteraad kan zijn geworden.

Wanneer bij den gemeenteraad het berigt zal zijn ingekomen, dat het toegezondene affchrift werkelijk bij de Staten is ontvangen, wordt de vastgestelde keur of verordening afgekondigd, en er verdere loop aan dezelve gegeven, ten zij door of van wege den Koning anders mogt zijn bevolen.

In die gevallen evenwel, welke zoo bijzonder spoedverischend zijn mogten, dat het berigt van de ontvangst van het affchrift niet zonder wezenlijk nadeel mogt kunnen afgewacht worden, zal blootelijk de volbragte toezending van het affchrift voor het oogenblik voldoende wezen, doch onder de verpligting aan de zijde des gemeenteraads om, wanneer het berigt van de ontvangst van het affchrift langer mogt wegblijven, dan er naar de vorengemelde bepaling onderfeld zoude moeten worden het geval te kunnen zijn, alsdan oogenblikkelijk daarover met de Staten in nadere briefwisseling te treden.

Art. 32. De plaatfelijke keuren en verordeningen, geteekend door den burgemeester, en van de mede-onderteekening van den secretaris voorzien, zullen op naam van burgemeester en asfesoren worden afgekondigd, met bijgevoegde vermelding echter, dat die door den gemeenteraad zijn vastgesteld, ten ware, zoo veel het laatste aangaat, in de gevallen, bij het volgende artikel vermeld.

Art. 33. In zeer buitengewone gevallen, en wanneer alle uitstel gevaar en ongerijf zoude kunnen ten gevolge hebben, zullen burgemeester en asfesoren alleen keuren en verordeningen van politie kunnen vaststellen, en doen afkondigen, behoudens dadelijke kennisgeving derzelve aan den gemeenteraad, en onverwijld toezending van een affchrift aan de Staten, met opgave der redenen, om welke zij tot het maken der keure of verordening, zonder medewerking van den raad, vermeend heb-

ben over te moeten gaan, en onder gelijke verplichting eindelijk, als op het laatst van art. 31 is gezegd, indien het berigt van de ontvangst van het afschrift te lang mogt wegblijven.

Art. 34. Van alle plaatselijke keuren en verordeningen, die eenige boete of strafbepaling inhouden, zal dadelijk, na de afkondiging, een afdrukfel of afschrift moeten gezonden worden aan den openbaren Aanklager bij de regtbank van eersten aanleg, en den Vrederegter, waaronder de gemeente behoort, of aan de ambtenaren, welke, onder eenige andere benaming, de zoo evengenoemden in het vervolg mogten vervangen.

Art. 35. De gemeenteraad raadpleegt over het invoeren van nieuwe en het doen voortduren, veranderen of ophouden van reeds bestaande plaatselijke belastingen; over aankoop, verkoop, vervuiling of vervreemding, onder eenige benaming, van der gemeentes bezittingen en geregtigheden; over het belasten of bezwaren van dezelve, of van eenige plaatselijke inkomsten, en over het doen van geldopnemingen zonder onderscheid.

Deszelfs besluiten, aangaande deze onderwerpen, worden door hem ter overweging gezonden aan de Staten, welke dezelve, met hunne bemerkingsen, aan de goedkeuring van den Koning onderwerpen, in zoo verre Hoogstdezelve de bevoegdheid tot zoodanige goedkeuring niet in eene of andere opzigten aan de Staten mogt overgelaten hebben.

Vóór de bekomene goedkeuring mogen de voorschreven besluiten niet ten uitvoer worden gebragt (1).

Art. 36. Het ontwerpen en inzenden aan de Staten van de jaarlijksche begrooting en gemeentelijke inkomsten en uitgaven, alsmede het voordragen der middelen, om in die uitgaven te voorzien, behoort tot de verrigtingen van den gemeenteraad, die zich daaromtrent gedraagt naar de algemeene voorschriften, dienaangaande reeds gemaakt of nog verder te maken, en in het bijzonder, wat het tijdstip van inzending betreft, naar de voorschriften door de Staten te geven.

---

(1) Zie de aantekening op art. 71 van het reglement voor het bestuur in de steden.

Art. 37. De ontworpenen kohieren van omflagen zullen ten minste gedurende veertien dagen, na daarvan vooraf bij afkondiging aan de ingezetenen te hebben kennis gegeven, op eene geschikte plaats in de gemeente ter inzage van het publiek moeten worden gelegd, ten einde diegenen, welke zich door derzelver aanflag zouden mogen bezwaard achten, in de gelegenheid te stellen, om zich deswege, binnen dien tijd, aan den gemeenteraad te wenden, welke, naar gelang daarvan, vervolgens het ontworpenen kohier *al* of *niet* wijzigt, bij de inzending van hetzelfde aan de Staten de ontvangene memorien van klagten of bezwaar er nevens voegende.

Art. 38. Op de jaarlijksche begrooting zal de gemeenteraad geene sommen, bestemd tot het verleenen van onderstand aan het armenbestuur, aan gestichten van liefdadigheid of andere inrigtingen, op het bekomen van onderstand aanspraak kunnende maken, mogen voordragen, zonder dat van de noodzakelijkheid blijkende door de rekening van het afgeloopene, en de begrooting der inkomsten en uitgaven voor het volgende dienstjaar van dat bestuur, die gestichten of andere inrigtingen bij den aanvang te voegen.

Art. 39. Bij het plaats hebben van onverwachte omstandigheden, die eene oogenblikkelijke voorziening of herstelling vorderen, zoodanig, dat de tijd tot het vragen van de voorafgaande goedkeuring der Staten volstrekt ontbreekt, zal er, op speciale autorisatie van den gemeenteraad, behoudens verantwoordelijkheid van denzelfden, kunnen overgegaan worden ter beschikking over de gemeentegelden tot plaatselijke uitgaven, in de begrooting niet bekend, of tot een hooger bedrag, dan dezelve bij de begrooting mogten zijn toegestaan, mits de gemeenteraad daartoe neme een met redenen bekleed besluit, hetwelk door denzelfden dadelijk aan de Staten zal moeten medegedeeld worden.

Art. 40. Het opnemen der rekeningen van het armenbestuur en van de gestichten en inrigtingen bij art. 38 vermeld, het vaststellen van derzelver begrootingen, alsmede het opnemen van de rekening van den gemeente-ontvanger, en van andere

rekenplichtigen aan de gemeente, behoort insgelijks tot de verrigtingen van den gemeenteraad, welke zich, wat de nadere goedkeuring van de Staten en in alle verdere opzigten ten deze betreft, regelt naar de algemeene voorschriften, op deze onderwerpen reeds gegeven, of nog verder te geven, met zorgvuldige inachtneming der tijdstippen, door de Staten vast te stellen.

De ontvangers, of andere rekening doende personen, zullen bij de opneming hunner rekeningen niet worden toegelaten, ten zij ze door den gemeenteraad, om eene of andere bijzondere reden, uitdrukkelijk mogten zijn geroepen.

Art. 41. Bij alle verrigtingen van den gemeenteraad, waarbij de grondeigenaars kunnen geacht worden belang te hebben, en waaromtrent door de Staten algemeene voorschriften zullen worden gegeven, zal een zeker getal grondeigenaars in de gemeente, ingezetenen der provincie zijnde, buiten den gemeenteraad genomen, worden geroepen om kennis van de zaken te nemen.

Deze zullen derzelver gevoelen en bevinding hoofdelijk uitbrengen, waarvan door den secretaris in het proces-verbaal van het verhandelde aantekening zal worden gedaan, om insgelijks aan de Staten te worden medegedeeld.

Art. 42. De gemeenteraad stelt vast de conditien van verhuuring, verpachting, en van elk ander gebruik der vruchten en inkomsten van der gemeentes bezittingen en geregtigheden, benevens de conditien van gemeentelijke aanbestedingen en leverantien; van al zoodanige verhuringen, verpachtingen, aanbestedingen en leverantien zullen de procesfen-verbaal, met al de daartoe betrekking hebbende stukken, aan de Staten worden gezonden.

De hiervoren bedoelde contracten zullen dus, behalve in bijzonder spoed vereischende gevallen, slechts provisieneel worden aangegaan, en eerst definitivelijk door den gemeenteraad worden goedgekeurd, wanneer bij denzelven de stukken van de Staten zullen zijn terug ontvangen, voor zoo verre er door denzelven in de zaak geene andere instructien mogten zijn gegeven.

Deze terugzending zal geschieden zoodanig, dat, in allen ge-

valle, binnen veertien dagen na dien, waarop de stukken bij de Staten zullen zijn ingekomen, de terugontvangst bij den gemeenteraad kan hebben plaats gehad.

In de bijzonder spoed vereischende gevallen, waar dadelijk tot eene definitive goedkeuring door den gemeenteraad heeft moeten overgegaan worden, zal er bij het langer terug blijven der stukken, dan er naar de hiervoren gemelde bepaling ondersfeld moet worden het geval te kunnen zijn, gelijke verpligting op denzelven raad rusten, als op het einde van art. 31 is gezegd.

Art. 43. De gemeenteraad verleent, wanneer daartoe gronden zijn, onder goedkeuring der Staten, aan pachters van gemeentegoederen, veren of tollen, of andere geregtigheden, wegens geheel buitengewone rampen, of andere onvoorziene omstandigheden, zoodanige kwijtschelding of afslag, als waarop zij naar regten aanspraak hebben, of die naar billijkheid mogt kunnen gevorderd worden.

Art. 44. De gemeenteraad beoordeelt, of eenig geding van wege de gemeente, hetzij als aanlegster, hetzij als verweerdster, behoort te worden ondernomen, en beslist daaromtrent onder goedkeuring der Staten.

Art. 45. De gemeenteraad benoemt, onder goedkeuring der Staten, en met inachtneming van hetgeen op dit onderwerp bij de algemeene verordeningen verder is vastgesteld, of nader mogt vastgesteld worden, de leden tot het bestuur over de openbare godshuizen en gestichten van liefdadigheid, alsmede die over het algemeen armenbestuur in de gemeente, voor zoo verre daaromtrent bij de stichtingsbrieven niet anders mogt zijn bepaald.

Deze benoeming zal alsdan geschieden uit eene voordragt van een dubbel getal personen, door de besturen dier administratiën of gestichten op te maken, vermeerderd met een gelijk getal, door burgemeester en asfesforen daarbij te voegen.

Art. 46. Het getal en de bezoldiging der gemeente-ambtenaren en bedienden wordt door den gemeenteraad, op voordragt van burgemeester en asfesforen, vastgesteld, in zoo verre daar-

omtrent bij het tegenwoordig reglement niet reeds is, of ten gevolge van hetzelfde nog nader mogt worden bepaald; gelijk de gemeenteraad, daartoe redenen zijnde, ook aan dezelve gratificatie of pensioenen toelegt, mits daarvan opgaaf doende bij de begrooting van begrooting van behoeften; echter, zoo veel aangaat diegenen, wier bezoldiging door den Koning mogt zijn geregeld, nadat omtrent de te verleenen gratificatie bevorens Hoogstdeszelfs goedkeuring zal zijn verkregen.

Art. 47. Het benoemen der gemeente-ambtenaren en bedienden, en het voorzien derzelven van de vereischte nadere instructien, in overeenstemming met de algemeene voorschriften, behoort tot den gemeenteraad, in zoo verre daaromtrent bij dit reglement niet anders is voorzien, of ten gevolge van hetzelfde nader mogt voorzien worden.

Art. 48. Van alle vacatures wegens kleine gemeentebedieningen, waarvan bevorens de benoeming door de heeren of eigenaren van het heerlijk regt plaats had, en omtrent welker begeving bij dit reglement geene andere bepalingen zijn gemaakt, zal kennis moeten worden gegeven aan den heer of eigenaar, ten einde door hem in de vervulling van zoodanige vacatures, binnen twee maanden, worde voorzien, voorbehoudens echter 's Konings bevoegdheid om, in geval van klacht of verschil, daaromtrent zoodanig te beschikken, als door Hoogstdenzelven bevonden zal worden te behooren.

Onder de hiervoren gemelde kleine gemeentebedieningen worden niet begrepen zoodanige, aan de belasting van patent onderworpen beroepen of bedrijven, als van veer- en beurtschippers, of dergelijke, waartoe, uit hoofde van bestaande verordeningen van policie, eene admisie van het plaatselijk of ander beftuur wordt vereischt.

Art. 49. De gemeenteraad regelt, onder goedkeuring der Staten, ten opzichte van diegenen der gemeente-ambtenaren en bedienden, mitsgaders der verdere aan het gemeentebestuur ondergeschikte ambtenaren en bedienden, van dewelke het stellen van eenen borgtogt zoude behooren te worden gevorderd, den aard en de hoegrootheid dier borgtogten, terwijl voorts burgemeester en asfesoren zorgen voor het werkelijk stellen, zoowel

als tijdig vernieuwen derzelven; met betrekking tot die van den gemeente-ontvanger, en van de ontvangers van openbare gestichten van weldadigheid in het bijzonder, gedragen zich de gemeenteraden naar hetgeen deswege bij Koninklijke besluiten reeds is, of verder mogt worden voorgescreven.

Art. 50. De gemeenteraad maakt op de lijsten van bevoegden tot het stemregt en kiezerschap voor den landelijken stand, doet die ter inzage van het publiek leggen, ontvangt en beoordeelt de bezwaren, die deswege mogten ingediend worden, opent de stembriefjes, en maakt den uitslag derzelven op, zorgt voorts voor het regelmatig houden der lijsten van ingezetenen voor het politiek domicilie, en volbrengt wijders of doet volbrengen alle verdere verrigtingen, welke ter zake van de uitoefening des stemregts, en van het kiezerschap, en van het houden der voorschreven lijsten, aan de gemeentebesturen ten platten lande, ieder in den zijnen, reeds zijn opgedragen, of nog verder mogten opgedragen worden.

Art. 51. Zoo dikwijls de gemeenteraad eenige benoeming van personen, of eenig voorstel van personen te doen heeft, zullen de leden ten minste drie dagen te voren tot het houden der vergadering, waarin over de benoeming of voordragt zal gestemd worden, moeten worden opgeroepen, en bij de oproeping aan dezelve van het oogmerk der oproeping uitdrukkelijk kennis worden gegeven.

De stemming zal alsdan geschieden bij beslotene en ongeteekende briefjes, welke door den burgemeester, of die hem vervangt, zullen worden verzameld, en waarvan hij vervolgens den inhoud zal voorlezen, terwijl de twee der verdere tegenwoordig zijnde leden van den gemeenteraad, het eerst in rang achter de asfessoren volgende, zich zullen bezig houden, de eerste met den inhoud der briefjes achtereenvolgende op te teekenen, en de tweede met de tegenlijst te houden van de opteekening; zullende daarenboven door den secretaris aantekening worden gehouden van de stemmende leden der vergadering voor iedere verkiezing, alsmede van de personen, op welke de stemmen zijn uitgebragt; alle welke verrigtingen in tegenwoordigheid der vergadering zullen moeten plaats hebben.

Art. 52. Voor elken openstaanden post of openstaande be- diening, waarvan de benoeming moet worden gedaan, gelijk mede voor ieder der personen, op eene voordragslijst te plaat- sen, zal afzonderlijk worden gestemd; zullende geene stembrief- jes van afwezenden in aanmerking worden genomen; terwijl het stembriefje van onwaarde zal zijn, indien de gemeenteraad oor- deelt, dat de aanwijzing van den persoon niet duidelijk genoeg is, of dat om andere, op dit reglement gegronde redenen, het briefje niet kan worden in aanmerking genomen.

De nietigheid van één of meer stembriefjes, gelijk ook het vinden van blank gelatene briefjes, zal echter geene nietigheid der stemopneming te weeg brengen.

Art. 53. Die blijken zal de volstrekte meerderheid, dat is meer dan de helft van de uitgebragte stemmen, die in aanmer- king behooren te worden genomen, voor zich te hebben, zal benoemd zijn; wanneer al de zoodanig uitgebragte stemmen be- paaldelijk tusschen twee personen mogten staken, zal er tot eene herstemming worden overgegaan, die echter alleen over die twee personen zal kunnen loopen; mogt er door die herstem- ming geene volstrekte meerderheid worden verkregen, dan zal het beslifen, wie der twee de benoemde zal zijn.

Art. 54. Bij gebrek aan volstrekte meerderheid, gelijk mede aan eene zoodanige staking, als bij het vorige artikel is gezegd, zal er in allen gevalle tot eene nadere stemming overgegaan worden.

Art. 55. Men zal daaromtrent op de volgende wijze te werk gaan:

1°. In het geval dat bij de eerste stemming, dat is bij art. 53 bedoeld, bepaaldelijk alleen twee personen boven an- deren, die stemmen hebben verkregen, eene meerderheid van stemmen mogten hebben bekomen, zoo, bij voor- beeld, dat van *acht* behoorlijk uitgebragte stemmen er *drie* op A en *drie* op B mogten zijn gevallen, terwijl de *twee* overige tusschen *twee* onderscheidene personen mogten zijn verdeeld, zullen de *twee* personen, die de meerderheid verkregen hebben, en dus, in het gegeven

voorbeeld, A en B degenen zijn, waarover de tweede of nadere stemming alleen zal moeten loopen.

Mogten bij deze tweede stemming al de uitgebragte stemmen, die in aanmerking behooren te komen, tusschen A en B gelijk verdeeld zijn, dan zal het lot beslissen, wie van hen de benoemde wezen zal.

2°. In het geval dat bij de eerste stemming, dat is die bij art. 53 bedoeld, niet bepaaldelijk twee personen alleen zoodanige meerderheid, als zoo even is gezegd, mogten hebben verkregen, maar één of meer anderen met hen, zoo bij voorbeeld, dat van *acht* behoorlijk uitgebragte stemmen A, B en C er ieder *twee* mogten hebben verkregen, en de overige *twee* stemmen tusschen twee onderscheidene personen mogten verdeeld zijn, zullen A, B en C degenen zijn, waarover de tweede of nadere stemming bepaaldelijk zal moeten loopen.

3°. Indien de tweede of nadere stemming in het geval, zoo even sub n°. 2 bedoeld, ten uitslag mogt hebben, dat noch A, noch B, noch C eene volstreckte meerderheid van de uitgebragte stemmen, die in berekening kunnen komen, mogten hebben verkregen, zal er tot eene nog nadere of derde stemming overgegaan worden, ten ware al de uitgebragte stemmen, die in aanmerking kunnen worden genomen, bepaaldelijk, en in gelijken getalle, tusschen twee der drie personen A, B en C mogten zijn verdeeld, als wanneer het lot tusschen die twee de benoeming zal beslissen.

4°. De derde of nog nadere stemming, in het geval sub n°. 3 bedoeld, zal bepaaldelijk moeten loopen over de twee, welke bij de nadere of tweede stemming, uit de personen A, B of C, de meeste stemmen zullen hebben verkregen, zoodat, wanneer A er mogt hebben verkregen *drie*, B *drie* en C *twee*, de twee eerstgemelden degenen zullen zijn, waarover zal worden herstemd; wanneer, daarentegen, A er, bij voorbeeld, mogt hebben verkregen *vier*, en B en C ieder *twee*, zal het (terwijl A *per se* zal zijn een der twee, waarover de herstemming of

derde stemming zal moeten loopen) eerst bij eene tusschenstemming over B en C moeten uitgemaakt worden, wie hunner de tweede wezen zal; mogt eindelijk de tweede of nadere stemming, hiervoren sub n°. 2 bedoeld, een volkomen gelijk getal van stemmen aan de drie of meer personen, waarover de tweede stemming heeft moeten loopen, opleveren, zoodat, bij voorbeeld, in het geval ter gezegde plaats bedoeld, A, B en C ieder slechts *twee* stemmen, zoo als bij de eerste stemopneming mogten hebben bekomen (hetgeen in het tot voorbeeld genomen geval door nulliteit der twee andere stemmen zoude kunnen ontstaan), dan zal het door het lot worden beslist, wie der drie of meer, volkomen gelijkstaande personen, de twee zullen zijn, waarover de herfstemming of derde stemming zal loopen.

Indien bij deze herfstemming al de stemmen, die in aanmerking kunnen komen, gelijkelijk tusschen de twee personen, waarover herfstemd is, mogten verdeeld zijn, zal het lot beslissen, wie hunner de benoemde zal wezen; zullende, derhalve, in allen gevallen (de tusschenstemming n°. 4, indien die te pas mogt komen, er onder gerekend) alles ter zake der verrigtingen, ten deze bedoeld, zich uiterlijk tot vier stemopnemingen moeten bepalen.

Art. 56. De gemeenteraad oefent voorts, behalve de hiervoren gemelde, zoodanige andere verrigtingen uit, als aan denzelfden bij eenige wet of Koninklijk besluit verder zouden mogen opgedragen worden; wat deszelfs betrekkingen met de polderbesturen aangaat, houdt dezelve in het oog, dat die betrekkingen geregeld blijven door de bestaande polderreglementen, zoo lang daaromtrent geene andere voorziening zal zijn gemaakt.

ZESDE HOOFDSTUK.

Over den burgemeester, en den burgemeester met asfesforen, derzelve bevoegdheid en verplichtingen, en de wijze om dezelve uit te oefenen.

Art. 57. De burgemeester is belast met de zorg voor de uitvoering van alles, waartoe de gemeenteraad mogt hebben besloten, en hij oefent voorts uit het dagelijksch bestuur en het oppertoezigt in alles, wat de gewone policie, de handhaving en uitvoering der keuren, de beheering van de plaatselijke geldmiddelen, gebouwen en andere eigendommen, en het behoud van de gemeentesregten betreft, en in het algemeen over alles, hetgeen bij dit reglement niet bijzonderlijk aan den gemeenteraad is opgedragen en toegekend, en zulks alles overeenkomstig de algemeene wetten en bepalingen, omtrent het uitoefenen van dat bestuur en oppertoezigt bestaande, of die verder gemaakt zullen worden.

Hij gaat in de voorschreven verrigtingen alleen te werk, of gezamenlijk met asfesforen, naar gelang van hetgeen bij de volgende artikelen zal gezegd worden.

Art. 58. Hij zorgt voor de nakoming der bepalingen, omtrent de inrigting van smederijen, ovens, schoorsteenen en andere stookplaatsen, en tegen de onvoorzigtigheid in het algemeen in de behandeling van vuur en licht, het plaatsen van aschhoopen, het droogen van vlas, het broeijen van het hooi, en dergelijken, doende van tijd tot tijd, met een' der asfesforen, de noodige bezigtigingen, en met asfesforen de vereischte voorziening nemende, daar, waar er tegen de voorschriften mogt zijn gehandeld.

Art. 59. Hij doet de noodige voorstellen, ten einde er steeds brandspuiten met derzelve toebehooren, of andere, naar plaatselijke gelegenheden doelmatige middelen ter blusfching van brand, voldoende in getal en inrigting, binnen de gemeente voorhanden zijn; zorgt voor de aanschaffing van hetgeen, waartoe in deze mogt zijn of worden besloten, zoowel als dat die

voorwerpen zich bestendig in eenen goeden staat bevinden; doet die van tijd tot tijd ten zijnen overstaan, en van asfesoren, beproeven, de personen, welke tot dezelve behooren, zich genoegzaam bekwamen, en zorgt in alle opzigten voor de nakoming der bepalingen, op het stuk van brand en blusfching van denzelven bestaande.

Van alle hinderpalen, die zijne gedane voorstellen tot afschaffing, instandhouding of verbetering van blusmiddelen mogten ondervinden, geeft hij den Gouverneur kennis.

Art. 60. Hij waakt voor de opvolging der bestaande verordeningen ten opzichte der bevordering van gezondheid en reinheid, en ter wering van hetgeen befmetting of andere ziekten ten gevolge zoude kunnen hebben (1).

Art. 61. Hij regelt, met asfesoren, alles wat tot het werk der plaatselijke broodzetting, daar, waar dezelve bestaat, betrekking heeft, in overeenstemming met de daaromtrent bestaande algemeene voorschriften, terwijl hij voorts zorgt, dat men zich naar de zetting en de verdere bepalingen omtrent de hoedanigheid en het gewigt des broods gedrage, van tijd tot tijd met een' der asfesoren onverwachte bezoeken en opnemingen bij de bakkers, en andere in brood neringdrijvende personen, doende.

Art. 62. Hij zorgt voor de opvolging der bestaande bepalingen aangaande maten en gewigten, zich ook ten dezen opzichte, door opnemingen, van tijd tot tijd met een' der asfesoren bij de winkeliers en andere neringdrijvende lieden te doen, de noodige nadere verzekering verschaffende.

Art. 63. Hij doet, bijgestaan als voren, van tijd tot tijd fchouwen over openbare straten, wegen en paden, vaarten, kanalen, bruggen, riolen of waterleidingen, beschoeiingen en dergelijken, in zoo verre het toevoorzigt over dezelve niet aan andere besturen of ambtenaren is opgedragen, en de bemoeijing daarover aan het plaatselijk bestuur behoort.

Hij zorgt, dat de bepalingen en voorschriften, omtrent dat een en ander genomen, worden nageleefd.

(1) Zie art. 471 van het Code Pénal.

Art. 64. Aan den burgemeester en asfesoren is, in overeenstemming met de algemeene bepalingen, en de daarmede of met het algemeen belang niet strijdige plaatselijke verordeningen, die er zijn mogten, opgedragen het toestaan of weigeren van verzoeken tot oprigting van fabrieken, trafijken en andere inrigtingen van dien aard, in zoo verre die weigeringen of vergunningen tot de bemoeienis van het plaatselijk bestuur behooren.

De burgemeester zorgt, dat er niet tegen die beschikkingen worde gehandeld.

Art. 65. Het regelen der uren van afvaart van beurt- en veerschepen, van het afrijden van postwagens of karren, de bepaling van derzelver lading-, los- en ligplaatfen; van het vertrek der reizende boden, en dergelijke, is aan hem en asfesoren opgedragen, in zoo verre die vaststelling of regeling niet door hoogere autoriteit is geschied, of behoort te geschieden, en voor zoo veel dezelve, volgens de algemeene bepalingen tot de bemoeienis van het plaatselijk bestuur mogt behooren.

Hij zorgt voor de prompte bediening en verdere behandeling aan de veren, en houdt het oog op de voerlieden, veerlieden en hunne bedienden, en de bekwaamheid van de voer- en vaartuigen, voor zoo verre dit toevoorzigt niet tot eenige andere of hoogere administratie mogt behooren; indien dit laatste het geval mogt zijn, zal hij echter aan zoodanige administratie van alle misbruik of verzuim, dat hem ten dezen opzigte mogt kenbaar worden, dadelijk berigt geven (1).

Art. 66. Al hetgeen er omtrent jaar- en weekmarkten en dergelijke, volgens de bestaande of nader in te voeren verordeningen of beginselen, van de bemoeienis van het plaatselijk bestuur mogt zijn, is aan de regeling van burgemeester en asfesoren overgelaten; voor de nakoming van het bepaalde in dat opzigt wordt door den burgemeester gezorgd.

Art. 67. De burgemeester en asfesoren behandelen alles, wat tot het stuk van militaire huisvesting en inkwartiering, en

---

(1) Vergelijk het besluit van den 31sten Januarij 1824 (*Staatsblad* n°. 19).

de voldoening aan vorderingen van wagens voor militaire transporten en andere vorderingen, door de bevoegde autoriteiten of bevelhebbers van troepen gedaan, betrekking heeft, in overeenstemming met de deswege bestaande besluiten, reglementen en andere verordeningen, zorg dragende voor de betrachting van billijke evenredigheid in dat een en ander.

Art. 68. Zij hebben, in overeenstemming met de bestaande wetten, reglementen of andere bepalingen, het oppertoezigt over de openbare armen-administratiën, openbare gods- en weeshuizen, en alle andere openbare stichtingen; alsmede over alle gestichten zonder onderscheid, welke uit de lands of plaatselijke kas ondersteund worden.

Zij bezigtigen ten minste alle drie maanden de gemelde openbare gods- en weeshuizen en andere openbare gestichten, nemen kennis der misbruiken, die er mogten bestaan, en stellen de verbeteringen voor, die naar hun oordeel zouden kunnen worden ingevoerd, ten einde daarin, met gemeen overleg der administratiën van die gestichten, zoude kunnen worden voorzien.

Art. 69. Zij hebben insgelijks het oppertoezigt over de gemeentes-beleënbank, voor zoo verre er die thans mogt gevestigd zijn, of in tijd en wijle zoude mogen opgericht worden, die zij alsmede op de wijze, bij het vorige artikel vermeld, ten minste ééns in de drie maanden zullen opnemen.

Geene verandering echter zal door dezelve kunnen worden gemaakt in den voet, waarop zoodanige bank mogt daargesteld zijn of daargesteld worden, noch eenige vergunning tot oprigting eener andere worden toegestaan, dan onder goedkeuring des Konings, en nadat Hoogstdezelve het te maken reglement voor eene nieuwe gemeente-beleënbank zal hebben goedgekeurd.

Art. 70. Burgemeester en asfesforen nemen ten minste alle drie maanden en voorts meermalen, indien zij het noodzakelijk oordeelen, op de gesteldheid der kas van den gemeente-ontvanger, vergelijken de ontvangst tegen de uitgaaf, zien na of hij wel alles, hetgeen te ontvangen was, heeft doen inkomen, en of al zijne gedane ontvangsten wel dadelijk op zijne registers zijn overgebracht, gelijk mede of de batige sloten van vorige dienstjaren aanwezig zijn, hem doende rekenschap geven van de

betalingen der ontvangers, gaarders of pachters der gemeentemiddelen en eigendommen, en de noodige bevelen gevende, om de nalatige schuldenaren zonder uitstel, en overeenkomstig met de reglementen, besluiten en overeenkomsten, te vervolgen.

Van hunne bevinding, en hun verrigte ten voorschreven opzichte, doen zij telkens proces-verbaal opmaken, en zenden daarvan affchrift aan den Gouverneur.

Art. 71. In het beheer over de plaatselijke geldmiddelen zullen burgemeester en asfesoren zich houden aan de sommen, bij de plaatselijke begrooting, voor ieder onderwerp toegeestaan, zonder die te mogen overschrijden, of eene somme, buiten goedkeuring der Staten, tot een ander einde te gebruiken, dan waartoe die is toegeestaan, behoudens hetgeen bij art. 39 is gezegd.

Art. 72. De bevelschriften tot betaling zullen steeds het onderwerp der betaling moeten uitdrukken, door den burgemeester, of die hem vervangt, met een' der asfesoren moeten geteekend, en van de medeteekening van den secretaris voorzien zijn.

In de buitengewone gevallen, bij art. 39 opgenoemd, zullen deze bevelschriften daarenboven van het genomene besluit in buitengewone omstandigheden moeten melding maken.

Art. 73. In elke der gemeenten ten platten lande, welke in het bezit van effecten, of andere belangrijke stukken is, zal, voor zoo verre zoodanige inrigting er niet reeds bestaat, moeten worden aangeschaft eene bekwame sterke kist, voorzien van drie goede, onderscheidenlijk werkende, sloten, en zullen in dezelve kist worden bewaard de effecten, en andere belangrijke stukken, aan de gemeente toebehoorende, zoo als de bewijzen van inschrijving op het grootboek der werkelijk rentegevende schuld, met de daartoe behoorende kansbiljetten, de schuldbekentenisfen, rentebrieven, enz., ten laste van particulieren, en zoodanige verdere stukken, bij welker bewaring de gemeente meer bijzonder belang heeft, zoo als uitgiftbrieven, overeenkomsten met naburige gemeenten, bepalingen van grensfcheiding, en dergelijke.

Deze kist zal op de plaats in de gemeente, door den ge-

meenteraad daartoe meest gefchikt en veilig geoordeeld, worden ter nedergesteld; van alle effecten, en verdere stukken daarin bewaard, zal een behoorlijk omschrevene, en genoegzaam sprekende inventaris in dubbel worden vervaardigd, welke, na voorloopig door den burgemeester en asfesoren te zijn beoordeeld, aan den raad der gemeente zal worden voorgelegd, die vervolgens nagaan zal, of al de effecten en stukken, waarvan de bewaring meer bijzonderlijk vereischt wordt, daarop zijn gebragt; na afloop daarvan, zal onder dien inventaris, en deszelfs dubbel, de uitflag van het onderzoek bij wijze van proces-verbaal vermeld worden, en het stuk alzoo in dubbel, met de handteekening van den burgemeester, van al de tegenwoordig zijnde leden van den raad en van den secretaris worden bekrachtigd.

De effecten, en verdere stukken, zullen wijders met het eene dubbel van den inventaris in de kist worden nedergelegd, terwijl de burgemeester met de twee asfesoren, als gezamenlijk voor de goede bewaring meer bijzonder verantwoordelijk, ieder één' der drie sleutels onder zich nemen, en behouden zullen, zonder die immer, dan bij ziekte of afwezendheid, aan een ander lid te kunnen overgeven, en welke derhalve (het zoo evengenoemde geval van tijdelijke vervanging alleen uitgezonderd) steeds persoonlijk bij de opening der kist zullen moeten tegenwoordig zijn, wanneer er van de daarin opgeflotene stukken zal moeten gebruik gemaakt worden.

Het tweede dubbel van den inventaris, nadat daarvan een voor echt verklaard en onderteekend afschrift aan den burgemeester en ieder' der twee asfesoren zal zijn ter hand gesteld, zal vervolgens in het gewoon archief der gemeente worden nedergelegd.

Art. 74. Zoo dikwijls het noodzakelijk zal zijn om een, in de kist bewaard, effect, of ander stuk, daaruit te ligten, zal er eene, door den burgemeester en de twee asfesoren geteekende *nota*, houdende de beschrijving van het stuk, zoo als die op den inventaris voorkomt, en eene korte opgaaf der redenen, waarom hetzelfde is geligt, in de plaats van hetzelfde worden gelegd, om in de kist te verblijven, totdat het geligte stuk, na gemaakt gebruik, weder in de kist zal zijn teruggebragt.

En indien, hetzij ten gevolge van uitloting van kansbiljetten, of om eenige andere oorzaak, stukken, in de kist bewaard, door andere zouden moeten vervangen worden, of zouden moeten vermeerderen of verminderen, zal daarvan achter den inventaris, bij wege van *nota*, melding moeten worden gemaakt, waaromtrent in alles zoodanig zal moeten worden gehandeld, als bij het voorgaande artikel is gezegd.

Art. 75. Daar, waar er geene bijzondere redenen zich tegen verzetten mogten, wordt aan de Staten der provincie aanbevolen, om meergezegde kist insgelijks, zoo veel doenlijk, tot bewaring der effecten en andere belangrijke stukken van den algemeenen armen der gemeente, en van andere openbare inrigtingen binnen de gemeente, die uit de landelijke of gemeentelijke kas ondersteund worden, te doen dienstbaar zijn, onder de nader bepalingen, welke de Staten vaststellen zullen.

Art. 76. De gedingen, welke van wege de gemeente, hetzij als aanlegster, hetzij als verweerdster, zullen moeten ondernomen worden, zullen worden gevoerd door en op naam van burgemeester en asfesoren, met inachtneming van hetgeen bij art. 44 is bepaald.

Art. 77. Burgemeester en asfesoren hebben het toezigt over al de gemeente-ambtenaren en bedienden; met bewilliging van den gemeenteraad zullen zij diegenen derzelven, die door het plaatselijk bestuur zijn aangesteld, welke zich aan pligtverzuim of nalatigheid mogten schuldig maken, voor zekeren tijd, niet te boven gaande dien van zes weken, in derzelve bedieningen kunnen schorfen; zorgende dat inmiddels de bediening van den geschorften buiten bezwaar der gemeente worde waargenomen, en verplicht zijnde, om dadelijk van de genomene beschikking tot schorfing, en van de redenen, die daartoe hebben bewogen, kennis te geven aan de Staten.

De ontzetting der bedoelde ambtenaren en bedienden zal alleen onder goedkeuring der Staten kunnen geschieden.

Voor zoo veel aangaat de gemeente-ambtenaren, welke derzelve aanstelling van eene hoogere autoriteit, dan het plaatselijk bestuur, ontleenen, zal er in het stuk van schorfing en ontzetting opgevolgd worden hetgeen ten hunnen opzichte in

het bijzonder bij dit reglement, of bij eenige andere bijzondere bepaling is vastgesteld, of nader mogt vastgesteld worden.

Alles behoudens de bevoegdheid, den Gouverneur der provincie bij zijne instructie gegeven.

Art. 78. Aan burgemeester en asfesoren is opgedragen om, bij het openvallen van het gemeentelijk commissariaat van politie, daar, waar er een mogt zijn daargesteld, of bij vervolg door den Koning zoude mogen daargesteld worden, eenige geschikte personen aan Hoogstdenzelven te kunnen opgeven, terwijl zij, ten opzichte van dien ambtenaar, voorts uitoefenen de bevoegdheid, bij de Koninklijke besluiten gegeven, of die daarbij verder zouden mogen gegeven worden.

Nimmer wordt er in de thans bestaande, of in het vervolg door den Koning daar te stellene inrigting, en de reeds vastgestelde, of in het vervolg door Hoogstdenzelven vast te stellene jaarwedde voor het commissariaat, eenige verandering gemaakt, buiten des Konings goedkeuring.

Art. 79. Het behoort almede aan burgemeester en asfesoren, om, bij het openvallen van de bediening van veldwachter, daar, waar die bediening reeds bestaan mogt, of in het vervolg door den Koning mogt daargesteld worden, eenige geschikte personen tot dezelve op te geven, zullende de benoeming door den Gouverneur geschieden, die ook de bevoegdheid, zoowel tot ontzetting, als tot verplaatsing dezer bedienden, van de eene naar de andere gemeente, zal uitoefenen.

Alles, wat tot het regelen en voldoen der bezoldiging van deze bedienden, hunne *al* of *niet* vereeniging in brigades, en de verdere inrigting ten deze betrekking heeft, zal door den Koning nader worden bepaald.

Inmiddels zal de thans bestaande inrigting voorloopig blijven gevolgd worden.

Art. 80. De burgemeester en asfesoren verpligt zijnde te waken tegen alle oproerigheden, en tegen alles, wat de rust en de veiligheid der gemeente zoude kunnen storen, hebben, in geval van zoodanige stoornis, of wanneer er vrees voor mogt bestaan, de beschikking, behalve over de gemeentelijke politieambtenaren en bedienden, ook over zoodanige gewapende magt,

als zich in de gemeente mogt bevinden, en zulks onder overleg met den bevelvoerenden officier, en onder zoodanige verdere bepalingen, als daarop door den Koning reeds mogten zijn of nader zullen worden gemaakt, met gehoudenheid, om van het verrigte onverwijld aan den Gouverneur kennis te geven.

Art. 81. Zij zorgen ook in het bijzonder, dat de godsdienstoefeningen der onderscheidene gezindheden binnen hunne gemeente ongestoord verrigt worden.

Art. 82. Burgemeester en asfesoren waken en zorgen voor de onverwijldte uitvoering en de rigtige nakoming van alle wetten, verordeningen en besluiten van het algemeen bestuur, en van de bevelen, hun, ten gevolge daarvan, door eenig hoofd van departement van het algemeen bestuur, den Gouverneur, of de Staten opgedragen wordende, en voorts in het algemeen gedragen zij zich naar de voorschriften, welke door die autoriteiten, ten gevolge van zoodanige wetten, verordeningen en besluiten, en in andere opzigten, ambtshalve, aan hen gegeven worden.

Art. 83. De burgemeester, of een der asfesoren, daartoe door hem bijzonder aangewezen, is belast met het opmaken der acten van den burgerlijken stand, en het voor overeenkomstig teekenen der daarvan afgegeven wordende afschriften en uittreksels, en voorts in het algemeen met de zorg voor de rigtige waarneming van al, wat die acten en het houden der daartoe vereischte registers betreft, en zulks onverminderd de bepalingen, die bij het Burgerlijk Wetboek op dit onderwerp zullen worden daargesteld.

Hij wordt daarin, wat het eigenlijke schrijfwerk betreft, des verkiezende, bijgestaan door den secretaris, en geniet (echter in het laatste geval gemeenschappelijk met denzelven) de gewettigde leges voor de afgegevene afschriften en uittreksels van genoemde acten.

Art. 84. De registers van den burgerlijken stand zullen in het gemeentehuis of de raadkamer moeten bewaard worden; de burgemeester, of bijzonder belaste asfesor, heeft alleen den toegang tot dezelve, en is alleen voor de goede bewaring verantwoordelijk.

Art. 85. Van alle bijzondere voorvallen in de gemeente, hetzij misdaden, overtredingen, befmettelijke ziekte, brand, overstroming, hagelslag, en al wat niet tot den dagelijkschen loop van zaken behoort, zal de burgemeester dadelijk berigt doen aan den Gouverneur, onverminderd de verdere inzending van berigt, welke hij, ingevolge eenige bestaande wet of andere verordening, verplicht mogt zijn, aan eenige andere autoriteit, ambtenaar of commissie te doen.

Indien de misdadigers op heeter daad mogten zijn betrapt, zal hij, voor zoo verre de misdaad, ingevolge de wet, daartoe gronden aanbiedt, denzelven doen in verzekering nemen, en terstond alle zoodanige berigten en bescheiden inwinnen, als tot bevordering van goed regt kunnen strekken, ten einde die berigten met den misdadiger aan den regter over te leveren; alles overeenkomstig de bij de wetboeken gemaakte of nog verder te makene bepalingen, terwijl hij wijders, in het algemeen, omtrent de waarneming der regterlijke policie, zal werkzaam zijn op den voet der bestaande of nader in te voerene wetten en besluiten, onder de verplichtingen en bevoegdheid, daarbij op hem gelegd of aan hem gegeven.

Art. 86. Hij oefent voorts, behalve al hetgeen hiervoren is gezegd, uit zoodanige verdere verrigtingen, als bij eenige wet of eenig Koninklijk besluit reeds is bepaald, of nog nader mogt bepaald worden.

Art. 87. Hij zorgt, dat zoodanige opnemingen, als hem met een' der asfesoren bij art. 58, 61, 62 en 63 van dit reglement zijn aanbevolen, ten minste viermalen in het jaar geschieden, en dat daarvan teikens, hetzij er *al* of *niet* overtredingen zijn ontdekt, proces-verbaal worde opgemaakt, waarvan hij steeds afschrift aan den Gouverneur zal moeten doen toekomen.

Art. 88. In alle zaken en verrigtingen, hetzij bij dit reglement, hetzij bij eenige afzonderlijke bepalingen, aan hem en asfesoren opgedragen, zal hij dan met denzelven gemeenschappelijk te werk gaan, wanneer het niet op bloote uitoefening en handhaving aankomt, maar de wijze daarvan nog voor raadpleging vatbaar is. Mogt het alleen op bloote uitoefening

en handhaving aankomen, zal hij op zijne verantwoordelijkheid bevoegd zijn, om als burgemeester *alleen* te handelen, en zelfs daartoe verplicht wezen, indien uitstel of oponthoud nadeel of ongerijf ten gevolge zoude hebben; alles echter onder gehoudenheid, om van deze zijne verrigtingen, bij elke volgende vergadering, aan asfesforen een hoofdzakelijk verflag te doen.

Art. 89. Hij roept de asfesforen bijeen, zoo dikwijls als de werkzaamheden het vorderen, en heeft het beleid der vergadering.

Mogten er slechts twee personen (de burgemeester, of de hem vervangende asfesfor daaronder begrepen) in de vergadering van burgemeester en asfesforen tegenwoordig zijn, zal, in geval van staking van stemmen, de zaak tot eene meer talrijke vergadering worden uitgesteld; terwijl, indien echter zoodanig uitstel niet zonder nadeel mogt kunnen geschieden, de stem des burgemeesters, of van den asfesfor, die hem vervangt, zal beslissende wezen.

Art. 90. Burgemeester en asfesforen zullen bevoegd zijn, om in de uitoefening van hunne bediening een onderscheidend teeken van hunne waardigheid te dragen, hetwelk bestaan zal in eenen penning, waarop aan de eene zijde het wapen van het Rijk, en aan de andere de naam der gemeente gegrift is.

Deze penning zal aan een breed oranje-lint om den hals gedragen worden.

Art. 91. De burgemeester zal, ten laste der gemeentekas, eene vaste jaarwedde genieten, door de Staten nader vast te stellen, zonder te mogen genieten eenigerlei voordeelen, hoe ook genaamd, die hem niet bij dit reglement, of bij eenige andere uitdrukkelijke verordening mogten zijn toegekend, of nader mogten toegekend worden.

Art. 92. Voor zoo verre het noodig mogt geoordeeld worden, om den asfesfor, of de asfesforen, eenige jaarlijksche toelaag te doen genieten, zal zulks, op voorstel van den gemeenteraad, door de Staten worden geregeld, met dien verstande nochtans, dat zoodanige toelaag nimmer de helft der jaarwedde van den burgemeester zal mogen te boven gaan.

Art. 93. Indien een der asfesoren de bediening van burgemeester mogt waarnemen gedurende twee achtereenvolgende maanden, of langer, zal aan dien asfesor de bezoldiging, welke aan de betrekking van burgemeester verbonden is, worden toegestaan over den tijd, gedurende welchen hij als burgemeester is werkzaam geweest, wanneer namelijk de burgemeester, wiens bediening waargenomen is, niet door ziekte, of om andere redenen van openbare dienst belet geworden is.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Bepalingen, den gemeenteraad en den burgemeester en asfesoren gelijkelijk betreffende.

Art. 94. Zoowel de gemeenteraad, als burgemeester met asfesoren, en de burgemeester in het bijzonder, dienen van berigt, gevoelen en raadgeving op alle stukken, welke te dien einde in derzelver handen worden gesteld door eenig hoofd van departement van algemeen bestuur, den Gouverneur, de Staten of eenige andere autoriteit, het regt hebbende, om ambtshalve zoodanige vraag te doen, geven en in het algemeen de inlichtingen, welke, in voorkomende zaken, door die autoriteiten, ambtshalve, van hen worden verlangd, zich regelende naar de termijnen, welke bij zoodanige aanvragen mogten zijn gesteld.

Indien daarbij geene vaste tijdsbepaling mogt zijn gemaakt, voldoen zij uiterlijk binnen veertien dagen aan het gevorderde, ten ware gegronde redenen hen daartoe buiten staat stellen mogten, en zij, met opgaaf daarvan, tijdig eene diligent-verklaring mogten verzocht en verkregen hebben.

De zorg, dat aan het bepaalde bij dit artikel stiptelijk voldaan worde, wordt uitdrukkelijk aan den burgemeester aanbevolen.

Art. 95. Indien of de gemeenteraad, of burgemeester met asfesoren, of de burgemeester in het bijzonder, van den Gouverneur of de Staten mogten ontvangen eene kennisgeving, dat zij in een of ander opzigt geoordeeld worden tegen eene algemeene wet of besluit, of tegen het algemeen belang gehandeld te hebben, of wel in eenig ander opzigt derzelver bevoegdheid

te hebben te buiten gegaan, zullen zij, in afwachting van 's Konings nadere beslissing, inmiddels de uitvoering of verdere uitvoering moeten staken.

Art. 96. Al hetgeen waartoe of de gemeenteraad, of burgemeester en asfesoren mogten hebben besloten, en van gemeentewege moet worden opgemaakt en uitgevaardigd, hetzij vervat in afkondiging, bevelschrift, besluit, brief, of onder welke benaming ook, wordt uitgevaardigd op naam van burgemeester en asfesoren, en door den burgemeester, of die hem vervangt, geteekend en door den secretaris medegeteekend, of, waar deze functien met die van burgemeester mogten vereenigd wezen, door een' der asfesoren.

Wanneer echter het onderwerp in de vergadering van den gemeenteraad is behandeld, wordt daarvan in het uitgevaardigde stuk melding gemaakt.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Van den secretaris.

Art. 97. Er zal bij het plaatselijk bestuur een secretaris zijn, die door den Koning zal worden benoemd.

De gemeenteraad draagt daartoe ten minste één' perfoon voor, waarbij burgemeester en asfesoren één' ander perfoon zullen voegen; echter, in het geval van vereeniging van den secretarispost met het burgemeestersambt, zal de benoeming tot de eerstgemelde betrekking, evenzeer als tot de laatstgemelde, buiten voorafgaande voordragt geschieden; alles behoudens het bepaalde bij art. 118.

Art. 98. De secretarisposten over twee, of meer, digt bij elkander gelegene gemeenten, zullen, wanneer bijzondere redenen dat noodig of nuttig mogten doen zijn, aan denzelfden perfoon kunnen opgedragen worden, die alsdan verplicht zal zijn, in eene dier gemeenten met de daad woonachtig te wezen.

Art. 99. De secretaris verleent hulp, behalve aan den gemeenteraad, aan den burgemeester en asfesoren, en den burgemeester in het bijzonder, gelijk mede aan alle commissien uit

het plaatselijk bestuur zonder onderscheid, bij alle verrigtingen, die zij ambtshalve te doen hebben; voert de pen, en verrigt bij deze gelegenheden, als in alle andere opzigten, het schrijfwerk, dat er van gemeentewege te doen is. Voorziet van zijne medeondertekening de afkondigingen, besluiten, bevelfchriften tot betaling, en andere stukken, die van gemeentewege worden uitgevaardigd, en teekent voor overeenkomstig alle affchriften en uittreksels van de zoodanige, en van alle andere, van het plaatselijk bestuur, of eenig gedeelte of commissie uit hetzelfde, afkomstige stukken.

Hij houdt naauwkeurig notulen van de verhandelingen der vergaderingen, zoo van het collegie van burgemeester en asfesforen, als van dat van den gemeenteraad.

Art. 100. Hij verleent ook, daartoe geroepen zijnde, hulp aan het collegie van zettters voor de belastingen in de gemeente, en aan andere dergelijke commissien, alsmede aan den burgemeester, of bijzonder belasten asfesfor in de betrekking van ambtenaar van den burgerlijken stand, wanneer deze zulks mogt verkiezen; in het oog houdende echter, dat de hulp, in die gevallen, zich alleen tot het eigenlijke schrijfwerk zal moeten bepalen, en dat het voor overeenkomstig teekenen van de affchriften en uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand niet van zijne taak is, zoo als bij art. 83 reeds is aangeduid.

Art. 101. Hij verleent hulp bij het opmaken der begrootingen, en der rekeningen van den ontvanger der gemeente, mitsgaders van den algemeenen armen, en van andere instellingen en gestichten van weldadigheid in de gemeente, die uit de landelijke of plaatselijke kas ondersteund worden, voor zoo verre die zelve geenen amanuensis mogten hebben.

Ten opzigte van andere, niet alzo ondersteunde gestichten en instellingen, zal zulks alsmede kunnen geschieden, voor zoo verre derzelve administratiën of besturen het verlangen mogten.

In het geval, bij dit artikel bedoeld, zal den secretaris een afzonderlijk loon, naar redelijkheid door de Staten des noods vast te stellen, voor die werkzaamheden worden toegelegd.

Art. 102. Het gemeente-archief, hetwelk steeds in het ge-

meentehuis of de raadkamer zal moeten berusten, is aan de bijzondere bewaring van den secretaris aanbevolen, en hij is daarvoor bijzonder verantwoordelijk. Bij zijn overlijden, of het openvallen van den post door andere redenen ontstaan, gaan alle registers, stukken en papieren, tot dit archief of de gemeente-secretarie eenigzins behoorende, terstond over onder de bewaring van den burgemeester, of vervangenden burgemeester, ten einde door denzelfden daarna aan den opvolgenden secretaris te worden overgeleverd.

Art. 103. In geval van kortstondige afwezendheid, of ziekte, of ander kortstondig beletfel, wordt de secretaris door een der leden van den gemeenteraad, hetwelk de burgemeester daartoe zal aanwijzen, vervangen.

Indien de afwezendheid, de ziekte, of het beletfel van anderen aard, langer dan veertien dagen duurt, gelijk ook bij het openvallen van den post, wordt er door de Staten iemand, hetzij lid van den gemeenteraad, hetzij daar buiten, ter zijner tijdelijke vervanging aangewezen; wanneer hij echter tevens den post van burgemeester mogt bekleeden, zal steeds degen, die hem als burgemeester vervangt, ook zijn vervanger als secretaris wezen, ten ware de Staten er anders over beschikken mogten.

Art. 104. Onverminderd de bepalingen, welke te dien opzichte in het vervolg zouden mogen gemaakt worden, is de secretaris onderworpen aan de verplichting tot het houden van repertoire, en verdere registers of aantekeningen, die bij de bestaande wetten omtrent het regt van registratie, en andere, ten opzichte van de verrigtingen der gemeente-administratie mogten gevorderd worden.

Art. 105. Hij zal eene vaste jaarwedde ten laste der gemeentekas genieten, door de Staten, na gehoord te hebben den gemeenteraad, nader vast te stellen, zonder te kunnen genieten eenige voordeelen hoegenaamd, die hem niet bij dit reglement, of bij eenige andere uitdrukkelijke verordening, mogten zijn toegekend, of nader mogten toegekend worden.

Art. 106. Hij zal zich geene personen tot hulp mogen toe-

voegen, dan met voorkennis en bewilliging van burgemeester en asfesoren, noch ook zonder gelijke voorkennis en toestemming aan iemand eenige inzage van het gemeente-archief, of van eenig stuk, tot gemeente-secretarie behoorende, mogen geven.

Art. 107. Hij legt ter vergadering van den gemeenteraad, in handen van den burgemeester, of die hem vervangt, den eed af:

„ Dat hij het ambt van secretaris getrouwelijk zal uitoefenen; dat hij, zoo veel in zijn vermogen is, in die betrekking tot bevordering der belangen van de gemeente zal medewerken; dat hij met zorgvuldigheid en trouw zal opmaken alle besluiten, acten en andere stukken, zijne ambtsbetrekking rakende, en daaromtrent, voor zoo verre zulks te pas komt, mitsgaders in alles, waaromtrent het hem verder mogt aanbevolen worden, de vereischte geheimhouding zal betrachten; dat hij voor de bewaring der archieven, registers en andere papieren, tot de gemeente-secretarie behoorende, behoorlijk zal zorg dragen, en wijders zal nomen al datgeen hem bij dit reglement, of bij zijne instructie, verder mogt zijn of worden voorgescreven, en dat hij, om in zijne ambtsbetrekking iets te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen of ontvangen, in eenigerlei maniere.”

Art. 108. Het verleen van ontheffingen, de personen der secretarissen betreffende, blijft, even als op het einde van art. 10 omtrent den burgemeester is gezegd, mede aan den Koning voorbehouden, door wien, des noodig, ook alleen de secretarissen zullen kunnen ontzet worden.

Zij zullen echter, daartoe termen zijnde, op den voet van art. 23, door de Staten, voor zekeren tijd, in hunne bediening kunnen worden gefchorst.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Van den ontvanger.

Art. 109. Er zal in elke gemeente een plaatselijke ontvanger zijn, belast met het ontvangen, uitgeven en verantwoorden der gemeentegelden, naar de wetten en bepalingen, omtrent de comptabiliteit der gemeenten reeds gemaakt, of nog te maken, en wijders naar de bepalingen in dit reglement vervat, en bij zijne instructie verder te vervatten, welke ambtenaar door de Staten zal worden benoemd, op voorafgaande voordragt, door den gemeenteraad te doen, zoo veel mogelijk een dubbel getal van personen zullende moeten bevatten, behoudens het bepaalde bij art. 118.

Art. 110. Het ontvangerschap over twee, of meer onderscheidene, bij elkander gelegene, gemeenten, zal aan eenen en denzelfden persoon kunnen opgedragen worden, wanneer noodzakelijkheid of bijzondere nuttigheid dat mogt vorderen, die alsdan verplicht zal wezen binnen eene dier gemeenten met de daad te wonen, en voorts, in dat geval, zal moeten zorgen op vastgestelde, en aan het publiek kenbaar te makene, dagen binnen ieder der onderscheidene gemeenten te zijn, tot het doen der ontvangsten en uitgaven, zoodanig, dat door zijne afwezigheid geen hinder of ongerijf, hoegenaamd, aan de ingezetenen worde toegebracht.

Art. 111. De ontvanger vermag geene betaling voor rekening van de gemeente te doen, dan op behoorlijke bevelschriften, ingerigt en geteekend, zoo als hiervoren bij art. 72 is opgegeven, en verder bij zijne instructie zal worden voorgescreven, of volgens nog nader te nemene verordeningen mogt worden bepaald.

Hij doet in geen geval eenige betalingen, die het bedrag der kosten, op de begrooting toegestaan, zouden mogen overschrijden, behoudens de buitengewone gevallen, bij art. 39 bedoeld, en hij kan zich geen ander genot, onder welke benaming ook, veroorloven, dan dat van deszelfs jaarlijksche wedde.

Art. 112. Hij zal gehouden zijn om ten allen tijde, op de eerste vordering van burgemeester en asfesoren, aan dezelve te geven inzage en opening van den staat zijner kas, de gedane ontvangsten en uitgaven te verantwoorden, en de verdere inzage en opening te geven, hiervoren bij art. 70 vermeld.

Art. 113. Hij zal voldoende borgtogt moeten stellen ten genoegen van den gemeenteraad, en onder goedkeuring van de Staten, in overeenstemming met deswege bestaande verordeningen, of nader in te voerene bepalingen.

Art. 114. Hij zal uit de gemeentekas genieten zeker percentloon van het bedrag van zijne wezenlijke ontvangst, zoo als de Staten zullen vaststellen.

Indien hij tevens ontvanger van 's Rijks belastingen mogt zijn, zullen de Staten, uit aanmerking daarvan, het percentloon van gemeentelijken ontvanger in redelijkheid verminderen.

Van de ontvangst, voortspruitende uit den verkoop van vaste goederen der gemeente, aflossing van kapitalen of renten aan de gemeente, en van andere dergelijke buitengewone zaken, gelijk mede van slot of sloten van rekening van vorige jaren, zal hij echter geen percentloon genieten, en daaromtrent alleen teruggaaf van uitschotten kunnen vorderen.

Art. 115. Er zal tusfchen hem en den burgemeester geene betrekking van bloedverwantschap of zwagerschap, tot binnen den derden graad ingesloten, bestaan mogen.

Art. 116. Hij legt, alvorens in bediening te treden, in handen van den burgemeester, of die hem vervangt, ter vergadering van den gemeenteraad, af den eed:

„ Dat hij het ambt van ontvanger getrouwelijk zal uitoefenen; dat hij in die betrekking, zoo veel in zijn vermogen is, tot bevordering der belangen van de gemeente zal medewerken; dat hij zal nakomen al hetgeen hem bij dit reglement, of bij zijne instructie reeds is, of nog verder mogt voorgeschreven worden; dat hij, om in zijne betrekking iets te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, in eenigerlei maniere.”

Art. 117. Op den voet, en onder de bepalingen, bij art. 10 vermeld, wordt het verleenen van ontheffingen, de personen der ontvangers betreffende, insgelijks aan de Staten overgelaten, door welke almede deze ambtenaren, in geval van wangedrag of nalatigheid, op den voet van art. 23, zullen kunnen worden gefchorst, en des noods ontzet.

TIENDE HOOFDSTUK.

Bepalingen, den secretaris en ontvanger gelijkelyk betreffende.

Art. 118. In plaatfen, welke heerlijkheden zijn, zal de benoeming tot de secretaris- en ontvangersposten respectivelyk geschieden op voordragt van een' perfoon, door den eigenaar van het heerlijk regt te doen, welke eigenaar ook in deze opzigten aan het voorgeschrevene bij art. 13 en 14 zal onderworpen zijn; zullende voorts almede, waar zulks té pas mogt komen, het bepaalde bij de artikelen 15 en 16 ten deze worden in acht genomen.

Art. 119. De secretarissen en ontvangers, in de heerlijkheden benoemd, zullen, alvorens in bediening te treden, boven en behalve de eedsaflegging, bij art. 107 en 116 respectivelyk in het algemeen voorgeschreven, in het bijzonder nog gelijke verklaring onder eede afleggen, als hiervoren bij art. 19, ten opzigte der burgemeesters in de heerlijkheden, is bepaald.

Art. 120. De eerste benoemingen tot de secretaris- en ontvangersposten zullen onmiddellijk geschieden zonder voorafgaande voordragten, met uitzondering van gemeenten, die heerlijkheden zijn, onder in het ooghouding echter, ook in deze, van het bepaalde bij het laatste gedeelte van art. 12.

Bijaldien omtrent personen, tot secretaris of ontvanger voorgedragen wordende, bijzondere bedenkingen mogten bestaan, zal de Koning deswege naar bevind van zaken beslissen.

Art. 121. De secretarissen en ontvangers worden benoemd tot wederopzeggens toe.

Art. 122. De vereischten tot benoembaarheid, de redenen van uitfluiting, de onvereinbaarverklaringen, en de verdere bepalingen bij art. 3 tot 6 ingefloten van dit reglement vermeld, zijn insgelijks op hen toepasselijk; zullende evenwel de posten van secretaris en ontvanger mogen vereenigd worden, indien niet aan den burgemeester tevens de functien van secretaris mogten zijn opgedragen.

Art. 123. De secretarissen en ontvangers zullen zich niet dan met toestemming van den burgemeester, of die hem vervangt, uit derzelver woonplaats mogen begeven.

Voor eene afwezendheid, die langer dan acht dagen mogt duren, zullen zij de toestemming van den Gouverneur moeten verkregen hebben.

Art. 124. De secretarissen en ontvangers zullen door de Staten, na gehoord te hebben de gemeenteraden, van eene nadere instructie kunnen worden voorzien, in overeenstemming met dit reglement, en met de verdere algemeene bepalingen, die er ten deze toepasselijk bestaan mogten.

ELFDE HOOFDSTUK.

Bijgevoegde bepalingen.

Art. 125. De bevoegdheid tot voordragt, of benoeming, aan de eigenaars van het heerlijk regt in de plaatsen, die heerlijkheden zijn, bij dit reglement toegekend, zal door hen niet anders uitgeoefend worden, dan voor zoo verre de eigenaars van het heerlijk regt aldaar, ook te voren, tot die voordragt of benoeming gerechtigd waren, en de Koning niet, volgens het besluit van den 26sten Maart 1814, n°. 20, om plaatselijke of andere bijzondere omstandigheden, mogt raadzaam achten, om de benoemingen zonder zoodanige voordragt, of op eene andere wijze te doen of te laten doen.

Art. 126. In geval van twijfeling over het regt verstand van eenig artikel van het tegenwoordig reglement, of wanneer deswege eenige uitlegging of verandering mogt noodig zijn, zal daaromtrent door den Koning nader worden voorzien.

Aldus enz.

De bepalingen omtrent heerlijkheden gelden alleen voor de provincien, alwaar nog heerlijke regten worden uitgeoefend. Ten gevolge hiervan is het reglement voor elke provincie niet hetzelfde. De afwijkingen voor *Vriesland* zijn gedeeltelijk reeds aange-
teekend.

In de provincien, waar de districts-commisfariſfen behouden zijn, heeft men daarvoor een bijzonder hoofdstuk in het reglement.

Hieronder volgen nu die verdere afwijkingen.

*EXTRACT uit het reglement der
provincie Vriesland.*

ELFDE HOOFDSTUK.

Van de eilanden Ameland en Schiermonnikoog.

Art. 115. Het bestuur der eilanden Ameland en Schiermonnikoog zal insgelijks worden ingerigt en zamengefeld op den voet, bij dit reglement vastgefeld, onder de navolgende bepalingen:

- a. Dat het vereichte omtrent het *quantum* van belastingbetaling, bij art. 3, § e, in den grietman gevorderd, op deze eilanden niet toepasfelijk zal zijn;
- b. Dat de heer van Schiermonnikoog gelijke regten zal kunnen uitoefenen, als in de provincien (1), waar het regt van voordragt aan de eigenaars der heerlijkheden is toegeftaan, volgens de reglementen op het plattenlandsbestuur dier provincien, door dezelve eigenaars uitgeoefend kunnen worden, waartegen hij dan ook aan dezelfde verpligtingen zal onderworpen wezen.

---

(1) Bij voorbeeld in *Holland*. Zie het reglement zelf, art. 11 en volgende.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Bijgevoegde bepaling.

Art. 116. Zie art. 126 hierboven, waarmede dit art. 116 overeenstemt.

---

*EXTRACT uit het reglement der
provincie Noordbrabant.*

ELFDE HOOFDSTUK.

*Over de schadevergoeding, aan de eigenaren
der heerlijkheden en der erfsecretarieren
te verleen.*

Art. 118. De eigenaren der heerlijkheden en erfsecretarieren zullen het genot hebben van alle zoodanige regten en prerogatieven, als aan hen zijn of bij vervolg van tijd zouden kunnen worden toegekend of teruggegeven, uitgezonderd alleen de voordragt of benoeming van eenige administrative plaatselijke ambtenaren; doch zullen zij, voor het gemis daarvan, worden schadeloos gesteld, op de wijze, in de volgende artikelen bepaald.

Art. 119. De eigenaren der heerlijkheden en erfsecretarieren zullen eene jaarlijksche uitkeering genieten van twintig per cent van de traktementen, welke door de burgemeesters en secretarissen in erfsecretarieren respectievelijk zullen worden genoten.

Art. 120. Van zoodanige emolumenten, welke bij de definitive daarfstelling van de organisatie der regterlijke magt aan de burgemeesters en secretarissen zouden kunnen toekomen, uit hoofde van de attributen, welke hen bij dezelve organisatie mogten worden toegekend, zullen de eigenaren der heerlijkheden en erfsecretarieren daarenboven een soortgelijk gedeelte genieten, of zoo veel meerder of minder als door de Staten, onder goedkeuring van den Koning, zal worden bepaald.

Art. 121. Tot vinding van de fondsen, waaruit de schadeloosstelling, over de vaste traktementen der burgemeesters en secreta-

risfen berekend, zal gekweten worden, zullen de gemeentebesturen ten platten lande acht per cent florten van het bedrag der administratiekosten, berekend tegen 25 cents van iedere ziel: indien er meer dan 25 cents van iedere ziel moet worden omgeslagen, zal van dit meerdere echter voorloopig niets in de kas van schadeloosstelling gestort worden.

Art. 122. De ontvangers der respectieve gemeenten zullen gequalificeerd en gehouden zijn, om deze acht per cent van de administratiekosten, zoo ras de begrooting der gemeente zal zijn gearresteerd, dadelijk over te maken aan den ambtenaar, welke met de administratie der kas van schadeloosstelling is of zal worden belast.

Art. 123. De burgemeesters, secretarissen, ontvangers en andere administrative plaatselijke ambtenaren ten platten lande zullen jaarlijks acht per cent van hun vast traktement uitkeeren, waaruit de gemeentebesturen zullen worden schadeloos gesteld voor de in art. 121 vermelde voorschotten: het overschot zal in de kas der schadevergoeding gestort worden.

Art. 124. Bijaldien de ondervinding mogt aantoonen, dat de uitkeering, in het voorgaande artikel vermeld, te hoog of te laag was, zullen de Staten bevoegd zijn dezelve naar bevind te verminderen of te vermeerderen, edoch, in het laatste geval, niet anders dan onder goedkeuring van den Koning.

Art. 125. De wijze en tijd van betaling der schadeloosstelling aan de eigenaren der heerlijkheden en erfsecretarissen zal bij een reglement, door de Staten, onder goedkeuring van den Koning te maken, bepaald worden.

Art. 126. Aan het domein zal, voor zoo verre hetzelfde eigenaar van heerlijkheden of erfsecretarissen is, geene schadeloosstelling behoeven te worden verstrekt.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Over de districtscommissarissen (1).

Art. 127. Ten einde, onder den Gouverneur en de Staten,

---

(1) In de reglementen voor *Gelderland* enz. komt dit hoofdstuk voor als het *elfde*, onder art. 126, 127 en 128.

het oppertoezicht te houden over de uitvoering der algemeene en plaatfelijke verordeningen, en over de administratie der gemeenten in het algemeen, zal er binnen elk district, waaruit de provincie volgens art. 1 bestaan zal, werkzaam zijn een commiffaris, die den naam van districtscommiffaris zal voeren, welke door den Koning zal worden benoemd, en wiens bevoegdheid en verpligtingen, zoowel als de verhouding tusschen hem en de onderscheidene autoriteiten, in zoo verre daaromtrent bij dit reglement reeds geene bepalingen voorkomen, zoo veel noodig, nader door den Koning zullen worden vastgesteld.

Art. 128. Zoo lang de nadere verdeeling, bij art. 1 bedoeld, geene plaats zal hebben gehad, zullen de thans binnen de provincie aanwezige tusschen-ambtenaren, ieder over derzelver tegenwoordig resort, en op derzelver tegenwoordig genot, de betrekking van districtscommiffaris, op den voet van dit reglement, uitoefenen; en zullen de reglementaire bepalingen en instructien, waarop zij tot hertoe derzelver voormalige betrekkingen vervulden, zoo lang die door geene nieuwe of nadere zullen zijn vervangen, voortdurend het rigtfnouer van handelwijze uitmaken, in zoo verre daarin door dit reglement geene verandering mogt zijn gebragt.

Art. 129. In geval van kortftondige ziekte, afwezendheid of andere verandering, worden zij vervangen door den perfoon, dien de Gouverneur daartoe zal komen aan te wijzen; mogt de afwezendheid of verandering van anderen aard zijn, langer dan veertien dagen duren, alsdan wordt er door den Koning in hunne vervanging voorzien.

Even als het reglement voor het bestuur in de steden, ten aanzien van *Amsterdam*, wijzigingen ondergaan heeft, zoo is ook het reglement voor het bestuur ten platten lande gewijzigd ten aanzien van *Appingadam*, *Delfzijl* en *Winschoten*, in de provincie *Groningen*, bij Koninklijk besluit van den 31sten Julij 1825.

*BESLUIT van den 31sten Julij 1825,
wegens het plaatselijk bestuur te
Appingadam, Delfzijl en Winschoten.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Willende overgaan tot het vaststellen der bijzondere bepalingen, welke bij wijzigingen zoo verre van het herzien of nader reglement op het plattelandsbestuur binnen de provincie *Groningen*, bij Ons besluit van den 23sten dezer, n°. 132, vastgesteld, ten aanzien van het plaatselijk bestuur in sommige gemeenten van het platte land dier provincie in het bijzonder zullen worden in acht genomen;

Gezien art. 6, 7 en 154 der Grondwet;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, en den door hem medegedeelden uitflag der raadplegingen van de Staten, en Gedeputeerde Staten der provincie;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Binnen de gemeenten *Appingadam*, *Delfzijl* en *Winschoten* zal het plaatselijk bestuur zijn zamengeesteld uit eenen burgemeester, twee wethouders en eenen gemeenteraad.

De gemeenteraad zal bestaan uit twaalf leden, den burgemeester en de wethouders er onder gerekend.

Art. 2. Te *Appingadam* zullen vier en te *Delfzijl* acht van de gezegde leden bepaaldelijk moeten genomen worden uit de bewoners van het plaatselijk buiten-territoir, terwijl de overigen binnen die plaatsen zelve zullen moeten wonen.

Art. 3. De benoeming van de leden van den gemeenteraad zal

in de drie genoemde plaatsen geschieden door kiezers, gekozen door stemgerechtigde ingezetenen.

Het getal der leden van het kiezerscollegie zal in ieder dier plaatsen zijn veertien.

Art. 4. Om kiezers binnen de gezegde plaatsen respectivelijk te kunnen zijn, zal men jaarlijks in de grondlasten en verdere beschrevene Rijksmiddelen, buiten het patentregt, moeten betalen: te *Appingadam* en *Delfzijl* eene som van ten minste twintig gulden, en te *Winschoten* eene som van ten minste vijftien gulden, en om stemgerechtigd te zijn, bevoegd ter benoeming der kiezers, eene som van ten minste vijftien gulden in de twee eerstgenoemde plaatsen, en van ten minste acht gulden in de laatstgenoemde, terwijl daarenboven de stemgerechtigden en kiezers binnen die plaatsen in zich zullen moeten vereenigen de vereischten, welke, uitgezonderd de belastingbetaling, bij het laatst vastgestelde reglement voor het bestuur der stad *Groningen* in de stemgerechtigden en kiezers aldaar worden gevorderd, zonder ook in eene der uitfluitingen te vallen, bij dat reglement omtrent het stemregt en kiezerschap vastgesteld.

Art. 5. Omtrent den tijd en wijze van benoeming der kiezers, der periodieke aftreding en vervanging van dezelve, de beoordeeling der redenen van onttrekking aan het kiezerschap, de designatie van het werkzame gedeelte der kiezers, het houden der kiezersvergaderingen en de verrigtingen in dezelve, en omtrent al het verdere, zonder onderscheid, wat tot de stem- en kiezersverrigtingen betrekking heeft, zullen binnen de bedoelde plaatsen almede gevolgd worden de onderscheidene artikelen van het hiervoren opgenoemde reglement voor de stad *Groningen*, in zoo verre die over deze onderwerpen handelen; terwijl het getal van kiezers, bij de laatste paragraaf van art. 28 van dat reglement bedoeld, als *minimum*, tot het houden van kiezersvergadering vereischt, en beneden hetwelk geene uitloting zal mogen plaats hebben, bij deze voor de meergezegde plaatsen op vijf wordt vastgesteld.

Art. 6. De verwijzingen tot het reglement voor de stad *Groningen*, hiervoren bij art. 4 en 5 gedaan, bepaaldelijk alleen tot het werk van het stem- en kiezersregt betrekkelijk zijnde, zoo zal in alle andere opzichten, zonder onderscheid, waaromtrent bij dit besluit niet uitdrukkelijk anders mogt zijn bepaald, het in de premissen dezer opgenoemde herzien of nader reglement op het

bestuur ten platten lande, binnen de provincie *Groningen* tot rigt-
fnoer, ook binnen de meergezegde plaatsen, verstrekken; zullende
al hetgeen bij dat reglement ten opzichte van burgemeester, asfes-
foren en gemeenteraad is gezegd en vastgesteld, voor die plaatsen
beschouwd moeten worden als ten aanzien van burgemeester, wet-
houders en gemeenteraad aldaar respectievelijk gezegd en vastge-
steld te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uit-
voering van dit besluit, waarvan een afschrift zal worden gezon-
den aan den Raad van State, tot informatie en narigt.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

Hetgeen ten aanzien der gemeenten *Winschoten* enz., in de provincie *Groningen*, geschied is, werd ook gedaan voor *Delfshaven*, in de provincie *Holland*, bij besluit van den 26sten October 1825.

BESLUIT van den 26sten October 1825, houdende vaststelling van eenige bijzondere bepalingen, welke, ten aanzien van het plaatselijk bestuur te Delfshaven, zullen worden in acht genomen.

WIJ WILLEM, ENZ.

Willende overgaan tot het vaststellen van eenige bijzondere bepalingen, welke, bij wijziging in zoo verre van het reglement op het plattelandsbestuur in de provincie *Holland*, bij Ons besluit van den 23sten Julij 1825, n°. 132, vastgesteld, ten aanzien van het plaatselijk bestuur te *Delfshaven*, zullen worden in acht genomen;

Gezien Ons besluit van den 31sten Julij 1825, n°. 83;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 27sten Augustus 1825, n°. 150, houdende tevens mededeeling van den uitflag der ten deze plaats gehad hebbende overwegingen, bij Gedeputeerde Staten van Zuidholland en bij het plaatselijk bestuur van *Delfshaven*;

De Raad van State gehoord (advij's van den 21sten dezer, n°. 8;

Hebben besloten en befluiten:

Art. 1. Ten gevolge der vergunning bij Ons besluit van den 31sten Julij 11., n°. 83, aan de gemeente *Delfshaven* gedaan, om den naam van stad te mogen dragen, zonder echter als zoodanig in de vertegenwoordiging der Provinciale Staten deel te kunnen nemen, zal het bestuur van *Delfshaven* zijn zamengesteld uit eenen burgemeester, twee wethouderen en eenen raad, bestaande uit negen leden, de burgemeester en wethouderen daaronder begrepen.

Art. 2. Het bepaalde bij art. 1 alléén eene verandering in de bloote titulaire, en geenszins eenige verandering in de attributen, verplichtingen of verdere wijze van uitoefening des bestuurs ten doel hebbende, zoo zal mitsdien bij het gezegde reglement, ten opzichte van den burgemeester, asfesoren en gemeenteraad, voor de plaatsén, die niet tot de heerlijkheden behooren, is gezegd en vastgesteld, voor de stad *Delfshaven* moeten beschouwd worden, als ten aanzien van den burgemeester en wethouders en den stedelijken raad aldaar, respectivelijk gezegd en vastgesteld te zijn; terwijl ook aldaar, in alle andere opzichten, het reglement en de verdere bepalingen op het plattelandsbestuur der provincie (zoo veel betreft de plaatsén, die geene heerlijkheden zijn) vastgesteld, zonder onderscheid tot rigtshoer zullen verstrekken, behalve hetgeen, waaromtrent bij de volgende anders is bepaald.

Art. 3. Door den stedelijken raad zullen worden benoemd:

- a. De ontvangers der stedelijke belastingen en verdere inkomsten;
- b. De stads opzigter of bouwmeester;
- c. De stedelijke geneesheeren, heelmeeesters, vroedmeesters en vroedvrouwen;
- d. De fluiswachters, en
- e. De gerechtsboden.

Alle verdere stedelijke ambten en bedieningen zullen worden begeben door burgemeester en wethouders.

Art. 4. Het doen van onderzoek, opnemingen en schauwen, volgens de artikelen 58, 61, 62 en 63 van het bovengenoemde reglement, aan den burgemeester met één' der wethouders aanbevolen, zal door den burgemeester, onder zijn toevorzig, aan de stedelijke brandmeesters, hooikeurders, erfscheiders, keurmeesters of broodwegers, den commissaris van policie, en den stedelijken bouwmeester respectivelijk, kunnen opgedragen worden, hetzij alleen, hetzij in tegenwoordigheid van één' der wethouders, naar gelang der onderwerpen en omstandigheden.

Onze Minister van Binnenlandfche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, tot informatie.

Gegeven te 's *Gravenhage*, enz.

Bij art. 97 en art. 109 van het reglement voor het bestuur ten platten lande is bepaald, dat er in de gemeenten zouden zijn één secretaris en één ontvanger. Voor elk' dezer ambtenaren is door de Staten van Zeeland eene instructie gemaakt: beide stukken nemen wij over, omdat dezelve bijna met alle dergelijke instructien overeenkomen, en dus zeer geschikt zijn, om voor al die ambtenaren in elke provincie tot leiddraad te kunnen strekken.

*INSTRUCTIE voor de secretarissen
der gemeenten ten platten lande, in
de provincie Zeeland.*

Art. 1. Alvorens in functie te treden, zal de secretaris eener gemeente ten platten lande, in handen van den burgemeester, of die hem vervangt, in de vergadering van den gemeenteraad, afleggen den navolgenden eed:

„ Dat hij het ambt van secretaris getrouwelijk zal uitoefenen; dat hij, zoo veel in zijn vermogen is, in die betrekking, tot bevordering van de belangen der gemeente zal medewerken; dat hij met zorgvuldigheid en trouw zal opmaken alle besluiten, acten en andere stukken, zijne ambtsbetrekking rakende, en daaromtrent, voor zoo verre zulks te pas komt, mitsgaders in alles, waaromtrent het hem verder mogt aanbevolen worden, de vereischte geheimhouding zal betrachten; dat hij voor de bewaring der archieven, registers en andere papieren, tot de gemeente-secretarie behoorende, behoorlijk zal zorg dragen, en wijders zal nakomen al hetgeen hem bij het reglement op het bestuur ten platten lande, of bij zijne instructie, verder mogt zijn of worden voorgescreven, en dat hij, om in zijne ambtsbetrekking iets te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen of ontvangen, in eenigerlei maniere.”

In gemeenten, heerlijkheden zijnde, zal hij tevens doen den eed, in art. 19 van het reglement omschreven, aldus luidende:

„ Dat hij , om tot de voordragt of benoeming van zijn’
 „ perfoon te geraken , geene uitkeering , recognitie of ge-
 „ not , gifte of gave , onder welke benaming ook , aan of
 „ ten behoeve van den eigenaar van het heerlijk regt , di-
 „ rectelijk of indirectelijk , heeft beloofd of gegeven , of
 „ heeft doen beloven of geven , noch verder ook , ten ge-
 „ volge van zijne plaats gehad hebbende benoeming , belo-
 „ ven of geven , doen beloven of geven zal , te boven
 „ gaande *tien ten honderd* van het bedrag van de vas-
 „ te bezoldiging , aan zijne bediening verbonden , en ge-
 „ lijke *tien ten honderd* van de opbrengst of de door hem
 „ voor waarfchijnlijk gehouden wordende opbrengst der
 „ emolumenten , welke er , volgens het reglement op het
 „ plattelandsbestuur , of eenige ftellige latere bepaling , be-
 „ voegdelijk in zijne bediening mogten kunnen genoten
 „ worden.”

Art. 2. Hij zal dadelijk , na de aanvaarding zijner functien , van zijnen voorganger , of die tijdelijk met de waarneming van het secretariaat mogt zijn belast geweest , tegen behoorlijken inventaris *in triplo* , waarvan één onder den burgemeester , één onder den afgetreden secretaris of zijnen plaatsvervanger , en één onder den nieuw aankomenden zal blijven berusten , overnemen alle charters , registers , papieren en documenten , tot de secretarie behorende , en zorgen , dat dezelve , naar aanleiding van art. 103 van het reglement van het bestuur ten platten lande , ten allen tijde , in het raadhuis of de raadkamer , en in eene geregelde orde , worden bewaard , benevens die , welke gedurende de waarneming zijner bediening daarbij zullen komen , en met dewelke hij verplicht zal zijn , jaarlijks de inventarissen , die onder hem en den burgemeester moeten berusten , nauwkeurig aan te vullen .

Art. 3. Hij zal zich , in de uitoefening zijner functien , moeten gedragen naar de verordeningen , op deze bediening , bij het reglement van bestuur ten platten lande in Zeeland , speciaal in art. 72 , 99 . 100 , 101 , 102 , 103 , 105 , 106 , 107 , 108 , 120 , 122 , 123 , 124 en 125 vastgesteld , en in deze instructie reeds gemaakt , of , in het vervolg , bij algemeene of bijzondere bepalingen , door de competente autoriteit nog te maken .

Art. 4. Hij zal , buiten ziekte of wettige afwezigheid buiten zijne woonplaats , om geene redenen , zich van het bijwonen van

de vergaderingen van burgemeester en wethouders of asfesoren en van den gemeenteraad, of van eenige andere, waarbij zijne tegenwoordigheid wordt vereischt, kunnen verschoonen, dan met voorkennis en goedkeuring van den burgemeester.

Art. 5. Hij zal den burgemeester adfisteren in alle zaken, welke, volgens het reglement, aan denzelven alléén ter behandeling zijn opgedragen, en, op deszelfs last, de hiertoe betrekkelijke brieven en stukken opmaken; de correspondentien, tot deze onderwerpen betrekkelijk, worden niet door den secretaris gecontrasigneerd.

Insgelijks zal hij denzelven, of den gedelegeerden wethouder of asfesor, in de betrekking van ambtenaar van den burgerlijken stand, wanneer die zulks mogt verkiezen, in deze werkzaamheid adfisteren, met inachtneming van het bepaalde bij art. 83 van het reglement, en zal daarvoor de helft genieten der bij Zijner Majesteits besluit van den 24sten Mei 1827 (*Staatsblad* n°. 27) toegeftane som van 25 cents voor de afgifte van ieder afschrift van, of uittreksel uit acten van geboorte, overlijden en huwelijks-afkondiging, en van 40 cents voor elk afschrift van, of uittreksel uit acten van huwelijk, van adoptie en echtscheiding.

Art. 6. Hij zal alle bij het plaatselijk bestuur inkomende stukken, naarmate van derzelve ontvangst, op een register brengen, en het volgnommer van het register, met de dagtekening van de ontvangst, op de stukken zelve noteren.

Voor de stukken, aan den burgemeester alleen geadresfeerd, zal hij een afzonderlijk register aanleggen.

Op deze registers zal, met korte woorden, worden aangeteekend, wat dien ten gevolge is verrigt of besloten.

Art. 7. De ingekomene stukken, met de daarop uitgegane rescriptien of acten, zullen, in de volgorde van voorschrevene registers, aan eene voor elk register afzonderlijk bestemde liasfe, of in eene afzonderlijke portefeuille worden bewaard.

Art. 8. Hij zal, na bekomen order van den burgemeester, zorgen, dat de wethouders of asfesoren, of de leden van den raad, ten minste een' dag te voren, tot het bijwonen der te houden vergaderingen schriftelijk worden opgeroepen, ten wa-

re, bij spoedvereischende voorvallen, zoodanige overnachtsche wete niet konde geschieden.

Wanneer eene benoeming of voordragt van personen moet worden gedaan, zal hij zorg dragen, dat deze oproeping, overeenkomstig art. 51 van het reglement, drie dagen te voren geschiede, en dat daarbij van het oogmerk der vergadering melding worde gemaakt.

Art. 9. De notulen der vergaderingen van den gemeenteraad, en van burgemeester en wethouders of asfesoren, zullen door hem ten spoedigste ter resumtie worden gebragt; hij zal dezelve, na goedgekeurd te zijn, in een daartoe bestemd register overschrijven, door den burgemeester doen teekenen, en die contrafigneren.

Van het verhandelde bij den gemeenteraad, en bij burgemeester en wethouders of asfesoren, zullen afzonderlijke registers worden gehouden.

Art. 10. Hij zal insgelijks voor de spoedige redactie van alle brieven, adresfen, publicatien en acten, uit het verhandelde profluerende, zorg dragen, dezelve op naam van burgemeester en wethouders of asfesoren opmaken, en na resumtie, ten ware tot uitvoering zonder resumtie was besloten, dezelve doen overschrijven, door den burgemeester doen teekenen, die zelf contrafigneren, en de spoedige expeditie verzorgen.

De minuten of concepten van de bovenstaande stukken zullen door den burgemeester worden gearapheerd, en zorgvuldig bij de archieven van het bestuur worden bewaard.

Art. 11. Hij zal een doorloopend alphabetisch register houden op al de ingekomene stukken en bij het gemeentebestuur verhandelde zaken.

Art. 12. Hij zorgt, dat alles met eene duidelijke en leesbare hand geschreven zij, en is verantwoordelijk voor de gelijkvormigheid van alle uittrefels en afschriften, door hem afgegeven van eenige oorspronkelijke stukken of resolutien van het bestuur der gemeente. Zoodanige afschriften en uittrefels worden alleen door hem geteekend en van het wapen der gemeente voorzien.

Art. 13. Hij zal, met alle nauwkeurigheid, zorgen voor het houden van een register van aangiften van eigendoms-overgangen, van vaste goederen in de gemeente gelegen, en de schriftelijke opgaven, daarvan gedaan wordende, aan eene liasfe of in eene afzonderlijke portefeuille bewaren.

Art. 14. Hij zal aanleggen en bijhouden een register der geflagene ordonnancien van betaling, op den ontvanger der gemeente afgegeven, waaruit het op ieder artikel der begrooting reeds geordonnanceerde kan worden gezien; hij zal het volgnommer van dit register op de ordonnancie aantekenen, alvorens dezelve, naar aanleiding van art. 72 van het reglement, van zijne onderteekening te hebben voorzien.

Art. 15. Hij zal zich, voor al zijne te doene werkzaamheden, moeten vergenoegen met zoodanige jaarwedde, als bij den staat van begrooting telken jare zal worden bepaald, zonder verder eenige belooning of betaling te kunnen vorderen of ontvangen, hetzij wegens het schrijven van conditien van aanbesteding, verpachting of verkooping, of voor de aan de belanghebbenden daarvan uit te reiken afschriften.

Art. 16. Hij vermag geene zaken, welke uit haren aard geheimhouding vorderen, of waarvan de geheimhouding den leden van het bestuur is opgelegd, aan iemand, wie hij ook zij, te openbaren; noch ook eenige boeken, registers of papieren, tot het plaatselijk archief behoorende, evenmin als afschriften en extracten van dien, aan iemand buiten de leden van het plaatselijk bestuur afgeven, dan na daartoe, hetzij door den burgemeester, hetzij door burgemeester en wethouders of assefoeren, of door den gemeenteraad, te zijn gemagtigd; terwijl de stukken, registers en bescheiden, welke het hoofd of de leden van het bestuur noodig hebben, niet dan op *receptis* aan dezelve zullen mogen volgen.

Art. 17. In geval van alarm, volksbeweging, vuur- of watersnood, zal hij zich dadelijk op het gemeentehuis begeven, en voorts ter plaatse, waar hem door den burgemeester zal worden voorgeschreven.

Art. 18. Hij heeft onder zijne bewaring het zegel of cachet der plaats, ter bezegeling van alle acten, welke die formaliteit

zullen vereifchen: hij is verantwoordelijk voor alle misbruiken, die daarvan, ten gevolge eener min zorgvuldige bewaring, zouden kunnen worden gemaakt.

Art. 19. Wanneer hij, ingevolge daartoe bekomene dispensatie, niet binnen de gemeente woont, zal hij, zoo menigmaal zulks vereischt wordt, zich binnen dezelve laten vinden, en verplicht zijn zich, behalve voor de vergaderingen van den gemeenteraad en van burgemeester en wethouders of asfesoren, ten minste éénmaal 's weeks naar de gemeente te begeven, om met den burgemeester de loopende zaken te vereffenen, ten zij dezelve daartoe eene andere geschikte plaats mogt verkiezen.

Art. 20. In geval hij van den burgemeester, of, indien de afwezigheid langer dan acht dagen mogt duren, ingevolge art. 124 van het reglement, van den Gouverneur een verlof tot absentie uit de gemeente of deszelfs woonplaats verkregen heeft, zal hij gehouden zijn, vóór zijn vertrek, aan den, volgens art. 104, tot zijne tijdelijke vervanging aangewezenen of benoemden, behoorlijke inlichting omtrent de aanhangige en af te doene zaken te geven, en hem door de vereichte mededeeling van stukken in staat te stellen, om den rigtigen gang der administratie te helpen bevorderen.

Art. 21. In geval van pligtverzuim zal hij in zijne bediening geschorst en ontzet kunnen worden, in voege als bij art. 23 en 109 van het reglement is aangewezen. Burgemeester en wethouders of asfesoren zijn bevoegd, om, met opgave van redenen, zoodanige schorving of ontzetting te provoceren.

Art. 22. Al het voorschrevene zal mede toepasselijk zijn op dengenen, welke, bij ziekte, afwezigheid of vacature, met de functien van secretaris, overeenkomstig art. 104 van het reglement, zal worden belast, en zal de zoodanige, indien de waarneming langer dan twee maanden mogt duren, het voor dezen post bepaalde traktement genieten, over den tijd, gedurende welken hij als secretaris is werkzaam geweest, wanneer namelijk de secretaris, wiens bediening is waargenomen, niet door ziekte, of om redenen van openbare dienst, belet is geworden.

Art. 23. In geval van twijfeling over het regt verstand van

eenig artikel der tegenwoordige instructie, of wanneer deswege eenige uitlegging, verandering of ampliatioe mogt noodig geoordeeld worden, zal daaromtrent door Gedeputeerde Staten worden voorzien.

Aldus enz.

**INSTRUCTIE voor de ontvangers
der gemeenten ten platten lande,
in de provincie Zeeland.**

Art. 1. Alvorens in functie te treden, zal de ontvanger, in de vergadering van den gemeenteraad, in handen van den burgemeester, afleggen den navolgenden eed :

„ Dat hij het ambt van ontvanger getrouwelijk zal
„ uitoefenen; dat hij in die betrekking, zoo veel in
„ zijn vermogen is, tot bevordering der belangen van de
„ gemeente zal medewerken; dat hij zal nakomen al het-
„ geen hem bij het reglement op het bestuur ten platten
„ lande, of bij zijne instructie, reeds is, of nog verder
„ mogt voorgescreven worden; dat hij, om in zijne
„ betrekking iets te doen of te laten, van niemand eeni-
„ ge beloften of geschenken zal aannemen, in eenigerlei
„ maniere.”

In gemeenten, heerlijkheden zijnde, zal hij tevens doen den eed, bij art. 19 van het voornoemde reglement voorgescreven:

„ Dat hij, om tot de voordragt of benoeming van
„ zijn' persoon te geraken, geene uitkeering, recognitie
„ of genot, gifte of gave, onder welke benaming ook,
„ aan of ten behoeve van den eigenaar van het heerlijk
„ regt, directelijk of indirectelijk, heeft beloofd of ge-
„ geven, of heeft doen beloven of geven, noch verder
„ ook, ten gevolge van zijne plaats gehad hebbende
„ benoeming, beloven of geven, doen beloven of geven
„ zal, te boven gaande *tien ten honderd* van het bedrag
„ der vaste bezoldiging, aan zijne bediening verbonden,

„ en gelijke *tien ten honderd* van de opbrengst, of de
 „ door hem voor waarschijnlijk gehouden wordende op-
 „ brengst der emolumenten, welke er, volgens het re-
 „ glement op het plattelandsbestuur, of eenige stellige
 „ latere bepalingen, bevoegdelijk in zijne bediening mog-
 „ ten kunnen genoten worden.”

Art. 2. Hij zal geene behandeling van gemeentepenningen mogen hebben, of eenige overgifte van stukken, de gemeententvangst rakende, aan hem mogen geschieden, dan nadat hij, ingevolge art. 114 van het reglement, den door Gedeputeerde Staten voor zijne ontvangst geregelden borgtogt zal hebben gesteld, en de bewijzen daarvan bij den gemeenteraad zullen zijn overgelegd (1).

Art. 3. De voorschrevene borgtogt zal, naar aanleiding van Zijner Majesteits besluiten van den 28sten September 1816, n°. 7, en 12den Junij 1825 (*Staatsblad* n°. 54), of in vaste goederen, of in geïmmobiliseerde inschrijvingen op het grootboek der nationale werkelijke schuld, ten koste van den ontvanger moeten worden gesteld.

Wanneer de borgtogt in vaste goederen moet worden gesteld, zal daartoe worden overgelegd:

- a. Eene acte van taxatie, door twee of meer deskundigen afgegeven, waarvan één of meer door het plaatselijk bestuur, en een gelijk getal door den ontvanger zullen zijn benoemd; uit welke acte zal moeten blijken, dat de te verbinden goederen ten minste een derde, zoo het ongebouwde eigendommen, en de helft, zoo het gebouwde zijn, meer waarde hebben, dan de te stellen borgtogt;
- b. De bewijzen van eigendom dier goederen;
- c. Een bewijs, dat de gebouwen, welke verbonden worden, voor brandschade zijn verzekerd;
- d. Eene acte van afstand der vrouw, wegens haar legaal regt, uit huwelijkscontract of andere matrimoniële pres-

---

(1) De besluiten van den 28sten September 1816 en 6den April 1823, over de borgtogten van ontvangers, volgen na deze infractie.

tatiën resulterende, waartoe hare toestemming tot het verband bij notariële acte zal kunnen strekken;

- e. Eene verklaring van den vrederegter van het kanton, houdende: dat, zoo veel hem bekend is, de ontvanger geene voogdijenschappen heeft;
- f. Een certificaat van den bewaarder der hypotheeken, onder wiens kantoor de goederen gelegen zijn, houdende: dat dezelve zijn onbelast, of althans beneden derzelve waarde zijn bezwaard.

Art. 4. Nadat deze stukken bij Gedeputeerde Staten zijn goedgekeurd, zullen de goederen bij notariële acte worden verbonden, en dien ten gevolge eene hypothecaire inschrijving op dezelve, ter concurrentie van het bedrag van den te stellen borgtogt, ten behoeve der gemeente worden genomen, waarvan het bewijs, met een afschrift der notariële acte, aan Gedeputeerde Staten zal worden ingezonden.

Art. 5. De inschrijvingen in het grootboek der nationale werkelijke schuld, zullen tegen eene waarde van *f* 60.00, voor iedere *f* 100.00 nominaal kapitaal, worden aangenomen; dezelve zullen bij notariële acte worden verbonden, en, nadat deze van een blijk der vereischte goedkeuring van Gedeputeerde Staten zal zijn voorzien, zal bij het grootboek de noodige aanteekening van het verleende verband worden gedaan, waarna een afschrift der gemelde notariële acte en een extract uit het grootboek, de voorschrevene aanteekening constaterende, aan het gemeentebestuur overgelegd en aan Gedeputeerde Staten zal worden ingezonden.

Art. 6. De ontvanger is verplicht, ten allen tijde, op daartoe ontvangen order van het plaatselijk bestuur, eene vermeerdering van den door hem gestelden borgtogt te geven.

Art. 7. Zoodra de bovengemelde borgtogt zal zijn gesteld, en de bewijzen daarvan overgelegd, zal de ontvanger, onder behoorlijken inventaris, *in triplo* te formeren, alle gelden, registers, papieren en documenten, tot de comptabiliteit der gemeente behoorende, van zijnen voorganger, of die met de waarneming der ontvangst is belast geweest, overnemen, en

zorgen, dat dezelve op eene, door den burgemeester, op voordragt van den ontvanger, binnen de gemeente te bepalene plaats, in geregelde orde worden bewaard, benevens die, welke gedurende de waarneming zijner bediening daarbij zullen komen, en met dewelke hij verplicht zal zijn, den voorschreven inventaris naauwkeurig aan te vullen. De voorschrevene inventarissen zullen door het hoofd van het plaatselijk bestuur, alsmede door den aankomenden en aftredenden ontvanger, onderteekend worden, zullende aan ieder dezer laatste een exemplaar worden ter hand gesteld, terwijl het derde exemplaar in de archieven van het gemeentebestuur zal worden gedeponeerd, of onder den burgemeester zal blijven berusten, zoo de ontvanger tevens secretaris der gemeente is.

Art. 8. Hij zal zich in de uitoefening zijner functie moeten gedragen naar de verordeningen, omtrent deze bediening in het reglement van bestuur ten platten lande, speciaal in de artikelen 39, 40, 111, 112, 113, 114 en 124, en in deze instructie reeds gemaakt, of in het vervolg bij algemeene of bijzondere bepalingen, door de competente autoriteit, nog te maken.

Art. 9. De ontvanger is verplicht de ontvangst in persoon waar te nemen, en zal tot dit werk niemand mogen asfumeren, dan met toestemming van burgemeester en wethouders of asfesoren. Hij zal voorts in de gemeente moeten wonen, ten ware hij van deze verplichting, ingevolge art. 10 en 118 van het reglement van bestuur ten platten lande, dispensatie mogt hebben bekomen, in welk geval hij ten minste éénmaal 's weeks, en gedurende ten minste twee uren, op gezette dagen, uren en plaats, met goedkeuring van burgemeester en wethouders of asfesoren, bij aangeplakte biljetten, binnen de gemeente jaarlijks tweemaal bekend te maken, tot het doen van ontvangsten en uitgaven zal moeten vaceren.

Art. 10. In geval van ziekte en ander beletfel, of bij bekomen verlof tot absentie buiten de gemeente of buiten zijne woonplaats, zal hij moeten zorgen, dat de ontvangst te zijnen risico en pericule, en ten genoegen van burgemeester en asfesoren of wethouders, worde waargenomen.

Art. 11. Hij vermag geene registers of bescheiden, tot zijne administratie behoorende of onder hem berustende, noch ook af-

schriften of uittreksels van dien, aan iemand af te geven, dan na daartoe, hetzij door den burgemeester, hetzij door burgemeester en wethouders of asfesoren, of den gemeenteraad, te zijn gemagtigd. Hij heeft onder zijne bewaring en is verantwoordelijk voor alle pachtcontracten, acten en stukken, welke tot de geldelijke administratie der gemeente behooren, bij zoo verre dezelve niet van dien aard zijn, dat dezelve in de kist, bij art. 73 van het reglement van bestuur ten platten lande omschreven, moeten worden gedeponeerd.

Art. 12. De ontvanger, en die tot zijn huisgezin behooren, zullen zich moeten onthouden van het koopen of beleenen van, of het doen van voorschotten op ordonnancien of pretentien ten laste der gemeente of gestichten en corporatien, welke door dezelve worden gefubsidieerd, en hij zal, of die van zijn huisgezin, geen aandeel mogen hebben, hetzij in leverancien aan, hetzij in pachten of aannemingen van de gemeente of bovengemelde gestichten of corporatien.

Art. 13. Hij zal een behoorlijk, door den burgemeester gecoeteerd en gearapheerd, register of journaal houden, in hetwelk hij, met vermelding van den dag, in eene voldoende volgorde, aantekening zal houden van zijnen ontvang en van zijne uitgaaf, en tevens op de kohieren of rollen van de te ontvangene omflagen, indien er eenige zijn, dadelijk bij den ontvang affchrijving van het betaalde doen, zonder daartoe eenige losse aantekeningen te mogen gebruiken.

Hij zal tevens moeten houden een register met hoofden, in hetwelk, in de eene kolom, zal moeten worden aangeteekend, hetgeen voor ieder object op de begrooting van het jaar is uitgetrokken, en in de andere kolom, hetgeen daarop is ontvangen of volgens ordonnancie telkens wordt betaald; alles volgens daarvan nevens deze instructie gevoegde modellen.

Art. 14. Hij zal den burgemeester, burgemeester en wethouders of asfesoren en den gemeenteraad, daartoe aangezocht, dienen van berigt en confideratien op alles, wat tot de administratie der plaatselijke middelen eenigzins betrekking heeft; hij zal, des gevegd, in de vergadering van burgemeester en wethouders of asfesoren en van den gemeenteraad, moeten tegenwoordig zijn, en dezelve moeten adfisteren bij het opmaken der begrooting of

andere stukken, de comptabiliteit of geldmiddelen der gemeente betreffende.

Art. 15. Hij zal zijne kas steeds afgezonderd moeten houden van alle andere, hem of eenige andere administratie toekomende, gelden, en bij de driemaandelijksche verificatie van dezelve, bij art. 70 van het reglement voorgeschreven, en voorts zoo menigmaal zulks door den burgemeester, of burgemeester en wethouders of asfesoren wordt gevorderd, verplicht zijn, de bij hem in kas zijnde gelden te vertoonen; zullende de verificatie zijner kas altijd worden aangevangen met het constateren der aanwezige gelden, en voorts door het opmaken der boeken en verdere comptabele stukken worden geverifieerd, of alle gelden, welke in kas moeten zijn, aanwezig worden bevonden.

Art. 16. Onverminderd de bovenstaande verplichting, zal hij gehouden zijn, op het einde van elk vierendeeljaars, aan burgemeester en wethouders of asfesoren in te zenden eenen door hem onderteeekenden staat van de door hem gedane ontvangsten en uitgaven, daarbij opgave doende van de maatregelen, welke hij zich voorstelt, overeenkomstig de bestaande verordeningen, tegen de delayerende debiteuren te nemen.

Art. 17. Hij zal gehouden zijn tegen de pachters der gemeentebelastingen, en tegen de contribuabelen in den hoofdelijken omslag of voor de admodiatie van het gemaal, daár, waar dezelve bestaat, dadelijk na het vervallen van den eersten termijn, wanneer dezelve niet in tijds wordt voldaan, en ook voor de volgende termijnen, gebruik te maken van het regt van parate executie, hem bij de wet van den 29sten April 1819 (*Staatsblad* n°. 15) toegekend, en is verantwoordelijk voor alle schade, welke de gemeente door het niet tijdig doen der vervolgingen zoude kunnen lijden; zullende, bij verzuim of onachtzaamheid van zijne zijde, de niet geïncasseerde gelden bij deszelfs rekening, als ontvangen, ten zijnen laste kunnen worden uitgetrokken.

Art. 18. Te dien einde zal hij, overeenkomstig art. 1 en 2 der gemelde wet, aan de pachters, derzelve borgen en de contribuabelen, dadelijk na het vervallen van eenen termijn hunner pacht of contributie, een waarfchuwingsbiljet doen ge-

worden, en indien daarop geene betaling volgt, door den bode of veldwachter der gemeente, *aan dezelve doen beteekenen, met tusschenpoozen van acht dagen*, twee ongezegeide sommatien, waarvoor geene kosten in rekening kunnen worden gebragt.

Na deze sommatien geene betaling volgende, zal de ontvanger een dwangschrift uitvaardigen, hetzelfde met de gedane sommatien aan den burgemeester ter vifering aanbieden, en vervolgens door eenen deurwaarder van de regtbank van eerften aanleg, of van het vredegeregt, doen beteekenen. De waarschuwing, de sommatien en het dwangschrift zullen volgens de ten deze gevoegde modellen worden ingerigt.

Art. 19. Indien er gegronde vrees mogt bestaan, dat de kosten van het dwangschrift en die der verdere executie niet van den pachter of deszelfs borgen, of van de contribuabelen, zouden kunnen worden verhaald, zal de ontvanger, alvorens eenige kosten te maken, burgemeester en wethouders of asfesoren van deze omstandigheid kennis geven, en zich vooraf doen autoriseren, om het dwangschrift en verdere executie, des noods ten koste der gemeente, indien zulks raadzaam of noodig geoordeeld wordt, te doen beteekenen; hij is verantwoordelijk voor alle kosten, welke niet van de pachters of contribuabelen kunnen worden verhaald, en die door hem zonder schriftelijke autorisatie zijn gemaakt.

Art. 20. De kooprijzen en de pachten van gemeentegoederen of eigendommen zullen, bij gewoon proces, van koopers of pachters worden verhaald, en tot het instellen van vervolgingen, bij het niet voldoen der vervallen termijnen, door den ontvanger de noodige voordragten aan burgemeester en wethouders of asfesoren worden gedaan.

Art. 21. Hij zal geene betalingen doen dan op ordonnancien, afgegeven overeenkomstig art. 71 en 72 van het reglement van bestuur ten platten lande, geteekend door den burgemeester, of die hem vervangt, één' der asfesoren en den secretaris der gemeente: geene betalingen, welke niet op de gemeentebegrooting zijn toegestaan, of welke de toegestane sommen voor het in de ordonnancie vermelde object overschrijden, zullen hem in rekening worden geleden, ten ware in de gevallen, bij art. 39 van het reglement omschreven, als wanneer hij op de mededeeling van

het besluit van den gemeenteraad verplicht zal zijn, de daarbij vermelde sommen op vertoon der ordonnancie te voldoen, of, wanneer daartoe eene speciale autorisatie van de provinciale autoriteit is bekomen, waarvan hem een affchrift zal worden uitgereikt, om bij zijne rekening te worden gevoegd. Gelijke speciale autorisatie wordt vereischt voor de betalingen, welke geordonnanceerd worden op de fondsen, ter beschikking van het algemeen bestuur of de provinciale autoriteit, op de begrootingen uitgetrokken.

Art. 22. De ontvanger zal geene betalingen mogen doen, dan aan dengenen, ten wiens behoefte de ordonnancie is afgegeven, of die bij procuratie, erfenis of cesfie, of op eenige andere wijze, tot den ontvang gerechtigd is; zullende in de bedoelde gevallen, voor zoo veel noodig, de bewijzen daarvan bij de quitantie moeten worden gevoegd.

Art. 23. De ordonnancien zullen op zegel moeten zijn, bij zoo verre daarop de quitantien worden gesteld, zoo de kwijting der daarin gemelde uitgaaf, volgens de bestaande wetten, aan het zegel onderworpen is; indien de ordonnancien voor zoodanige betalingen ongezegeld zijn, vermag de ontvanger daarop geene quitantie te laten stellen, maar zal bij dezelve eene gezegelde quitantie worden gevoegd.

Art. 24. Alle betalingen, strijdig met deze voorschriften gedaan, blijven ten laste van den ontvanger, en zullen bij zijne rekening niet in uitgaaf worden gevalideerd.

Art. 25. De ontvanger zal zorgen, dat zijne jaarlijksche rekening, met de daartoe behoorende verificatoire stukken in goede orde, vóór of op den 1sten April van het volgende jaar, aan burgemeester en wethouders of asfesforen ter examinatie en provisionele opneming door den gemeenteraad worden aangeboden; zullende hem, voor elken dag, dat hij daarmede, zonder vooraf om wettige redenen bekomen uitsfel, zal hebben vertraagd, éenen gulden op zijn ontvangloon, ten behoefte der gemeentekas, worden gekort.

Art. 26. Hij zal voor al de werkzaamheden, aan zijne bediening verknocht, of daaruit eenigzins voortspuitende, zon-

der, onder welke benaming ook, iets anders of meer te kunnen vorderen, genieten vijf per cent van zijnen gewonen en reëlen jaarlijkschen ontvang, het bedrag der admodiatie voor het gemaal, daar, waar dezelve bestaat, mede daaronder begrepen, met uitzondering van de additionelen op de hoofdelijke omflagen, voor buitengewone behoeften toegeftaan, waarvoor slechts twee en een half per cent zal worden geaccordeerd, en van de ontvangft der opcenten op de directe belastingen, ten behoeve der gemeenten geheven wordende, waarvoor dezelve slechts twee per cent zal genieten.

Van de ontvangften, voortfpruitende uit verkoop van vaste goederen der gemeente, aflosfing van kapitalen of renten aan de gemeente competerende, van de sloten van rekening van het vorige jaar en van andere buitengewone zaken, zal hij, overeenkomstig art. 115 van het reglement van bestuur ten platten lande, geene percentloonen genieten, maar alleen teruggave van uitschotten kunnen vorderen.

Art. 27. Indien de gemeente-ontvanger tevens is Rijks-ontvanger der directe belastingen en accijnfen, zal hij van de ontvangene opcenten op de directe belastingen geene percentloonen genieten, en zal hem ook voor de invordering van den omflag van de admodiatie op het gemaal slechts twee en een half per cent worden toegeftaan.

Art. 28. De ontvanger zal voorts, voor elke kennisgeving van den aanflag in de gemeentelasten, twee en een halven cents aan de belastingschuldigen kunnen in rekening brengen, doch niet voor den aanflag in de admodiatie op het gemaal, daar, waar dezelve bestaat, en zullen aan hem, ten koste der gemeente, de noodige journalen, registers en zegels, op zijne aanvraag worden verftrekt.

Art. 29. In geval van pligtverzuim, zijn burgemeester en wethouders of asfesforen bevoegd, om, met opgave der redenen, des ontvangers fchorfing of ontzetting aan de provinciale autoriteit voor te dragen, en zullen dezelve, in geval van malverfatie, of, indien de ontvanger in gebreke is, het geconstateerde faldo zijner kas te exhiberen, bevoegd zijn, zijne boeken te verzegelen, en het aanwezige faldo tegen reçu in bewa-

ring te nemen, en hem het doen van verdere ontvangsten te interdiceren, tot dat daaromtrent door de provinciale autoriteit zal zijn beflist, mits inmiddels voor de waarneming der ontvangst worde zorg gedragen.

Art. 30. Bij het affterven van den gemeente-ontvanger, of door andere redenen veroorzaakte vacature, zullen de loopende registers door burgemeester en wethouders of asfesforen worden gefloten, en dadelijk een lid van den gemeenteraad, of iemand daar buiten, met de tijdelijke waarneming van de ontvangst worden belast. De benoeming van dezen interimairen ontvanger gefchiedt door den gemeenteraad, en zullen aan den benoemden de voorschrevene registers met de gelden, boeken en verdere stukken worden ter hand gefeld, en zal hij verplicht zijn, zich, gedurende deze waarneming, naar de instructie en de verplichtingen van den ontvanger te gedragen.

Art. 31. De aldus met den ontvang belaste zal het collecteloon genieten van al de ontvangsten, welke hij zal hebben verrigt, gelijk mede de afgetreden ontvanger of deszelfs erven, en de nieuw benoemde, de percentsgewijze belooning zullen genieten over de ontvangsten, welke dezelve respectivelijk zullen hebben gedaan; en zal wijders de aankomende ontvanger mede gehouden zijn, de bij de laatsgedane rekening, als restantposten, geadmitteerde fommen in te vorderen, zonder nogtans voor dezelve verantwoordelijk te zijn, bij zoo verre de ontvangst daarvan niet door zijne nalatigheid onmogelijk is geworden.

Art. 32. In geval van twijfeling over het regt verftand van eenig artikel der tegenwoordige instructie, of wanneer deswege eenige uitlegging, verandering of ampliatioe mogt noodig geoordeeld worden, zal daaromtrent door Gedeputeerde Staten worden beflist.

Aldus enz.

---

*BESLUIT van den 28sten September 1816,
houdende algemeene voorschriften om-
trent de toekomstige regeling der borg-
togten van de ontvangers der steden en
gemeenten.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandfche Zaken, van den 22sten Maart ll., n°. 11;

Gelet op de confideratien van Onzen Minister van Financien (25 April 1816, n°. 324);

Den Raad van State gehoord;

Altererende in zoo verre Onze besluiten van den 10den Mei 1814, n°. 155, van den 18den Junij daaraanvolgende, n°. 14, en van den 23sten Maart 1815, n°. 151, allen betreffende het stellen van borgtogt door plaatselijke ontvangers van steden en gemeenten (1);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De ontvangers der steden en gemeenten in dit Koninkrijk zullen, tot waarborg voor hunne administratie, eenen borgtogt stellen, waartoe de volgende bepaling als een *minimum* wordt vastgesteld, te weten:

Ter fomme van 300 gulden voor den ontvang in eene stad of gemeente, welker jaarlijksche inkomsten van f 1000 tot beneden de f 3000 bedragen.

Ter fomme van 400 gulden, wanneer de inkomsten van 3000 tot beneden de 5000 gulden bedragen.

Ter fomme van 800 gulden, wanneer dezelve 5000 tot beneden de 10,000 gulden bedragen.

---

(1) Deze vroegere besluiten zijn in deze Verzameling niet opgenomen, omdat zij als ingetrokken te beschouwen zijn.

En ter fomme van een twaalfde gedeelte van den ontvang, maar alleenlijk tot het beloop van 50,000 gulden toe, wanneer de inkomsten 10,000 en meer bedragen.

Terwijl eindelijk voor die gemeenten, welker jaarlijksche inkomsten beneden de *f* 1000 bedragen, het aan de plaatselijke besturen overgelaten blijft, om zoodanige cautie te doen stellen, als zij noodig zullen oordeelen.

Wanneer echter dit bepaalde *minimum* door de plaatselijke besturen niet genoegzaam mogt beschouwd worden, blijft het aan dezelve onverlet, om de cautie zoodanig te verhoogen, als zij voor het belang van hunne gemeente noodzakelijk zullen oordeelen.

Art. 2. Tot basis ter bepaling der te stellen cautien zullen moeten strekken, de presumtive jaarlijksche inkomsten, welke op de laatste door de bevoegde autoriteit gearresterde begrooting aangenomen zijn.

Art. 3. De cautionnementen zullen ter keuze van de plaatselijke administratien moeten gesteld worden, hetzij door het storten van kontante gelden in de kas van den Staat, hetzij in onroerende, en, voor zoo verre die in gebouwde eigendommen bestaan mogten, tegen brandschade, ten genoegen van het plaatselijk bestuur, geassureerde goederen, hetzij in kapitalen, ingeschreven op het grootboek der publieke schulden.

Zullende echter die cautien, die door de gemeente-ontvangers, ingevolge van voorgaande besluiten, in kontanten gesteld zijn, alzoo blijven berusten in 's Rijks kas, zonder eenige vermindering, tot na den afloop der administratie van die ontvangers.

Dezelve zullen intusfchen ten allen tijde voor verhooging vatbaar zijn, in geval het plaatselijk bestuur zulks raadzaam mogt oordeelen.

Art. 4. De cautionnementen, die in kontante gelden gesteld worden, zullen gestort moeten worden bij den naastbijgelegen ontvanger-particulier of generaal, van maand tot maand, bij twaalfde gedeelten, tot de volle betaling toe; zullende daarvoor tekens eene behoorlijke quitantie door den ontvanger worden afgegeven, welke gezamenlijke quitantien, na den geheelen af-

loop der storting, tegen eene enkele, ten bedrage van het geheele cautionnement, zullen worden verwisfeld. De schatkist zal de interest daarvoor betalen van 5 ten honderd 's jaars, ingaande met den 1sten en 15den der maand, naarmate het cautionnement in de eerste, dan wel in de tweede helft zal zijn gestort; deze betalingen zullen van 6 tot 6 maanden geschieden, te weten: den 1sten Januarij en den 1sten Julij van ieder jaar.

Art. 5. Wanneer het cautionnement gesteld wordt in vaste goederen, of in kapitalen ingeschreven op het grootboek der publieke schuld, zal de ontvanger gehouden zijn, onverwijld de goederen of effecten van dien aard op te geven, welke het gestelde cautionnement uitmaken.

Hij zal de bewijzen van eigendom derzelven moeten overleggen, alsmede omtrent de vaste goederen een certificaat van den bewaarder der hypotheken, ten bewijze, dat die goederen onbezwaard zijn, of van het bezwaar, dat daarop werkelijk zoude mogen bestaan; gelijk ook nog eene in den behoorlijken vorm, door taxateurs, van weerskanten in gelijken getale te benoemen, opgemaakte taxatie, nevens alle andere documenten, die noodig geoordeeld zullen worden; zoo als eene akte van afstand der vrouw, wegens haar legaal regt, uit krachte van huwelijksche voorwaarden, en andere matrimoniële prestatien; het bewijs, dat de ontvanger geene voogdijschappen heeft enz.; van de verpande inschrijvingen wordt de daaromtrent gebruikelijke aantekening op het grootboek der publieke schuld gedaan.

Art. 6. De acten van borgtogt moeten zijn geregteijk of notarieel. Dezelve zullen niet aan het proportioneel regt van registratie, noch aan zoodanig ander, als eventueel de plaats daarvan vervangen mogt, onderhevig zijn; alle andere kosten betrekkelijk deze acten, de inschrijvingen en de taxatien enz., zullen zijn ten laste van den ontvanger.

Art. 7. De vaste goederen, ongebouwde eigendommen zijnde, zullen bij de borgstellingen niet hooger worden aangemen, dan tegen drie vierde van derzelver getaxeerde waarde; gebouwde eigendommen zijnde, niet hooger dan tegen twee derde van derzelver getaxeerde waarde; zullende, wanneer het

cautionnement in kapitalen op het grootboek gesteld wordt, voor iedere duizend gulden van hetzelfde niet minder aan inschrijvingen op hetzelfde worden verbonden, dan vereischt wordt om den jaarlijkfchen interest van *f* 60 uit te maken, en de kapitalen op het grootboek ingeschreven, niet anders dan 1000 gulden kapitaal, gerekend tegen 60 per cent.

Art. 8. In gevalle van vacature, hetzij door overlijden, als anderzins, van eenen gemeente-ontvanger, voor welken eene cautie in kontanten gelde is gesteld, en wiens administratie in orde wordt bevonden, zal, behalve de algemeene verpligting van restitutie, welke bij den Lande zelve resideert, ook nog bovendien, voor zoo veel des noods, de borgtogt van den nieuwen beambten, voor zoo veel die in kontanten bestaat, speciaal geaffecteerd worden, tot uitkeering der cautie van zinnen voorganger.

In gevalle de post wordt vernietigd, zal het cautionnement insgelijks onverwijd, na gedane verantwoording, worden uitgekeerd.

Art. 9. De teruggave der cautien, in kontanten gelde gestort in de schatkist, zal geschieden door eene ordonnancie, betaalbaar bij eenen ontvanger-generaal, ter keuze van de rekenpligtigen of derzelve gevolmagtigden, op vertooning van de generale decharge, welke zij zullen hebben gekregen, en het bewijs van het cautionnement.

Art. 10. De opheffing der verbanden van de vaste goederen en kapitalen, op het grootboek ingeschreven en geaffecteerd, tot borgstelling der ontvangers der steden en gemeenten, zal in dezelfde gevallen en op vertoon derzelfde stukken geschieden, als de teruggave der cautien in kontanten gelde.

Art. 11. De bepalingen van het tegenwoordig besluit zijn mede toepasselijk op de thans fungerende ontvangers, welke eenen borgtogt gesteld hebben, overeenkomstig met de wetten van het voormalig Gouvernement; zij zullen sinaal ontslag van die cautie bekomen, naar gelang dat zij een evenredig gedeelte der nieuwe cautie zullen hebben gefourneerd.

De cautien echter, die in de kas der bank van leening zijn

gestort, zullen niet worden ingetrokken, maar een gedeelte der nieuwe cautie blijven uitmaken.

Art. 12. Wanneer, uit hoofde van bijzondere omstandigheden, hetzij vergrooting van de ontvangst, hetzij vermindering der waarde van het onderpand, de plaatselijke autoriteiten noodig oordeelen zullen, eene meerdere zekerheid te moeten hebben, dan die, welke bij dit besluit is daargesteld, zullen dezelve voor eenen bepaalden tijd eenen supplementoiren borgtogt kunnen vorderen, op welken al de bepalingen van het gemelde besluit toepasfelijk zullen zijn.

Art. 13. Ieder ontvanger, die zijne cautie niet binnen den bepaalden tijd zal hebben gesteld, noch voldoende reden tot uitstel gegeven, zal van zijnen post vervallen beschouwd, en in deszelfs plaats een' ander' door het plaatselijk bestuur benoemd worden.

Art. 14. Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financien zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, dat ter kennisfe gebragt zal worden van den Raad van State en van de Algemeene Rekenkamer.

Gegeven te 's Gravenhage enz.

*BESLUIT van den 6den April 1823,
wegens den borgtogt der gemeente-
ontvangers ten platte lande.*

WIJ WILLEM ENZ.

Willende maatregelen nemen tot verzekering der borgtogten van de gemeente-ontvangers ten platten lande, waarvan de regeling bij Ons besluit van den 28sten September 1816, n°. 7, aan de plaatselijke besturen is overgelaten;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, van den 25sten Januarij II., P. 448, n°. 29, Bz.;

Den Raad van State gehoord;

Gehoord het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 4den dezer, P. 448, n°. 9, Bz.;

Hebben goedgevonden en verstaan, bij ampliatio van art. 1 van Ons boven aangehaald besluit, te bepalen, dat, onmiddellijk na de benoeming van elken gemeente-ontvanger, het bedrag van den door hem te stellen borgtogt door Gedeputeerde Staten zal worden beoordeeld en geregeld, mits dezelve in geen geval beneden het bij Ons voormeld besluit vastgestelde *minimum* ga, en met vrijlating aan de daarbij betrokkene gemeentebesturen, om zoodanige meerdere verzekering te vragen, als zij in het belang hunner gemeenten geraden mogten oordeelen.

En is Onze Minister voornoemd belast met de uitvoering dezes, waarvan aan den Raad van State zal worden kennis gegeven.

Brusfel, enz.

Na de algemeene reglementen voor de plaatselijke besturen te hebben opgenomen, zullen nu volgen de wettelijke bepalingen omtrent de financiën en geldelijke belangen der gemeenten.

*BESLUIT van den 18den Februarij 1814,
n°. 5, houdende bepalingen betrekkelijk
de formatie en executie van begrootin-
gen voor de behoeften der gemeenten.*

WIJ WILLEM, ENZ.

In aanmerking nemende dat, uit hoofde van den ongunstigen toestand der geldmiddelen van de meeste steden en gemeenten, en van de nadeelen, die uit het fluctuëren van derzelve administratie voor vele leveranciers en andere particuliere schuldeischers voortspuiten, hoe eer hoe liever moet worden overgegaan tot het maken der voorschriften en bepalingen, welke Wij Ons, ten aanzien van dit aangelegen onderwerp, bij Ons besluit van den 23sten December 1813, n°. 8, hebben gerefereerd;

Overwegende, dat de inrigting der zoogenoemde budgets, bij de Fransche administratie, vergezeld ging van eene reeks van formaliteiten en kleine bemoeijensissen, welke, als op kennelijk mistrouwen gegrond, en tot niets strekkende, dan om noodeloos het gewigt der oppermagt te doen gevoelen, met Onze bedoelingen evenzeer, als met Onze vaderlandsche grondbeginselen strijdig zijn;

Dat echter eene regelmatige examinatie en beoordeeling, door Ons of Onzentwege, van al hetgene de plaatselijke geldmiddelen betreft, alleen in staat is, om in derzelve beheer en verantwoording orde en eenparigheid te brengen;

En eindelijk, dat de jaarlijksche inlevering, zoo van begrootingen van inkomsten en uitgaven, als van rekeningen over dezelve, voor de goede ingezetenen der steden en gemeenten de voegzaamste waarborg is tegen alle verwaarloozing hunner belan-

gen, en tegen alle pecuniële opofferingen, welke de noodzakelijkheid niet gebiedend mogt vorderen;

Gehoord Onze Commisfarisfen-Generaal van Financien en van Binnenlandsche Zaken;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Jaarlijks, vóór den 1sten September, zullen de gemeentebesturen formieren eenen staat van behoeften voor de dienst van het volgende jaar, met aanwijzing der middelen, om dezelve zoodanig te bestrijden, dat geen te kort op de uitgaaf kan aanwezig zijn.

Art. 2. Deze begrooting zal worden ingerigt naar het door Ons bij deze gearresteerd model, hetwelk tot dat einde, ten spoedigste, voor de gemeenten zal worden verkrijgbaar gesteld.

Art. 3. De begrootingen, voor de dienst van dit loopende jaar 1814, zullen onverwijld, en uiterlijk vóór den 15den Maart, moeten gereed zijn.

Art. 4. De begrootingen, bij de vorige artikelen vermeld, zullen worden vergezeld van zoodanige aanmerkingen en toelichtingen, als tot het regt verstand der voorgedragene posten dienstig zijn.

Art. 5. De gemeentebesturen zullen, voor het eerst, op den 15den Maart aanstaande, en bij vervolg jaarlijks, den 1sten September, die begrooting inzenden aan de Commisfarisfen-Generaal in de Departementen, of aan zoodanige ambtenaren, als aan welke, na de introductie der Grondwet, deze taak door Ons speciaal zal worden opgedragen.

Art. 6. Voor zoo verre de uitgaaf op de begrootingen de som van *f* 10,000 niet te boven gaat, zal voornoemde ambtenaar dezelve onderzoeken en Onzentwege finaal arresteren.

Art. 7. Voor zoo verre de uitgaaf meer dan *f* 10,000 en niet boven de *f* 50,000 bedraagt, zal hij dezelve, met zijne consideratien en voordragt, inzenden aan Onzen Commisfaris-Generaal tot de Binnenlandsche Zaken, die dezelve, na behoort onderzoek, mede Onzentwege, finaal zal arresteren.

Art. 8. De zoodanigen, welker uitgaaf de fom van *f* 50,000 te boven gaat, zullen door Ons, na ook daarop te hebben ontvangen de confideratien en voordragten, zoowel van de Commisfarisfen-Generaal in de Departementen, als van Onzen Commisfaris-Generaal tot de Binnenlandsche Zaken, worden vastgesteld.

Art. 9. Wij reserveren aan Ons, en qualificeren Onze hiervoren genoemde ambtenaren, om, nopens de voormelde begrootingen, die inlichtingen en bescheiden van de gemeentebesturen te vorderen, welke voor het belang der gemeenten zullen worden noodig geacht.

Art. 10. De alzo, hetzij door Ons, hetzij Onzentwege, door Onze daartoe gequalificeerde ambtenaren gearresteerde begrootingen, zullen den grond opleveren der verantwoordingen of rekeningen der gemeenten.

Art. 11. Geene fommen zullen door de regeederen mogen worden geordonnanceerd, en geene ordonnancien door de plaatselijke ontvangers mogen worden uitbetaald, dan de zoodanigen, welke op de posten dier begrootingen, en tot aan de daarbij bepaalde *quantums* zijn toegestaan.

Art. 12. Jaarlijks, vóór den 1sten Junij, zullen de plaatselijke ontvangers hunne rekeningen en verantwoordingen met een dubbel derzelven, ingerigt naar de hoofden en posten van de begrooting, indienen aan het bestuur der gemeente, met overlegging van al de verificatoire bescheiden, daartoe betrekkelijk.

Eene commissie van drie leden, van de plaatselijke regering, zal zich onmiddellijk onledig houden met de examinatie derzelven, en zal, in de eerste helft dier maand, aan het bestuur der gemeente, van hare bevinding rapport doen. Het bestuur zal vervolgens dezelve rekening en stukken opnemen, en, hetzij met derzelver goedkeuring, hetzij met de observatien of debatten, welke het mogt vermeenen daarop te hebben, vóór den 30sten dier maand, inzenden aan den Commisfaris-Generaal in het Departement, ten einde die, indien zij eene uitgaaf bevatten de *f* 10,000 bevatten, op te nemen en te sluiten; en indien zij die bedragen te boven gaan, door denzelven, des noo-

dig, met hunne confideratien, te worden overgebracht bij de Rekenkamer der Vereenigde Nederlanden.

Art. 13. De Rekenkamer zal, na de ontvangst der rekeningen en bescheiden, zich met het opnemen derzelven onverwijld bezig houden, vooral nagaan, of de toegeftane fommen niet zijn overschreden, en of omtrent de ontvangften de noodige devoiren zijn aangewend, en, na dezelve, des noods, te hebadjusteerd en gefloten, ze met de bescheiden terug te zenden aan de gemeente, bij welke zij behooren, en het dubbel onder zich houden.

Art. 14. Al de bepalingen, omtrent het arresteren der begrootingen en doen van rekeningen, zijn mede toepasfelijk op alle vroegere budgets, of zoodanige rekening der gemeente, voor welke de comptabelen nog niet behoorlijk zijn gedechargeerd.

Art. 15. De besturen blijven bevoegd, om, alvorens de rekeningen over de dienst van 1813, in voege voorschreven, op te zenden en te sluiten, de noodige voordragt te doen, ten einde de uitgaaf van dat jaar te vermeerderen, met zoodanige onvoorziene uitgaven, als door de jongfte gebeurtenissen in sommige deelen des Lands zijn noodzakelijk geworden.

Art. 16. Zij zullen, bij die voordragten, altijd eenen behoorlijken staat dier uitgaven overleggen, en de omftandigheden doen kennen, welke dezelve hebben doen geboren worden.

Art. 17. De gemeenten zullen, op de begrootingen van 1814, geene posten van ontvang of uitgaaf brengen, welke tot de dienst der vroegere jaren betrekkelijk zijn, maar zich alleen bepalen tot die van dat loopende jaar zelf.

Art. 18. Zij blijven desniettemin bevoegd en verpligt, om, dadelijk na de formatie en inzending der begrootingen voor 1814, op te maken eenen naauwkeurigen staat van al de schulden ten laste hunner gemeente, of van tot dezelve behorende administratien loopende.

Art. 19. Deze opgaven zullen zich, bij provisie, bepalen tot de loopende schulden, op welker voldoening behoort gedacht te worden, en geenszins tot de gevestigde kapitalen der

gemeenten, over welker inventuële aflossing, na afdoening der loopende schulden, Wij Ons voorbehouden nadere bepalingen daar te stellen.

Art. 20. Deze staten van achterstallige schulden zullen vergezeld moeten zijn, vooreerst: door eene naauwkeurige opgave der sommen, welke, uit eenigen hoofde, nog van de gemeenten, tot aan den 1sten Januarij 1814, kunnen gevorderd worden, en apparent zullen te bekomen zijn; en ten tweede: door eene voordragt van den tijd binnen welchen, de wijze waarop, en de middelen waardoor, die schulden zouden kunnen betaald worden. De besturen zullen hierbij zorgvuldig in acht nemen, aan de eene zijde de regtmatische belangen der schuldeifcheren, en van den anderen kant de omstandigheden hunner ingezetenen, en vooral, bij voorkeur, het oog vestigen op de mogelijkheid, om, door voordeelige realisatie der stedelijke eigendommen, aan de behoeften hunner ingezetenen te gemoet te komen.

Art. 21. Onze Commisarisfen-Generaal van Financien en van Binnenlandsche Zaken worden speciaal met de uitvoering van dit Ons besluit belast, waarvan een affchrift zal worden gegeven aan de Rekenkamer der Vereenigde Nederlanden, en hetwelk in het Staatsblad zal worden geïnfereerd.

Gegeven in 's Gravenhage, enz.

*BESLUIT van den 31sten Januarij 1815,
n°. 55, houdende bepalingen omtrent
het indienen der begrootingen van plaat-
felijke behoeften (zie Staatsblad van 1814,
n°. 27).*

WIJ WILLEM, ENZ.

Willende de bepalingen, bij Ons besluit van den 18den Februarij 1814, n°. 5, op het stuk der plaatselijke begrootingen en rekeningen in juiste overeenstemming brengen met hetgeen te dien einde in de Grondwet is gestatueerd;

Gezien art. 95, 96 en 97 van dezelve Grondwet, mitsgaders de voordragt van Onzen Secretaris van Staat voor de Binnenlandsche Zaken, van den 7den December 1814, n°. 25, en het advijs van den Raad van State, van den 10den Januarij 1815, n°. 2;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Alle begrootingen van plaatselijke behoeften, vergezeld van de opgave der middelen van bestrijding, en overigens ingerigt naar het thans gebruikelijke model, zullen vóór of op den 1sten September van het jaar, onmiddellijk voorafgaande dat, waarover dezelve moeten werken, door de besturen der verschillende gemeenten ingediend worden bij de Staten der provincien of landschappen, tot welke die gemeenten respectievelijk behooren.

Art. 2. De Staten der provincien of landschappen zullen worden geïnvideerd, om iedere plaatselijke begrooting en iedere ordonnancie eener plaatselijke belasting, zoodra die de goedkeuring van Hun Ed. Groot Achtb. zal hebben verworven, en, ter zelfder tijd dat dezelve aan de respective gemeentebesturen ten fine van invoering gedepecheerd worden, onverwijld in te zenden aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, ten einde onderzocht, en, bijaldien zulks onverhoopt noodzakelijk mogte

worden bevonden, door Ons, naar aanleiding van art. 97 der Grondwet, gefchorst en buiten werking gesteld te worden.

Art. 3. De door de Provinciale Staten goedgekeurde begrotingen zullen, voor zoo verre die niet door Ons zullen zijn gefchorst of buiten werking gesteld, den grond opleveren der verantwoordingen of rekeningen der gemeenten.

Art. 4. Worden bij deze bevestigd en toepasfelijk gemaakt, de voorschriften omtrent het opnemen en sluiten der plaatselijke rekeningen, bij Ons besluit van den 18den Februarij 1814, n°. 5, vervat, behoudens echter dat, gelijk de inzending dier rekeningen en van de daarbij behoorende stukken, voortaan aan de Provinciale Staten geschieden moet, zoo ook op deze staten overgebracht wordt de bij dat besluit aan de voormalige Commisfarijsen-Generaal toegekende bevoegdheid, om de rekeningen, welke eene uitgaaf beneden de *tien duizend* gulden bevatten, op te nemen en te sluiten, en om, des noodig, hunne confideratien te voegen bij die, welke, dat bedragen te boven gaande, bij de Algemeene Rekenkamer der Vereenigde Nederlanden moeten worden ingeleverd.

Art. 5. Ten overvloede wordt alhier mede geïnhæreerd en bekrachtigd de bepaling, dat geene sommen door de regenten mogen worden geordonnanceerd, en geene ordonnancien door de plaatselijke ontvangers uitbetaald, dan die, welke op de verschillende posten der begrotingen toegestaan zijn, en tot zoodanig beloop, als bij iederen post uitgedrukt is.

Het Departement van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan dat van Financien, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer, en dat wijders in het Staatsblad zal geïnfereerd worden.

Gegeven enz.

Het voornaamste gedeelte der plaatselijke inkomsten wordt gevonden uit plaatselijke belastingen; over dezelve en derzelve invordering zijn op verschillende tijden gemaakt de volgende bepalingen:

*BESLUIT van den 23sten December 1813,
n°. 8, houdende een reglement op het
heffen van stedelijke en plaatselijke be-
lastingen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

In aanmerking nemende, dat het belang der ingezetenen gebiedend vordert, dat de thans geheven wordende stedelijke en plaatselijke belastingen, bekend onder den naam van *municipale octroijen*, ten spoedigste worden afgeschaft;

En tevens in overweging hebbende genomen, dat het niet minder noodzakelijk is, om, op eene andere wijze, in de behoeften der steden en plaatsen, welke, door de afschaffing der gemelde octroijen, van hare voornaamste inkomsten zouden worden verstoken, te voorzien;

Op voordragt, daartoe aan Ons gedaan door Onze Commissarissen-Generaal tot de Financien en Binnenlandsche Zaken;

Hebben besloten en besluiten te arresteren het navolgende

*REGLEMENT op het heffen van stede-
lijke en plaatselijke belastingen.*

Art. 1. De thans bestaande stedelijke en plaatselijke belastingen, bekend onder den naam van *octroijen*, worden geheel en al afgeschaft, en zulks van het oogenblik af aan, dat in de behoeften der steden en plaatsen, door de dadelijke invoering der nieuwe stedelijke en plaatselijke belastingen, op den hierna

te melden voet, zal zijn voorzien; zullende, tot op dat tijdstip, de tegenwoordige stedelijke en plaatselijke belastingen blijven voortduren, met deze bepaling nogtans, dat, voor zoo verre, uit krachte van eenige thans bestaande stedelijke of plaatselijke octroijen, sommige specien aan belastingen mogten zijn onderworpen, bedragende meer dan de helft van den impost, welke daarvan voortaan van 's Lands wege zal worden geheven, in zulke gevallen, zoodanige stedelijke of plaatselijke belastingen, van het tijdstip der invoering van de nieuwe Lands impositien af aan, zullen worden gereduceerd, gelijk dezelve nu voor alsdan gereduceerd worden, bij deze, uiterlijk tot op de helft van den impost, welke op zoodanige specien van 's Lands wege is gelegd.

Art. 2. Ter bestrijding van de stedelijke en plaatselijke behoeften, zal men voortgaan met, op den tegenwoordigen voet, te blijven innen een' stuiver per gulden van het beloop der thans betaald wordende *grondlasten*, bekend onder den naam van *contribution foncière*, alsmede een' stuiver per gulden van de thans geheven wordende belasting, bekend onder den naam van *personel et mobilier*; zullende het rendement van die beide additionele stuivers aan de stedelijke en plaatselijke besturen, maandelijks, door den ontvanger der directe belastingen, worden uitgekeerd, ieder voor zoo veel de uitgestrektheid zijner gemeente aangaat.

Art. 3. De voorschrevene additionele stuivers zullen alleen worden berekend over het principaal montant der belastingen, en geenszins ook over de zoogenaamde *additionele centimes*.

Art. 4. Wanneer het provenu dezer additionele stuivers niet toereikende mogt zijn ter bestrijding van de stedelijke en plaatselijke behoeften, zal men, in zoodanige steden of plaatsen, welke minder dan twee duizend zielen bevatten, en in alle zoodanige andere, zonder onderscheid van populatie, alwaar het montant van het te kort komende gering is, en de plaatselijke omstandigheden zulks toelaten, de penningen ter bestrijding van het voorschreven *te kort*, bij voorkeur, trachten te vinden door middel van eenen jaarlijkfchen personelen omslag of repartitie over de in- of opgezetenen der gemeente, met inachtneming

der relative vermogens derzelve tot het dragen van lasten, volgens eenen staat, daarvan jaarlijks door het stedelijk of plaatselijk bestuur te formeren.

Zullende niemand, hetzij het geheele jaar, of, alles bijeen genomen, gedurende slechts drie maanden van dien, in zoodanige gemeente verblijf houdende, offchoon elders gedomicilieerd, van het dragen in de plaatselijke omslagen, onder welk voorwendfel ook, vermogen te worden geëxcuseerd, dan alleen uit hoofde van wel bewezene armoede.

Art. 5. In zoodanige steden of plaatsen, alwaar de uitgaven en behoeften zoo groot zijn, dat de omstandigheden niet toelaten, om het montant van het te kort komende (na ontvang van de hiervoren gemelde verhoogingen van éenen stuiver per gulden) door eenen matigen omslag te kunnen vinden, zullen de stedelijke en plaatselijke besturen in het voorschreven te kort moeten voorzien door eenen impost op het *beestiaal* of *slagtgeld*, mitsgaders op den *jenever*, *brandewijn*, *bieren*, *kolen* en *turf*, binnen hunne gemeente geconsumeerd of verbruikt wordende, alsmede ook door eene belasting op de *huurwaarde van vaste panden*, te betalen door de bewoners, huurders of gebruikers; wordende niettemin bepaald, dat de stedelijke of plaatselijke impost op den *jenever* en *brandewijn*, in geen geval, zal mogen te boven gaan het *derde* gedeelte, en die op den *turf* en de *kolen* de *helft* van den impost, welke op die onderscheidene middelen respectivelijk van 's Lands wege wordt geheven.

Art. 6. Wanneer ook, op deze wijze, in de voorzeide behoeften niet mogt kunnen worden voorzien, zullen de stedelijke en plaatselijke besturen verplicht zijn, over te gaan tot het heffen van belastingen bij wijze van verhooging van additionele stuivers te ponde boven 's Lands impositien, onder de navolgende benamingen vastgesteld:

Wijn,

Gemaal,

Regt van de waag,

Ronde maat,

Deuren- en venstergeld,

Dienstboden,

Paarden.

Wij zullen, in enkele gevallen, op voordragt van Onzen Commisfaris-Generaal, dispensatie verleen van de bepaling, in het voorgaande artikel gemaakt, zoodanig, dat tot de aangewezen objecten van belasting, vatbaar voor eene verhooging, bij wijze van additionele stuivers te ponde, bij voorkeur, boven afzonderlijke belastingen, van stadswege te heffen, toevlugt zal mogen worden genomen.

Art. 7. Geene stedelijke of plaatselijke besturen zullen bevoegd zijn, om, *eigener autoriteit* eenige plaatselijke belastingen te heffen, omslagen te regelen, of te doen invorderen, maar gehouden zijn, hunne ontwerpen en reglementen, dienaangaande, in te leveren, ten fine van goed- of afkeuring, aan den Commisfaris-Generaal in het Departement, of aan zoodanige autoriteit, als denzelven constitutioneel zal vervangen, en tevens aan denzelven suppediteren alle zoodanige inlichtingen, als van hen zullen worden gerequireerd; zullende de uitgaven over het geheele jaar alvorens moeten zijn bepaald, of gelijktijdig ter regeling worden voorgedragen, in dier voege, als nader door Ons zal worden voorgeschreven.

De Departementale Autoriteiten zullen de ingekomene ontwerpen en reglementen examineren.

Wanneer er alleen zaak is van plaatselijke omslagen, zal de goedkeuring van Onzen Commisfaris-Generaal in het Departement voldoende zijn.

Voor alle andere ontwerpen en reglementen zal de approbatie van Onzen Commisfaris-Generaal tot de Binnenlandsche Zaken gevorderd worden.

Wij referveren Ons, in Onzen raad, de approbatie te verleen op alle ontwerpen en reglementen van alle steden, hoofdplaatsen van departementen zijnde, mitsgaders van zoodanige steden en plaatsen, waar de bevolking tien duizend zielen en daarboven bedraagt.

Deze ontwerpen en reglementen zullen aan Onzen Commisfaris-Generaal tot de Binnenlandsche Zaken worden ingezonden, en door denzelven, na daarop de consideratien van Onzen Com-

misfaris-Generaal tot de Financien, op het stuk der belastingen, gevraagd te hebben, Ons worden aangeboden.

Van alle ontwerpen en reglementen zal een authentiek afschrift berusten in de archieven van Ons Departement van Binnenlandsche Zaken.

Art. 8. De invordering der geaccordeerd wordende stedelijke en plaatselijke additionele stuivers zal moeten geschieden op de gewone 's Lands kantoren, en door de 's Lands ambtenaren, zullende het rendement daarvan mede maandelijks aan de magistraten of gemeentebesturen worden uitgekeerd.

Aan de magistraten of gemeentebesturen wordt overgelaten, om tot de perceptie der stedelijke of plaatselijke belastingen, op het *beestiaal* of *slagtgeld*, den *jenever*, *brandewijn*, *bieren*, *kolen*, *turf* en *huurwaarde van vaste panden*, zoodanige ambtenaren en geëmployeerden aan te stellen, als de gemeentebesturen zullen goedvinden, mitsgaders de noodige bepalingen te maken, met betrekking tot de borgtogten der stedelijke ontvangers, derzelve ontvangloonen als anderzins.

Art. 9. Van het maandelijksch onzuiver rendement van de stedelijke en plaatselijke additionele stuivers, zal, ten behoeve van het Land, worden ingehouden 4 per cent, en zulks, om daarmede te helpen dragen de onkosten der perceptie, administratie, recherche, toezigt en justitie der voorschreven middelen, welke, onder beneficie van die korting, voor het overige geheel en al door het Land zullen gedragen worden.

Art. 10. In confideratie van het modieke van voorschreven kosten, zullen de gemeentebesturen of andere plaatselijke autoriteiten verplicht zijn, om, zonder deswege eenige vergoeding te pretenderen, ten dienste van de administratie, recherche, toezigt en justitie over de middelen te lande, te laten het medegebruik van alle daartoe gedestineerde plaatselijke gebouwen, gevangenisfen, tuchthuizen, of andere localiteiten, mitsgaders aan de ambtenaren of geëmployeerden van den Lande te verleen en doen verleen alle mogelijke adfistentie.

Art. 11. Het zal aan de stedelijke en plaatselijke besturen vrij staan, om, ten koste hunner gemeenten, aan de poorten of andere avenues, ter meerdere recherche en meer efficasieuse

invordering van zoodanige stedelijke impositien, welke niet tevens van 's Lands wege worden geheven, zoodanige wachters of oppassers te plaatfen, als zij zullen noodig oordeelen, mits, op de instructie voor die suppoosten, alvorens, door den Commisfaris-Generaal in het Departement, de confideratien van den Directeur der indirecte belastingen worden gehoord, om, des noods, in cas van vershil van opinie, daarop te vragen de approbatie van Onzen Commisfaris-Generaal van Financien, die daarin zoodanige veranderingen zal kunnen maken, als hij, ten nutte van den Lande en tot voorkoming van tegenstrijdige dispositien, zal dienstig oordeelen.

Art. 12. De voorzeide stedelijke en plaatselijke belastingen, voor zoo verre die bij wege van additionele stuivers worden geheven, zullen in regten worden beschouwd als een gedeelte van 's Lands middelen uitmakende, zonder aan eenige afzonderlijke regtspleging, boeten of straffen onderhevig te zijn, of te kunnen gemaakt worden (1).

Zullende, voor het overige, de judicature over de afzonderlijke stedelijke of plaatselijke impositien, gesteld op het *beestiaal*, den *jenever*, *brandewijn*, de *bieren*, *kolen* en *turf*, als mede op de *huurwaarden van vaste panden*, aan den gewonen plaatselijken regter competeren; terwijl ook de calanges deswege aan den gewonen Officier worden overgelaten, om daarin *ordinario modo* te worden geprocedeerd.

Art. 13. Onverminderd de vorenstaande bepalingen, zullen de gemeentebesturen bevoegd zijn, om, naarmate van de plaatselijke omstandigheden, en met goedkeuring van de Departementale Autoriteiten, te mogen heffen weg-, straat-, brug-,

---

(1) Bij sommige plaatselijke besturen was twijfel ontstaan, of deze wijze van invordering ook toepasselijk was op de belastingen, die door middel van jaarlijkschen personeel omslag gevonden worden. Toen heeft het Zijne Majesteit, bij besluit van den 18den Augustus 1814 (*Staatsblad* n°. 96), behaagd te verklaren:

Dat tot invordering der stedelijke en plaatselijke belastingen, voor zoo verre daarbij personeel omslag over de in- of opgezetenen van gemeenten gevonden worden, zou worden geprocedeerd *ordinario modo*, even als zulks bij het tweede gedeelte van art. 12, ten aanzien van de andere afzonderlijke stedelijke en plaatselijke impositien bepaald is.

kaai-, haven-, kraan-, fluis- of poortgelden, mitsgaders re-
cognitien voor het gebruik van plaatfen, op de openbare mark-
ten, hallen, vischbanken en dergelijken, alsmede omslagen te
doen voor het onderhoud van lantarens, brandspuiten, nacht-
wachten, enz.

Onze Commisfarisfen-Generaal tot de Binnenlandsche Zaken
en Financien zijn respectivelijk belast met de executie van dit
besluit, hetwelk zal worden gepubliceerd en geaffigeerd alom,
waar zulks gebruikelijk is.

Gedaan in 's Gravenhage, enz.

WET van den 17den Februarij 1815, n°. 6, waarbij aan de plaatselijke besturen het regt wordt toegekend tot het invorderen, bij parate executie van zoodanige belastingen, als door middel van personen om- of aanslag geheven worden.

WIJ WILLEM, ENZ.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen de inconvenienten en zwarigheden van het procederen *ordinario modo*, ter invordering niet alleen der stedelijke en plaatselijke belastingen, welke volgens het gefatueerde bij art. 4 van Ons besluit van den 23sten December 1813, n°. 8 (zie *Staatsblad* van 1813, n°. 15), door middel van eenen jaarlijkschen personen omslag of repartitie over de in- of opgezetenen der gemeenten gevorderd worden, maar ook van de andere *afzonderlijke* stedelijke of plaatselijke *directe belastingen*, tot voldoening van welke een aanslag der contribuabelen en oproeping om dezelve te voldoen, wordt vereischt; — mitsgaders de nadeelen, welke uit het entameren van ordinaris procedures, ter zake voorschreven; voor de plaatselijke financien voortvloeijen;

Zoo is het, dat Wij, op de voordragt van Onzen Secretaris van Staat voor de Binnenlandsche Zaken, om de gewone proces-orde, te dien opzigte, te doen vervangen door procedures bij *parate executie*;

En op de consideratien en het advijs van den Eersten President van het Hoog Gerechtshof der Vereenigde Nederlanden, omtrent de bepalingen en regelen, welke, met betrekking tot de vergunning van het regt van parate executie, ter zake voorschreven, mitsgaders omtrent de wijze, waarop in dat cas zoude behooren geprocedeerd te worden, provisioneel zouden moeten worden in acht genomen;

Den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten-Generaal dezer Landen;

Goedgevonden hebben en verstaan, met alteratie van hetgeen, contrarie dezès, bij Onze besluiten van den 23sten December 1813, n°. 8 (zie *Staatsblad* van 1813, n°. 15), en 18den Augustus 1814, n°. 4 (zie *Staatsblad* van 1814, n°. 96), mogt zijn gestatueerd, provisieneel deswege te ordonneren en te statueren, gelijk Wij ordonneren en statueren bij deze :

Art. 1. Aan alle stedelijke of plaatselijke ontvangers, collecteurs, gaarders of andere plaatselijke beambten, onder welchen titel dezelve ook zouden mogen fungeren, welke belast zijn met de invordering, gadering of ontvangst, hetzij van de jaarlijkse personele omslagen, bij art. 4 van Ons voorschreven besluit van den 23sten December 1813 vermeld, hetzij van de stedelijke of plaatselijke belastingen op de huurwaarde van vaste panden, hetzij van de omslagen tot onderhoud van lantarens, brandspuiten, nachtwachts of eenige andere bij dit besluit gepermitteerde *afzonderlijke* stedelijke of plaatselijke belastingen, tot voldoening van welke vereischt wordt een aanslag der contribuabelen en oproeping om dezelve te betalen, wordt toegekend en gegeven het regt van parate executie op de goederen van diegenen, welke eenige der hiervoren gemelde belastingen aan de stedelijke of plaatselijke kasfen schuldig zijn; en zal dit regt door die beambten worden uitgeoefend naar de volgende bepalingen.

Art. 2. Het voorschreven regt van parate executie zal, tegen wien het ook zoude mogen wezen, niet langer plaats hebben, dan den tijd van drie jaren, na expiratie van den termijn, waarin de voorschreven stedelijke of plaatselijke belastingen vervallen zijn en hebben kunnen worden ingevorderd, na welchen tijd de ontvangers en gaarders alleen zullen behouden eene gewone actie.

Art. 3. De ontvangers of gaarders zullen de betaling van het verschuldigde preciselijk vorderen op de gezette tijden, bij de stedelijke of plaatselijke ordonnantien bepaald of daarbij nader te bepalen, en dat wel schriftelijk en in dier voege, dat het biljet de natuur van den aanslag en het object waarvoor, distinct en duidelijk inhoude.

Art. 4. De respectivelijk bepaalde tijden verstreken zijnde, en de debiteurs in gebreke blijvende hun verschuldigde te voldoen, zoo zullen de ontvangers of gaarders, door een' deurwaarder, bode of eenig ander perfoon, tot het doen van geregtelijke exploiten gequalificeerd, op schriftelijken last, onder hunne handteekening af te geven, de gebrekigen doen sommen, om binnen den tijd van acht dagen te komen betalen hetgene zij schuldig zijn, en zal in dezen schriftelijken last de som, mitsgaders het artikel van het reglement of de ordonnanctie, waaruit de schuld voortspruit, distinctelijk moeten worden uitgedrukt.

Art. 5. De voorschreven acht dagen verstreken zijnde, en geene betaling gedaan wordende, zullen de ontvangers of gaarders, door een' deurwaarder of bode als boven, op hunnen nieuwen schriftelijken last, de gebrekigen doen renoveren, om alsnog te betalen binnen andere acht dagen.

Art. 6. En bijaldien alsdan nog geene betaling wordt gedaan, zal, op anderen schriftelijken last van den ontvanger of gaarder, de voorschreven deurwaarder, met een' adfistent, zich in executie presenteren, en in het goed van den geëxecuteerden mogen blijven den tijd van drie dagen, gebruikende tot de voorschreven adfistentie een' zijner ambtgenooten, of wel den ordinaris dienaar van de justitie of policie *in loco*, daar zoodanige te vinden is, of, bij gebreke van denzelven, eenig ander minder stedelijk of plaatselijk beambte, ter designatie van den ontvanger of gaarder.

Art. 7. En in gevalle middelertijd nog geene betaling wordt gedaan, zal de voornoemde deurwaarder of bode, ten overstaan van den vrederegter, bijaldien de executie wordt gedirigeerd in de hoofdplaats van een kanton, alwaar deze zijne residentie houdt, en anderzins ten overstaan van zoodanig' ambtenaar, als aan het hoofd van het plaatselijk bestuur mogt zijn gesteld, of van zoodanig lid uit het plaatselijk bestuur, als door dezen daartoe mogt worden gecommiteerd, alsdan, na behoorlijke inventarisatie, publiek mogen verkoopen zoo vele meubilaire goederen van den geëxecuteerden, als tot voldoening van de schuld en kosten van executie noodig wezen zal, behoudens dat de

geëxecuteerde dezelve goederen zal mogen lossen binnen den tijd van *drie* dagen, voor zoodanige som, als waarvoor die verkocht zijn.

En zal dit vermogen van den geëxecuteerden, om deze goederen te mogen lossen, in de verkoopconditien moeten worden bekend gemaakt.

Art. 8. Indien er geene meubilaire goederen van den debiteur genoeg voorhanden zijn tot de voldoening voor de schuld en kosten, zal de deurwaarder of bode mogen bezetten en in arrest nemen de immeubele of onroerende goederen van den geëxecuteerden.

Art. 9. En na drie proclamatie van *veertien* tot *veertien* dagen, mitsgaders behoorlijk verkondigen bij affixie van biljetten, ter plaats daar de goederen gelegen zijn, en insinuatie aan den geëxecuteerden of ter zijner woonstede, telkens te doen, zal hij dezelve goederen publiek mogen verkoopen, ten overstaan van den vrederegter of zoodanig ander ambtenaar, als hiervoor in art. 7 is vermeld.

Art. 10. Wanneer uit de penningen van der geëxecuteerden goederen geprovenieerd, de voornoemde schuld met de kosten niet kan voldaan worden, zal de geëxecuteerde, met voorgaande kennis en ten overstaan als bij art. 7 is bepaald, mogen worden geapprehendeerd, in hechtenis gesteld en gehouden, tot dat hij dezelve schuld met de kosten voldaan zal hebben. En wanneer eenige meubilaire goederen, niettegenstaande het daarop gelegd arrest, mogten zijn geamoveerd, zal de geëxecuteerde insgelijks in hechtenis mogen gesteld en gehouden worden, tot hij dezelve wederom zal hebben aangewezen, en zulks onverminderd de bevoegdheid van den executant, om voorschreven goederen te vervolgen en te executeren, waar zij ook gevonden mogten worden.

Art. 11. Indien het gebeurde bij eenige der voorschreven parate executien, dat *een derde* op eenige roerende goederen, door den deurwaarder of bode aangevlagen, of door den geëxecuteerden aangewezen, enig regt van eigendom fustineerde, of ook dat iemand op onroerende goederen enig generaal of speciaal hypotheek of andere actie tegen het geëxecuteerde pand,

en bij gevolg preferentie boven de stad of plaats mogt pretenderen, zoo zal daarvan door den oppofant aan den deurwaarder of bode, die de executie dirigeert, dadelijk na de formatie, in gefchripte kennis moeten worden gegeven, en zal dezelve deurwaarder of bode, na het bekomen dezer fchriftelijke kennisgeving van zoodanige fustenuë, daarvan dadelijk communicatie geven aan den ontvanger of gaarder, op wiens last de executie wordt gedirigeerd, waarna deze laatste (voor zoo verre hij geen grond mogt vinden, om den deurwaarder of bode te bevelen, om dadelijk de begonnen executie, ten respecte van dien derden oppofant, kost- en fchadeloos af te doen) denzelven oppofant of oppofanten eenen precifen dag van oppositie zal doen beteekenen voor de regtbank van het refort, waarin de executie wordt gedirigeerd, of wel voor de civiele kamer derzelve, ten zelfden dage tegen hem ontvanger of gaarder en executant zoodanigen eisch te doen, als hij zal te rade worden.

Zullende wijders op dien beteekenden dag door de oppofanten, in cas van oppositie, moeten worden eisch gedaan, en voortgeprocedeerd op zoodanige korte en peremptoire termijnen, mitsgaders op zulken voet en wijze, als bij de tweede afdeeling van het reglement op de manier van procederen, bij de invordering van de middelen te lande, van den 17den Januarij 1806, is vastgesteld en voorgeschreven, en in allen gevalle de deurwaarders of boden dadelijk, nadat de hiervoor gemelde fchriftelijke kennisgeving aan hen door den oppofant of oppofanten zal zijn gedaan, met de begonnen executie moeten fupcederen, totdat de voorschreven differenten bij uiterlijke gewijsde zullen zijn getermineerd.

Art. 12. Indien de debiteur zelf vermeent, dat hij ten onregte of op eene verkeerde wijze wordt geëxecuteerd, zal het hem vrijftaan, zich deswege bij requeste te adresferen aan het stedelijk of plaatselijk bestuur, met zoodanig verzoek, als hij te rade zal worden, en waarop hetzelve bestuur, naar bevind van zaken, zal kunnen disponeren; voor zoo verre echter de geëxecuteerde bij het stedelijk of plaatselijk bestuur in het ongelijk mogt worden gesteld, of, hangende de deliberatien van dat bestuur, met de executie mogt worden voortgegaan, zal

hem vrijstaan, zich verder deswege bij requeste te wenden tot de Gedeputeerde Staten zijner provincie of landschap, met zoodanig verzoek, als hij zal te rade worden, daarbij tevens overleggende de bewijsstukken, waaruit hij zal vermeenen, dat het ongepaste der executie kan consteren; op welk request welgemelde Gedeputeerde Staten, daartoe termen vindende, surseance van de executien zullen kunnen verleenen, en voorts, na summar verhoor van partijen, op eene te ordonneren comparitie, mitsgaders na verhoor van het stedelijk of plaatselijk bestuur, zoodanig zullen disponeren, als zij zullen vermeenen te behoorren, en aan welke dispositie, zoowel het stedelijk of plaatselijk bestuur, als de executant en de geëxecuteerde zich, zonder nader beklag of hooger beroep, zullen moeten onderwerpen.

Art. 13. De schriftelijke kennisgeving der opposanten, vermeld in art. 11, en de requesten, die de geëxecuteerden, naar aanleiding van art. 12, bij het plaatselijk bestuur of bij de Staten mogten indienen, zullen vrij zijn van het regt van registratie.

Art. 14. Het voorschreven regt van parate executie zal geene plaats hebben omtrent eenige calanges wegens contraventie of fraude tegen de reglementen of ordonnantien op eenige stedelijke of plaatselijke belastingen, maar deswege zal behoorlijke actie moeten worden geïnstitueerd voor den competenten regter; zullende nochtans de vonnissen der voorschreven regtbanken, op de goederen der gecondemneerden, overeenkomstig het hiervoor gestatueerde moeten worden ter executie gelegd, in gevalle dezelve in gebreke blijven, om binnen veertien dagen, nadat het vonnis kracht van gewijsde zal hebben verkregen, aan den inhoud dier vonnissen te voldoen.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geïnferreerd, en dat Onze Ministeriële Departementen en andere Autoriteiten, Justiciëren en Officiëren, die zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige conniventie of dissimulatie.

's Gravenhage, enz.

*BESLUIT van den 4den October 1816,
houdende bepalingen omtrent de plaat-
felijke belastingen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

In aanmerking nemende, dat de op handen zijnde veranderingen in het stelsel van indirecte belastingen vorderen eenige bepalingen te maken, ten aanzien van de plaatselijke belastingen, welke, speciaal in de Noordelijke provincien, met het actueel systema in het naauwste verband staan; terwijl voorts dienstig moet worden geoordeeld, om, boven en behalve de voorschriften in de Grondwet voorkomende, eenige nadere en algemeene beschikkingen op het punt van voorschreven plaatselijke belastingen in Ons Rijk te arresteren;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Onzen Staatsraad, Directeur-Generaal der Indirecte Belastingen;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Ter befrijding van de stedelijke en plaatselijke behoeften, zullen bij voortdoring worden geheven *vijf* additionele per centen van de hoofdfom der grondbelasting, en van de hoofdfom der personele en mobiliare belasting.

Deze vijf additionele per centen zullen, door de zorg van Onzen Minister van Financien, jaarlijks worden gebragt op de kohieren der voorschrevene belastingen, en zal het bedragen daarvan maandelijks door den ontvanger van 's Rijks directe belastingen aan de stedelijke of plaatselijke besturen worden uitgekeerd.

Art. 2. Voor zoo verre het provenu dezer additionele per centen, gevoegd bij de verdere inkomsten der plaatselijke goederen of bezittingen, niet toereikende zijn mogt tot befrijding van de stedelijke of plaatselijke behoeften, zullen de gemeente-

besturen bevoegd zijn, om, naarmate van de plaatselijke omstandigheden, met goedkeuring der Provinciale Staten, te heffen weg-, straat-, brug-, kaai-, haven-, fluis- of poortgelden, mitsgaders recognitien voor het gebruik van plaatsfen op de openbare markten, hallen, vischbanken en dergelijke, alsmede omslagen te doen voor het onderhoud van lantarens, brandspuiten, nachtwachten en dergelijken.

Art. 3. Behalve de algemeene goedkeuring der Provinciale Staten, in het voorgaande artikel gemeld, zullen de tariven van de middelen in hetzelfde opgenoemd, en de basis van de daarbij gemelde omslagen, zoo als dezelve thans bestaan, of nader mogten worden voorgedragen, aan de speciale goedkeuring van welgemelde Staten moeten worden onderworpen.

Art. 4. Wanneer het provenu der middelen, in art. 1 en 2 gemeld, ontoereikende mogt zijn ter bestrijding der stedelijke of plaatselijke behoeften, zullen, behoudens de exceptien in de artikelen 6 en 8 voorkomende, in zoodanige steden en plaatsfen, welke minder dan 2000 zielen bevatten, en in alle zoodanige andere, zonder onderscheid der bevolking, alwaar het montant van het te kort komende gering is, en alwaar de plaatselijke omstandigheden zulks niet toelaten, de penningen ter bestrijding van het voorschreven te kort, bij voorkeur, moeten gevonden worden door middel van eenen jaarlijkschen omslag over de ingezetenen der gemeente, volgens eenen staat, daarvan jaarlijks door het stedelijk of plaatselijk bestuur te formeren.

De tariven en leggers, waarnaar de invordering van dezen omslag zal geschieden, zullen aan de goedkeuring der Staten moeten worden onderworpen.

Art. 5. Niemand in zoodanige gemeente, hetzij het geheele jaar of alles bijeen genomen, gedurende drie maanden van dien, zijn verblijf houdende, offchoon elders gedomicilieerd, zal van het dragen van de plaatselijke omslagen, onder welk voorwende ook, vermogen te worden verschoond, dan alleen uit hoofde van wel bewezene armoede.

Art. 6. Voor zoo verre in steden of plaatsfen, welker bevolking minder dan 2000 zielen bevat, hetzij uit hoofde van de ongenoegzaamheid van plaatselijke omslagen of om andere rede-

nen, in de behoeften der gemeente, bij wijze van andere plaatselijke belastingen of octroijen mogt zijn voorzien, zullen dezelve kunnen blijven voortduren, mits zij voor het overige in overeenstemming worden gebragt met de verdere voorschriften van het tegenwoordig besluit.

Art. 7. Zoowel in voorschreven steden en plaatsen, als in alle andere, in welke de behoeften niet kunnen worden bestreden door de tot nu toe aangewezenen middelen, zullen plaatselijke belastingen kunnen worden geheven op de vijf volgende objecten, als: *dranken, eetwaren, brandstoffen, fouragien, en bouwmaterialen.*

Art. 8. Onder de middelen op de eetwaren zullen bovenal in aanmerking moeten komen, die op het *beestiaal* en op het *gemaal*, voor zoo verre, namelijk, de Staten in iedere provincie zullen oordeelen, dat dit laatste als voorwerp van belasting voor eenige gemeenten in dezelve geschikt is, en er de mogelijkheid bestaat, om op de rigtige invordering, zonder groote kosten, een behoorlijk toezigt te houden.

Om het gemak en de onkostbaarheid der invordering en van het toezigt te verzekeren, zal het middel op het *gemaal* in zoodanige provincien, waarin men mogt verlangen hetzelfde in alle gemeenten te heffen, en alwaar de Staten zulks zullen dienstig oordeelen, bij wijze van provinciale belasting kunnen worden ingevoerd; en zal men, in dat geval, in de steden en plaatsen, welke in de termen van art. 4 vallen, niet gehouden zijn, bij voorkeur over te gaan tot den jaarlijkschen omslag, daarbij vermeld.

Art. 9. Bij het ontwerpen en bij het arresteren der plaatselijke belastingen, zal voor het overige moeten worden in acht genomen:

Vooreerst: dat in de aangrenzende gemeenten, zoo veel mogelijk, dezelfde objecten en tot gelijke hoogte bezwaard worden.

Ten tweede: dat de plaatselijke belastingen geene objecten treffen, welke reeds onder de 's Lands indirecte belastingen begrepen zijn, dan voor zoo verre het zoude blijken onmogelijk te wezen, of met de belangen der ingezetenen te strijden, om

in de behoeften van eene zoodanige gemeente op eene andere wijze te voorzien; terwijl in allen gevalle het *zout*, de *zeep*, de *waag*, de *rondemaat* en het *binnenlandsch lastgeld* nimmer een object van plaatselijke belastingen zullen kunnen uitmaken.

Ten derde: dat ten aanzien van die plaatselijke belastingen, welke op objecten zouden worden gelegd, die reeds van 's Rijks wege zijn bezwaard, het montant der plaatselijke belasting niet hooger worde gebragt, dan tot de helft van 's Rijks impost, en de keuze bepaald op zoodanige objecten, welker belasting, volgens de lokale omstandigheden, het minste bezwaar aan de ingezetenen zal opleveren.

Ten vierde: dat de plaatselijke belastingen niet prejudiciëren aan het beginfel van vrije binnenlandsche circulatie der impost-subjecte specien.

Art. 10. Aan de Staten der respective provincien wordt, naar aanleiding der voorschriften van de Grondwet, opgedragen, om, onder Onze goedkeuring, nadere bepalingen te maken omtrent de wijze, op welke de plaatselijke besturen zich zullen moeten gedragen in het ontwerpen en voorstellen van plaatselijke belastingen, en zulks, zoo met opzigt tot de keuze en hoegrootheid der belastingen, als omtrent de wijze, op welke dezelve zullen worden ingevorderd; zullende deze provinciale verordeningen echter steeds moeten zijn gebaseerd op de gronden, bij het tegenwoordig besluit gelegd.

Art. 11. Wij inhærereren voor het overige wel expresfelijk de bepalingen, bij art. 147, 156, 157, 158 en 159 der Grondwet voorkomende, omtrent de heffing van plaatselijke belastingen, en de goedkeuring, welke door Ons aan alle nieuwe belastingen moet worden gegeven.

Art. 12. Onze Ministers van Financien en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geïnfereerd.

Gegeven enz.

---

*WET van den 29sten April 1819,
houdende bepalingen, ter verze-
kering van de rigtige invorde-
ring der plaatselijke belastingen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de belemmeringen, welke vele gemeentebesturen ondervinden, met opzigt tot den rigtigen ophef der plaatselijke belastingen, de noodzakelijkheid hebben doen gevoelen, om bepalingen vast te stellen, waardoor de invordering dier belastingen behoorlijk zal kunnen worden verzekerd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, zoo als Wij goedvinden en verstaan, bij deze:

Art. 1. Al de plaatselijke belastingen, zoo directe als indirecte, behalve de additionele cents op de landelijke belastingen, zullen van de contribuabelen, de ontvangers, gaarders of pachters van plaatselijke belastingen, welke in gebreke mogten blijven hun verschuldigde te voldoen, en van de borgen dezer een en anderen, kunnen worden ingevorderd door middel van dwangbevelen, parate executie medebrengende.

De dwangbevelen zullen tegen de contribuabelen en hunne borgen, door den ontvanger, gaarder of pachter der belasting, en tegen dezen en derzelver borgen, door den plaatselijken ontvanger worden afgegeven; zullende de dwangbevelen door het plaatselijk bestuur moeten zijn geviseerd.

Art. 2. In materie van plaatselijke directe belastingen zal, alvorens van het regt van parate executie tegen de contribuabelen gebruik gemaakt worde, door den ontvanger, gaarder of pachter der belasting aan den schuldenaar een waarschuwings-

biljet worden gezonden, om binnen zekeren bepaalden tijd, die niet minder zal mogen zijn dan driemaal vier en twintig uren, zijn verschuldigde te komen betalen, welk biljet naauwkeurig zal moeten uitdrukken de verschuldigde som, den aard der belasting, waaruit de verschuldigheid voortkomt, het reglement of andere dispositie, en het Koninklijk besluit van autorisatie, waarop die belasting gegrond is, en het tijdstip, waarop dezelve heeft mogen geheven worden.

De bepaalde tijd verstreken zijnde, en geene betaling gedaan wordende, zal de ontvanger, gaarder of pachter der belasting tweemaal, met tusschenpoozing van acht dagen, aan de woonplaats van den gebrekigen, door eenen bode of bediende van het plaatselijk bestuur, te dien einde door hetzelfde speciaal gequalificeerd, doen bezorgen eene schriftelijke sommatie, om zijn verschuldigde binnen eenen nieuwelings te bepalen termijn, die mede niet minder zal mogen zijn dan acht dagen, te komen voldoen.

De laatste termijn verstreken, en nog geene betaling gedaan zijnde, zal het dwangbevel, bij art. 1 vermeld, kunnen worden afgegeven.

De waarschuwingsbiljetten en sommatien, bij het tegenwoordig artikel vermeld, zullen vrij van zegel, en niet aan het regt van registratie onderworpen zijn.

Art. 3. Wanneer van het regt van parate executie zal worden gebruik gemaakt tegen de contribuabelen, wegens de plaatselijke indirecte belastingen, tegen de ontvangers, gaarders of pachters der plaatselijke belastingen, of tegen de borggen dezer een en anderen, dan zullen de formaliteiten en termijnen, bij art. 2 omschreven, geene plaats moeten hebben, en het dwangbevel zal onmiddellijk kunnen worden afgegeven.

Art. 4. In beide gevallen zal, ter executie van het afgegeven dwangbevel, worden geprocedeerd op den voet en wijze, zoo als bij de wetten over de manier van procederen in civiele zaken is of nader bepaald zal worden, behoudens aan al degenen, tegen welke, naar het voorschrift van de vorige artikelen, van de parate executie zal worden gebruik gemaakt, het regt van oppositie te kunnen stellen.

Art. 5. De oppositien zullen, welke ook het bedrag van het betwiste regt moge zijn, gebragt worden ter kennisfe van den vrederegter, onder wiens arrondisfement het plaatselijk beftuur deszelfs zitting houdt, ten einde deswege door denzelven fummierlijk, in het laafte refort, of, behoudens het regt van appel, naarmate van de hoeveelheid der gereclameerde regten, uitspraak worde gedaan.

Art. 6. Er zal geen appel of hooger beroep van den kant der partij, die oppositie geformeerd heeft, kunnen plaats hebben, dan na voorgaande confignatie van de gereclameerde penningen.

Art. 7. Het voorfchreven regt van parate executie zal niet langer plaats hebben, dan gedurende den tijd van een jaar, voor zoo verre de plaatselijke indirecte belastingen betreft, en van drie jaren, wat de directe aangaat, gerekend van het tijdfup, waarop de verfchuldigde belasting zal hebben kunnen worden ingevorderd.

Alle actien tot invordering van plaatselijke belastingen, worden door verloop van vijf jaren geprescribeerd.

Art. 8. De ftraffen wegens fraude, poging tot fraude en overtreding ter zake van plaatselijke belastingen, bij de reglementen dier belastingen vast te fteilen, zullen kunnen bestaan in boeten en verbeurdverklaring der waren, waaromtrent de fraude of overtreding heeft plaats gehad, mitfgaders van het vaatwerk, kisten, balen, manden en zakken tot derzelve vervoer gebruikt, behoudens nogtans de toepafing der bepalingen van het Lijfftraffelijk Wetboek, in geval de fraude, poging tot fraude, of overtreding, met geweld, of eenige andere misdaad mogt gepaard zijn gegaan.

De wet verftaat door poging tot fraude, dusdanige, welke een dadelijk beginfel van uitvoering gehad heeft, en welke niet anders belet is geworden, dan door omftandigheden, onafhankelijk van den wil des bekeurden.

Art. 9. De boeten, bij de reglementen op de plaatselijke belastingen vast te fteilen, zullen het hierna te bepalen bedrag niet te boven mogen gaan.

In gevalle de fraude, poging tot fraude, of overtreding mogt zijn begaan door zeehandelaren, handelaren, fabrikanten of trafikanten in of van goederen, aan de belastingen onderhevig, zal de boete mogen opklimmen tot het zesdubbele van den impost der waren, waaromtrent de fraude, poging tot fraude, of overtreding, heeft plaats gehad, of wel tot de somme van vijfhonderd gulden.

Bijaldien de fraude, poging tot fraude, of overtreding door andere personen is begaan, zal de boete in het dubbel van den impost, of in eene somme van honderd gulden kunnen bestaan.

Alle knechten, werklieden, voerlieden en verdere tot het verwerken of vervoeren van goederen gebruikte personen, welke als medepligtigen der sluikers bevonden zijn, zullen insgelijks, ieder voor hun hoofd, aansprakelijk kunnen worden gemaakt voor eene boete, bestaande in het dubbel van den impost, of eene somme van vijftig gulden.

Art. 10. Aan al degenen, die wegens gepleegde fraude, poging tot fraude of overtreding, meer dan ééne reize gecondemneerd zijn geworden, zal door de plaatselijke besturen, gedurende eenen bepaalden tijd, die nimmer twee jaren zal mogen te boven gaan, kunnen ontzegd worden het benefice, bij de reglementen van plaatselijke belastingen toegestaan van crediet, van entrepot, of van uitvoer met vrijdom van regten.

Art. 11. De fraudes, pogingen tot fraudes en overtredingen in zaken der plaatselijke belastingen, mitsgaders het verzet of de tegenstand, die in derzelver ophef mogt worden ondervonden, zullen worden geconstateerd bij procesfen-verbaal, door de beambten op te maken, en, op straffe van nietigheid, binnen vier en twintig uren voor den vrederegter of zijnen plaatsvervanger te beëedigen. Aan deze procesfen-verbaal zal in regten geloof worden gegeven, behoudens bewijs van het tegendeel.

Art. 12. De fabrieken, kelders, winkels, magazijnen en andere dergelijke plaatsen, welke bij de reglementen bijzonderlijk aan het toezigt der geëmployeerden zijn onderworpen, zullen ten allen tijde door dezelve mogen worden gevisteed; echter, wanneer de geëmployeerden het noodig mogten oordeelen, zich

in den nacht te begeven in een gedeelte van een gebouw van opgemeld aard, hetwelk uitsluitend tot eene personele woning bestemd is, zullen zij daartoe niet mogen overgaan, dan vergezeld van een lid van het plaatselijk bestuur of van een' commissaris van politie.

De geëmployeerden zullen in den nacht in geene andere woningen hoegenaamd mogen treden, en gedurende den dag niet anders, dan voorzien van een bevel van den voorzitter van het plaatselijk bestuur, en vergezeld als boven.

De geëmployeerden mogen geene visitatie doen, dan voorzien van derzelver acte van aanstelling.

Art. 13. Zoodra eene fraude, poging tot fraude of overtreding is ontdekt, zullen de goederen, welke voor verbeurdverklaring vatbaar worden geoordeeld, aangehaald, en ten koste en pericule van de partij, welke zal worden gecondemneerd, opgelagen, en onder bewaring van de plaatselijke administratie gehouden worden, nadat dezelve, in het bijwezen van den eigenaar of belanghebbende, of deze daartoe behoorlijk geroepen zijnde, zullen zijn geïnventariseerd.

De alzo aangehaalde goederen zullen evenwel worden vrijgegeven, wanneer daarvoor, ten genoeg van den voorzitter van het plaatselijk bestuur, cautie zal zijn gesteld, of het bedrag der waarde in handen van den plaatselijken ontvanger zal geconfigneerd zijn.

Art. 14. De aangehaalde goederen, welke niet binnen de tien dagen, na de aanhaling, door den eigenaar of andere belanghebbende, tegen behoorlijke cautie of consignatie, of wel in regten gereclameerd worden, zullen, op autorisatie van het plaatselijk bestuur, in het openbaar door eenen deurwaarder, of ander publiek persoon, worden verkocht, en zal de opbrengst daarvan in de kas van den plaatselijken ontvanger worden gestort.

Wanneer het gevaar van bederf eene meer spoedige verkooping noodzakelijk mogt maken, zal daartoe de autorisatie van den vrederegtter worden vereischt.

Art. 15. Alle zaken, betrekkelijk tot fraudes, pogingen tot fraudes, of overtredingen in materie van plaatselijke belastingen

zullen, naar den aard der gevallen, worden gebragt ter cognitie en decisie van de regtbanken van enkele of correctionele politie; en zullen de gemeentebesturen bevoegd zijn, om de executie der gewezen vonnissen door dezelfde middelen te vervolgen, als welke met betrekking tot de vonnissen van de voornoemde regtbanken zijn of zullen worden vastgesteld.

Art. 16. Het zal aan de plaatselijke besturen alleen vrijstaan, om met de bekeurden wegens begane fraudes, pogingen tot fraudes en overtredingen, te transigeren en in minnelijke schikkingen te treden.

In gevalle dergelijke schikkingen geene plaats hebben, zullen de procesfen-verbaal door gemelde besturen aan het Openbaar Ministerie worden overgegeven, ten einde tegen de bekeurden *ex officio* worde geprocedeerd.

Het zal desniettemin aan dezelve besturen vrijstaan, om hunne belangen voor den regter te doen verdedigen.

Indien de kosten niet aan den bekeurden kunnen worden verhaald, zullen dezelve door de gemeente worden gedragen.

Art. 17. De opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen zal worden gestort in de plaatselijke kasfen, en genoten worden, voor één derde door de beambten, die de bekeuring gedaan hebben, voor één derde door de plaatselijke armen, en voor één derde bij de gemeente.

Art. 18. Alle vroegere wetten, voor zoo verre die met den inhoud der tegenwoordige wet strijdig zijn, worden afgeschaft en gesteld buiten effect.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geïnfereerd, en dat alle Ministeriële Departementen en Autoriteiten, Collegien en Ambtenaren, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

---

*BESLUIT van den 29sten April 1819,
nopens de toepassing der wet van
denzelfden dag (n°. 15), op de in
werking zijnde reglementen op de
plaatfelijke belastingen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de wet van heden, betrekkelijk de wijze van procederen en de strafbepalingen, ter zake der plaatfelijke belastingen;

Overwegende dat, in afwachting van de definitive herziening der reglementen op die belastingen, bij Onze besluiten bepaald, het van belang is de ongelegenheden te voorkomen, die zouden kunnen ontstaan uit een gebrek aan overeenstemming tusschen die reglementen en de voormelde wet;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 7den April 1819, P. 1519, n°. 1;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Te rekenen van de afkondiging der wet van heden, zullen de bepalingen van art. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 16 en 17 van voorschrevene wet bij uitfluiting gevolgd worden in de poursuites tegen de nalatigen en de overtreders, ter zake van plaatfelijke belastingen, niettegenstaande alle hiermede strijdige bepalingen der ordonnantien en reglementen.

Art. 2. De strafbepalingen, in die ordonnantien en reglementen vervat, welke, door de artikelen 8, 9, 10 en 11 der voormelde wet, niet zouden zijn geautoriseerd, zullen niet meer worden toegepast.

Wij magtigen de plaatfelijke administratie voor dit maal alleen, om, zonder dat daartoe eene verdere bijzondere autorisatie van Onzentwege wordt vereischt, deze strafbepalingen pro-

visioneel te doen vervangen door die, welke, volgens de voorschreven artikelen, kunnen worden vastgesteld.

Nógtans zullen de resolutien, die de plaatselijke administratiën te dien einde zullen nemen, niet ter executie worden gelegd, dan na alvorens aan de goedkeuring der Provinciale Staten te zijn onderworpen.

Art. 3. De strafbepalingen, bij de ordonnancien en reglementen op de plaatselijke belastingen gemaakt, en die het *maximum*, door diezelfde artikelen vastgesteld, te boven mogten gaan, zullen niet toepasselijk zijn, dan ter concurrentie van dat *maximum*.

Art. 4. In de gevallen, in welke de ordonnancien of reglementen van plaatselijke belastingen visitatiën bij de inwoners autoriseren, zullen dezelve gedaan worden op de wijze, bij art. 12 van de wet van heden voorgeschreven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geïnfereerd.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

*BESLUIT van den 16den Julij 1828,
houdende bepaling nopens de ver-
volgingen bij het invorderen van
plaatselijke belastingen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de rapporten van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie, en van Onze Staatsraden, Administrateurs der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnfen, en van de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, respectivelijk van den 17den Maart, 9den April en 27sten Julij 1827, n°. 88, $\frac{25}{25}$ D. B. en n°. 43, betrekkelijk het maken van eenige bepalingen nopens de vervolgingen bij gelegenheid van het invorderen van plaatselijke belastingen;

Den Raad van State gehoord;

Gezien de nadere rapporten van Onzen Staatsraad, Administrateur van de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, van den 26sten Februarij 1828, n°. 59, en van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 18den April 11., n°. 135;

Den Raad van State nader gehoord;

Gelet op het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 14den dezer, n°. 116;

Gezien de wet van den 29sten April 1819 (*Staatsblad* n°. 15);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. Dat, wegens het opmaken en het rondbrengen van het waarschuwingsbiljet, bij art. 2, § 1 der wet van den 29sten April 1819 bedoeld, geenerlei kosten of retributien ten laste der schatplichtigen mogen worden gevorderd;

2°. Dat, met het rondbrengen, zoo van het voorfchreven waarschuwingsbiljet, als van de eerste en tweede sommatien, bij art. 2 der voornoemde wet vermeld, bepaalde-

lijk behooren te worden belast zoodanige plaatselijke bedienden, die reeds door de gemeenten bezoldigd zijn, namelijk, in de steden de commiesen bij de administratie der plaatselijke belastingen, en in de gemeenten ten platten lande of daarmede gelijkstaande steden, de boden of veldwachters der gemeente; zullende echter, voor het afgeven der beide voornoemde formatien eene retributie ten laste der schatplichtigen kunnen gevorderd worden, en wel wegens de eerste formatie, ten bedrage van twee en een' halven ($2\frac{x}{2}$) cent, en wegens de tweede, ten bedrage van vijf (5) cents;

- 3°. Dat het dwangbevel door de plaatselijke ontvangers kosteloos, maar op zegel moet opgemaakt, en vervolgens door hen, na door het stedelijk bestuur gevisieerd te zijn, aan eenen deurwaarder bij den vrederegter ter hand worden gesteld ten einde aan de nalatige belastingsschuldigen te worden beteekend;
- 4°. Dat het bedoelde dwangbevel, als een geheel uitmakende met het daaronder gesteld exploit van beteekening, in elk geval (echter niet afzonderlijk, maar te zamen met het exploit) tegen een regt van tachtig (80) cents moet geregistreerd worden;
- 5°. Dat de procesfen-verbaal, ten bewijze van de oninvorderbaarheid der posten, of van het onvermogen der schatplichtigen, door de voornoemde deurwaarders moeten worden opgemaakt, en de kosten, zoo uit de parate executie, als uit het opmaken der procesfen-verbaal van onvermogende voortspruitende, berekend en betaald worden overeenkomstig de bestaande tariven op het stuk van procederen in civiele zaken;
- 6°. Dat de kosten dier acten ten laste van nalatige belastingsschuldigen blijven, behoudens, dat, in geval van onvermogen van deze, de gemeentekassen voor die kosten aansprakelijk zijn; wordende mitsdien de plaatselijke besturen ernstig aangemaand, om, wanneer eenige dwangbevelen aan hun *visa* worden aangeboden, naauwkeurig on-

derzoek te doen wegens den staat van gegoedheid der schuldpligtigen, en om, wanneer van hun onvermogen mogt blijken; het *visa* te weigeren en tevens den ontvanger te magtigen, om die schuld op de lijst der oninbare posten te brengen; en

7°. Dat de deurwaarders de betaling hunner gedane uitgaven en verdiende salarisfen niet zullen kunnen vorderen, hetzij ten laste der geëxecuteerde schuldenaren, hetzij ten laste der gemeentebesturen, dan nadat de staten dier uitgaven en salarisfen door den ontvanger zullen zijn getaxeed.

Onze Minister van Binnenlandfche Zaken is belast met de uitvoering dezès, waarvan, tot informatie en narigt, aan Onzen Minister van Justitie, aan de Administratien der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnfen, en van de registratie, het kadaster en de loterijen, alsmede aan den Raad van State zal worden kennis gegeven; zullende voorts dit besluit in het Staatsblad worden geplaatst.

's Gravenhage, enz.

De wet van den 12den Julij 1821 voerde een nieuw stelsel van belasting voor het Rijk in. Bij art. 15 dier wet werd bepaald:

Dat, ter befrijding der uitgaven van de gemeenten, zullen worden geheven, op de hoofdsommen der belastingen op de ongebouwde en gebouwde eigendommen en op het personeel, *vijf* opcenten, tot zoo lang andere bepalingen omtrent de plaatselijke belastingen door Ons zullen zijn goedgekeurd.

Op denzelfden voet zullen, op dezelve belastingen, nog kunnen worden geheven *twee* opcenten, ter dispositie der gemeenten, onder uitdrukkelijke bepaling, dat dezelve in evenredigheid zullen moeten strekken tot het doen wegvallen of verminderen der personele of andere plaatselijke belastingen; terwijl in zoodanige gemeenten, welke, ter befrijding harer uitgaven, de gemelde *twee* opcenten niet behoeven, dezelve of niet, of in eene mindere evenredigheid, zullen worden geheven, en het voordeel daarvan, mitsdien, te goed zal komen aan de contribuabelen.

De opcenten zullen, gelijktijdig met de hoofdsommen, door 's Rijks ambtenaren worden geïnd.

Voor zoo verre door Ons aan eenige gemeenten opcenten mogten worden toegestaan op die accijnsen, ten behoeve van het Rijk wordende geheven, welke daarvoor vatbaar worden gerekend, zullen dezelve, door 's Rijks ambtenaren, gelijktijdig met de accijnsen worden geïnd, en, tot schadevergoeding der daaruit voortvloeiende onkosten, zullen door die gemeenten drie per cent van het beloop dier opcenten aan 's Rijks schatkist worden uitgekeerd.

Ten gevolge dezer bepalingen, zijn dan ook aan sommige plaatsen opcenten op 's Rijks accijnsen toegestaan. Dit heeft aanleiding gegeven tot reglementen op stedelijke belastingen; de voornaamste laten wij hier volgen.

*RESOLUTIE van den 28sten December
1822, houdende de belastingen in de
hoofdstad.*

Burgemeesteren der stad Amsterdam,

Gezien de aanschrijvingen van Hun Ed. Groot Achtbare de Gedeputeerde Staten van Noordholland, van den 8sten Februarij 1822, n^o. $\frac{208}{255}$, 31sten October 1822, n°. 17, en 9den November 1822, lett. A;

Gezien de besluiten van den Ed. Achtbaren Raad dezer stad, van den 18den en 28sten November 1822, betreffende de stedelijke belastingen, welke met primo Januarij 1823 moeten worden geheven, en de reglementen en ordonnantien voor derzelve ophef;

Gezien het besluit van Zijne Majesteit, van den 13den December 1822, n°. 104, waarbij de tariven en reglementen voor de stedelijke belastingen, bij voormelde besluiten van den Ed. Achtb. Raad dezer stad voorgedragen, worden gearresteerd en gefunctionneerd;

Gezien de aanschrijving van Hun Ed. Groot Achtb. de Gedeputeerde Staten van Noordholland, van den 27sten December 1822, n°. 1, waarbij bovengemeld Koninklijk besluit ter kennisse wordt gebracht van de Regering dezer stad, en de autorisatie tot het publiceren van de gearresteerde tariven en reglementen van de stedelijke belastingen wordt verleend;

Brengen, met voorkennis en concurrentie van den Ed. Achtb. Raad dezer stad, ter kennisse van de ingezetenen en allen, welke daarbij belang hebben:

Art. 1. Dat, met 1°. Januarij 1823, en zoo lang tot daaraan geene verandering zal worden gemaakt, bij continuatie zullen geheven worden, de gewone stedelijke recognitien voor het gebruik maken van plaatsen op de openbare markten, en de keur-, meet- en telloonen op dezelve, de vrijwillige wik- en weegloonen aldaar; het kaai-, haven- en liggeld der schepen en schuiten; de retributie op het verleenen van consentbiljetten tot branding van het vee; het aanteekengeld van verzending met de veer-

schepen, trekschuiten en wagens; de retributie op het begraven van lijken, de gewone leges van de plaatselijke secretarj en op de afgifte van extracten, door den burgerlijken stand, en verdere kleine perceptien en retributien, zoo als dezelve over den loopenden jare zijn geheven geworden; alles overeenkomstig de daarvan bestaande voorschriften en reglementen, welke in derzelver geheel, voor zoo veel, des noods, ten deze worden herhaald en voortdurende verbindende verklaard.

Art. 2. Dat over den jare 1823, en zoo lang tot daaromtrent niet anders wordt gestatueerd, niet verder zal geheven worden de directe stads-belasting, bekend onder de benaming van lantaaren-, brandspuit- en wachtgeld; waarvan nogtans het achterfallige, ingevolge de bestaande voorschriften, zal moeten worden aangezuiverd en voldaan, of, des noods, bij parate executie ingevorderd.

Art. 3. Dat insgelijks met den 1sten Januarij 1823 zal worden afgeschaft de stedelijke accijns op het hooi, waarvan almede het achterfallige op gelijken voet zal moeten worden aangezuiverd, en dien onverminderd de vrijstelling of teruggave des stedelijken accijns zal worden verleend over den voorraad, welke op middernacht van den 31sten December 1822 nog onverkocht, onder de handelaars, ter hooimarkt zal worden bevonden, bij de opneming, welke daarvan door of namens den commissaris der stedelijke accijnsen en belastingen zal worden gedaan; zullende, dien onverminderd, op den tot dus verre bestaan hebbenden voet en voorschriften, tot den 1sten April 1823 worden voortgegaan, na het inleveren der behoorlijke declaratien, met de gedeeltelijke teruggave van den ontvangen hooi-accijns aan zoodanige slepers, voerlieden en andere personen, welke de maandelijksche aangifte der paarden, voor hunne neringen en bedrijven, getrouwelijk en zonder verzuim, aan het hoofdkantoor der stedelijke accijnsen en belastingen zullen inleveren.

Art. 4. Dat over den jare 1823, en tot zoo lang zulks door eene nadere bepaling niet zal worden gealtereerd, ten behoeve der stedelijke kas, zullen geheven worden vijf additionele centen op de grondlasten en het personeel, door het Rijk geheven worden- de binnen deze stad.

Art. 5. Dat de tegenwoordige stedelijke accijns op de wijnen

en het gedisteleerd, met den 1sten Januarij 1823 zal worden vervangen door een stedelijk additioneel op de Rijks-accijnfen, welke met hetzelfde tijdstip zullen worden ingevoerd, en wel ten bedrage:

Van 90 opcenten van den Rijks-accijns op den wijn;

Van 70 opcenten van den Rijks-accijns op het binnenlandsch gedisteleerd; en

Van 50 opcenten van den buitenlandschen brandewijn en sterke dranken.

Dat deze opcenten zullen worden geheven door den Rijksontvanger terzelfder tijd, bij en met de invordering van den Rijks-accijns en naar de daarvoor vastgestelde Rijks-verordeningen, voorschriften en formaliteiten, en met cumulatie of bijvoeging van het stedelijk zegelregt, ten bedrage van vijf ten honderd van het stedelijk regt.

Dat nogtans van de bereids bij het Rijk veraccijnsde wijnen en sterke dranken, die in kleine hoeveelheden, zonder geleibiljetten, of in grooter hoeveelheid, met vervoerbiljetten, deze stad zullen worden ingevoerd, zal worden geheven de stedelijke accijns, ten bedrage van *f* 9 per vat wijn en van *f* 8 per vat gedisteleerd.

Dat de alzoo zonder geleibiljetten of met vervoerbiljetten *in- en doorgevoerd* wordende wijnen en sterke dranken, bij het binnenkomen zullen moeten worden gedeclareerd, aan de stedelijke kantoren van aangifte, en de stedelijke accijns worden voldaan of gewaarborgd, ten naastbij den invoer gelegen stedelijk kantoor van ontvangst, en op dezen invoer, in allen deele, zal toepasselijk en verbindende zijn de voorschriften van het algemeen reglement voor de heffing der stedelijke accijnfen en belastingen, vastgesteld den 18den November 1822, en goedgekeurd bij het besluit Zijner Majesteit, van den 13den December 1822, n°. 104.

Dat van de bereids bij het Rijk veraccijnsde wijnen en sterke dranken, welke in stedelijk entrepot-fictief zijn ingeslagen, en in hetzelfde op middernacht van den 31sten December aanstaande, ingevolge de afsluiting der entrepot-rekening, aanwezig moeten zijn, gelijk stedelijk regt van *f* 9 per vat wijn, en van *f* 8 per vat gedisteleerd zal zijn verschuldigd, en binnen ééne maand tijds zal moeten worden aangezuiverd en geliquideerd.

Dat het nogtans, tot gerijf van den handel, aan de eigenaars of beheerders van in stedelijk entrepot-fictief ingeslagene wijnen en dranken zal worden vrijgelaten, de saldo's van hunne peilrekeningen op eene afloopende credietrekening te doen overdragen.

Dat, ten einde dit afloopend crediet voor den stedelijken accijns op den aanwezigen voorraad te genieten, de belanghebbenden zullen gehouden zijn, vóór middernacht van den 31sten December 1822, aan het hoofdkantoor van den stedelijken accijns in te leveren eene schriftelijke aangifte van het saldo hunner peilrekening, op het tijdstip, overeenkomstig het daarvan ter stadsdrukkerij verkrijgbaar gesteld model, onder verbindtenis, om den accijns der wijnen of dranken vóór den uitslag te zullen aanzuiveren en verzekeren, op den voet en ingevolge de algemeene bepalingen voor het entrepot-fictief of doorlopend stedelijk crediet, voor den accijns vastgesteld, bij het voorschreven algemeen reglement voor de invordering der stedelijke accijnfen en belastingen, van den 18den November 1822, goedgekeurd bij besluit Zijner Majesteit, van den 13den December 1822, n°. 104, en zulks zoowel met betrekking tot de handelaren zelve, als tot hunne borgen.

Art. 6. Dat met den 1sten Januarij 1823 en vervolgens, bij en met den Rijks-accijns op het gemaal en geslagt, zal geheven worden een stedelijke accijns, ten bedrage als volgt:

Op het gemaal.

- a. Van de tarwe, spelt en rogge, die binnen de stad en derzelve grondgebied gebroken of gemalen wordt:

Voor ieder mud tarwe of spelt . . . . . f 4.00.

„ „ „ rogge of spelt . . . . . - 0.40.

- b. Van het van buiten de stad en derzelve grondgebied inkomend gemaal, brood en koek, te weten:

Van ongebuild tarwemeel (waaronder begrepen wordt alle drooge specien, afkomstig van accijns onderhevige granen), van iedere 50 Nederlandsche ponden . . . . . f 2.83½.

Van gebuild tarwemeel . . . . . - 4.00.

„ roggemeel . . . . . - 0.33½.

„ tarwebrood en koek . . . . . - 2.75.

Van roggebrood en koek	f 0.28.
„ hard tarwebrood.....	- 3.37½.
„ hard roggebrood.....	- 0.39.
Meerdere of mindere hoeveelheid, naar evenredigheid.	

Op het geslagt.

Van ieder' stier, os, koe, vaars, kwee of pink, wegende vuil of levend 475 Ne- derl. ponden of daarboven	f 14.00.
Beneden hetzelfde gewigt.....	- 11.00.
Van ieder kalf	- 4.00.
„ ieder nuchter kalf	- 0.35.
„ ieder varken, wegende vuil of levend 100 Nederl. ponden of daarboven . . .	- 4.00.
„ beneden dat gewigt.....	- 2.75.
„ ieder schaap of lam.....	- 1.00.
„ ieder Nederl. pond, versch, gezouten of gerookt vleesch, worst, tongen of spek (waaronder de geslagte speenvar- kens en zuiglammen worden begrepen) -	0.06.

Dat de Rijks- en stedelijke perceptie voor beide deze midde-
len zal geschieden door de stedelijke ambtenaren, en, ter be-
hoorlijke invoering van den Rijks-accijns op het gemaal, de aan-
gifte zal moeten geschieden ten kantore van het gemaal alhier,
vóór middernacht van den 31sten December 1822, en die voor
het geslagt aan het hoofdkantoor der stedelijke accijnsen en be-
lastingen.

Art. 7. Dat, met 1°. Januarij 1823, en tot zoo lang hieromtrent
geene andere bepalingen worden gemaakt, als stedelijke eigen
middelen zullen gehouden worden:

a. Een accijns op den turf, en wel:

Op iedere ton turf, zonder onderscheid van foort, hetzij
spon- of bagger-, gestoken of gegraven turf, ten be-
drage van 20 cents voor iedere ton.

b. Een accijns op het brandhout, en wel:

Van het brandhout, per Nederlandsche wisse, 1 gulden 30
cents.

Van bakkers takkebosfen, per Nederl. wisse, 30 cents; en
 „ mot, spaanders, zaagfel, krullen en al ander brand-
 hout, afkomstig van de flooping der huizen, schepen
 en vaartuijen, tien per cent van de verkoopwaarde.

- c. Een accijns op alle foorten van steenkolen, en zulks ten bedrage van *f* 10 voor ieder' hoed kolen of kolengruis, berekend op een gewigt van 1500 Nederl. ponden; mitsgaders van 50 cents voor iedere waag van 70 Nederlandische ponden grove schaalkolen. Meerdere of mindere kwantiteit, naar advenant.
- d. Een accijns op den zeevisch, en wel:
 Van allen verschen zeevisch, de zalm daaronder begrepen, 5 ten honderd van de verkoopwaarde.
 Van oesters, 25 cents van het honderd; en
 „ kreeften, 10 cents van het stuk.
- e. Een accijns op de steenen, leijen, pannen, kalk en cement, volgens het tarief in art. 1 van de daarvoor vastgestelde ordonnantie vermeld.
- f. Voor zegel- en expeditiegelden, als volgt:
„ quitantie van betaalden accijns een zegelregt van iederen gulden of gedeelte van dien.....	<i>f</i> 0.05.
„ ieder afschrift van aangifte.....	- 0.05.
„ ieder consentbiljet.....	- 0.05.
„ het prolongeren van consenten.....	- 0.05.
„ het afteekenen van biljetten, voor ieder.....	- 0.05.
„ het afgeven van renverfalen.....	- 0.05.
„ vracht- en gelegelden, aan ieder' wachter, voor de 3 eerste uren.....	- 1.20.
„ ieder uur meerder.....	- 0.30.
„ een' dag of nacht.....	- 3.00.

Art. 8. Dat, ten behoorlijken overgang der stelsels en ter verzekering der nieuwe stedelijke middelen, ten dezen worden toegepast de bepalingen, voorkomende in het besluit van Zijne Majesteit, van 7den December ll., n°. 49, en mitsdien worden vastgesteld en bepaald:

Met betrekking tot de steenkolen en den turf:

Dat de handelaars in steenkolen, mitsgaders verkoopers van turf of zoogenaamde hokkebazen, gelijk mede de schippers of aanvoerders van bereids op den 31sten December 1822 ingevoerde, doch niet geloste steenkolen of turf, op den 31sten December 1822, des nachts vóór 12 ure, aan het hoofdkantoor der stedelijke accijnsen en belastingen, tegen bewijs, schriftelijk zullen moeten opgeven de hoeveelheid Nederlandsche ponden steenkolen en tonnen turf, op dat tijdstip onder hunne berusting, met specifieke vermelding der bergplaatsen, in welke dezelve zich bevinden, en hoe veel in iedere bergplaats afzonderlijk aanwezig is.

Gedurende den tijd van 10 dagen, ingaande met het tijdstip der invoering van de nieuwe belastingen, zullen de stedelijke beambten het regt hebben, om zoowel den aangegevenen als verzwegenen voorraad steenkolen en turf te visiteren en peilen in de gebouwen, zolders, winkels, kelders en andere bergplaatsen der in die artikelen handel- en neringdoende lieden; weigering of verhindering der voormelde visitatie, peilingen en verificatie zal gestraft worden volgens art. 99 van het reglement op de invordering der stedelijke accijnsen en belastingen voornoemd.

De ambtenaren zullen niet alleen gemunieerd moeten zijn van hunne commissien, maar ook, voor zoo veel er aangiften hebben plaats gehad, van deze aangiften, of kopijen of extracten van dien.

Overmaat van meer dan een tiende op de hoeveelheid steenkolen of turf, welke zijn aangegeven, mitsgaders de geheele verzwijging of niet tijdige declaratie van de zoodanigen, welke hadden behooren aangegeven te worden, zal, onverminderd de verplichting tot betaling van den verhoogden accijns, gestraft worden met de boete, vastgesteld in het algemeen reglement op de invordering en de bijzondere ordonnantie op de steenkolen en den turf, die met den 1sten Januarij 1833 zullen worden in werking gebragt.

De beambten zullen van hunne bevinding ten deze kennis geven aan de belanghebbenden, bij accoordbevinding het declaratoir van aangifte en reçu afteekenen, en in het tegenovergestelde geval, dat is van boetschuldige overmaat, of van verzwijging, proces-verbaal opmaken.

Ten aanzien der in peil op te nemen voorwerpen zullen, in allen opzichte, worden toegepast en gevolgd de bepalingen, voorkomende bij art. 21 van het voormeld Koninklijk besluit van den 7den December II. (*Staatsblad* n°. 49).

Onverminderd het al of niet aanpeilen of verifiëren, zal ten kantore van den penningmeester, onder vertooning en teruglevering van het deswege verkregen bewijs, den verhoogden accijns, binnen 10 dagen na de aangifte, moeten worden voldaan, op poene van parate executie.

Ten einde inmiddels de handelaars, welke steenkolen en turf aangegeven hebben, en wier bergplaatsen dien ten gevolge aan de visitatie van 10 dagen onderhevig zijn, voor schade te hoeden, zal aan de zoodanigen van hen, op hunne schriftelijke aanvraag, biljetten van in- of uitslag gegeven worden, waardoor de stand van hunnen voorraad, op het tijdstip der aangifte en dat der peiling, zal kunnen worden opgemaakt.

Wordende aan de beambten de bevoegdheid toegekend, de al-zoo in- of uit te siane steenkolen of turf te doen verifiëren.

Art. 9. De invordering van de voormelde stedelijke middelen en accijnsen zal geschieden overeenkomstig de Rijks wetten, en de door den Ed. Achtb. Raad gearresteerde en door Zijne Majesteit gefunctioneerde reglementen en ordonnantien, welke te gelijk met deze worden gepubliceerd, en als in deze geïnferreerd moeten worden beschouwd.

En eindelijk :

Art. 10. Wordende de belanghebbenden verwittigd, dat de hier-voren gemelde biljetten van aangifte, op den 30sten dezer en vervolgens, ter stads-drukkerij zullen verkrijgbaar zijn.

Amsterdam, enz.

*REGLEMENT, houdende bepalingen
zoo ter verzekering der opcenten op
den principalen Rijks-accijns op het
middel van den wijn en van het ge-
disteleerd, bij Zijner Majesteits be-
sluiten van den 14den en 23sten De-
cember 1822, en 24sten Februarij
1823, aan de stad Rotterdam geac-
cordeerd, als tot wegneming der
bezwaring van den handel, van den
6den Mei 1823.*

Art. 1. De aan de stad *Rotterdam* toegekende opcenten op den principalen Rijks-accijns der wijnen en van het gedisteleerd, als bij opvolgende besluiten van Z. M. den Koning, van den 14den December 1822, n°. 104, en 24sten Februarij 1823, n°. 141, zijn verschuldigd over alle wijn en gedisteleerd, waarvan de Rijks-accijns dadelijk betaald wordt, en moeten in dezelfde verhouding insgelijks betaald worden van alle wijn en gedisteleerd, welke, of bevorens of elders, is veraccijnsd en voor consumtie of kleine nering op 's Rijks geleibiljetten wordt afgeleverd of binnengevoerd.

Kleine kwantiteiten, welke van zoodanige geleibiljetten niet behoeven voorzien te zijn, zijn echter aan de betaling dezer opcenten almede onderworpen, en zullen voor de van elders binnenkomende wijn en gedisteleerd, hetzij met of zonder vervoerbiljet wordende aangebragt, moeten zijn betaald, vóór en aler binnen de limieten der stad te mogen worden gebragt, of van binnen deze stad uit de pakhuizen of bergplaatsen te mogen worden uitgeflagen of vervoerd, op verbeurte van den wijn en het gedisteleerd, en de betaling van het tiendubbel bedrag der verschuldigde opcenten.

Art. 2. De betaling der opcenten geschiedt ten kantore van 's Rijks ontvanger, overeenkomstig den inhoud van 's Rijks bil-

jetten, of, bij ontbreke van die, voor kleine kwantiteit, volgens de declaratie van den stedelijken beambte, belast met de verificatie aan *den port*, waar dezelve wordt aangevoerd, overeenkomstig het algemeen reglement.

Art. 3. Aan alle handelaren in wijn of gedistilleerd, binnen deze stad wonende, doch wier debiet zich ook uitstrekt naar buiten deze stad, zal een crediet worden verleend voor de verschuldigde opcenten, bij de opening van dit crediet een lager hebbende van niet minder dan twintig vaten wijn of twintig vaten gedistilleerd, en niet dan na zich verbonden te hebben, geene uitslagen met mindere kwantiteit te zullen doen, dan van tien kannen wijn, buitenlandsch gedistilleerd of likeuren, of veertig kannen binnenlandsch gedistilleerd, en onder reële of personele borgstelling, ten genoegen van den Directeur der stedelijke belastingen, onder approbatie van Burgemeesteren.

Art. 4. Na het stellen van den borgtogt en de gedane verklaring, in het vorige artikel vermeld, zal door den Directeur aan gemelde handelaren bewijs worden afgegeven, dat aan hen, voor het beloop van hunnen borgtogt, crediet kan worden verleend voor het bedrag der opcenten voor de partijen dranken, welke door hen, bij dadelijke veraccijnfing, of bij geleibiljetten van elders ingevoerd, of bij overneming van andere handelaren, zullen worden ingeslagen.

Art. 5. De rekeningen der handelaren worden gehouden te zijn geopend met primo Januarij 1823, voor de kwantiteiten wijn en gedistilleerd, welke op dat tijdstip in de veraccijnfde pakhuizen of bergplaatsen voorhanden waren, of daarna zijn ingeslagen; alles overeenkomstig de bewijzen, van 's Rijkswege daarvoor afgegeven.

Voor de inslagen, welke zij in het vervolg zullen doen, worden zij almede gedebiteerd op het bewijs, telkens af te geven op derzelve schriftelijke aanvraag, waarbij zij zich voor het bedrag der opcenten hebben verantwoordelijk gesteld; wordende echter zoodanige bewijzen niet afgegeven voor mindere kwantiteiten, dan voor twee vaten wijn of gedistilleerd, ten zij in bijzondere gevallen bij overneming van fijne wijnen, buitenlandsch gedistilleerd of likeur.

Art. 6. De rekeningen der handelaren worden gedebiteerd in kannen voor het beloop der biljetten, door de Rijks-ontvangers afgegeven, behoudens het regt van verificatie, volgens het algemeen reglement, en worden verantwoord:

- a. Door de consenten van uitvoer, behoorlijk *in dorso* afgeteekend;
- b. Door de consenten van vervoer van den eenen handelaar aan den anderen, mits de afleveraar doet blijken, dat de kwantiteit op eene andere rekening is overgeschreven;
- c. Door quitantien van onbetaalde opcenten voor afgeleverde kwantiteiten aan particulieren of handeldrijvenden in het klein, binnen deze gemeente.

Bij inflag van het gedistilleerd worden de graden van sterkte berekend overeenkomstig den inhoud van het Rijks-biljet; zoo ook bij den uitslag; met die bepaling echter, dat alsdan de verificatie deswege zal kunnen plaats grijpen, wordende betrekkelijk binnenlandsche zoete likeuren vastgesteld, dat de affchrijving der rekening deswege slechts geschiedt voor twee derden, en voor de stroop van punch voor een derde.

Art. 7. Het crediet, strekkende ten faveure van den binnenlandschen handel, zal ieder handelaar verplicht zijn, op den eersten van iedere maand, aan den Directeur der stedelijke belastingen in te leveren een' staat zijner rekening, dewelke zal bevatten, *aan de eene zijde*:

- a. Het saldo der vorige maand, indien dit bestaat;
- b. De inflagen, gedaan bij dadelijke veraccijnsing bij het Rijk;
- c. De inflagen bij 's Rijks gelei- of vervoerbiljetten, hetzij binnen of buiten de stad.

En *aan de andere zijde* de uitlagen, in conformiteit van art. 6, met opmaking van het *saldo*, waarvoor, na aftrek voor lekkaadje en intering van een half per cent, de handelaren zich op nieuw stellen als debiteuren, ten zij met aanzuivering van het bedrag der opcenten de rekening sluitende; alles volgens

de formulieren, die daarvan ten kantore van den Directeur der stedelijke belastingen zullen te bekomen zijn.

Deze rekeningen zullen door den genoemden Directeur of van zijnentwege worden nagezien, de abuizen, des noods, gereleveerd en, bij accoordbevinding, daarvan bewijs worden afgegeven, waarvoor zal worden betaald *een gulden*, behalve *vijf cents* voor iederen post, daarin voorkomende.

Art. 8. Van zes tot zes maanden, en dus met primo Julij en primo Januarij, zal, gedurende veertien dagen, het *saldo* kunnen worden geverifieerd door de daartoe geautoriseerde ambten, en zal het vermis door dadelijke betaling moeten worden aangezuiverd.

Indien het vermis meerder mogt bedragen dan 1 per cent, zullen de verschuldigde opcenten dubbel moeten worden betaald; indien er overmaat bevonden wordt, de kwantiteit van drie per cent niet te boven gaande, zal de rekening des handelaars daarvoor worden gedebiteerd; doch indien die overmaat de kwantiteit van drie per cent mogt te boven gaan, zal, onverminderd de debitering, voor het enkel bedrag, het dubbel bedrag der opcenten moeten betaald worden.

Den handelaar, die deze verificatie wil voorkomen, zal het vrijstaan, tegen betaling van het door hem verschuldigde, zijne rekening te sluiten, zonder echter voor het vervolg aanspraak op restitutie te kunnen maken voor verzending naar buiten, of op nieuw eene credietrekening te kunnen openen.

Art. 9. Tot verzekering der opcenten zal het vrijstaan, om den vervoer van wijn en gedistilleerd, welke uit reeds bij het Rijk veraccijnsde pakhuizen of bergplaatsen worden uitgeslagen en slechts door vervoerbiljetten gedekt zijn, binnen de limieten der stad, door een' beambte te doen vergezellen en, des noods, overeenkomstig het algemeen reglement te doen verifiëren; deze formaliteit is verplichtend voor den afleveraar, in geval dit op het biljet zal zijn uitgedrukt, en zonder uitzondering bij overdoeningen, die van den eenen handelaar aan den anderen plaats grijpen, en zal het bewijs deswege door den daartoe geautoriseerden ambtenaar moeten zijn uitgedrukt op het biljet, door eene afteekening *in dorso*, om in rekening te kunnen valideren.

Art. 10. De handeldrijvenden in het klein, waardoor verstaan worden diegenen, welke van geen crediet gebruik kunnen maken, omdat zij of geen lager van wijn of gedistilleerd voorhanden hebben, zoo als bij art. 3 is bepaald, of verlangen uitslagen te doen met mindere kwantiteiten, als bij het artikel is voorgeschreven, zullen, voor zoo ver zij wijn of gedistilleerd vervoeren, met niet minder dan vijf kannen wijn of tien kannen gedistilleerd, dit kunnen doen met consentbiljetten, welke, na door den beambte aan den uitersten post der stad te zijn geverifieerd, door den Directeur der stedelijke belastingen zullen worden aangenomen, en, bij accoordbevinding, daarvan een bewijs afgegeven, hetwelk hem in betaling der opcenten zal strekken bij eene volgende veraccijnsing, en alzoo, bij de verantwoording bij de stad, aan 's Rijks ontvanger zal valideren.

Art. 11. Bij ontdekte misbruiken of fraude der verschuldigde opcenten, zal het den Directeur der stedelijke belastingen vrijstaan, op autorisatie van Burgemeesteren, het crediet voor een jaar te weigeren, behoudens de verplichting der afbetaling van de openstaande rekening, zoo ook, bij valsche aangifte van uitslag naar buiten, de afgifte van het bewijs, in art. 10 omschreven.

Art. 12. Alle wijn en gedistilleerd, welke van elders wordt aangebragt op 's Rijks biljetten, met het oogmerk van door te voeren, zal bij het arrivement moeten worden gedeclareerd, overeenkomstig het algemeen stedelijk reglement, en zullen aan de daarbij gemaakte bepalingen onderhevig zijn.

Aldus enz.

REGLEMENT op de heffing der belastingen op het gessagt, de wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd, in de gemeenten en ten platten lande der provincie Zeeland, en de steden Hulst en Axel: met het Reglement, houdende transitoire bepalingen op derzelve invoering; goedgekeurd bij Zijner Majesteits besluit van den 9den December 1826 (1).

Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland brengen, bij deze, ter kennis van een' ieder, wien zulks aangaat:

Art. 1. Dat Zijne Majesteit, bij besluit van den 9den December 1826, n°. 237, de navolgende reglementen heeft goedgekeurd, te weten:

REGLEMENT' voor de heffing van opcenten, of eene belasting op het gessagt, de wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd, binnen en ten behoeve der gemeenten ten platten lande in de provincie Zeeland, en van de daarmede ten dezen gelijk gestelde steden Hulst en Axel, en zulks tot vermindering der hoofdelijke omslagen.

Aard en hoegrootheid der belasting.

Art. 1. Met de afkondiging dezes en vervolgens, zal binnen de plattenlandfche gemeenten in de provincie Zeeland en van de daarmede ten dezen gelijk gestelde steden *Hulst* en *Axel* geheven worden:

---

(1) Omtrent de opcenten ten behoeve der gemeenten zijn, voor verschillende provincien, verschillende reglementen gemaakt, waarvan de voornaamste zullen volgen.

- a. Vijf en twintig (25) opcenten op de hoofdfom van den Rijks-accijns van het geslagt, welke aldaar wordt opgebracht;
- b. Vijf en zestig (65) opcenten op de hoofdfom van den Rijks-accijns van de wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd, welke aldaar worden verimpost;
- c. Eene aan het bedrag der laatstgemelde opcenten gelijkstaande bijzondere belasting van alle voor het Rijk veraccijnsde wijnen, en van al voor het Rijk veraccijnsde binnenlandsch gedistilleerd, hetwelk binnen voorzeide gemeenten wordt ingevoerd van buiten de provincie of uit steden binnen dezelve, niet aan de tegenwoordige provinciale belasting onderworpen.

Wijze van heffing.

Art. 2. De in het voorgaande artikel, sub lett. *a* en *b*, omschreven opcenten, zullen gelijktijdig met den principalen Rijks-accijns, op den voet van 's Rijks wetten en verordeningen, ten kantore van den Rijks-ontvanger worden betaald.

De belasting, bij lett. *c* vastgesteld, zal mede worden voldaan ten kantore van den Rijks-ontvanger, waaronder de plaats van den inslag behoort, en zulks alvorens den invoer der dranken mag worden bewerkstelligd.

Bewijs van betaling.

Art. 3. Voor de betaalde opcenten, ingevolge *alinea 1* van art. 2, zullen geene afzonderlijke quitantien worden afgegeven, maar deswege naauwkeurig aanteekening gesteld aan den voet van 's Rijks quitantien.

Voor de volgens *alinea 2* betaalde belasting, daarentegen, zullen, uit een daartoe bestemd register met strooken, quitantien worden afgegeven.

Vervoer.

Art. 4. Naar aanleiding van vorenstaande bepalingen, zal binnen de aan de provinciale belasting onderworpen gemeen-

ten, het vleesch en spek, op den voet bepaald bij de wet op het geslagt, van den 2den Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 31), vrijelijk en zonder documenten voor de gezegde provinciale belasting kunnen circuleren.

Tot den vervoer dier wijnen en van het gedistilleerd, waarvan de provinciale opcenten gelijktijdig met den Rijks-accijns, in voege voorschreven, zijn voldaan, zullen geene andere documenten worden vereischt, dan de volgens 's Rijks wetten van den 27sten Julij en 26sten Augustus 1822 (*Staatsbladen* n°. 20 en 37), gevorderde quitantien of geleibiljetten, mits van het bewijs der betaalde opcenten, volgens het bepaalde bij art. 3, *alinea* 1, voorzien.

De wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd, welke onder verimposting voor de provinciale belasting worden vervoerd uit gemeenten, alwaar deze belasting niet geheven wordt, zullen door de bij art. 3, laatste *alinea* 1, gemelde quitantien moeten gedekt zijn.

De wijn, welke in eene hoeveelheid van *vijf* tot *drie* kannen, en het binnenlandsch gedistilleerd, hetwelk in eene hoeveelheid van *vier* tot *twee* kannen, van de eene gemeente naar de andere, in welke beide de provinciale belasting wordt geheven, of binnen die gemeente wordt vervoerd, en welke, volgens 's Rijks wetten, van geene geleibiljetten behoeft te zijn vergezeld, zal uit dien hoofde van een speciaal daartoe af te geven consentbiljet gedekt moeten zijn.

Aangifte.

Art. 5. Elk en een iegelijk, die een in- of vervoer van wijnen en binnenlandsch gedistilleerd, vallende in de beide laatste *alinea's* van art. 4, verlangt te bewerkstelligen, zal verplicht zijn, daarvan bevorens schriftelijk aangifte bij den Rijks-ontvanger, ter plaatse van den inslag, te doen, en de verschuldigde opcenten, in geval van invoer, vooraf te betalen, waarvoor aan denzelfden eene quitantie zal worden afgegeven, waarin, behalve de vereischte indicatien, ook de tijd zal bepaald worden, binnen welken dezelve van kracht zal zijn, en welke die objecten zal moeten vergezellen; zullende geene gelei- of vervoer-

biljetten, tot vervoer naar eene gemeente, in welke de provinciale belasting wordt geheven, worden uitgereikt, dan op vertoon van de vereischte, nog niet geëxpireerde, quitantien voor de provinciale belastingen binnen de gemeente, werwaarts de vervoer moet geschieden.

Het aangiftbiljet zal moeten behelzen :

- a.* Den naam der schepen en van de schippers, voerlieden of personen, waarmede en door welke de goederen zullen worden in- of vervoerd ;
- b.* Den naam en woonplaats van den afzender en van den ontbieder ;
- c.* De bergplaats, vanwaar de goederen worden aangebragt ;
- d.* Eene juiste omschrijving van de foort en de hoeveelheid der goederen, benevens van het getal en de kenmerken der fustagien, fleschen en kruiken, mitsgaders, wat het gedistilleerd betreft, van de graden sterkte.

Geen confentbiljet tot vervoer van de in de laatste *alineea* van art. 4 omschreven dranken zal worden afgegeven, ten zij bevoorens uit vertoonde documenten, van geene oudere dagteekening dan zes maanden, blijke, dat daarvan de provinciale belasting vroeger is voldaan.

Verificatie der aangifte.

Art. 6. Aan den ontvanger is de bevoegdheid toegekend, om zich op de meest geschikte wijze van de deugdelijkheid der aangifte te verzekeren, of te doen verzekeren, door middel van grondige verificatie bij meting, roeijing en proeving der dranken.

Bevinding van verschil van meerder dan een tiende gedeelte op de aangegevene hoeveelheid, en, wat het gedistilleerd betreft, ook op de gehalte zal als eene poging tot fraude worden beschouwd en als zoodanig op den voet, hierna vermeld, worden gestraft.

Blijk van verificatie.

Art. 7. Van dusdanige, mitsgaders in het algemeen van alle verificaties, zal door den ontvanger of door den ambtenaar, die dezelve heeft bewerkstelligd, door middel van een *visa*, een bewijs gesteld worden, op den rug van het document voor de provinciale belasting uitgereikt.

Uitstel van betaling bij doorlopend crediet.

Art. 8. Als een uitloefsel van het beginsel der heffing van de provinciale belasting, volgens dit reglement, zullen de wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd, welke onder genot van doorlopend crediet voor den Rijks-accijns, door de daartoe bevoegde wijnkoopers en handelaars in het groot, op den voet der wetten op die middelen, ingeslagen worden, aan geene bijzondere bepalingen of formaliteiten, voor de gezegde provinciale belasting, onderworpen zijn, maar deswege hetzelfde in titel van betaling genoten worden, als voor den principalen accijns, behoudens de verplichtingen tot het stellen van zekerheid, zoo als voor den genoemden principalen accijns is voorgefchreven.

In geval echter van bevinding van over- of ondermaat bij aanpeil in pakhuizen, kelders of bergplaatsen dier wijnkoopers en handelaars in het groot, voor 's Rijks-accijnsen, zullen de bepalingen der wetten, omtrent de bijbetaling of beboeting, ook toepasselijk worden gemaakt op de provinciale belasting, en mitsdien gelijke betaling van opcenten en beboeting in het tienvoudige derzelve plaats hebben.

Uitvoer.

Art. 9. Van de wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd, welke in eene hoeveelheid van tien kannen en daar boven buiten de provincie, of, waar de steden binnen dezelve niet aan de provinciale belasting onderworpen zijn, worden uitgevoerd, zal affchrijving van de gecrediteerde en teruggave van de betaalde belasting gegeven worden, mits de regtebbende zich daartoe binnen de zes weken bij den Rijks-ontvanger over

de plaats van den uitvoer aanmelde, onder overlegging van het tot den uitvoer gediend hebbende, hierna te vermeldene, consentbiljet, behoorlijk, na vergelijk en accoordbevinding met de dranken, afgeteekend door eenen landelijken of plaatselijken ambtenaar der belasting, ter bestemmingplaats.

Aangifte.

* Art. 10. Tot het bekomen van het in het voorgaande artikel bedoelde consentbiljet, zal de belanghebbende ten kantore van den ontvanger, op den voet als opzigtens den in- of vervoer bij art. 5 is vermeld, vooraf schriftelijke aangifte moeten doen, onder vertoon van een, ten name van den aangever, binnen de laatste zes maanden afgegeven bewijs van betaling der provinciale belasting, voor zoo verre het uit te voeren niet geschiedt uit een' voorraad van doorlopend crediet; zullende dit aangiftbiljet moeten behelzen:

- a. Den naam der schepen en van de schippers, voerlieden of personen, waarmede en door welke de goederen zullen worden uitgevoerd;
- b. Den naam, woonplaats en het bedrijf van den afzender en den ontbieder;
- c. De bergplaats, waarin de te uit te voeren goederen zijn opgeslagen, en de plaats, waarhenen dezelve zijn bestemd;
- d. Eene juiste omschrijving van de soort en hoeveelheid der goederen, benevens van het getal en kenmerken der fustagien, fleschen, kruiken, mitsgaders, wat het gedistilleerd betreft, de graden van sterkte.

Art. 11. Geen gelei-, vervoer- of consentbiljetten, tot doorvoer van wijnen en gedistilleerd, waarmede wordt verstaan de vervoer uit eene aan de provinciale belasting niet onderworpen gemeente, naar eene gemeente van gelijken aard, langs of over eene aan die belasting wel subjecte gemeente, zullen worden afgegeven, dan onder borgstelling voor het bedrag der verschuldigde belasting, welke zal zijn verbeurd, bijaldien het daarvan

af te geven bewijs niet binnen den daarin te bepalen tijd ten kantore wordt terug bezorgd, voorzien van een, door de Rijks- of plaatselijke ambtenaren der belastingen, ter plaatse der bestemming, daarop gesteld certificaat, ten blijke dat die objecten aldaar zijn aangekomen.

Beperking van vervoer.

Art. 12. Geenerlei in-, door-, uit- of vervoer van wijnen en binnenlandsch gedistilleerd zal in de gemeente, aan de provinciale belasting onderworpen, vermogen te geschieden bij nacht, dat is, ná zonnen ondergang en vóór zonnen opgang, ten zij, in enkele gevallen, daartoe speciaal schriftelijk consent door den Rijks-ambtenaar *in loco* mogt zijn verleend; zullende evenmin eenig vervoer dier dranken mogen plaats hebben in ledere zakken, blazen en verdere dergelijke voor dadelijke verificatie onvatbare voorwerpen.

Overtreding van deze bepalingen zal als eene poging tot fraude worden aangemerkt, en als zoodanig, op den voet hierna vermeld, gestraft.

Strafbepaling.

Art. 13. De fraudes, poging tot fraudes of overtredingen, in zaken der provinciale belastingen begaan, zullen worden gestraft, behalve de voldoening der gefraudeerde belasting, met eene boete van het tiendubbel der gemelde belasting van hetgeen in fraude of in overtreding is bevonden, voorts, dien onverminderd, met verbeurdverklaring dier goederen, van het fust, de kruiken, fleschen en andere voorwerpen tot vervoer, en eindelijk van de daartoe behoorende voer- of vaartuigen, gespannen of lastdieren; een en ander voor zoo verre dezelve niet gelijktijdig in verbeurdverklaring vallen, wegens overtreding van de principale Rijks-middelen.

Vervolg.

Art. 14. Als fraude voor de provinciale belasting, op den voet van het voorgaande artikel, zal worden beschouwd en ge-

straf, de fraudes, pogingen tot fraude en overtredingen, welke met betrekking tot den principalen Rijks-accijns bedreven zullen zijn in het middèl geflagt, ten zij voldoende blijke, dat de opgemelde belasting niet mogt zijn verkort geworden; gelijkelijc zal als zoodanig worden beschouwd en geftraft de fraudes, pogingen tot fraudes en overtredingen, welke bedreven worden ten aanzien van de bij de respectieve wetten op de wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd vastgestelde verordeningen, opzigtens den vervoer van dranken op accijnsquitantien of geleibiljetten, ten ware mede blijke, dat de provinciale belasting voor de aangehaalde objecten is voldaan.

Nader vervolg.

Art. 15. Ongeldige documenten zullen in geen geval worden geëerbiedigd, maar zullen de dranken, waarvan dezelve vergezeld gaan, als zonder documenten circulerende worden beschouwd, en deswege de bij art. 13 bepaalde boeten en verbeurte beloopt zijn.

Gewelddadigheden, aanrandingen, wederstand, feitelijkheden, weigering van visitatie en vifie der documenten, verhindering van werkzaamheden.

Art. 16. Gewelddadigheden, aanrandingen, wederstand en feitelijkheden jegens de hierna gemelde ambtenaren en bedienden, ter zake van de uitoefening hunner ambtsverrigtingen, voor de provinciale belastingen, zullen overeenkomstig de wetten op het strafregt vervolgd en geftraft worden.

Het weigeren van visitatie, vifie en vertooning van documenten, mitsgaders verhindering van werkzaamheden, welke de voorschrevene ambtenaren en bedienden krachtens dit reglement verrigten, zal geftraft worden met eene boete van ten minste vijftig en ten hoogste drie honderd gulden.

*Verhaal der boeten, aansprakelijkheid voor
bedienden en kinderen.*

Art. 17. De boeten, volgens dit reglement verbeurd, zullen komen ten laste van en worden verhaald op dengenen, welke in fraude of overtreding wordt bevonden.

De kooplieden, neringdoende lieden of particulieren, welke in eenige betrekkingen mogten staan met de Rijks-Administratie wegens de middelen, waarover deze provinciale belasting zich uitstrekt, zullen, op den voet van 's Rijks verordeningen, aansprakelijk zijn voor de fraudes en overtredingen, voor de gemelde provinciale belasting, door hunne bedienden, arbeiders en knechts of andere door hen bezoldigde lieden begaan, en mitsdien deswege kunnen worden vervolgd; zullende zulks mede het geval zijn ten aanzien van ouders, voor de bij hen inwonende kinderen, ten zij voldoende bewezen wierd, dat het misdrijf geheel en al buiten hunne kennis en schuld is geschied.

Toezigt op de heffing.

Art. 18. Tot de surveillance op de rigtige opbrengst der provinciale belasting, en tot het constateren van overtredingen, zullen bevoegd en gehouden zijn, alle Rijks- en plaatselijke ambtenaren en bedienden, de ambtenaren en bedienden der justitie en policie, de deurwaarders der directe belastingen, de veldwachters, boden, nachtwakers, mitsgaders alle zoodanige personen, welke tot het uitoefenen van surveillance op de provinciale belasting door de Gedeputeerde Staten zullen worden gecommissioneerd, en zullen dezelve, mitsdien, bevoegd zijn, om alle voer- en vaartuigen, mitsgaders alle vervoerd wordende goederen te visiteren, wanneer dezelve zulks in het belang der provinciale belasting noodig oordeelen.

*Constateren van fraudes, pogingen tot fraudes
en overtredingen.*

Art. 19. De fraudes, poging tot fraudes en overtredingen, ter zake der provinciale belasting, mitsgaders het verzet of de tegenstand, die in derzelve ophief mogt worden ondervonden,

zullen door gemelde ambtenaren of bedienden worden geconfiteerd bij procesfen-verbaal, welke binnen *vier en twintig* uren voor den Vrederegter, of zijnen plaatsvervanger, zullen worden beëdigd, en aan het regt van zegel en registratie onderworpen zijn.

Aan deze procesfen-verbaal zal in regten geloof worden gegeven, totdat het tegendeel zal zijn bewezen.

Ontslag en verkoop der aangehaalde goederen.

Art. 20. De aangehaalde goederen zullen bij den Rijks-ontvanger worden opgebracht en geïnventariseerd, doch dadelijk ontslagen kunnen worden, wanneer daarvoor, ten genoegen van denzelfden, borg zal zijn gesteld, of het bedrag der waarde ten zijnen kantore zal zijn geconfigneerd.

Indien zoodanig ontslag geene plaats heeft gehad, en de goederen niet binnen de *vier* weken, na de aanhaling, in regten worden gereclameerd, zullen dezelve, op autorisatie van het gemeentebestuur, in het openbaar, door eenen deurwaarder of ander daartoe bevoegd publiek perfoon, worden verkocht, en zal de opbrengst daarvan in de kas van den ontvanger worden gefort.

Terwijl in geval na dien mogt blijken, dat die aanhaling verkeerdelijk was geschied, aan den eigenaar slechts hetgeen daarvan bij den verkoop zuiver is geprovenieerd, zal behooren te worden uitgekeerd.

Paarden, ezels, of andere lastdieren, zullen echter, indien dezelve niet binnen *acht* dagen op den gemelden voet worden gereclameerd, op autorisatie als boven, na verloop van dien tijd kunnen worden verkocht.

Transactie en vervolging, verhaal van kosten.

Art. 21. Wegens de fraudes, pogingen tot fraudes en overtredingen, in zake der provinciale belastingen, zal kunnen worden getransigeerd en in minnelijke schikking getreden, wanneer van geen dadelijk opzet tot fraude blijkt, of dat andere omstandigheden zulks geraden doen oordeelen.

Deze transactien zullen door de Arrondisfements-inspecteuren der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnfen, onder nadere goedkeuring van Gedeputeerde Staten, worden aangegaan.

In geval dergelijke schikkingen geene plaats hebben, zullen de procesfen-verbaal aan het Openbaar Ministerie worden overgegeven, ten einde tegen de bekeurden *ex officio* worde geprocedeerd.

Wanneer echter, bij contraventie of overtreding van dit reglement, tevens van wege de Administratie der belastingen proces-verbaal voor 's Rijks regten is opgemaakt, zal de vervolging van wege de Administratie ook voor de provinciale belasting gelijktijdig plaats hebben.

Blijvende het aan Gedeputeerde Staten overgelaten, om ook, in andere gevallen, de belangen der provinciale belasting voor den regter te doen verdedigen.

Indien de kosten niet op de bekeurders kunnen worden verhaald, zullen dezelve uit de generale opbrengst der provinciale belasting worden bestreden.

Verdeeling der boeten en verbeurten.

Art. 22. De opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen zal genoten worden voor *een twaalfde* door den Arrondisfements-inspecteur, *een twaalfde* door den Controleur, *een twaalfde* door den Ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnfen, in welks ressort de aanhaling is geschied, voor *drie twaalfde* door de bekeurders, voor *drie twaalfde* door de plaatselijke armen der gemeente, waar de bekeuring is geschied; de overige *drie twaalfden* zullen in het generale fonds van opbrengst der provinciale belasting worden gestort, om de kosten, in het voorgaande artikel vermeld, te dekken, mitsgaders om te dienen tot premien voor de ambtenaren, welke bij de surveillance voor de provinciale belasting zullen hebben uitgemunt.

*Vooruitneming van de gefraudeerde
belasting en kosten.*

Art. 23. De gefraudeerde provinciale belasting, alsmede de gemaakte kosten, zullen altijd bij voorkeur voor boeten en verbeurten, en des noods bij vooruitneming op dezelve, worden aangezuiverd, in de gevallen, dat die niet boven de boete en transactie worden voldaan.

---

*REGLEMENT, houdende transitoire
maatregelen tot invoering der op-
centen of belasting op het geslagt,
den wijn en het binnenlandsch ge-
disteleerd, in de gemeenten ten
platten lande van de provincie Zee-
land, en de daarmede ten dezen
gelijk gestelde steden Hulst en Axel.*

Aangifte voor den aanpeil.

Art. 1. Ten einde de provinciale belasting geregeld in werking te brengen, en tot ingang van dezelve, zullen, binnen vier en twintig uren na de afkondiging van dit reglement, in elke der aan die belasting onderworpen gemeenten, alle wijnkoopers, handelaars, grosfiers, slijters, tappers in wijnen en binnenlandsch gedisteleerd, alle herbergiers, logement- en kroeghouders verplicht zijn, om aan den Rijks-ontvanger behoorlijk schriftelijke opgave te doen van de hoeveelheid en foort van wijnen en het binnenlandsch gedisteleerd, welke onder hen berustende zijn, met duidelijke aanwijzing van de gebouwen, pakhuizen, winkels, kelders of andere bergplaatsen, waarin dezelve opgeslagen of berustende zijn: van het binnenlandsch gedisteleerd zal bovendien opgave van de graden sterkte moeten worden gedaan.

Aan den aangever zal een bewijs van aangifte worden uitgereikt.

Voldoening der belasting; uitstel in sommige gevallen.

Art. 2. De provinciale belasting, bij dit reglement bepaald, zal van het aldus aangegevene dadelijk aan dien ontvanger moeten worden voldaan, of wel den aangever deswege worden gedebiteerd, indien hij hiervoor van 's Rijks wege crediet voor den accijns geniet.

Uitstel van betaling.

Art. 3. In zoo ver degene, welke van geen zoodanig crediet voor 's Rijks-accijnsen geniet, tijdens de invoering van dit reglement, kwantiteiten wijn en binnenlandsch gedistilleerd boven de 500 Nederlandsche kannen aanwezig mogt hebben, zal hem deswege een crediet voor de provinciale opcenten kunnen worden toegestaan, hetwelk echter den termijn van drie maanden niet zal overschrijden, en zal, om dusdanig crediet te bekomen, de belanghebbende daarvan op het aangiftbiljet het verlangen behooren te kennen te geven, en voor de verschuldigde belasting voldoende borg moeten stellen.

Verificatie van aangifte.

Art. 4. Gedurende den tijd van tien dagen, na de dagteekening van het biljet van aangifte, zullen de daartoe door hem Rijks-ontvanger gecommiteerde beambten het regt hebben, om den aangegeven voorraad wijnen en gedistilleerd te verifiëren, en aan te peilen in de gebouwen, pakhuizen, winkels, kelders en alle andere bergplaatsen der handel- en neringdoende lieden, die de aangifte hebben gedaan, of hadden behooren te doen.

Weigering of verhindering ten dezen, zal op den voet van art. 16 van het reglement op de heffing der provinciale belasting op het geslagt, de wijnen en het binnenlandsch gedistilleerd, gestraft worden.

Recherche bij verzwijgen.

Art. 5. In geval van gegrond vermoeden, dat een of ander tot het doen der aangifte van den voorhanden zijnde voorraad verplicht, te dezen nalatig is gebleven, of aan de provinciale belasting onderworpen goederen zal hebben verdonkerd of onttrokken, zullen de ambtenaren bevoegd zijn, daartoe de vereischte recherche en visitatie te doen, mits niet anders dan bij dag, op autorisatie van den ontvanger en vergezeld van een lid van het plaatselijk bestuur.

De beambten zullen zoodanige recherche en visitatie niet mogen doen, dan voorzien van derzelver acte van aanstelling.

Strafbepalingen.

Art. 6. Bij bevinding van verzwegene wijnen en gedistilleerd, ten gevolge der visitatie, wegens het voorgaande artikel, zoo ook bij bevinding van meerdere hoeveelheid of sterkte dan aangegeven is, ten gevolge der verificatie op den voet van art. 4, zullen de overtreders, wegens het niet of te min aangegevene, vervallen in de strafbepalingen van art. 13 van het voorschreven reglement, onverminderd de voldoening der kosten van opneming en verificatie.

Bovenmaat van een tiende gedeelte op de hoeveelheid, en, wat het binnenlandsch gedistilleerd betreft, ook in de graden sterkte, zal alleen bijbetaling der provinciale belasting ten gevolge hebben.

Ten tweede. Dat bij het plaatselijk bestuur hunner gemeente verkrijgbaar zijn, en zij mitsdien aldaar zullen kunnen afhalen de biljetten, benoodigd voor de invulling der bij art. 1 van het laatstgemelde reglement bedoelde opgave, en omtrent welke invulling zij ook aldaar, voor zoo veel des noods, de vereischte inlichtingen zullen kunnen bekomen.

En opdat niemand hiervan onwetend zij, zal deze in de steden *Hulst* en *Axel*, en in de steden en gemeenten ten platten lande binnen deze provincie worden afgekondigd en aangeplakt, waar dit gewoon is te geschieden.

Zullende enz.

Gedaan enz.

---

*BESLUIT van den 18den Junij 1824,
houdende het reglement op den in-,
uit- en doorvoer van veraccijnsde
waren, mitsgaders eenige bepalingen
omtrent de rigtige voldoening
der opcenten, ten behoeve der ge-
meenten ten platten lande der pro-
vincie Utrecht.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandfche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, van den 10den dezer, n°. 73, daarbij Ons ter goedkeuring aanbiedende een, door Gedeputeerde Staten der provincie Utrecht ontworpen, nader reglement op den in-, uit- en doorvoer van veraccijnsde waren, bevattende tevens eenige bepalingen omtrent de rigtige voldoening der opcenten, ten behoeve der gemeenten ten platten lande in voornoemde provincie; hebbende de ondervinding doen zien, dat de bepalingen van het vroegere reglement, door Gedeputeerde Staten voornoemd ontworpen, en bij Ons besluit van den 26sten April 1823, n°. 22, goedgekeurd, op onderscheidene wijzen worden ontdoken, of daaraan uitleggingen gegeven, strijdig met de wezenlijke bedoeling:

Hebben goedgevonden en verstaan:

Overeenkomstig het verlangen van meergemelde Gedeputeerde Staten, het voorschreven nader reglement goed te keuren, zoodanig als hetzelfde hiërnevens is gevoegd, en zulks ter vervanging van het bij Ons bovengemeld besluit van den 26sten April 1823, n°. 22, goedgekeurde reglement op den in-, uit- en doorvoer van veraccijnsde waren, in de gemeenten ten platten lande der provincie Utrecht.

En is Onze Minister voornoemd belast met de uitvoering dezes, waarvan, tot informatie en narigt, aan Onzen Staatsraad,

Administrateur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnfen, zal worden kennis gegeven.

Gegeven op het *Loo*, enz.

REGLEMENT op den in-, uit- en doorvoer van veraccijnsde waren; mitsgaders eenige bepalingen omtrent de rigtige voldoening der opcenten, ten behoeve der gemeenten ten platten lande der provincie Utrecht.

De Gedeputeerde Staten van Utrecht,

In ervaring gekomen zijnde, dat de bepalingen, vervat in het reglement op den in-, uit- en doorvoer van veraccijnsde waren in de gemeenten ten platten lande dezer provincie, gearresteerd den 29sten Maart 1823, en goedgekeurd bij Zijner Majesteits besluit van den 26sten April 1823, n°. 22, op onderscheidene wijzen worden ontdoken, of daaraan uitleggingen, strijdig met de wezenlijke bedoeling, worden gegeven;

Overwegende, dat de ondervinding heeft doen zien, dat daarin, door het maken van eenige meer naauwkeurige bepalingen en bijvoegingen bij een nieuw ontwerp, zoo veel mogelijk zoude kunnen worden voorzien;

Herzien hebbende het voornoemde reglement, den 29sten Maart 1823 vastgesteld;

Hebben goedgevonden en verstaan, om, onder de nadere approbatie van Zijne Majesteit den Koning, ter vervanging van het voorschrevene reglement, de navolgende bepalingen vast te stellen, zoo als geschiedt bij deze:

Art. 1. Van al het brood, beschuit of meel, mitsgaders van sterke dranken, die in eene gemeente ten platten lande, van uit

eene andere gemeente, stad of plaats worden ingevoerd, zal eene gemeentebelasting worden betaald, naar het volgende

T A R I E F.

Wegens het gemaal.

Van 100 Ned. ponden ongebuild tarwemeel.....	f 0.80.
” 100 ” ” gebuild tarwemeel.....	- 1.00.
” 100 ” ” roggemeel.....	- 0.24.
” 100 ” ” weite- of tarwebrood....	- 0.56.
” 100 ” ” roggebrood.....	- 0.16.
” 100 ” ” beschuit.....	- 1.00.

Meerdere kwantiteiten, alsmede mindere kwantiteiten, bij drie Nederlandfche ponden of meer tevens ingevoerd wordende, naar evenredigheid.

Wegens het binnen- en buitenlandsch gedisteleerd.

Binnenlandsch gedisteleerd van 8 graden of daar beneden, de 100 Ned. kannen.....	f 10.38.
Buitenlandsch gedisteleerd van 10 graden of daar beneden, de 100 Ned. kannen.....	- 16.00.

Meerdere kwantiteit en sterkte, alsmede mindere kwantiteiten bij $\frac{1}{2}$ Nederl. kan of meer, tevens ingevoerd wordende, naar evenredigheid. Zullende, ten aanzien der meerdere sterkte, worden gevolgd dezelfde verhooging van opcenten, als bij de tarieven, voorkomende in de wetten voor den accijns op het binnen- en buitenlandsch gedisteleerd, van den 2den en 26ften Augustus 1822, is bepaald (*).

Art. 2. Een ieder, die voornemens is, een of ander der voormelde, aan gemeente-impost subjecte, waren, tot de bij dit tarief bepaalde kwantiteiten, in eene gemeente ten platten lande dezer provincie in te voeren, of te laten invoeren, zal alvorens verplicht zijn, daarvan aangifte te doen aan den ontvanger dier belasting, en de deswege verschuldigde plaatselijke opcenten, volgens het bovengemelde tarief, moeten voldoen; waar-

(*) Deze wetten vindt men in het vorige Deel dezer Verzameling, bladz. 420 en 498.

voor aan hem een consent- of geleibiljet zal worden afgegeven, *in dorso* voor de ontvangst dezer opcenten gequiteerd, hetwelk die objecten bij den vervoer zal moeten vergezellen, in voege zulks voor 's Lands impost, bij art. 166 der algemeene wet op den in-, uit- en doorvoer, van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), bij art. 38 der wet op het gemaal, van den 21sten Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 36), bij art. 35 van het reglement op de admodiatie van het gemaal, van den 11den November 1822 (*Staatsblad* n°. 47), bij art. 77 der wet op het binnenlandsch gedisteleerd, van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 37), en bij art. 38 der wet op het buitenlandsch gedisteleerd, van den 2den Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 30), is bepaald.

Art. 3. Al de bovengemelde aan gemeente-impost subjecte waren, die, zonder geleibiljet voor de plaatselijke opcenten, in eene gemeente ten platten lande worden ingevoerd, offchoon van een geleibiljet der betaalde Rijks-belasting vergezeld, zullen beschouwd worden te zijn ingevoerd met oogmerk om de gemeente-opcenten te frauderen.

Art. 4. Al degenen, die eenige aan gemeente-opcenten subjecte waren naar eene andere gemeente, waar geene zoodanige opcenten geheven worden, willen uitvoeren, en teruggave der betaalde plaatselijke opcenten verlangen, zullen gehouden zijn, zich te voorzien van een geleibiljet van uitvoer voor de plaatselijke opcenten, hetwelk *in dorso* door den ontvanger der plaats, waar die waren zijn uitgevoerd, geverifieerd, aan den ontvanger, die hetzelfde heeft afgegeven, zal moeten worden terug bezorgd, alvorens er eenige teruggave of afschrijving der plaatselijke opcenten zal kunnen geschieden.

De laatstgemelde ontvanger zal bij de afgifte van deze biljetten daarenboven toezien en doen toezien, of de uitvoer werkelijk plaats heeft.

Art. 5. De ontvangers der gemeenten ten platten lande zullen tot dat einde gehouden zijn, twee afzonderlijke ongezegelde registers van geleibiljetten, het eene voor den in- en het andere voor den uitvoer, aan te houden, en geene teruggave of afschrijving der plaatselijke opcenten wegens naar elders vervoerde

waren doen, dan op de *in dorso* door den ontvanger der plaats, alwaar die waren zijn ingevoerd, voor de plaatselijke opcenten gequiteerde, of, ingeval aldaar op die waren geene plaatselijke opcenten geheven worden, geverifieerde biljetten.

Art. 6. Alle schippers of schuitenvoerders, voerlieden of vrachtrijders, in vaste veren varende of rijdende, die eene of andere der hiervoren vermelde, aan gemeente-impost subjecte, waren binnen eene gemeente invoeren, zonder dat dezelve door geleibiljetten voor de plaatselijke opcenten gedekt zijn, zullen, alvorens hunnen last binnen die gemeente geheel of gedeeltelijk te breken, ten kantore van den ontvanger eene specifieke opgave moeten doen van elke derzelve waren, die zij ingeladen hebben, waar en aan wien zij dezelve moeten bezorgen, en den verschuldigten impost daarvan betalen, waarvoor aan dezelve schippers of voerlieden, door den ontvanger, gequiteerde biljetten zullen worden ter hand gesteld, inhoudende de hoeveelheid van elke dier, aan gemeente-impost subjecte, waren, die zij aan iederen perfoon bezorgen of bestellen moeten, op hetwelk voor iederen post zal worden uitgedrukt de som van den verschoten impost, ten einde dezelve schippers of voerlieden deze penningen, te gelijk met hun vrachtloon, op de belastingfchuldigen zullen kunnen verhalen.

Art. 7. Alle schippers en voerlieden, als in het vorige artikel gemeld, hunnen last geheel of gedeeltelijk brekende, en onder dezelve eenige aan gemeente-impost subjecte waren hebbende, die naar elders buiten de gemeente moeten worden vervoerd, hetzij dezelve dadelijk in schuiten en schepen, of op karren en wagens worden overgeladen, hetzij dezelve één of meerdere dagen of nachten, of wel een gedeelte van eenen dag of nacht, in schip of schuit of kar of wagen, of wel aan wal blijven vertoeven, zullen verplicht zijn, de daarvoor verschuldigde plaatselijke opcenten onder den ontvanger te configneren, die daarvoor een geleibiljet van invoer zal afgeven, met quitantie *in dorso* van hetzelfde voor den geconfigneerden gemeente-impost, welke zal worden gerestitueerd op vertooning van een *in dorso* voor de opcenten gequiteerd geleibiljet, afgegeven door den ontvanger van de plaats der finale bestemming, of,

in geval aldaar op die waren geene gemeente-opcenten geheven werden, zoodra een bij den verderen vervoer af te geven geleibiljet tot uitvoer, overeenkomstig art. 4 van dit reglement, op de plaats der finale bestemming, behoorlijk geverifieerd, zal worden terug bezorgd.

Art. 8. Geene herbergiers, tappers, kroeghouders, stalhouders of particuliere personen, zullen de in het vorige artikel vermelde goederen onder hunne bewaring mogen nemen, of in hunne huizen, schuren, stallen, of op hunne erven laten afladen, zonder dat deze goederen van de vereischte biljetten voorzien zijn.

Art. 9. Alle schippers en voerlieden, in art. 6 vermeld, die eenige aan plaatselijke opcenten subjecte waren in eene gemeente ten platten lande, zonder last te breken, zullen doorvoeren, zullen, met hunne schuiten, karren of wagens, aan gewone herbergen of legplaatsen, zich niet langer mogen ophouden, dan de tijd tot ververfching van hunne personen en paarden benoodigd. Zullende zij, indien zij binnen eene gemeente willen vernachten, of zich langer dan twee uren ophouden, verplicht zijn, daarvan aan den ontvanger kennis te geven, met opgave van de waren, die zij hebben ingeladen, de plaats, waar naar toe bestemd, de personen, aan wie geadresseerd, en van den tijd, wanneer zij voornemens zijn uit de gemeente te vertrekken; in welk geval de ontvanger de voorschrevene schepen, karren of wagens zal doen surveilleren, zoodanig, dat daaruit geene goederen kunnen ontladen worden.

Art. 10. De schippers en voerlieden, die tegen de bepaling, in het vorige artikel gemaakt, mogten handelen, zullen, al ware het, dat er geen schijn van fraudering had plaats gehad, wegens hun verzuim verbeuren eene boete van *f* 12.00, en zal het vaar- of voertuig daarvoor kunnen worden aangehouden, tot dat de boete zal zijn betaald.

Art. 11. Geene aan de gemeente-opcenten subjecte specien, om het even of dezelve veraccijnsd worden ingevoerd, of in de gemeente zelve zijn veraccijnsd, zullen aan andere huizen, bergplaatsen of panden mogen worden bezorgd of afgeleverd,

dan aan die van den persoon, voor wien dezelve, wegens de accijns- of geleibiljetten, bestemd zijn, op eene boete van vijf en twintig gulden voor iedere partij.

Art. 12. Al de bestaande brood-, beschuit- of koekbakkers en broodstijters, benevens meelverkoopers, en al diegenen, welke, hoezeer niet als meelverkoopers gepatenteerd, nogtans eenen grooteren voorraad van meel, dan voor de huishoudelijke consumptie voor hen zelve, of voor anderen, inslaan, bergen of afleveren, zullen, binnen veertien dagen na het bekend maken dezer bepalingen, en zij, die in het vervolg eenige dezer genoemde bedrijven zouden willen aanvaarden, of zich eenige andere of meerdere bergplaatsen of panden willen aanschaffen, alvorens daarmede aan te vangen, of van nieuwe panden gebruik te maken, aan den ontvanger der accijnsen hunner gemeente inleveren eene schriftelijke verklaring, houdende de dagteekening, hunne namen en voornamen, de ligging, straat, gracht, of anderen toegang tot het pand of de panden, waarin deze bedrijven worden uitgeoefend, of ter bereiding of berging van brood, beschuit, koek of meel gebezigd worden, telkens op verbeurte van *f* 20.00 voor elk niet aangegeven pand of werkplaats. Desgelijks zal, bij het verlaten van eenige der voormelde bedrijven of panden, daarvan aangifte moeten gedaan worden, op dezelfde boete.

Art. 13. De brood-, beschuit- en koekbakkerijen, meelverkooperijen en verdere gebouwen en bergplaatsen der bakkers en meelverkoopers, broodverkoopers en verdere personen, in het vorige artikel genoemd, zijn aan de peiling en visitatie der beambten onderworpen, die mede bij de menging van het meel zullen kunnen tegenwoordig zijn en moeten worden toegelaten. Zullende degenen, die de peiling of toegang weigeren, of dezelve verhinderen, verbeuren eene boete van honderd gulden.

Art. 14. Het bij de bakkers en meelverkoopers, broodstijters en houders van opslagen, in art. 11 gemeld, gevonden worden de brood, gebak en meel, zal door behoorlijke biljetten moeten gedekt zijn, op eene boete van vijf en twintig gulden per mud.

Art. 15. Bij de peiling zal voor een mud worden gehouden :

- 75 pond ongebuild tarwemeel.
- 58 „ gebuild „
- 68 „ roggemeel.
- 93 „ week tarwebrood, koek en ander gebak.
- 95 „ „ roggebrood, koek en ander gebak.
- 66 „ hard scheeps tarwebrood.
- 60 „ „ „ roggebrood.
- 58 „ harde fijne beschuit.

Vier schepels en vijf koppen afgestreken tarwemeel zullen gelijk zijn aan drie schepels hard tarwegraan.

Vier schepels, twee koppen en vijf maatjes afgestreken roggemeel gelijk aan drie schepels hard roggegraan en drie schepels en vijf koppen afgestreken blom (de voor- en achterblom te zamen gerekend) gelijk aan drie schepels hard tarwegraan.

Een verschil van niet meer dan een tiende gedeelte overmaat op het federt de laatste peiling ingeflagen meel, zal geene straf ten gevolge hebben.

Art. 16. Bij het doen van peilingen zullen alle duplicaat-accijns- of consentbiljetten door de ambtenaren worden ingetrokken, en van de voorhanden bevondene hoeveelheden een bewijs of extract uit derzelver peilboek worden afgegeven, om bij volgende peilingen tot bewijs te kunnen strekken, en de ingetrokkene biljetten te vervangen.

Art. 17. Ten einde de voornoemde peilingen niet vruchteloos mogen worden gemaakt, zoo zullen de bakkers en meelverkoopers verplicht zijn te zorgen, dat er in hunne huizen, bakkerijen en bergplaatsen iemand aanwezig zij, bekwaam tot de opgaaf van peil en het doen van aanwijzing, op de boete van twintig gulden. En zullen de bakkers en meelverkoopers aan elkander geen brood, gebak of meel mogen overdoen, te dien effecte, dat de overdragt bij de peilrekening in aanmerking kome, dan met behoorlijke consentbiljetten, welke biljetten

niet anders zullen worden afgegeven, dan tegen overlegging van eene schriftelijke aanvraag door den afleveraar en ontvanger van het meel of brood, beide onderteevend, mitsgaders van bewijs van betaalden accijns of declaratoir eener gedane peiling, niet ouder dan eene maand, op hetwelk de af te leveren kwantiteit zal worden afgeteekend, op eene boete van *f* 50.00, te betalen voor de helft door den afleveraar, en voor de wederhelft door den ontvanger van hetzelfde.

Deze biljetten zullen bij de peiling niet langer van kracht zijn dan vijf dagen na de dagteekening derzelve.

Art. 18. Bij de peil en visitatie van de meelverkoopers, zullen dezelve het tarwe- en roggemeel in bijzondere zakken of bakken zoodanig afgescheiden moeten houden van boekweit- of gerstemeel, dat het bekwamelijk in peil kan worden opgenomen, en, bevonden wordende op eenen bedriegelijken handel, door vermenging van tarwe- en roggemeel met ander meel, dat aan den accijns niet is onderworpen, zullen dezelve vervallen in eene boete van vijftig gulden.

Art. 19. De korenmolenaars zullen, na den ondergang of vóór den opgang der zon, noch ook op zon- of feestdagen, geene granen aan hunne molens mogen ontvangen, noch, gemalen zijnde, van dezelve afleveren, en ook evenmin op die tijden mogen malen, zonder daartoe consent van den ontvanger hunner gemeente te hebben bekomen, welke zulks niet zal verleenen, dan uit hoofde van noodzakelijkheid, en na bekomen opgave van de partijen graan, welke ongemalen aan den molen voorhanden zijn.

De korenmolenaars, die strijdig tegen dit artikel handelen, zullen telkens verbeuren eene boete van vijftig gulden.

Art. 20. De huizen, erven en bergplaatsen der slijters, tappers, kroeghouders, en alle verkoopers van sterke dranken, zullen aan de peiling en visitatie der ambtenaren van de Administratie der belastingen en van de plaatselijke dienst onderworpen zijn.

Dezelve drankverkoopers zullen die peilingen en visitaties ten allen tijde moeten gedoogen, de ambtenaren, door eene geregeld-

de plaatfing der dranken, daarin behulpzaam zijn, en van hunnen voorraad aanwijzing doen, of wel zorg dragen, dat zich in hunne huizen ten allen tijde iemand bevindt, welke in staat is de noodige aanwijzingen en opgaven te doen, alles op verbeurte eener boete van *f* 50.00, onverminderd de straffen bij de wetten op het strafregt vastgefteld, in geval eene weigering of verhindering der ambtenaren, in de uitvoering hunner functien, met geweldadigheden, beleedigingen of bedreigingen in woorden of gebaren mogte gepaard gaan.

Art. 21. Bij dezelve peilingen en vifitatieën zullen de tappers en drankverkoopers, door vertooning van quitantien, moeten bewijzen, dat al den bij hen gevonden wordenden voorraad van dranken op eene wettige wijze en met voldoening der gemeente opcenten is ingeflagen; van de op voorschrevene wijze ingeflagene, of bij de laatstvoorige peiling bevonden voorraad, zullen worden afgetrokken zoodanige partijen drank, welke, federt dien inflag of peiling, door dezelve drankverkoopers, met behoorlijke biljetten, mogten zijn uitgeflagen; en wanneer alsdan eene meerdere hoeveelheid drank, dan het flot dier afrekening oplevert, of ook drank van eene sterkere gehalte, dan op de inflagbiljetten is vermeld, mogt gevonden worden, zullen zij befchouwd worden, deze meerdere of sterkere dranken te hebben gefraudeerd, en verbeuren eene boete, gelijkftaande met het tiendubbele bedrag der gemeente-opcenten van dezelve, welke boete echter nimmer minder zal kunnen bedragen dan vijftig gulden.

Art. 22. Wanneer, bij eene peiling, dranken van mindere sterkte worden gevonden, dan op de biljetten van inflag staat uitgedrukt, en er bedenking ontftaat, of, door verlenging der dranken, de hoeveelheid zoodanig zoude kunnen zijn vermeerderd, dat de tapper of drankverkooper daardoor boven peil ware geraakt, zal deze verlengde drank, alvorens de rekening op te maken, worden gereduceerd en met den ingeflagenen drank in verhouding worden gebragt, op de wijze, als bij de Administratie der accijnfen is of nader mogt worden voorgefchreven.

Art. 23. Bij het doen van peilingen zullen de ambtenaren aan iederen tapper of drankverkooper afgeven een bewijs of

extract uit derzelver peildagboek, waarin de hoeveelheid, foort en sterkte der dranken, bij hen bevonden, zal worden uitgedrukt, en welk bewijs of extract, bij volgende peilingen, zal moeten worden overgelegd, tot dekking der alsdan nog overig zijnde hoeveelheid van dezelfde dranken.

En zullen de ambtenaren al de quitantien of gequiteerde geleibiljetten, waarbij de dranken niet meer voorhanden zijn, tevens met het bewijs der laatstvoorige peiling intrekken, en op die biljetten, welke bij de nog voorhanden zijnde dranken behooren, stellen de waarde, vertoond bij de peiling op den ..... en dezelve onderteekenen, ten bewijze, dat die biljetten bij de volgende peilingen niet andermaal tot dekking van de voorhanden zijnde dranken kunnen dienen, zoo als ook in geen geval quitantien of geleibiljetten, van eene vroegere dagteekening dan het laatste bewijs van peiling, tot dekking van den voorraad zal kunnen aangenomen worden.

Art. 24. De overtreding van de artikelen 2, 3, 6, 7 en 8 van dit reglement, hetzij de gemeente-impost werkelijk zij gefraudeerd, hetzij pogingen tot dat einde zijn aangewend of niet, zal, bij de ontdekking daarvan, gestraft worden met eene boete van *f* 50.00, boven de verbeurte van het gefraudeerde, en de betaling van den verschuldigten gemeente-impost.

Art. 25. De procesfen-verbaal van bekeuring zullen, met inachtneming der bepalingen van het 21ste hoofdstuk der algemeene wet van den 26sten Augustus 1823 (*Staatsblad* n°. 38), worden opgemaakt en een affchrift van dezelve zal, door den bekeurder, binnen de 24 uren, aan den Gouverneur der provincie worden opgezonden.

Art. 26. Ten einde alle fraudes in dezen, zoo veel mogelijk, te weren, worden de schouten (*), als hoofden der plaatselijke policie, de bodens en veldwachters, de nacht- en stille wachten, en alle verdere personen, die daartoe binnen de gemeenten speciaal mogten worden gecommitteerd, geautoriseerd, om op suspicie alle rij- en vaartuigen, karren, wagens, krui- en kinderyagentjes, alsmede alle personen met zakken of manden vracht vervoerende, te visiteren, en dusdanige voer- of

(*) Thans Burgemeesters.

vaartuigen, waarin meerdere of andere gemeente-impost subjecte waren gevonden worden, dan zijn aangegeven, aan te houden, totdat de verschuldigde impost en verbeurde boeten zullen zijn voldaan.

En worden bovendien de surveillans, van 's Lands wege gesteld, bij dezen gelast, om daartoe mede te werken, en voor zoo veel noodig geautoriseerd, om al het voorschrevene te verrigten en te helpen verrigten.

Art. 27. De ouders, mannen, meesters of vrouwen, zullen moeten instaan voor de overtredingen hunner kinderen, vrouwen, knechts of andere bedienden, alsmede voor de bij hen inwonenden, en zoo de voormelde personen niet in staat mogen zijn, om de verbeurde boete te betalen, zullen de ouders, mannen, meesters of vrouwen, gehouden zijn, voor dezelve de voorschrevene boete te voldoen, ten ware dezelve onder eede konden verklaren, van de begane fraude direct of in indirect niet geweten te hebben.

Art. 28. De hiervoren genoemde verbeurde boeten zullen komen ten voordeele van den aanbrengrer voor een derde gedeelte; van de gezamenlijke surveillans, zowel van het Rijk als der gemeente, die ter ontdekking der fraudes hebben medegewerkt, hetwelk, in geval van verschil, door den Heer Gouverneur zal beoordeeld worden, voor een derde gedeelte, die de aanhaling gedaan hebben daaronder mede begrepen; en van de algemeene armen der gemeente voor een derde gedeelte. Zullende er bovendien, van wege de gemeente, aan den aanbrengrer, wie hij ook zijn moge, tot eene premie worden uitbetaald vijftig per cent van het bedrag van den gemeente-impost, die bevonden is gefraudeerd te zijn.

Art. 29. Het zal aan de schouten (*) en gemeenteraden, ontvangers of andere gemeente- of Rijks-geëmployeerden niet geoorloofd zijn, om wegens de geïncurreerde boeten te transigeren, accorderen, of dezelve geheel of gedeeltelijk te remitteren, op verlies van hunne bediening. Doch indien zich daartoe eenige termen mogten opdoen, zal het plaatselijk bestuur zich deswege, met opgave der redenen, kunnen wenden tot Gedeputeerde Staten, om tot het aangaan eener transactie deswege

(*) Burgemeesters.

te worden gequalificeerd, die zulks, na gedaan onderzoek en bevind van zaken, zullen kunnen toestaan of weigeren.

Art. 30. Indien iemand der geëmployeerden tot de surveillance van deze middelen mogt bevonden worden, ter kwader trouw, of uit enkele reactie, eenige aanhaling of calange te hebben gedaan, zal dezelve verbeuren eene boete van vijf en twintig gulden, in welk geval de eene helft zal komen ten voordeele van den aanbrengrer, en de wederhelft van de algemeene armen der gemeente.

Aldus enz.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

REGLEMENT, volgens hetwelk, ten behoeve van de gemeenten in de Provincie Overijsel, zullen geheven worden vijftig opcenten, op den principalen Rijks-accijns op het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd, alsmede de heffing eener plaatselijke belasting, in evenredigheid van het getal dier opcenten, op de elders veraccijnsde en binnen de voormelde gemeenten ingevoerd wordende sterke dranken.

Art. 1. De belasting, ten behoeve der gemeenten, op den binnen- en buitenlandschen jenever, brandewijn, rum, arak en likeuren te heffen, zal bedragen:

a. Van al wat op den voet van art. 1 der Rijkswetten op de middelen van het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd, van den 2den en 26sten Augustus 1822, in de gemeenten wordt verimpost, vijftig opcenten van hetgeen als principaal bedrag aan het Rijk is verschuldigd.

b. Van buiten- en binnenlandsch gedistilleerd, hetgeen elders is ter verbruik verimpost en in de gemeenten wordt ingevoerd: van het binnenlandsch gedistilleerd, zonder onderscheid, het Nederlandsch vat ..... f 6.00.

Voor buitenlandsch gedistilleerd op fust of fleschen, met uitzondering der likeuren, het Nederlandsch vat ..... - 8.00.

Meerdere of mindere hoeveelheden van deze beide artikelen naar evenredigheid.

Buitenlandsche likeuren ..... - 12.00.

Art. 2. De accijns van al hetgeen bij het Rijk op doorloo-

pend crediet, en dus als onverimpost, in- of opgeslagen, of wel van buiten het Rijk ingevoerd en aan den principalen impost in de gemeenten onderworpen wordt, zal verschuldigd wesen en in alles geheven worden op den voet, bij 's Rijks wetten voor de middelen van buiten- en binnenlandsch gedistilleerd voorgeschreven.

Art. 3. De bij art. 1 bepaalde accijns van het gedistilleerd, van elders in de gemeenten ingevoerd wordende, en waarvan de Landsregten ter plaatse van den uitslag zijn betaald, zal verschuldigd zijn en betaald moeten worden ten kantore van den ontvanger der gemeente, dadelijk bij den invoer in de gemeente.

Art. 4. Een ieder, die voornemens is, binnen- of buitenlandsch gedistilleerd, tot twee Nederlandsche kannen of meerder, in eene gemeente in te voeren, zal verplicht zijn daarvan alvorens aangifte te doen aan den ontvanger dezer belasting in de gemeente, en de verschuldigde opcenten te voldoen; welke ontvanger daarvoor een consent- of geleibiljet zal afgeven, *in dorso* voor de ontvangst der gemeente-opcenten gequiteerd, hetgeen die objecten bij den vervoer zal moeten vergezellen, in voege zulks voor 's Lands impost, bij art. 77 der wet op het binnenlandsch gedistilleerd, van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 37), en bij art. 38 der wet op het buitenlandsch gedistilleerd, van den 2den Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 30), is bepaald geworden.

Art. 5. Geen invoer, doorvoer of vervoer van gedistilleerd zal vermogen te geschieden dan in vaten, gewone kruiken of fleschen.

Alle vervoer in lederen zakken, blazen, en verder voor dadelijke verificatie onvatbare voorwerpen, zal als fraude worden aangemerkt, en met verbeurdverklaring van de dranken en eene boete van 6 tot 12 gulden gestraft worden.

Art. 6. Tegen intrek van de quitantie van de betaalde opcenten of gemeente-belastingen in de gemeenten, alwaar het gedistilleerd is opgeslagen, zullen de opcenten of belasting in de gemeente, waaruit het gedistilleerd is uitgevoerd, worden afgeschreven of gerestitueerd, mits binnen den tijd van zes we-

ken na den tot den vervoer bestemden tijd, daarvan het bewijs worde ingeleverd, in allen gevalle ter beoordeeling en ten genoeg van het gemeentebestuur.

Art. 7. Boven en behalve de bijzondere straffen, bij vorige artikelen vastgesteld, zal elke overtreding van een of ander der voorschreven bepalingen, wanneer dezelve vergezeld is van fraude of poging tot fraude, of, bij ongestoorden voortgang, fraude had kunnen ten gevolge hebben, gestraft worden met eene boete van zes tot vijftig gulden, naarmate van het gefraudeerde, ter beoordeeling van den regter, en met verbeurte van de partij gedisteleerd, welke geheel of gedeeltelijk bevonden wordt het voorwerp der fraude te zijn; zullende echter die verbeurte niet toepasselijk zijn op zoodanig gedisteleerd, op hetwelk insgelijks, van 's Rijkswege, op grond van 's Rijks wetten verbeurte kleeft.

Art. 8. De betaling van den verschuldigten impost zal daarenboven worden opgelegd, en in allen gevalle bij voorgang voor boete en verbeurte worden angezuiverd.

Art. 9. Ten einde alle fraudes in dezen, zoo veel mogelijk, worden ontdekt, zijn ambtenaren en bedienden van politie, voorts de nacht- en stille wachten, de geregtsdienaars, en Rijksbeambten en deurwaarders der middelen, zoo mede alle verdere personen, die daartoe binnen de gemeente speciaal mogen worden gecommitteerd, geautoriseerd, om op suspicie alle rij- en vaartuigen, karren, krui- en kinderwagentjes, alsmede alle personen, met zakken of manden vrachtvoerende, te visiteren, en dusdanige voer- of vaartuigen, waarin meerdere of andere impostsubjecte waren gevonden worden, dan zijn aangegeven, aan te houden, totdat de verschuldigde impost en verbeurde boeten zullen zijn voldaan.

En worden bovendien de wachters, van 's Landswege gesteld, bij dezen uitgenoodigd, om daartoe mede te werken, en, voor zoo veel noodig, geautoriseerd, om al het voorschreven te verrigten en te helpen verrigten.

Zullende, ter meerdere verzekering eener behoorlijke uitvoering van de bepalingen, in dit artikel en in het tegenwoordig reglement vastgesteld, op hetzelfde van toepassing gemaakt wor-

den de artikelen 323, 324 en 325 der algemeene wet op de heffing der regten en accijnfen, van den 26sten Augustus 1822, luidende als volgt:

Art. 323. „Een iegelijk die mogt bestaan, de ambtenaren in de uitoefening hunner functien aan te randen, gewelddadigheden of feitelijkheden aan te doen, te refisteren, te beleedigen of te bedreigen, door woorden of gebaren, of ter zake dier uitoefening molest of schade aan hunne eigendommen toe te brengen, zal strengelijk vervolgd en geftraft worden, overeenkomstig de wetten op het strafregt.”

Art. 324. „Het weigeren van vifse, toegang, vifitatie, exhibitie van documenten, of anderzins verhinderen van werkzaamheden, welke de ambtenaren krachtens de wet verrigten, zal, onverminderd de voorziening tegen feitelijkheden of beleedigingen, geftraft worden met eene boete van ten minste vijftig en ten hoogfte drie honderd gulden.”

Art. 325. „De straffen, in de beide voorgaande artikelen vermeld, zullen worden geappliceerd, boven en behalve de boeten en verbeurdverklaringen wegens andere overtredingen, waarmede deze delicten mogten zijn verzeld geweest.”

Art. 10. De ouders, mannen, meesters of vrouwen, zullen moeten inftaan voor de overtredingen hunner kinderen, vrouwen, knechts of andere bedienden, alsmede voor de bij hen inwonenden, en zoo de voormelde perfonen niet in ftaat mogten wezen, om de verbeurde boeten te betalen, zullen de ouders, mannen, meesters of vrouwen gehouden zijn, voor dezelve de voorschreven boeten te voldoen, ten ware dezelve onder eede konden verklaren, van de begane fraude, direct of indirect, niets geweten te hebben.

Art. 11. De hiervoren genoemde verbeurde boeten zullen worden gefort in de plaatfelijke kaffen, en genoten worden voor één derde door de beambten, die de bekeuring gedaan hebben, voor één derde door de plaatfelijke armen, en voor één derde bij de gemeente.

Art. 12. De aangehaalde goederen, welke niet binnen de tien dagen na de aanhaling, voor den eigenaar en andere be-

langhebbenden, tegen behoorlijke cautie of consignatie, of wel in regten gereclameerd worden, zullen, op autorifatie van het plaatselijk bestuur, in het openbaar, door eenen deurwaarder of ander daartoe bevoegd publiek perfoon, worden verkocht, en zal de opbrengst daarvan in de kas van den plaatselijken ontvanger worden gestort.

Wanneer het gevaar van bederf eene meer spoedige verkoo- ping noodzakelijk mogt maken, zal daartoe de autorifatie van den Vrederegter worden vereischt.

Art. 13. Het zal aan de gemeenteraden alleen vrijstaan, om met den bekeurden wegens begane fraudes, pogingen tot fraudes en overtredingen te transfigeren en in minnelijke schikkingen te treden.

In gevalle dergelijke schikkingen geene plaats hebben, zullen de procesfen-verbaal door gemelde besturen aan het Openbaar Ministerie worden overgegeven, ten einde tegen den bekeurden *ex officio* worde geprocedeerd.

Het zal desniettemin aan dezelve besturen vrijstaan, om hunne belangen voor den regter te doen verdedigen.

Indien de kosten niet aan den bekeurden kunnen worden verhaald, zullen dezelve door de gemeente worden gedragen.

Art. 14. Indien iemand der geëmployeerden tot de surveillance van deze middelen mogt bevonden worden, ter kwader trouw of uit enkele vexatien eenige aanhaling of calange te hebben gedaan, zal omtrent soortgelijk misdrijf of misdaad worden te werk gegaan volgens de bepalingen, bij het gewone Wetboek van Strafrecht vastgesteld.

Art. 15. Binnen de 24 uren na de afkondiging van dit reglement in elke gemeente, zullen, tot ingang dezer belasting of opcenten, alle handelaars, kooplieden en neringdoenden in gedisteleerd, als grosfiers, slijters, tappers, herbergiers en logement- of kroeghouders verpligt zijn, aan den ontvanger van dit middel, bij behoorlijk onderteekende aangifte op te geven, de hoeveelheid, soort en sterkte van al het gedisteleerd, hetwelk op het tijdstip der afkondiging onder hen berustende is of was, met duidelijke aanwijzing van alle gebouwen, pakhui-

zen, winkels, kelders of andere bergplaatsen, waarin hetzelfde opgeslagen of aanwezig is: particuliere personen, dat is, andere dan hiervoor zijn genoemd, vijftig kannen gedistilleerd en daarboven onder hen berustende hebbende, zijn tot gelijke opgave verplicht, en worden, ten aanzien van dezen aanpeil, in alles met neringdoenden gelijk gesteld.

Art. 16. De opcenten, bij dit reglement bepaald, zullen, van het aldus aangegevene gedistilleerd, dadelijk aan den ontvanger worden voldaan, of wel de aangevers deswege gedebiteerd, indien zij hiervoor van 's Rijkswege crediet genieten.

Art. 17. De deugdelijkheid der aangiften is onderworpen aan de verificatien der ambtenaren, bij art. 9 van dit reglement vermeld, en zijn dezelve, ter verzekering dat aan de verpligting tot aangifte en betaling der opcenten behoorlijk wordt voldaan, gerechtigd, om, gedurende den tijd van 8 dagen, na de afkondiging als voren, den aangegeven voorraad gedistilleerd, of die had behooren aangegeven te worden, te rechercheren, visiteren en peilen, in de gebouwen, pakhuizen, winkels, kelders en alle andere bergplaatsen der handel- en neringdoende lieden en verdere personen, die dusdanige aangifte hebben verrigt of hadden behooren te verrigten; zullende echter deze recherche, visitatie en peilingen in een gedeelte der opgenoemde gebouwen, hetwelk uitsluitend tot eene personele woning bestemd is, en wanneer de geëmployeerden zulks in den nacht mogten noodig oordeelen, niet mogen geschieden, dan vergezeld van een lid van het plaatselijk bestuur, of van eenen commissaris van politie; terwijl de geëmployeerden in den nacht in geene andere woningen, hoegenaamd, zullen mogen treden, en gedurende den nacht, niet anders dan voorzien van een bevel van den voorzitter van het plaatselijk bestuur, en vergezeld als boven; gelijk dezelve almede geene visitatie zal mogen doen, dan voorzien van derzelve acte van aanstelling.

Art. 18. Bij bevinding van gedistilleerd, dat niet is aangegeven, of voor foort of sterkte niet behoorlijk aangegeven, of wel tot mindere hoeveelheid is aangegeven, dan bevonden wordt, zal zulks worden beschouwd als fraude, en de aangever, houder of bezitter worden gestraft overeenkomstig de bepalingen

van art. 7 van dit reglement; zullende echter een verschil van een tiende deel op de aangegevene hoeveelheid en sterkte geene boete of straf, maar alleen bijbetaling van opcenten ten gevolge hebben.

Art. 19. De kosten van opneming en verificatie zullen komen ten laste van de gemeente, ten ware in het geval van geene of onbehoorlijke aangifte, als wanneer dezelve ten laste van den overtreder zullen gebragt worden.

Art. 20. Ten aanzien van het constateren en weder ontruimen van fraudes en overtredingen, de vervolging en beregtiging derzelven, de wijze van zekerheid, de credieten, en, in het algemeen, de wijze van executie van dit reglement, zullen, voor zoo verre bij dezen geene andere bepalingen zijn gemaakt, worden gevolgd de voorschriften, bij 's Rijks wetten voor de principale middelen vastgesteld.

Goedgekeurd enz.

*BESLUIT van den 10den November 1826,
wegens het heffen van opcenten op den
Rijks-accijns van bieren en azijnen, ten
behoefte der gemeenten.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de rapporten van Onzen Staatsraad, Administrateur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnfen, en van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en van Financien, van den 8sten en 28sten Augustus en 18den September jl., n°. 151, A. lett. S. en n°. 76, betrekkelijk de toepassing van het stelsel van opcenten op den Rijks-accijns wegens de bieren en azijnen, te behoefte der steden en gemeenten;

Overwegende, dat de wijze, waarop de plaatselijke belastingen thans, binnen sommige steden en gemeenten, op het bier en den azijn geheven worden, niet in verband staat met de voorschriften van 's Rijks wetten op dat middel, en het van belang is, dat hierin worde voorzien;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en van Onzen Staatsraad, Administrateur voornoemd, van den 6den dezer, lett. C, en 7den dezer, n°. 1 bis;

Gelet op art. 16 der wet van den 12den Julij 1822 (*Staatsblad* n°. 9);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

- 1°. Dat de plaatselijke belastingen, welke geheven worden op de fabriekadje van bieren en azijnen, op welken voet zulks ook zij, met den 1sten April aanstaande zullen ophouden, en vervangen worden door opcenten, te heffen op 's Rijks principalen accijns wegens dezelfde voorwerpen.
- 2°. Dat de begrooting dier opcenten door de plaatselijke besturen zal kunnen worden berekend, naar gelang van de

- vroegere opbrengst der plaatselijke belasting op dezelve middelen.
- 3°. Dat het innen der opcenten, voor zoo veel de plaatselijke besturen zulks mogten verlangen, zal worden opgedragen aan de ambtenaren, door die besturen aangesteld of aan te stellen.
  - 4°. Dat deze inning, in het bovengemelde geval, zal geschieden op verzamelftaten der aangifte der brouwers, tot het brouwen van bieren, welke staten aan de door het plaatselijk bestuur aangewezen of aan te wijzen ambtenaren, door 's Rijks-ontvanger dagelijks, na de sluiting van het kantoor, zullen worden overhandigd; zullende deze staten door bovengemelden plaatselijken ambtenaar, van wege het bestuur, op de registers der aangifte, ten kantore van gemelden Rijks-ontvanger, kunnen worden geverifieerd.
  - 5°. Dat de plaatselijke besturen het toezigt over de brouwerijen zullen behouden en de dienst van hunne ambtenaren zullen regelen, ten gevolge van bovengemelde verzamelftaten; zullende de brouwers verplicht zijn, aan deze ambtenaren, op hunne aanvraag, de dubbelen hunner aangifte tot brouwen te toonen, en deze ambtenaar, in geval van overtreding, gemagtigd zijn, om de brouwers te bekeuren, en deswege proces-verbaal, namens de Administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, op te maken en te beëedigen, op den voet als zulks bij de wetten te dien opzichte is voorgescreven; zullende, eindelijk, deze surveillance steeds alleen en uitsluitend dezelfde rigting moeten hebben, als die, welke van 's Rijkswege plaats heeft.
  - 6°. Dat geene hoegenaamde opcenten op 's Rijks principalen accijns wegens bieren en azijnen aan de plaatselijke besturen zullen kunnen worden verleend, dan onder voorwaarden van restitutie voor de bieren en azijnen, welke buiten de stad zullen worden vervoerd en verbruikt; zullende de plaatselijke besturen verplicht zijn aan Ons, zoo wegens de inning der opcenten en de teruggaven, als

wegens het daarstellen eener plaatselijke belasting op den invoer van bier en azijn, buiten de stad bereid, vóór den 1sten Februarij aanstaande, een reglement aan te bieden, opdat hetzelfde in tijds door Ons zoude kunnen worden goedgekeurd, om met den 1sten April aanstaande in werking te worden gebragt. De bepaling van gezegd reglement, wat het heffen der opcenten betreft, zullen moeten berusten op de bovengemelde grondslagen, en, wat de teruggaven wegens den uitvoer van bier en azijn en het daarstellen eener plaatselijke belasting op den invoer van elders vervaardigde bieren en azijnen betreft, op de volgende bepalingen.

- 7°. Dat het bedrag der te restitueren opcenten voor de bieren en azijnen, welke in eene mindere hoeveelheid dan bij een geheel brouwfel buiten de steden en gemeenten zullen worden verzonden en verbruikt, zal moeten worden bepaald op den voet van zoo veel centen, als de belasting zoude moeten bedragen per vat ruimte der roeikuip, om aan de raming van hare opbrengst te beantwoorden, zoo mede en alleen naar de foort van het bier, hetwelk, volgens den loop van den handel, gerekend wordt voor den uitvoer geschikt te zijn, en geenszins van kleine bieren.
- 8°. Dat geene meerdere teruggave zal worden verleend voor de bieren, welke men zoude voorwenden van eene betere foort te zijn, dan voor die, welke door de plaatselijke besturen, als meest tot den handel geschikt, zullen zijn bepaald.
- 9°. Dat de bieren, welke buiten de stad zullen worden gevoerd, en waarvoor men de afschrijving mogt verlangen, zullen moeten worden vertoond aan de te dien einde door de plaatselijke besturen aan te wijzen kantoren, om aldaar te worden geproefd en geroeid.
- 10°. Dat, in geval van contestatie wegens de hoedanigheid der uit te voeren bieren, door de Burgemeesters zal worden benoemd een proever, geen ambtenaar zijnde, met wiens uitspraak partijen genoegten zullen moeten ne-

- men; zullende de kosten der proefing, in dat geval, blijven ten laste van dengenen, aan wien het ongelijk zal worden toegewezen.
- 11°. Dat de restitutie zal moeten worden verleend voor die hoeveelheden bieren en azijnen, welke, volgens roeiing, zullen zijn bevonden; zullende echter geene restitutie plaats grijpen voor bieren, welke in eene hoeveelheid beneden een vat zullen worden uitgevoerd.
- 12°. Dat aan degenen, welke mogten verlangen een geheel brouwfel bier buiten de stad, met genot van affchrijving, te voeren, de restitutie zal worden verleend op de volgende voorwaarden:
- a. Dat de brouwer, voor wien of in wiens brouwerij het brouwfel zal worden vervaardigd, gehouden zal zijn, deswege aangifte te doen ten kantore, door het plaatselijk bestuur aangewezen of aan te wijzen, daags vóór dat met het brouwfel een' aanvang worde genomen, daarbij aanduidende den dag en het uur, op welke de tonning zal beginnen en eindigen; zullende de tonning onafgebroken moeten worden voortgezet tot het einde toe, en al het bier van het brouwfel voortgekomen, dadelijk, onder toezigt der plaatselijke ambtenaren, naar buiten moeten worden gevoerd.
  - b. Dat geene mindere affchrijving zal worden verleend, dan tot het beloop van het bedrag der opcenten, op het brouwfel verschuldigd, zonder inachtneming der hoeveelheid bier, welke het brouwfel heeft opgeleverd en welke buiten de stad is vervoerd.
- 13°. Dat aan de steden en gemeenten, alwaar de in- en uitvoer der bieren, binnen en buiten, niet wel kan worden bewaakt, en in welke integendeel het toezigt op den uitslag van de bieren, uit de brouwerijen, door de plaatselijke omstandigheden, gemakkelijk kan worden uitgeoefend, zonder den handel in bieren en azijnen te verhinderen, zal kunnen worden toegestaan eene plaatselijke belasting op de bieren en azijnen, te heffen bij den uitslag der bieren en azijnen uit de brouwerijen; zullende

de bieren en azijnen, naar buiten bestemd, alleen tot dat einde behooren te worden aangegeven en vervoerd, onder daartoe door het plaatselijk bestuur voor te schrijven bepalingen.

- 14°. Dat het bedrag der op de van buiten ten gebruike ingevoerd wordende bieren en azijnen te heffen plaatselijke belasting, steeds in verband zal moeten staan met het getal van de aldaar ter plaatse op die voorwerpen geheven wordende opcenten.

Affchrift dezes zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandfche Zaken, ter uitvoering, en aan Onzen Staatsraad, Administrateur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnfen, mitsgaders aan Onzen Minister van Financien, tot informatie en narigt.

Brusfel, enz.

DECISIE van den gden Julij 1824, op de vraag: of de provincien en gemeenten, ondanks de oninbaarheid van een aantal aanslagen in de directe belastingen, echter aanspraak kunnen maken op het volle bedrag der opcenten, respectivelijk ten behoeve derzelven, op de kohieren uitgetrokken.

De Staatsraad, Administrateur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnzen,

Nader gelet hebbende op de door een' der Heeren Gouverneurs voorgestelde vraag, of de provincien en gemeenten, ondanks de oninbaarheid van een aantal aanslagen in de directe belastingen, echter aanspraak kunnen maken op het volle bedrag der opcenten, respectivelijk ten behoeve derzelven, op de kohieren uitgetrokken;

In aanmerking genomen hebbende:

- a.* Dat bij lett. *a* van § 1 der wet van den 22sten Julij 1821, voor de grondbelasting is daargesteld een fonds, tot goedmaking der niet inkomende aanslagen, terwijl die op het patentregt, volgens de wet van den 21sten Mei 1819, worde geaffecteerd op het daarbij afgezonderd fonds van tien per cent, en dat derhalve het geheel bedrag der oninbaarverklaarde aanslagen, ook voor de daarin begrepene opcenten, wegens de gezegde belastingen, uit de voorschrevene fondsen, zonder nadeel van de schatkist (gelijk zulks steeds tot den jare 1823 heeft plaats gehad), kan worden bestreden; en
- b.* Dat daarentegen voor de personele belasting geen dusdanig fonds bestaande, de oninbare aanslagen gevolgelijk tot vermindering *van het bedrag der belasting* zelve ver-

strekken, en dat dus de aanwijzing van de niet invorderbare opcenten op gezegd bedrag, tot nadeel der schatkist zoude uitloopen, welke daardoor eene uitkeering zoude doen, waartoe dezelve niet verschuldigd is;

Gehoord het rapport van den Referendaris GAUMONT, ten gevolge van het appointement van den 18den Junij jongstleden, n°. 145;

Heeft goedgevonden en verstaan te verklaren:

1°. Dat het bedrag der opcenten op de kohieren der grondbelasting en van het patentregt, ten behoeve van de provincien, gemeenten enz. uitgetrokken, aan deze respectivelijk ten volle zal worden uitbetaald, en dat bij gevolg de oninbare aanslagen geheel en al, en dus ook voor de daarin begrepene opcenten zullen worden bestreden, te weten, voor de *grondbelasting* uit het voor die belasting bestaande fonds van kwade posten, en voor het *patentregt* uit dat van tien per cent van het bedrag dier belasting afgezonderd.

2°. Dat het bedrag van de voorschreven opcenten op de kohieren van het personeel gebragt, zal worden uitgekeerd naar gelang van de werkelijke ontvangst, zoo als die in de maandstaten is gerenfeigneerd, en dus geenszins tot het volle montant, daarvoor primitief op de kohieren uitgetrokken (*).

(*) Deze belangrijke decisie maakte een einde aan vele zonderlinge reclames, die evenwel niet zonder veel schijn van regt konden voorgesteld worden; doch het systema kon niet wel anders dan als erroneus worden beschouwd.

BESLUIT van den 10den Augustus 1827, houdende verzekering van een' geregelden gang voor alle, in zake van plaatselijke middelen, ten gevolge van bekeuringen, gesloten wordende transactien, behooren onderworpen te zijn.

WIJ WILLEM, ENZ.

Op het gemeenschappelijk rapport van Onzen Staatsraad, Administrateur van de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, en van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 14den Julij en 7den Augustus 1827, n°. 33^a en 73;

Gelet op de wet van den 29sten April 1819 (*Staatsblad* n°. 15), houdende bepalingen ter rigtige invordering der stedelijke accijnzen of andere plaatselijke belastingen;

Gezien Ons besluit van den 22sten Februarij 1825, n°. 142, waarbij bepaald is, dat alle procesfen-verbaal, acten en vonnissen, betreffende dit stuk, behoudens de uitzondering, in art. 2 der voorschreven wet vervat, onderworpen zijn aan de gewone belasting der zegel-, registratie- en griffieregten;

Gelet op Ons besluit van den 22sten Julij 1826 (*Staatsblad* n°. 56);

Overwegende, dat het voor 's Rijks schatkist, mitsgaders voor de steden en gemeenten, van belang is, dat een geregelde gang verzekerd worde voor alle, in zake van plaatselijke middelen, ten gevolge van bekeuringen, gesloten wordende transactien, zoowel met betrekking tot de rigtige invordering van de verschuldigde zegel- en registratieregten, als ten aanzien van het doelmatig toezigt, waaraan de handelingen der plaatselijke besturen, in verband met de, bij de voormelde wet, aan dezelve gelatene vrijheid, behooren te zijn onderworpen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De bevoegdheid, welke, in sommige reeds behoort

lijk gewettigde reglementen op de heffing van plaatselijke belastingen, is toegekend, hetzij om mondelinge transactien te sluiten, hetzij om die transactien door plaatselijke beambten, zonder goedkeuring van het stedelijk- of gemeentebestuur, te doen sluiten, wordt bij deze ingetrokken en buiten effect gesteld.

Art. 2. Voor zoo verre de plaatselijke besturen, in geval van overtreding hunner reglementen van belasting, gronden mogten aanwezig vinden, om met de overtreders te transigeren, zullen de transactien, in behoorlijk gezegele acten vervat, door de besturen op het repertorium gebragt, en binnen den bij de wet bepaalden termijn, tegen betaling der regten, aan de registratie onderworpen worden.

Art. 3. Dezelfde verplichtingen zijn toepasselijk op de besturen van zoodanige plaatsen, binnen welke de ontvangst der belastingen wordt verpacht; zullende mitsdien de aldaar, tusschen den pachter en den overtreder, geslotene transactien, door de zorg van het plaatselijk bestuur, op het repertorium gebragt en ter registratie aangeboden worden.

Art. 4. Op het einde van ieder kwartaal zullen de respectieve besturen, aan den Gouverneur hunner provincie, van al de alzoo geslotene transactien eenen staat moeten inzenden, houdende vermelding van het bedrag der boeten, waarover is getranigeerd, de voorname reden, om welke daartoe is overgegaan, zoo mede de dagteekening der acte van transactie en die van derzelve registratie.

Art. 5. In geval van klagten of van eenige andere reden van noodzakelijkheid, wordt aan den Gouverneur der provincie de bevoegdheid toegekend, om zich de acten van transactie zelven te doen voorleggen, en die aan de cognitie der Gedeputeerde Staten te onderwerpen.

Onze Minister enz.

Gegeven enz.

MISSIVE van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 16den Junij 1830, houdende inlichtingen ten aanzien der heffing van plaatselijke opcenten op den buitenlandschen wijn en het buitenlandsch gedistilleerd (*).

's Gravenhage, den 16den Junij 1830.

De wijze van toepassing van art. 4, n°. 1, der wet van den 24sten December 1829 (*Staatsblad* n°. 76), met betrekking tot de heffing van plaatselijke opcenten op den buitenlandschen wijn en het buitenlandsch gedistilleerd, heeft tot onderscheidene overwegingen aanleiding gegeven.

Vooreerst kwam daarbij in aanmerking de verschillende hoogte, waarop die opcenten in vele gemeenten geheven werden, als loopende dezelve van 150 tot slechts 5.

Indien men van de vooronderstelling uitgaat, dat de plaatselijke belastingen op den buitenlandschen wijn en het buitenlandsch gedistilleerd met 25 per cent, waarmede de Rijks-accijns verhoogd wordt, moeten verminderd worden, dan ontstaat het geval, dat die belastingen in sommige gemeenten geheel zouden moeten wegvallen, terwijl dezelve in andere tot een vrij aanmerkelijk bedrag zouden blijven geheven worden.

Om deze ongelijkheid voor te komen, en eene zekere gelijkmatige belasting op voornoemde voorwerpen daar te stellen, deed zich het denkbeeld op, om eene evenredige vermindering

---

(*) Bij de begrooting van 1830, vastgesteld bij de wet van den 24sten December 1829 (*Staatsblad* n°. 76), moesten de opcenten op de dranken voor sommige plaatsen geheel ophouden of verminderd worden: hiertoe behoort deze misfave van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, die wij hier overnemen.

der opcenten te doen plaats hebben, in dien zin, dat in die gemeente, alwaar, in 1829, hooge opcenten op dezelve geheven werden, de voornoemde 25 per cent zouden wegvallen; terwijl die 25 per cent, bij eene mindere hoogte, slechts zouden verminderen tot op een middelbaar bedrag van, bij voorbeeld, 50, en eindelijk, bij een gering getal, geheel zouden kunnen behouden blijven.

Van eenen anderen kant werd de bedenking in het midden gebracht, dat het inderdaad wenschelijk zou zijn, dat de plaatselijke belasting op den buitenlandschen wijn door een ander middel zou kunnen worden vervangen, voornamelijk, omdat door de formaliteiten van voorzorgen, toezigt en inspectien, waartoe de plaatselijke besturen gehouden zijn, om sluikerijen voor te komen, het geheele doeleinde zou verloren gaan, waarom, op het verlangen van den handel, de wet van den 27sten Julij 1822 (*Staatsblad* n°. 20), door die van den 12den Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 22) is vervangen.

Hoezeer nu aan deze laatste bedenking kan worden te gemoet gekomen, door de plaatselijke belastingen op den buitenlandschen wijn te heffen, op eene wijze, geheel en al bestaanbaar en overeenkomende met die, bij de nieuwe wet aangenomen; en waartoe mijne circulaire van den 6 Mei ll., n°. 45, strekkende was, zoo heeft echter dit een en ander aanleiding gegeven om, zonder eenig bepaald voorschrift nopens de regeling, de affchaffing of vermindering der opcenten op voornoemde accijnzen, de zaak meer te beschouwen uit het standpunt, hetwelk het artikel der wet aanwijst, namelijk, dat de geheele weglating of evenredige vermindering der plaatselijke belastingen of opcenten zal plaats hebben, *in zoo verre als de Koning, op de voordragt der plaatselijke besturen, bevinden zal, dat dit in derzelwer belang zal worden geregeld.*

Van dit punt uitgaande, is het niet alleen de verhooging ten behoeve van het Rijk, welke een onderwerp van overweging voor de gemeentelijke besturen behoort uit te maken, maar derzelver overweging behoort zich tot den geheelen impost op den buitenlandschen wijn en het buitenlandsch gedistilleerd uit te strekken, in dier voege, dat niet alleen eene vermindering ten

laste der gemeente, maar zelfs eene geheele weglating dier belastingen, indien mogelijk, in aanmerking kan komen: hoezeer dan ook van den anderen kant het behouden der geheele belasting in deliberatie kan worden gebragt.

Die overweging behoort, in de eerste plaats, aan de plaatselijke besturen, welke zich tot het behouden van de bedoelde belastingen, of geheel of gedeeltelijk, door tusschenkomst van UEd. Groot Achtb. en mijn Departement, aan den Koning moeten wenden en aantoonen, dat de voorgedragene heffing in het belang hunner gemeenten wordt gevorderd, ten einde door Hoogstdenzelven eene beschikking kunne worden genomen naar bevind van zaken, in het belang der gemeente, en onder in het ooghouding van het algemeen belang.

Zijne Majesteit mij gelast hebbende eene aanschrijving, in dezen zin, af te vaardigen, heeft tevens verlangd, dat aan de plaatselijke besturen worde in confideratie gegeven, om den buitenlandschen wijn, daar, waar eene belasting op denzelven ontbeerd kan worden, niet plaatselijk te belasten, en om dit middel dienvolgens, zoo veel mogelijk, als een laatste voorwerp van belasting aan te merken.

Onder mededeeling van hetgeen vooraf gegaan is, aan dezen last voldoende, heb ik de eer UEd. Groot Achtb. te verzoecken, om wel, als nu, in dien geest aan de plaatselijke besturen de noodige inlichtingen en informatien te doen toekomen, ten einde bij dezelve in deliberatie worde genomen de vraag, of hierdoor geene verandering moet worden toegebragt aan de voorstellen, welke dezelve nopens hunne plaatselijke belastingen aan UEd. Groot Achtb. hebben ingezonden, en welke thans bij mijn Departement berustende zijn, waarop het antwoord bij mij zal worden ingewacht.

Intusschen ligt het in den aard der zake, dat, door deze mededeeling, de veranderingen in de plaatselijke belastingen niet binnen den bepaalden tijd zullen kunnen worden gearresteerd, en het is dan ook dien ten gevolge, dat het den Koning behaagd heeft de plaatselijke besturen, met de invoering dier veranderingen, tot den 1sten Januarij 1831 te houden voor

diligent (*); kunnende inmiddels alles behoorlijk worden voorbereid, ten einde de nieuwe belastingen met dat tijdstip geregeld in werking komen. Ten einde nogtans de verzekering te bekomen, dat de invoering der nieuwe belastingen, of de wijziging der bestaande, werkelijk met den 1sten Januarij 1831 zal plaats hebben, zoo heb ik de eer UEd. Groot Achtb., op last van den Koning, uit te noodigen, om de noodige zorg te dragen, dat al de daartoe vereischte antwoorden en nadere voorstellen uiterlijk vóór den laatsten September aanstaande bij mijn Departement zijn ingekomen. Ook hiervan gelieven UEd. Groot Achtb. die besturen te verwittigen.

De Minister enz.

(*) Van tijd tot tijd (namelijk bij de befluiten van den 9den December 1830, n°. 56, 15den Maart 1831, n°. 58, 22sten Junij 1831, n°. 2, enz.), heeft Zijne Majesteit de besturen gemagtigd, om met de heffing der bestaande belastingen voort te gaan, tot dat dezelve door andere, van de Koninklijke goedkeuring voorzien, zouden vervangen zijn.

BESLUIT van den 15den December 1831, betreffende eenige nadere verordeningen, omtrent de goedkeuring van tarieven en reglementen van in te voeren plaatselijke belasting.

WIJ WILLEM ENZ.

Op het nader rapport van Onzen Staatsraad, *ad interim* belast met de directie van het Departement van Binnenlandsche Zaken, van den 24sten October ll., n°. 203;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12den December 1831, n°. 14);

Hebben goedgevonden en verstaan:

- 1°. Met intrekking van alle vroegere voorschriften, die daarmede strijdig mogten zijn, te bepalen, dat, wanneer de plaatselijke Besturen verlangen eene nieuwe plaatselijke belasting, daaronder begrepen de wijziging van eene bestaande plaatselijke belasting, in te voeren, alsdan voortaan, door de tuschenkomst der Provinciale Staten en van het Departement van Binnenlandsche Zaken, alleen aan Onze goedkeuring zullen behooren te worden onderworpen, de tarieven, aanduidende den aard der voorwerpen, welke belasting men verlangt ingevoerd of gewijzigd te zien: het bedrag der voor ieder voorwerp te heffen belasting en dat der bij den uitvoer van die voorwerpen te verleenen restitutie: benevens zoodanige verdere bepalingen, als welke toepassing op het bedrag van het een of ander dadelijk invloed zoude kunnen hebben. Wordende, dienvolgens, aan de Provinciale Staten overgelaten, de goedkeuring van de door de plaatselijke Besturen ontworpen reglementaire verordeningen, welke uitsluitend strekken, om den rigtigen ophef der plaatse-

lijke belastingen te verzekeren; alles evenwel onverminderd de bevoegdheid van het Opperbestuur, om, nopens de wijze van ophef, al zoodanige inlichtingen te vorderen, als ter beoordeeling der voorgedragene belastingen noodzakelijk mogten worden geacht, en om de door de Provinciale Staten aldus gearresteerde reglementaire verordeningen te schorsen en buiten effect te stellen.

2°. Het enz.

En is het Departement van Binnenlandsche Zaken (aan hetwelk alle overgelegde stukken zullen worden terug gezonden) belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, tot informatie.

's Gravenhage, enz.

Tot de plaatselijke belastingen behooren nog de twee volgende Ministeriële aanschrijvingen, waarvan wij slechts den hoofdzakelijken inhoud opgeven.

8 December 1832, no. 116.

Misfive aan Gedeputeerde Staten van *Overijsel*, houdende, dat aan het verlangen van 19 plaatselijke Besturen, om meer dan 7 opcenten op de grond- en personele belasting te heffen, geen gunstig gevolg kan gegeven worden, met verzoek dit aan die Gemeentebesturen te doen kenbaar worden enz.

8 Januarij 1834, no. 143.

Misfive aan Gedeputeerde Staten der onderscheidene Provinciën, om uiterlijk vóór den 15den Februarij aanstaande, opgave te doen van de gemeenten, welke over 1834 slechts 5 opcenten op de grondbelasting, benevens van die, voor welke over hetzelfde jaar de gezegde opcenten in het geheel niet worden verlangd, enz.

Tot de geldmiddelen der gemeenten behooren ook nog de twee volgende circulaire's.

's Gravenhage, den 8sten Januarij 1834.

Het Departement van Financien, zich onledig houdende met het daarstellen der noodige voorbereidende beschikkingen, rakende de te doene additionele heffingen op de grondbelasting over het jaar 1834, heeft aan het Departement van Binnenlandfche Zaken het verlangen te kennen gegeven, om, even als vroeger, en wel zoo spoedig mogelijk, eene opgave te mogen erlangen van die gemeenten, in welke over gedachte dienst, achtervolgens art. 15 der wet van den 12den Julij 1821, *zeven*, en van die, waarin slechts *vijf* opcenten op gemelde belasting zullen moeten worden geheven; alsmede van zoodanige gemeenten, alwaar de heffing niet zal moeten plaats hebben.

Dien ten gevolge heb ik de eër, UEd. Gr. Achtb. te verzoeken, om mij ten spoedigste, en wel uiterlijk vóór den 15den Februarij aanstaande, eene opgave te doen geworden van de gemeenten van derzelver provincie, voor welke, over den jare 1834, slechts vijf opcenten op de grondbelasting, benevens van die, voor welke, over hetzelfde jaar, de gezegde opcenten in het geheel niet worden verlangd.

In zoo verre de Besturen van zoodanige gemeenten niet reeds door Zijne Majesteit bepaaldelijk mogten zijn gemagtigd, om slechts *vijf*, of in het geheel geene opcenten op de grondbelasting te heffen, verzoek ik UEd. Gr. Achtb. de te doene opgaaf vergezeld te doen gaan van behoorlijk gemotiveerde aanvragen dier Besturen, om de bedoelde magtiging te erlangen; onder mededeeling tevens van UEd. Gr. Achtb. gevoelen daaromtrent.

De Minister enz.

*CIRCULAIRE van den 18den Januarij
1834, no. $\frac{181}{1500}$ D. B., behelzende onder-
scheidene voorschriften betreffende de
comptabiliteit der grond- en personele
belasting en van het patentregt, over
de diensten 1833, 4 eerste maanden,
en 1834.*

Bij resolutien van den 14den dezer, n°. 112, 113 en 114, heeft Zijne Excellentie de Minister van Financien de hierna volgende bepalingen vastgesteld, als:

- 1°. Dat, te rekenen van den 1sten dezer maand, de ontvangsten op de personele belasting en die op het patentregt, van het dienstjaar, aanvang genomen hebbende met 1°. Mei 1833, moeten worden beschouwd als te behooren tot vorige dienst, en derhalve, zoo met betrekking tot de omschrijving in het journaal en kasboek, als ten aanzien van de instelling der maand- en faldostaten, de bestaande meer algemeene comptabiliteits-verordeningen, omtrent de boeking en verantwoording van vorige diensten, daarop toepasselijk zijn.
- 2°. Dat hetgeen op 1°. Januarij 1834 nog bleef te ontvangen op de grondlasten van de dienst 1833, en op de personele belasting en de patenten van het dienstjaar, aanvang genomen hebbende met 1°. Mei 1833, op eenen en denzelfden staat n°. 3 (*Algemeen reglement*) zal behooren verantwoord te worden.
- 3°. Dat de gemeente-opcenten op de personele belasting van het dienstjaar, aanvang genomen hebbende met 1°. Mei 1833, niet moeten worden vermengd met die van de grondlasten en het personeel van de 4 eerste maanden van 1833; dat dus, overal, waar dit niet mogt zijn in acht genomen, alsnog de gemeente-opcenten der personele belasting van 1833, 4 eerste maanden, zullen moeten worden begrepen in den staat n°. 13 (*Comptabiliteit*),

die wegens de grondlasten van 1833 is opgemaakt, en dat voor de opcenten der personele belasting van het dienstjaar, aanvang genomen hebbende met 1°. Mei 1833, afzonderlijke staten n°. 13 (*Comptabiliteit*) moeten worden opgemaakt.

Ik heb de eer, de boven omschreven voorschriften, bij deze, ter uwer kennis te brengen, met uitnoodiging, om, ieder voor zoo veel hem betreft, dezelve naar behooren na te leven of te doen naleven.

's Gravenhage, enz.

Na de opgave van alles, wat tot de gemeente-belastingen in het algemeen behoort, zullen nu volgen die belastingen, welke niet alle gemeenten gemeen hebben, maar die aan sommige slechts eigen zijn; daartoe behoort, als eene der voornaamsten, het poortgeld. De reglementen, die daarin bijzonder onze aandacht verdienen, zijn die van *Schoonhoven* en *Rotterdam*, in de provincie Holland, en van *Leeuwarden*, in de provincie Vriesland, naar aanleiding van het

*BESLUIT van den 24sten Mei 1824,
wegens het sluiten der stads boomen en poorten.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien het 1ste artikel van Ons besluit van den 28sten Julij 1823, n°. 55, houdende, dat, voor zoo veel de heffing van poortgelden, na den 31sten December van dit jaar, voor de plaatselijke financiën noodig mogt bevonden worden, de stedelijke en gemeentebesturen de daartoe vereischte reglementen en tarieven aan Ons ter goedkeuring op de gewone wijze zouden moeten geschieden;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, van den 14den dezer, n°. 95, geleidende door de stedelijke besturen van *enz.*; *Rotterdam enz.*; *Schoonhoven enz.*; ter voldoening van Ons gemeld besluit, ontworpen reglementen en tarieven op de heffing dier poortgelden, waarvan, blijkens hunne deliberatien, de voornoemde besturen de voortdoring verlangen; zijnde voorts bij het onderwerpelijk rapport en afschrift, overgelegd het tot die reglementen betrekkelijk advies van Onzen Staatsraad, Gouverneur van Zuidholland;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bovengemelde reglementen en tarieven, voor de steden *enz.*, *Schoonhoven enz.*, goed te keuren, zoodanig als dezelve hiernevens zijn gevoegd;

Zullende de invordering der poortgelden ten voordeele der stedelijke kassen worden verpacht, voor zoo veel, namelijk, de thans in sommige steden nog bestaande contracten daaraan niet hinderlijk zijn, in welk geval de verpachting, na het einde dier contracten, zal moeten plaats hebben.

En zal Onze Minister voornoemd voor de uitvoering dezes zorg dragen.

's Gravenhage, enz.

REGLEMENT op het sluiten en openen der poorten en der boomen van de haven te Schoonhoven, mitsgaders tarief op het heffen van poort- en boomgeld aldaar.

Art. 1. De poorten en de boom zullen gesloten worden *in de lente*, dat is van den 22sten Maart tot den 22sten Junij, des avonds ten negen ure.

In den zomer, dat is van den 22sten Junij tot den 22sten September, des avonds ten half tien ure.

In den herfst, dat is van den 22sten September tot den 22sten December, des avonds ten acht ure.

In den winter, dat is van den 22sten December tot den 22sten Maart, des avonds ten zes ure.

Art. 2. De opening van de poort en den boom zal des morgens plaats hebben, te weten:

In de lente ten vier ure.

In den zomer ten half drie ure.

In den herfst ten vier ure.

In den winter ten vijf ure.

Art. 3. Bij ijsgang, brand en dergelijke gevaren zullen de poorten openstaan.

Art. 4. De poortier van de kruispoort zal gehouden zijn, op zijne emolumenten, het hek voor het Melkgat 's avonds te sluiten en 's morgens te openen, gelijk de poortier van der Vouwepoort de boomen voor de haven, op de hiervoor bepaalde tijden, mede zal moeten sluiten en openen, en zorg dragen, dat geene schuitjes tusfchen de boomen blijven liggen.

Art. 5. Alle personen, die, met de ordinaire marktschuiten, des avonds na het sluiten van de boomen uitvaren of inkomen, zullen, voor het openen der boomen, aan den boomsluiter betalen twee en een' halven cent; de schippers, zonder onderscheid, de boomen, na het sluiten van dezelve, willende pasferen, zullen voor het openen en sluiten van dezelve betalen tien cents.

Art. 6. Voor ieder rijtuig, hetwelk na het sluiten van de poorten zal worden in- of uit de stad gelaten, zal worden betaald tien cents, de perfoon of personen, welke zich op hetzelfde bevinden, daaronder begrepen.

Ieder, welke te paard, na het sluiten van de poort, in- of uit de stad gelaten wordt, zal betalen vijf cents.

Ieder perfoon, welke, na het sluiten van de poorten, in- of uit de stad gelaten wordt, zal betalen twee en een' halven cent, daaronder begrepen de bouwlieden of anderen, welke met vee de poorten alsdan zouden willen pasferen.

Art. 7. De poortiers zullen zorg dragen, dat de poorten des nachts, op de eerste aanvraag, dadelijk worden geopend, en alzoo de pasfanten geen merkbaar oponthoud ondervinden, terwijl zij, in geval van gegronde klagten, daarover van hunnen post zullen worden ontzet.

Art. 8. Van de betaling van het poortgeld en boomgeld zijn vrijgesteld, behalve Z. M. den Koning, het Koninklijk Huis en deszelfs onmiddellijk gevolg:

- a. Alle militairen, zonder onderscheid van rang, als ook de officieren en manschappen der stedelijke schutterij, in de uitoefening van hunne dienst.
- b. De beambten bij de invordering en recherche der Rijks en stedelijke belastingen, *in officio*.

- c. De directeur of commissaris van politie, deszelfs agenten en de dienaars der justitie, *in officio*.
- d. Geestelijke personen, mede in de uitoefening van hun beroep.

Goedgekeurd enz.

REGLEMENT op het openen en sluiten der poorten, en de poortgelden, te Rotterdam; goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 24sten Mei 1824.

Wegens de poorten aan de landzijde.

Art. 1. Dat voortaan al de poorten aan de landzijde, zoo voor de ingezetenen als voor vreemdelingen, tot des avonds ten elf ure zullen openstaan, en, zonder betaling van poortgeld, vrij en onverlet zullen kunnen worden gepasfeerd.

Art. 2. Dat ten elf ure al de stads-poorten zullen worden gesloten en des morgens opengesteld, te weten: in de maanden Januarij, Februarij, November en December, ten 6 ure; in de maanden Maart, April, September en October, ten 3 ure.

Art. 3. Dat de overige stads-poorten, des noods door diegenen, welke zulks zouden mogen verkiezen, almede des nachts zullen kunnen worden gepasfeerd, doch niet anders dan onder betaling eener retributie van zes stuivers voor het openen en sluiten dezer poorten, ten behoeve van de stedelijke kas; wordende echter hiervan uitgezonderd het Hofpoortje, als zijnde zonder poortiers-verblijf en zeer nabij de Delftsche poort.

Art. 4. Dat geene couriers, estafettes, met dépêches van het Gouvernement belast, brieven - postiljons en dergelijke personen zullen mogen worden opgehouden, maar ten allen tijde door de poortiers of de wacht, vrij en zonder oponthoud, zullen moeten worden doorgelaten, mits zich als zoodanig bekend makende.

Wegens poorten aan de waterzijde, het openen en sluiten van dezelve, alsmede van de waterboomen aan de zijde der Maas.

Art. 5. De waterpoorten aan de beide hoofden zullen worden geopend en gesloten te gelijk met de waterboomen, zoo als in art. 10 wordt bepaald.

Art. 6. De poorten aan het Oude hoofd zullen gelijktijdig met het sluiten van de waterboomen op het klinket gesteld en ten elf ure gesloten worden.

Art. 7. Het passage- of poortgeld is als volgt: de poort op het klinket zijnde, één' stuiver voor ieder' perfoon; van 11 tot 12 ure, drie stuivers de perfoon; van 12 ure tot het openen des morgens, zes stuivers de perfoon; echter met de noodige discretie voor pasfagiers, die met de stoombooten of de gewone marktschepen in den nacht aankomen.

Art. 8. De poort aan het Nieuwe hoofd, aan de Oostzijde, zal gelijktijdig met de waterboomen worden geopend en gesloten, doch des nachts niet geopend worden vóór 5 ure, en in de maanden Mei, Junij, Julij en Augustus te vier ure, met uitzondering van de Delftsche poort, welke gedurende het geheele jaar des morgens te 4 ure zal worden ontsloten.

Desniettemin, zoowel aan vreemdelingen als aan de bewoners der stad en derzelver buitenwijken, welke na het sluiten der poorten mogten noodig hebben de stad in- of uit te gaan, daartoe gelegenheid zal worden gegeven, en dezelve alsdan gebruik zullen moeten maken van de Goudsche-, Delftsche- of Binnenwegsche poorten, alwaar zij zonder betaling van poortgeld zullen worden binnen- of buiten gelaten, mits zich bij de wacht, aldaar gesteld, behoorlijk anmeldende.

Art. 9. De poort aan het Westersche Nieuwe hoofd wordt opengelaten tot elf ure en dan gesloten, en des nachts niet geopend dan voor bekende bewoners van het Nieuwe werk en voor het hoofd of op stroom zijnde scheepsvolk, en zal daarvoor gerekend worden even als in art. 7 is gezegd.

*Van de waterboomen aan de Maze en de
pasfage- of boomgelden.*

Art. 10. De waterboomen en waterpoorten zullen worden geopend en gesloten gelijktijdig met de poorten aan de landzijde:

Van den 1 Februarij tot den 1 Maart, 's avonds ten 7 ure.

„	1 Maart	„	1 April,	„	8	„
„	1 April	„	1 Mei,	„	9	„
„	1 Mei	„	1 Augustus,	„	10	„
„	1 Augustus	„	1 September,	„	9	„
„	1 September	„	1 October,	„	8	„
„	1 October	„	1 November,	„	7	„
„	1 November	„	1 December,	„	6	„

Voor pasfage- of boomgeld zal worden betaald, na het sluiten tot elf ure:

Voor een binnenlandsch vaartuig 2 fluivers.

„ zee- of Rijnschip.... 6 „

Dezelve boomen mogen echter niet worden geopend, dan op speciaal consent van Burgemeesteren, als wanneer voor het openen en sluiten wordt betaald, zoo aan het Oude- als Nieuwe hoofd:

Van 11 tot 12 ure..... f 1.00.

„ 12 „ 1 „ ..... - 1.50.

„ 1 uur tot het openen des morgens... - 2.00.

En worden de poortiers voor de sfipte nakoming dezer verordeningen verantwoordelijk gesteld, op privatie, des noods, van hunne bediening, naar bevind van zaken.

REGLEMENT' op het sluiten der poorten, en tarief voor de heffing van poort-, boom- en wipgeld, binnen de stad Leeuwarden. Van den 24sten September 1825.

Art. 1. Al de poorten of barrières zullen voortaan, als van ouds, met het vallen van den avond worden gesloten, en voor het pasferen derzelve, tot aan *tien* ure, zal een matig poortgeld, ten voordeele der stedelijke kas, worden geheven.

Art. 2. Het sluiten der poorten, met het vallen van den avond, zal door het luiden der poortklok worden aangekondigd, en geschieden op navolgende tijden: van den 1sten tot den 20sten Januarij, kwartier vóór 5 ure; van den 20sten tot den 28sten Januarij, ten 5 ure, en zoo vervolgens telkens een kwartier later op den 28sten Januarij; 5den, 12den, 20sten en 28sten Februarij; 5den, 12den, 20sten en 28sten Maart; 5den, 12den, 20sten en 28sten April, tot aan den 5den Mei, als wanneer de poorten tot aan den 5den September, des avonds niet vóór *tien* ure zullen worden gesloten; daarna, van den 5den tot den 12den September, ten half acht ure; van den 12den tot den 20sten dito, kwartier over 7 ure, en zoo vervolgens telkens een kwartier vroeger op den 20sten en 28sten September; 5den, 12den, 20sten en 28sten October; 5den, 12den, 20sten en 28sten November, sedert welken tijd de poorten tot aan den 1sten Januarij, kwartier vóór 5 ure zullen worden gesloten.

Art. 3. De heffing der poortgelden zal, ten voordeele der stedelijke kas, met die van de boom- en wipgelden worden verpacht, en geschieden naar het navolgende tarief:

De pachter of poortier geniet voor het openen der poort of brug:

Van één' perfoon te voet	f 0.1½.
„ met een' kruiwagen	- 0.05.
„ met eene slede	- 0.05.

Van één' perfoon te paard.....	f 0.10.
„ paard en chais.....	- 0.15.
„ „ eene slede of sleepkoets.....	- 0.10.
„ rijtuig met twee paarden.....	- 0.30.
Van meerdere paarden, van ieder paard.....	- 0.10.
„ iedere koe of kalf.....	- 0.05.
„ ieder schaap.....	- 0.02½.
„ een schip, hetzij groot of klein, of vlot, voor het wippen der brug of openen des booms....	- 0.30.

Indien een voerman met zijn ledig rijtuig in of uit de stad rijdt, zal hij slechts de helft der bovengemelde posten betalen.

Boomgeld bij dag.

Van ieder schip.....	f 0.05.
„ kip of vlotbalken.....	- 0.05.
„ jacht of praamke.....	- 0.02½.

Voor het ophalen of wippen der brug bij dag.

Van een schip enz.....	f 0.05.

Art. 4. Alle poorten en barrières zullen, het geheele jaar door, des avonds *tien* ure worden gefloten, doch zal aan een iegelijk de gelegenheid worden verschaft, om dezelve, tegen betaling van het hierna bepaalde sluitgeld, te pasferen, zonder eenig oponthoud te ondergaan.

Art. 5. Het sluiten der poorten, des avonds ten *tien* ure, zal door het luiden der poortklok worden aangekondigd, en dezelve zullen den daarop volgenden morgen weder worden geopend op navolgende tijden: van den 1sten Januarij tot den 5den Februarij ten 7 ure; van den 5den tot den 12den Februarij een kwartier vóór 7 ure, en zoo vervolgens telkens een kwartier vroeger op den 12den, 20sten en 28sten Februarij; 5den, 12den, 20sten en 28sten Maart; 5den, 12den, 20sten en 28sten April; 5den, 12den, 20sten en 28sten Mei; den

5den tot aan den 22sten Junij, als wanneer de poorten tot aan den 5den Julij des morgens ten half drie ure zullen worden geopend; daarna, van den 5den Julij tot aan den 12den dito, een kwartier vóór drie ure; van den 12den tot aan den 20sten dito, ten drie ure, en zoo vervolgens telkens een kwartier later; op den 20sten en 28sten Julij, 5den, 12den, 20sten en 28sten Augustus, 5den, 12den, 20sten en 28sten September, 5den, 12den, 20sten en 28sten October, 5den en 12den November, sedert welken tijd de poorten, tot aan den 1sten Januarij, des morgens ten 7 ure zullen worden geopend.

Art. 6. De heffing der fluisgelden zal van stadswege geschieden, door daartoe aangestelde bedienden, onder den naam van gezworene wakers, welke ten allen tijde aan de poorten, zoo lang dezelve, volgens de bepaling van het voorgaande artikel, des nachts gesloten zijn, met de sleutels zullen verblijven, ten einde aan iegelijk dadelijk, zonder het minste oponthoud, gelegenheid tot het pasferen derzelven te verschaffen.

Art. 7. De sluitgelden zullen worden geheven naar het volgende tarief:

Van ieder' persoon, hetzij te voet, te paard, of in een rijtuig	f 0.10.
„ ieder paard, hetzij voor een rijtuig of anders ...	- 0.10.
„ iedere koe, schaap of kalf	- 0.05.
„ een paard met eene sleepkoets	- 0.20.

(Doch indien er meer dan twee personen in zijn, van ieder' persoon 10 cents, zonder meer.)

In rijtuigen met pasfagiers zijn de voerlieden onder het getal personen niet begrepen, maar vrij van sluitgeld.

De leider van paarden, die naar de weide worden gebracht, is vrij van sluitgeld. — Gedurende de maanden October en November zijn de leiders van koeijen vrij van sluitgeld.

De koemelkers zullen des morgens, vóór het openen der poort, tegen betaling van één en een' halven cent worden uitgelaten.

Van ieder schip, voor boom- en poortgelden, ... f 0.60.

Iudien in een schip meer dan zes personen zijn, per
perfoon ..... - 0.10.

De schippers van schepen met pasfagiers zijn onder het getal
personen niet begrepen, maar vrij van sluitgeld.

Gewone trekschepen, op de bij de reglementen bepaalde
uren afvarende, des morgens vóór het openen der poort uitva-
rende, of des avonds ná tien ure inkomende, zullen vrij van
sluitgeld zijn, doch moet, in dat geval, aan den poortier, we-
gens ieder' perfoon, één en een' halven cent worden betaald.

Art. 8. Het bedrag der sluitgelden wordt, ten voordeele der
stedelijke kas, voor een vierde, te gelijk met de poortgelden
verpacht, en de andere drie vierde gedeelten worden in de ste-
delijke kas gestort, na aftrek der kosten van invordering en
surveillance.

Art. 9. Couriers aan geconstitueerde magten of aan militaire
Kommandanten, brievenpostiljons, medecine doctoren, chirur-
gijns en vroedvrouwen, bij zieken of vrouwen binnen de jurisdic-
tie geroepen wordende, de commiesen bij de lands- en ste-
delijke belastingen en de bedienden der justitie en policie, als-
mede alle militairen, zonder onderscheid van rang, en de offi-
cieren en manschappen der stedelijke schutterij, in functie zijn-
de, zullen vrij zijn van sluit- en poortgelden; ook de asch-
lieden en leiders voor zich zelve en met hunne pramen, paar-
den of karren, zullen vrijdom van boom- en poortgelden ge-
nieten.

Alsmede, dat voorschreven reglement met den 1sten October
aanstaande in werking zal worden gebragt.

Voor verschillende gemeenten zijn, in de laatste tijden, onderscheidene belastingen onder goedkeuring des Konings ingevoerd; zoo is, onder anderen, in dit jaar (1839) de gemeente van *Papendrecht* gemagtigd tot verhooging der aldaar bestaande plaatselijke belasting op het gedistilleerd en op de honden. Zoo zijn in kort nog meerdere tarieven in sommige provincien goedgekeurd. Het spreekt van zelf, dat, in eene Verzameling als deze, alleen opgenomen kunnen worden die bepalingen, welke meer of min als algemeen te beschouwen zijn; waarom dan ook nu de financiële aangelegenheden zullen worden besloten met het model-proces-verbaal van de opneming der kas van den gemeente-ontvanger, bij het reglement voor het Bestuur ten platten lande bevolen.

Op beden, den (den datum invullen), des jaars achttien honderd en (het jaartal), hebben wij (den naam) Burgemeester, met (den naam) en (den naam), beide Asfesforen der gemeente (den naam), ingevolge art. ... van het reglement voor het Bestuur ten platten lande, in de provincie ....., gearresteerd bij Zijner Majesteits besluit van den 23sten Julij 1825, n°. 132, ons begeven ten huize van den Heer ....., ontvanger dezer gemeente, ten einde op te nemen den staat en de gesteldheid der gemeentekas, en hebben wij, daartoe overgaande, de ontvangsten tegen de uitgaven vergeleken, en bevonden,

Dat van diensten van vorige jaren in kas was eene
somme van..... f

Dat de ontvangsten over de loopende dienst van 182.
tot op heden toe, bedragen..... -

Te zamen..... f

Dat de uitgaven op heden beloopen..... -

En dat mitsdien in kas blijft..... f
welke som door den ontvanger aan ons in de navolgen-
de specien is vertoond, als :

Vervolgens hebben wij inzage genomen van de verschillende boeken en registers, ten einde ons te verzekeren, of de ontvangsten dadelijk op dezelve zijn overgebracht; gelijk mede, of en in hoeverre de invordering van al het, tot heden, aan de gemeente verschuldigde werkelijk en geregeld heeft plaats gehad; waaromtrent wij hebben bevonden, dat

En eindelijk hebben wij ons nog afzonderlijk rekenschap doen geven van de betaling der ontvangers, gaarders of pachters van gemeente-middelen, huurders van gemeente-gebouwen enz., en is ons daaromtrent gebleken, dat

Van al deze verrigtingen hebben wij dit proces-verbaal opgemaakt en geteekend, ten einde, bij afschrift, aan Zijne Exc. den Staatsraad, Gouverneur van ....., te worden ingezonden, ter voldoening aan het boven aangehaalde reglement en aan des Gouverneurs circulaire van den 5den December 1825, n^o. ²⁶⁹1711
20516.

NB. Het spreekt van zelf, dat in die gemeenten, alwaar de Burgemeester tevens Ontvanger mogt zijn, de opening alléén door de beide Asfeforen gedaan kan worden, en de aanhef van het proces-verbaal daarnaar dient gewijzigd te worden.

Den 29sten Augustus 1839 heeft de Koning een besluit genomen, houdende algemeene bepalingen over het heffen van leges en expeditie-gelden bij de plaatselijke secretarijen; tot regt verstand daarvan, doen wij hetzelfde voorafgaan door de besluiten van den 24sten Mei en 5den December 1827.

*BESLUIT van den 24sten Mei 1827,
waarbij de regten voor afschriften
van, of extracten uit akten van
den burgerlijken stand verschuldigd,
op eenen eenparigen voet worden
vastgesteld.*

WIJ WILLEM, ENZ.

In overweging nemende, dat op eenen eenparigen voet behooren te worden vastgesteld de regten, welke voor de uitgifte van kopijen van, of extracten uit akten van den *burgerlijken stand*, door de ambtenaren met dat vak belast, van de belanghebbenden zullen mogen worden gevorderd of ontvangen;

Gelet op het decreet van den 12den Julij 1807, betrekkelijk dit onderwerp, alsmede op Onze besluiten van den 28sten Junij 1814, n°. 84, en van den 25sten November 1818, n°. 2;

Gezien de rapporten van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. I. Voortaan zal voor de afgifte van elk afschrift van, of uittreksel uit akten van huwelijk, van adoptie en van echtscheiding *veertig cents* (f 0.40), en voor de afgifte van elke afgifte van, of uittreksel uit akten van geboorte, van overlijden en van huwelijks-afkondiging *vijf en twintig cents* (f 0.25) voor regt worden geheven, in beide gevallen, boven het regt met de verhoogingen der voor die akten, ingevolge de wetten, benoedigde zegels en voorgeschreven registratieregten.

Art. 2. Het is verboden, eenige hoogere sommen voor de afgifte van vorengemelde afschriften of uittreksels te vorderen of te ontvangen; gelijk het mede verboden is, iets hoegenaamd voor de opmaking der akten van den burgerlijken stand zelven, of voor de inschrijving dier akten in de registers, of voor eenige andere verrigting, onder welke benaming ook, hetzij voor de steden of gemeenten, hetzij voor de ambtenaren, suppoosten of bedienden, hetzij voor de armeninrigtingen of godshuizen, aan de belanghebbenden in rekening te brengen of van dezelve te ontvangen.

Zullende de overtreders, als schuldig aan *knevelarij*, overeenkomstig de wet worden gestraft.

Art. 3. Degenen, welke van hunnen behoefligen toestand, bij een certificaat van het stedelijk of plaatselijk Bestuur, doen blijken, zullen van de betaling der regten en kosten, voor de afgifte van afschriften of uittreksels uit de registers van den burgerlijken stand bepaald, zijn vrijgesteld.

Art. 4. De bevoegdheid, bij Onze besluiten van den 28sten Junij 1814, n°. 84 en 25sten November 1818, n°. 2, aan de Provinciale Autoriteiten toegekend, om, naar gelang van plaatselijke omstandigheden, het tarief, bij het decreet van den 12den Julij 1807 voor de expeditien van de akten van den burgerlijken stand vastgesteld, te verhoogen, wordt bij deze ingetrokken en buiten werking gesteld. — Zullende Ons tegenwoordig besluit, in *plano* gedrukt, in *alle* bureaux van den burgerlijken stand, op eene plaats, alwaar hetzelve voor een ieder zichtbaar en leesbaar is, bij voortdoring moeten aangeplakt blijven.

Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden gedrukt.

Gegeven te *Brussel*, enz.

BESLUIT van den 5den December 1827, houdende uitlegging van art. 1 van dat van den 21sten Mei 1827 (Staatsblad n°. 27), betrekkelijk het heffen van regten voor de afgifte van afschriften of uittreksels van akten.

WIJ WILLEM, ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 17den Augustus ll., n°. 78, betreffende de hem voorgestelde vraag, of, door uittreksels uit akten van huwelijks-afkondiging, bedoeld bij art. 1 van Ons besluit van den 24sten Mei 1827 (Staatsblad n°. 27), alleen die moeten worden verstaan, welke bij art. 166 van het Burgerlijk Wetboek zijn opgenoemd, dan wel of daaronder ook begrepen zijn de, ter aanplakking bestemde extracten, voorgeschreven bij art. 64 (*) van het gemelde Wetboek;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 18den October ll., n°. 132;

Den Raad van State gehoord;

Gezien Ons besluit van den 24sten Mei ll. (Staatsblad n°. 27);

Hebben goedgevonden en verstaan, bij uitlegging van Ons zoo evengenoemd besluit, te verklaren, dat art. 1 van hetzelfde niet toepasselijk is op extracten van huwelijks-afkondigingen, welke, naar aanleiding van art. 64 (*) van het Burgerlijk Wetboek, moeten worden aangeplakt, en dat, mitsdien, voor het uit- of vervaardigen derzelven, de regten, in art. 1 van Ons voorschreven besluit vastgesteld, niet kunnen of mogen in rekening gebracht of ontvangen worden.

Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering dezes, welke in het Staatsblad zal worden gedrukt.

's Gravenhage, enz.

(*) Art. 110 van ons tegenwoordig Wetboek.

*BESLUIT van den 29sten Augustus 1839,
houdende algemeene bepalingen betrek-
kelijk de heffing van leges- en expedi-
tie-gelden bij de plaatselijke secreta-
rijen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 12den Maart 1839, n°. 84, mitsgaders deszelfs nader rapport, van den 24sten Junij laatstleden, n°. 168 (*1ste Afdeling*);

In aanmerking nemende de noodzakelijkheid, om, ten aanzien van de heffing van leges- en expeditie-gelden bij de plaatselijke secretarijen, eenige algemeene bepalingen en voorschriften daar te stellen, alsmede om de bereids bestaande tarieven op eenen regelmatigen voet te doen brengen;

Gezien art. 8 van Ons besluit van den 23sten Februarij 1814 (*Staatsblad* n°. 28), houdende regeling der retributie voor de afgifte van attestatien *de vita*, benoodigd tot betaling van penfioenen en lijfrenten (*);

Gezien Ons besluit van den 24sten Mei 1827 (*Staatsblad* n°. 27), waarbij de retributien voor de afgifte van afschriften van, of extracten uit de registers der akten van den burgerlijken stand zijn vastgesteld, alsmede dat van den 5den December 1827 (*Staatsblad* n°. 28), behelzende eene uitlegging van het eerstgemelde;

Gelet op de, Onzentwege, in den jare 1828, op het Departement van Binnenlandsche Zaken verstrekte magtiging, om ter kennisfe van al de Gouverneurs der Noordelijke provincien te brengen, dat er, in de steden, voor het voltrekken van hu-

---

(*) Dit besluit is te vinden in het 2de Deel dezer Verzameling, bl. 357.

welijken, op eenen buitengewonen dag of uur, eene retributie zal mogen gevorderd worden, mits dezelve alleen strekke ten behoeve der stads kasse of van eenige openbare inrigting in de stad, en dat dezelve niet gevorderd worde van minvermogende lieden, wanneer deze, uit hoofde van gewigtige en wettige oorzaken, verlangen mogten, hun huwelijk op eenen ongewonen dag en uur te voltrekken; — alles onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat geene nieuwe retributien, ter zake voorschreven, ingevoerd, noch de bereids ingevoerde verhoogd zullen mogen worden, zonder vóórafgaande kennisgeving aan het Departement van Binnenlandsche Zaken;

Voorts gelet op art. 105 van het reglement op het Bestuur der steden;

Den Raad van State gehoord;

Gezien de rapporten van Onzen Minister van Justitie, van den 13den Mei en 29sten Julij daaraanvolgende, n°. 60 en 83;

Den Raad van State nader gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Behalve de retributien, waarvan de heffing bereids bij de, in den hoofde dezes, aangehaalde verordeningen is toegestaan, zijn de stedelijke Besturen bevoegd, om van de ingezetenen, welke, in hun bijzonder belang, buitengewone verrigtingen of bemoeijenissen op de stedelijke secretarijen noodzakelijk maken, te dier zake eene geringe retributie, onder den naam van leges- of secretarij-gelden, te doen heffen, mits zich daarbij stiptelijk aan de volgende bepalingen houdende.

Art. 2. De bedoelde heffing zal, in geen geval, uitgestrekt mogen worden tot zoodanige verrigtingen, welke niet als gunsten te beschouwen zijn, maar veeleer als daden van administratief regt, waarop de ingezetenen als zoodanig regt hebben.

Art. 3. Evenmin zal dezelve mogen plaats hebben ter zake van verrigtingen of bemoeijingen, waarvoor reeds van de belanghebbenden, hetzij ten behoeve van de bureaux van alge-

meen bestuur, hetzij ten behoeve van de provinciale bureaux, leges of griffie-regten zijn gevorderd geworden.

Art. 4. In geen geval zullen er secretarij-leges of voortge-lijke retributien, door de Gemeentebesturen te platten lande mogen gevorderd worden, en zullen, in de steden, van de betaling dier retributien vrijgesteld zijn alle onvermogene lieden, die zullen bewijzen aan de ingeroepene hulp of de verlangde akten wezenlijke behoefte te hebben.

Art. 5. De tarieven, waarnaar de bedoelde heffing plaats zal hebben, zullen door de stedelijke Raden worden vastgesteld, en niet mogen worden ingevoerd, dan na vóórafgaande kennisgeving aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, aan hetwelk mede alle wijzigingen, welke in die tarieven, in het ver-
volg, mogten gebragt worden, kennis zal worden gegeven.

Art. 6. De stedelijke Raden zullen, zoo spoedig mogelijk, de bestaande tarieven van secretarij-gelden herzien, en, zoo veel mogelijk, overeenkomstig de hiervoren vastgestelde algemeene beginselen wijzigen, en zullen de stedelijke Besturen gehouden zijn, de in diervoege herziene en gewijzigde tarieven, binnen den tijd van drie maanden na de dagteekening dezes, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken in te zenden.

Art. 7. Tot aan den termijn, bij het vorige artikel vastge-
steld, zullen de stedelijke Besturen zich mogen houden aan de bestaande tarieven van secretarij-leges, voor zoo veel dezelve geene bepalingen behelzen, die strijdig zijn met de algemeene verordeningen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van Ons tegenwoordig besluit, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Justitie en aan den Raad van State, tot informatie, en hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Gegeven te 's Gravenhage enz.

Omtrent het beheer van gemeentegoederen zijn voornamelijk de volgende bepalingen gemaakt :

BESLUIT van den 22sten Augustus 1817, betreffende de onderwerping aan de sanctie des Konings van aanvragen, ter verruiling, of uitgifte op jaarlijksche renten, of in erfpacht van stedelijke vaste goederen.

WIJ WILLEM, ENZ.

Overwegende, dat, volgens Ons besluit van den 12den Mei laatstleden, betrekkelijk de zamenstelling der stedelijke Regeringen en derzelve attributen in de Zuidelijke provincien van Ons Rijk, geene besluiten, rakende de vervreemding of verpanding van stedelijke goederen of bezittingen, zullen ten uitvoer gelegd kunnen worden, zonder dat dezelve vooraf Onze goedkeuring zullen hebben erlangd ;

Overwegende, dat de verruilingen, uitgiften van onroerende goederen op jaarlijksche renten, alsmede der erfpachten, als eene ware vervreemding van eigendom moeten worden beschouwd ;

Herzien Ons besluit van den 4den April 1816 ;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 31sten Julij laatstleden ;

Den Raad van State gehoord ;

Hebben besloten en besluiten :

Art. 1. Geene besluiten van stedelijke Regeringen, ten onderwerp hebbende het verruilen, of op jaarlijksche renten, of erfpacht uitgegeven van stedelijke vaste goederen en bezittingen, zullen ten uitvoer gelegd kunnen worden, dan nadat dezelve vooraf Onze goedkeuring zullen hebben erlangd.

Art. 2. Onze Minister enz.

Gegeven te *Laken*, enz.

BESLUIT van den 21sten Julij 1818, betreffende de autorisatie tot het scheiden van gemeentegoederen.

WIJ WILLEM, ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 23sten Junij ll., P. 1170, n°. 43, daarbij Onze beslissing verzoekende, op eene aan hem door Gedeputeerde Staten der provincie Limburg voorgestelde vraag, strekkende, om te weten, of Onze goedkeuring noodig is voor de scheidingen van eigendommen, door eenige gemeenten in het gemeen met andere gemeenten of particulieren bezeten wordende, waartrent gemelde Gedeputeerde Staten hebben opgemerkt, dat noch de wet van den 10den Junij 1793, waarbij de wijze van verdeeling van de gemeentegoederen tusschen de respectieve ingezetenen eener gemeente, of tusschen onderscheidene gemeenten is bepaald, noch het decreet van den 20sten Julij 1807 eenige dispositien behelzen, waaruit men de noodzakelijkheid van de bedoelde goedkeuring zoude kunnen afleiden;

Den Raad van State gehoord;

En in aanmerking nemende:

Dat alle scheiding of verdeeling van eigendom, inderdaad, in zich in eene vervreemding behelst, dewijl de eigenaars, tot eene scheiding overgaande, respectivelijk van hun onverdeeld regt op de gemeene goederen afstand doen, om een meer volkomen regt te bekomen op dat gedeelte derzelve goederen, welk hun bij de verdeeling afzonderlijk toegekend wordt;

Dat dit grondbeginsel in het algemeen toepasfelijk is op alle hoegenaamde scheiding van in het gemeen bezeten wordende eigendommen, hetzij zulks betreffe, scheidingen van eigendommen, door eenige gemeenten in het gemeen bezeten met andere gemeenten of particulieren, hetzij verdeelingen van gemeentegoederen tusschen de respectieve ingezetenen dier gemeente, daar

in dit laatste geval de *res universitatis ad singulos* overgaande, ook moet worden verstaan van eigenaar te veranderen, en dus eene wezenlijke vervreemding te weeg te brengen;

Dat hieruit voortvloeit, dat, ten aanzien van alle voortgelijke verdeelingen, moeten gevolgd worden die regelen, welke met betrekking tot de vervreemding van gemeentegoederen in het algemeen zijn voorgescreven, en dat derhalve geene gemeentegoederen verdeeld, vervreemd of verpand kunnen worden, dan nadat de Gemeenteraad daarover heeft geraadpleegd en een besluit genomen, nadat dit besluit ter overweging aan de Staten der provincie is verzonden, en nadat de laatste dit met hunne aanmerkingen aan Onze goedkeuring, zonder welke hetzelfde besluit niet ten uitvoer mag worden gebragt, hebben onderworpen;

Dat deze wijzigingen uitdrukkelijk zijn vastgesteld in de reglementen voor de stedelijke Regeringen en voor het Bestuur van het platte land, en wel in het bijzonder in die, door Ons voor de provincie Limburg gearresteerd, bij Onze resolutien van den 12den Mei 1817, n°. 156, en 14den Februarij 1818, n°. 95;

Dat echter onderscheid moet gemaakt worden, of de gemeenten vrijwillig tot de scheiding harer in het gemeen bezetene goederen willen overgaan, dan wel of zij daartoe door regtsmiddelen verplicht worden; vermits, volgens art. 815 van het nog vigerend Wetboek, niemand, zoowel met gemeenten als met particulieren, verplicht is in gemeenschap van goederen te blijven, en het overbodig zoude zijn van den kant van de gemeente autorisatie te vragen, om in iets toe te stemmen, hetwelk zij, krachtens de bepalingen van het Wetboek, niet vermag te weigeren; te meer, daar, om dezelfde redenen, ook ingevolge art. 465 van het voormelde Wetboek, een voogd van minderjarigen (met welke de gemeenten in dezen opzigt moeten gelijk gesteld worden) bevoegd is tot eene geregteijke scheiding, op den eisch van een' ander, over te gaan, zonder eenige autorisatie, hoezeer hij eene dusdanige autorisatie noodig zoude hebben, indien hij zelf eene scheiding wilde provoceren;

Hebben goedgevonden en verstaan te verklaren, zoo als geschiedt bij deze, dat die regelen, welke met betrekking tot de gemeentegoederen in het algemeen zijn voorgeschreven, ook moeten gevolgd worden voor de scheidingen van eigendommen door eenige gemeenten in het gemeen met andere gemeenten of particulieren bezeten wordende, ten zij de daarbij geconcerneerde gemeenten tot zoodanige scheidingen door regtsmiddelen mogten verplicht worden, in welk geval zij, tot het bewerkstelligen van dezelve, voor den competenten regter kunnen overgaan, waartoe zij nu voor alsdan worden gemagtigd, zonder gehouden te zijn tot het vragen eener speciale autorisatie deswege.

En zal affchrift dezès worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken ter executie; alsmede aan den Raad van State, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, enz.

DISPOSITIE van den 5den Junij 1828, houdende inlichtingen tot beter verstand van art. 71 van het stedelijk Regerings-reglement, en art. 35 van het Reglement op het Bestuur ten platten lande, met betrekking tot den aan- of verkoop van roerende gemeentegoederen.

Het heeft Zijne Majesteit behaagd, op de aan Hoogstdezelve voorgestelde vraag: „ of het 71ste artikel van het stedelijk reglement, volgens hetwelk des Konings speciale autorisatie wordt vereischt tot den aankoop en verkoop van stads *bezittingen*, ook moet geacht worden zich uit te strekken tot *losse en roerende stedelijke goederen?*” na ingenomen advies van den Raad van State, bij rescript van den 2den Maart 1828, n°. 42, te bepalen, dat het bedoelde voorschrift alleen toepasselijk is op *onroerende stads bezittingen* en niet op *losse goederen*.

Deze beschikking Zijner Majesteit is, in der tijd, door mij ter kennisse van de stedelijke Besturen in Zuidholland gebragt, ten einde zich dien overeenkomstig te gedragen.

Op de door een' mijner ambtgenooten nader gedane vraag: „ of Zijner Majesteits bovengemelde beslissing van den 2den Maart 1828, n°. 42, omtrent het regt verstand van art. 71 van het stedelijk Regerings-reglement niet evenzeer moet gerekend worden toepasselijk te zijn op het, eene gelijke bepaling inhoudende, artikel van het Reglement voor het Bestuur ten platten lande?” heeft Zijne Majesteit gelieven te verklaren, dat de hier bedoelde, bij art. 35 van het Plattelands-reglement voorkomende, bepaling, op gelijke wijze moet worden verstaan, als die van het stedelijk Reglement.

Ik heb enz.

's Gravenhage, enz.

Den 2den December 1816 werd er bepaald, dat de Provinciale Staten zouden disponeren op de deliberatien van plaatselijke Besturen, over den aankoop van onroerende goederen: dit is bij besluit van den 23sten Maart 1828, n°. 124, opgedragen aan het Departement van Binnenlandsche Zaken.

*BESLUIT van de Gedeputeerde Staten
van Zeeland, van den 6den Januarij
1837, houdende mededeeling eener
Koninklijke decisie omtrent het ver-
pachten van stads eigendommen.*

De Gedeputeerde Staten van Zeeland,

Gezien de misfive van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 19den December jongstleden, n°. 160, 1ste afdeling, daarbij kennis gevende, dat Zijne Majesteit omtrent de vraag: „of de verpachting van *stads* eigendommen in het openbaar moet geschieden, dan of dezelve *onder 's hands* of wel bij *continuatie*, aan de tegenwoordige huurders of pachters, kunnen worden verpacht?“ heeft gelieven te beslissen, dat de *stedelijke* Raden als *niet* onbevoegd te beschouwen zijn, om, daartoe termen vindende, de verpachting van *stedelijke* eigendommen niet publiek, maar *onder de hand*, mits in geschrift gesteld wordende, te doen plaats hebben;

Hebben goedgevonden:

Van de voorschrevene Koninklijke beslissing, door infertie in het Provinciaal blad, kennis te geven aan de Districts-commissarissen, tot informatie, aan Burgemeesters en Wethouders der steden, tot informatie en narigt, en aan Burgemeesters en Wethouders of Asfessoren der steden en gemeenten ten platten lande, tot informatie.

Middelburg, enz.

---

*BESLUIT van den 30sten September 1828,
opzigtens de betaling van vier per cent
der opbrengsten van alle eigendommen,
overgaande in de doode hand.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien Ons besluit van den 27sten Maart 1825, n°. 126, houdende, onder anderen, bepaling, dat aan alle autorisatie tot het aanvaarden van goederen, onder welken titel ook in de doode hand overgaande, en zonder onderscheid of van de gewone mutatie-regten, wegens dergelijke overgangen, *al* dan *niet* kwijtschelding wordt verleend, de voorwaarde zoude verbonden worden, dat, van de opbrengsten dier goederen, eene jaarlijksche uitkeering van vier ten honderd, aan 's Rijks schatkist moet worden gedaan;

Gezien onderscheidene aan Ons uitgebragte rapporten, door de Departementen van Binnenlandsche Zaken en voor de Zaken der Hervormde Kerk, enz., alsmede door de Administratie voor de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, alle in substantie daarhenen strekkende, om Ons welmeenen te verstaan, nopens den voet en de wijze, op welke de hierboven omschrevene bepaling behoort te worden toegepast en uitgevoerd;

Gezien het rapport van het Departement van Financien, van den 4den December 1827, n^o. $\frac{1227}{1250} \frac{08}{00}$, en de daarbij aangebo-
dene adviezen van Onzen Staatsraad, Administrateur voor de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, en van de Permanente Commissie uit het Amortisatie-syndicaat;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Staatsraad, Administrateur, van den 15den Februarij 1828, n°. 40;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22sten Augustus 11., n°. 5);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financien, van den 22sten dezer, n^o. $\frac{77}{114}$;

Gezien Onze besluiten van den 31sten Maart 1820, n°. 89, en 27sten October 1825, n°. 103;

Hebben goedgevonden en verstaan, bij uitbreiding van Ons voorschreven besluit van den 27sten Maart 1825, n°. 126, te verklaren:

- 1°. Dat steden en gemeenten, in de gevallen bij dat besluit voorzien, aan de daarbij vastgestelde jaarlijksche uitkeering van vier ten honderd zijn onderworpen; blijvende het Departement van Binnenlandsche Zaken evenwel gemagtigd, om, wanneer het blijken mogt, dat de aan te koopen, of anderszins bij overdragt te verkrijgen vaste goederen, voor de publieke dienst zijn bestemd, onder opgave van redenen, de voorwaarde dier uitkeering *niet* te voegen, bij de aan Ons voorgedragene goedkeuringen van zoodanige handelingen.
- 2°. Enz.
- 3°. Dat de jaarlijksche uitkeering niet is verschuldigd, wanneer vaste goederen van de eene corporatie tot de andere worden overgebracht.
- 4°. Dat dezelve niet zal gevorderd worden van goederen, welke tusschen corporatien en particulieren worden ge-ruild, dan alleen voor de meerdere inkomsten, die bij de corporatien worden genoten boven de inkomsten van het door dezelve afgestane goed.
- 5°. Dat de onderwerpelijke uitkeering thans niet meer zal worden ingevorderd, wegens de zoodanige autorisatie, waarin, hoezeer na de dagteekening van den 27sten Maart 1825 uitgevaardigd, de voorwaarde dier uitkeering niet uitdrukkelijk is vermeld.
- 6°. Dat dezelve uitkeering moet worden opgelegd bij voorstellen tot aanvaarding of goedkeuring, die betrekking hebben tot handelingen, aangegaan vóór het nemen van Ons besluit van den 27sten Maart 1825, n°. 126, doch eerst ná de invoering van hetzelfde bekrachtigd wordende.

- 7°. Dat in de toepassing van het evengemelde besluit niet vallen de Maatschappij van Weldadigheid, de Leesgezelschappen, de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, de Maatschappijen van Kunsten en Letteren, en alle andere voortgelijke Maatschappijen of Genootschappen, onder welke benaming ook.

En zullen affchriften dezès gezonden worden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financien, aan Onzen Minister van Staat, belast met de generale directie voor de Zaken der Hervormde Kerk, enz., aan Onzen Staatsraad, Administrateur voor de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, aan de Permanente Commissie uit het Amortisatie-syndicaat, en aan den Raad van State, tot informatie en narigt.

Gegeven op het *Loo*, enz.

Bij art. 94 van het reglement voor het Bestuur der steden hebben Burgemeester en Wethouders het oppertoezicht over de leenbanken. Op het stuk dier aangelegenheid is gemaakt het volgende

*BESLUIT van den 31sten October 1826,
betrekkelijk de banken van leening.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Op het rapport, dat aan Ons over de banken van leening is aangeboden door de Commissie, belast met het onderzoek naar den waren staat der armen (van den 6den Januarij 1826, n°. 1);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, van den 23sten Junij 1824, n°. 56;

Gezien het nader rapport der voornoemde Commissie, van den 24sten Januarij 1825, n°. 42;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den Februarij 1826, n°. 2);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 10den Mei 11., n°. 59;

Den Raad van State nader gehoord (advies van den 23sten dezer, n°. 3);

Overwegende:

1°. Dat de ondervinding de noodzakelijkheid heeft aangetoond, om, althans in den tegenwoordigen staat der maatschappij, openbare instellingen te houden, die, bepaaldelijk gemagtigd zijnde om gelden op onderpand voor te schieten, daardoor een hulpmiddel aanbieden in dringende benoedigheden, en de beleeners voor den woeker beveiligen.

2°. Dat deze instellingen geen ander oogmerk hebben, dan om de belangen te bevorderen dergenen, die zich ge-

noodzaakt zien, hunne toevlugt tot dezelve te nemen; het tot de meest volledige bevordering van dat doel noodzakelijk is, om dezelve in te rigten op zoodanigen gunstigen voet voor de beleeners, als met den aard der zaak maar eenigzins overeen te brengen is.

- 3°. Dat de reglementen, waarnaar de banken van leening tegenwoordig bestuurd worden, niet alleen even dienstig zijn om dit doel te bereiken, en niet zelden zelfs in de eerste beginselen en gewigtigste bepalingen, in volkomen tegenstrijdigheid met elkander zijn.

Willende, zoo veel mogelijk, in de inrigting van al de banken van leening in dit Rijk die verbeteringen invoeren, welke sommige derzelve met lof onderscheiden;

Hebben besloten en besluiten:

§ I.

Inrigting der banken van leening.

Art. 1. De banken van leening, welke op publiek gezag in de onderscheidene steden en gemeenten zijn opgerigt, en zoo onder deze benaming, als onder die van bergen van barmhartigheid, beleenbanken, lombards of andere, bij voortdoring werkzaam zijn, blijven in wezen, behoudens de uitzonderingen, die noodzakelijk zullen geoordeeld worden, en onder verplichting van zich te regelen naar de bepalingen van Ons tegenwoordig besluit.

Art. 2. Zoodanige concessionarissen van beleenbanken, die tot dus verre niet voorzien zijn van een uitdrukkelijk consent, door Ons of Onzenwege verleend, zullen zich, binnen den tijd van drie maanden na de dagtekening dezes, door tusschenkomst van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, tot Ons vervoegen, en, voor zoo veel noodig, eene nadere bevestiging verzoeken.

Art. 3. De bestaande reglementen, volgens welke de banken van leening worden bestuurd, blijven mede van kracht, tot tijd

en wijle zij zullen herzien worden; te welken einde aan de stedelijke en plaatselijke Besturen wordt opgelegd, om, binnen den tijd van zes maanden, te rekenen van de dagteekening dezes, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, door tusschenkomst van Gedeputeerde Staten, in te zenden hunne respectieve reglementen, gewijzigd naar Ons tegenwoordig besluit: terwijl, voor zoo veel dezelve banken tot dus verre verpacht worden, die inzending zal moeten geschieden uiterlijk zes maanden vóór dat de afloop der pacht plaats heeft.

Art. 4. Overeenkomstig het bepaalde bij de reglementen voor het Bestuur der steden en gemeenten ten platten lande, zullen geene nieuwe banken van leening mogen worden opgericht, noch eenige veranderingen worden gemaakt in den voet, waarop zoodanige banken zijn of mogten worden geautoriseerd, dan onder Onze goedkeuring, en nadat Wij zullen hebben bekrachtigd de nieuwe of veranderde reglementen dier instellingen, welke in alles zullen moeten overeenstemmen met de bepalingen van Ons tegenwoordig besluit.

Art. 5. De banken van leening zijn instellingen van liefdadigheid; zij zullen ingerigt en bestuurd worden ten meesten nutte dergenen, die zich genoodzaakt zullen zien tot dezelve hunne toevlugt te nemen.

Art. 6. De afzonderlijke reglementen zullen de noodige bepalingen bevatten, te wiens behoefte de zuivere winsten, door de banken gemaakt, zullen komen.

Art. 7. De banken van leening worden bestuurd door eene Administratie van liefdadigheid, die dit zonder belooning waarneemt, en ook zonder tusschenkomst van pachters.

In die bijzondere gevallen echter, waar het wezenlijk belang der zaak blijkbaar vorderen mogt, dat er van het middel van verpachting gebruik gemaakt wierd, zal er tot hetzelfde kunnen overgegaan, of daarmede kunnen voortgegaan worden, onder Onze goedkeuring, bij de vast te stellen reglementen te geven; met dien verstande intusschen, dat, bij de expiratie der pachtcontracten, dezelve niet zullen mogen worden gecontinueerd, zonder Onze uitdrukkelijke vergunning, welke zes maanden be-

vorens de expiratie van het pachtcontract zal moeten worden gevraagd.

Art. 8. De Administratie der beleenbanken wordt geprefi-deerd door den Voorzitter van het plaatselijk Bestuur, of door een der leden van hetzelfde, door hem tot dat einde te benoe-men; zij wordt zamengesteld uit een genoegzaam aantal leden, door het plaatselijk Bestuur te benoemen.

Art. 9. In de steden en gemeenten, waar eene algemeene Administratie der armen aanwezig is, zal de benoeming der le-den voornoemd geschieden op de voordragten dier Administra-tie, op de wijze, nader te bepalen bij de afzonderlijke regle-menten.

Art. 10. De Administratien der banken van leening nemen hunne werkzaamheden waar onder het dadelijk gezag der plaat-selijke- en onder het hooge toezigt der provinciale Bestu-ren, en van het Gouvernement; zij geven hun alle inlichtin-gen, die omtrent de werkzaamheden en den toestand der bank gevraagd worden.

Art. 11. De Administratien der banken van leening hebben elk onder hare orders de beambten, die tot de dienst volstrekt vereischt worden.

Het inkomen der beambten en verdere uitgaven wordt, op de voordragt der Administratie, door het plaatselijk Bestuur met de meest mogelijke spaarzaamheid geregeld.

Art. 12. De beambten worden benoemd als volgt, te we-ten: de Directeur, wanneer die plaats noodig geacht wordt, door het plaatselijk Bestuur, op de voordragt van de Admi-nistratie der bank, en de andere beambten door die Admi-nistratie zelve, op de voordragt van den Directeur, wanneer die plaats vervuld is.

De Directeur en verdere beambten leggen, in handen van het Bestuur, dat dezelve benoemd heeft, den eed af, om getrouw en behoorlijk hunne bediening waar te nemen, en het geheim te bewaren omtrent al de werkzaamheden der bank; het geval

alleen uitgezonderd, dat zij wettiglijk opgeroepen worden, om inlichtingen wegens die werkzaamheden te geven.

Art. 13. De rekening en verantwoording der bank van leening wordt jaarlijks aan het Gemeentebestuur voorgelegd en door hetzelfde gefloten.

In de steden, alwaar eene algemeene Administratie der armen aanwezig is, wordt deze eerst wegens de rekening voormeld gehoord.

§ II.

Over de middelen, om in de onkosten der banken van leening te voorzien.

Art. 14. De kapitalen, zoo tot de kosten der eerste oprigting der banken als tot de leeningen, welke zij doen, benooidigd, worden voor elke bank bepaald naar het bedrag dier kosten en de uitgebreidheid der werkzaamheden, door de plaatselijke behoeften gevorderd.

Art. 15. Deze kapitalen bestaan:

1°. Uit de fondsen, der bank in eigendom toebehoorende, of die aan dezelve worden vermaakt.

2°. Uit de borgtogten van derzelve beambten en agenten.

3°. Uit de borgtogten der stads-beambten en die van openbare instellingen, welke het Bestuur, daartoe bevoegd, bij de bank doet storten.

4°. Uit de fondsen van de stad of gemeenten, waar de bank gelegen is, of van de instellingen van liefdadigheid, die in de bank deel hebben.

5°. Uit de ledigliggende fondsen van andere steden, gemeenten of instellingen, welke het Bestuur, daartoe bevoegd, goedvindt op deze wijze te benuttigen.

En eindelijk, zoo noodig,

6°. Uit fondsen, bij wijze van negociatie verkregen.

Art. 16. De interesfen, ten laste der banken, moeten tot laagst mogelijke tax worden bedongen, immers zullen dezelve het bedrag van vijf ten honderd niet kunnen te boven gaan.

Wanneer de fondsen geleverd worden door openbare instellingen, welke in de bank deel hebben, zoo kan, in plaats van een vasten interest, een dividend ten haren voordeele bepaald worden, dat jaarlijks naar de winsten geregeld wordt.

Art. 17. De localen, in gevalle de bank er geene bezit, worden geleverd door de stad of gemeente, of door de instellingen van liefdadigheid, of zij worden aangeschaft uit de fondsen, vermeld bij art. 15, of eindelijk in huur genomen.

Art. 18. De opbrengsten bestaan:

- 1°. Uit de interesfen, welke de beleeners betalen, en waaronder begrepen zijn al de vergoedingen, waartoe de banken, wegens administratiekosten en kosten van bewaren, kunnen gerechtigd zijn.
- 2°. Uit de winsten, voortvloeiende uit den verkoop der panden, wanneer de beleeners zich niet binnen den bepaalden tijd hebben aangemeld.

Art. 19. De interesfen, door de beleeners te betalen, worden voor onderscheidene klasfen van beleeningen bij de afzonderlijke reglementen vastgesteld.

Deze bepaling zal nogtans voor vermindering vatbaar zijn, wanneer de omstandigheden zulks binnen den voorschreven termijn zouden mogen vorderen, en daarbij zal tevens moeten worden in het oog gehouden, dat dezelve voor elke der klasfen, waarin de panden volgens hunne waarde verdeeld kunnen worden, moeten worden berekend dag voor dag tot dien der losfing, en tot die laagte, als de financiële gesteldheid der bank maar eenigzins kan gedoogen.

Art. 20. De banken van leening, welke met kapitalen, loopende tegen bezwarende interesfen, belast zijn, zullen de winsten, door dezelve banken behaald, jaarlijks tot geheele of gedeeltelijke aflosfing van zoodanige kapitalen in de eerste plaats moeten aanwenden.

Art. 21. Buiten den bepaalden interest mag niets gevorderd worden, hetzij voor de beleggingsbiljetten, hetzij voor opening of fluiting buiten de gewone uren, hetzij om zekere goederen bij voorkeur te hangen, of in het algemeen eene meer bijzondere zorg aan de bewaring der goederen te besteden, hetzij om onderzoek naar eenige goederen te doen, hetzij om te voorzien in het verlies der beleggingsbiljetten, hetzij eindelijk om welke redenen of voorwendfels hoegenaamd.

Art. 22. Indien evenwel de interesfen, voor eene beleening verschuldigd, minder bedragen dan het kleinste stuk gangbare munt, zoo wordt dit voluit aan de bank betaald; de breuken zijn wijders altijd ten voordeele der bank, wanneer zij de helft van het kleinste muntstuk te boven gaan.

Art. 23. De banken van leening kunnen tot geene verrigtingen verplicht worden, welke vreemd zijn aan het doel harer instelling; alle bepalingen hiermede strijdig, van provinciale of plaatselijke Besturen, worden hiermede ingetrokken.

§ III.

Over het inbrengen en losfen der panden, het vernieuwen der beleeningen, de verkoopung der panden.

Art. 24. Onroerende goederen worden bij de banken van leening niet tot onderpand aangenomen; bij dezelve worden wijders niet beleend:

Obligatiën, actiën, inschrijvingen, publieke- of handels-effecten.

Sieraden en andere voorwerpen tot de eeredienst behoorende; goederen, welke blijkbaar komen uit instellingen van liefdadigheid; militaire goederen en wapenen; handwerktuigen en verdere instrumenten, tot het uitoefenen van eenig ambacht benodigd, en voorts alle goederen zonder onderscheid, welke onder de *vijftig* cents (f 0.50) waardig geschat worden.

Art. 25. In tijden van aanstekelijke ziekten worden de klee-

deren en verdere goederen, welke de aansteking kunnen overbrengen, niet aangenomen, alvorens eerst gereinigd en van alle befmetting gezuiverd te zijn.

Art. 26. Bij iedere bank van leening wordt een register gehouden, hetwelk door het plaatselijk Bestuur gequoteerd en geparafeerd wordt, en, zonder eenig wit of tuschenregels, de geleende som, den aard, de hoedanigheid en waarde der panden inhoudt.

Art. 27. Aan elken beleener wordt een briefje ter hand gesteld, hetwelk klaar en duidelijk den aard van het pand en het bedrag der voorgeschatene som inhoudt.

Art. 28. De bureaux zijn alle dagen open. De uren van opening en sluiting worden bij de reglementen bepaald, op de wijze, welke geoordeeld wordt het best overeen te komen met de belangen der beleeners.

Art. 29. De afzonderlijke reglementen bepalen den voet en de wijze waarop, alsmede de personen, door wie de waarde der in te brengen panden zal worden geschat; daarbij in acht nemende, dat de personen, die daarmede zullen belast worden, altoos zullen moeten beëdigd zijn, en dat dezelve gehouden zullen wezen om de panden niet hooger of lager, dan derzelver wezenlijke waarde, te schatten.

Art. 30. Wanneer goederen te pand worden aangeboden, welke, voor gestolen aangegeven, erkend, of op gewigtige gronden als zoodanig in verdenking zijn, wordt alle noodig onderzoek deswege gedaan, en, naar gelang van omstandigheden en bevinding, aan de regterlijke magt van den uitflag kennis gegeven.

In zulke gevallen wordt de beleening uiterlijk gedurende vier en twintig uren geschorst, en de goederen bij de bank aangehouden; ten ware regterlijke demarches, inmiddels bij dezelve gedaan, eene langduriger schorsing en aanhouding noodzakelijk mogten maken.

Art. 31. De gestolen of verloren goederen, door derzelver eigenaars, binnen den tijd, door de wet bepaald, opgeëischt,

worden teruggegeven, wanneer het regt van eigendom ten genoegen van de Bank-administratie, of, in geval van verschil, door een vonnis bewezen wordt; in zoodanig geval zullen de eigenaars niet gehouden zijn om de voorschotten, door de bank gedaan, noch den interest van dien goed te maken.

Art. 32. De panden worden met alle noodige zorg bewaard, ten einde alle bederf of vermindering voor te komen.

De banken zijn verantwoordelijk voor alle schaden, die dezelve ondergaan, alleen het geval uitgezonderd, dat die schaden voortgesprongen zijn uit oorzaken, die op geene wijze voor te komen waren.

Het geval van brand is hieronder niet begrepen, dan voor zoo verre blijken mogt, dat de geledene schade door geene assurantie heeft kunnen gedekt worden.

Art. 33. De beleener, die zijn briefje verloren heeft, wordt tot losfing van zijn pand toegelaten, wanneer de eenzelvigheid van den perfoon, en die van het pand genoegzaam blijken.

Indien het pand van waarde is, zoo kan de bank quitantie en borgstelling vragen.

Art. 34. Zoo lang het pand niet verkocht is, kan het ten allen tijde afgelost worden.

De verkooping kan geene plaats hebben, dan na verloop van veertien maanden, te rekenen van de belegging.

De belegging kan vernieuwd worden, behoudens afbetaling der verloopene interesfen, en wanneer het pand in waarde mogt verminderd zijn, van een gedeelte der voorgeschatene fom, geevenredigd aan die vermindering van waarde, welke door de schatters bepaald wordt.

Art. 35. Bij gebreke van aflosfing of vernieuwing der belegging binnen den bepaalden tijd, wordt het pand openlijk verkocht.

Bij de bijzondere reglementen worden de wijze van verkooping, en de kosten, welke alleen daarbij in aanmerking zullen

kunnen komen, bepaald, met aanbeveling, om deswege de meeste bezuiniging in acht te nemen.

Indien bij de eerste verkooping voor het pand niet wordt geboden de waarde, waarvoor het bij de bank is aangenomen, zoo wordt het opgehouden, en voor eene tweede verkooping weggelegd.

Art. 36. De zuivere opbrengst der verkooping (na aftrek van het voorschot door de bank gedaan en der interesfen van dien), blijft ter beschikking van den belegger of anderen wet-tigen houder van het beleggingsbriefje, gedurende twintig maanden, te rekenen van den dag van den verkoop; na verloop van dien tijd vervalt die opbrengst ten voordeele van de bank, die van haren kant het verlies draagt, dat bij de verkooping zou kunnen geleden zijn; zonder eenig verhaal op den belegger.

§ IV.

Over de inbrengers.

Art. 37. Niemand vermag als inbrenger bij eene bank van leening werkzaam te zijn, zonder als zoodanig te zijn erkend en beëedigd.

In al de steden of gemeenten, waar de tusfschenkomst van inbrengers noodig geoordeeld wordt, worden er zoo vele benoemd, als de dienst noodwendig vereischt en als de hierna vastgestelde middelen, om hen behoorlijk te beloonen, gedoo-gen.

Art. 38. De inbrengers worden door de Administratie der bank van leening benoemd, die dezelve, in geval van over-treding of ontrouw in derzelve bediening, kunnen schorfen of afzetten.

Indien het noodig geoordeeld wordt, inbrengers aan te stel-len binnen eenige gemeente, waar geene bank van leening be-staat, zoo wordt daarin, onder goedkeuring van de Provin-ciale Staten, door het plaatselijk Bestuur en dat der naastbij gelegene bank van leening, met gemeen overleg, voorzien.

Art. 39. De beëdigde inbrengers stellen borgtocht in de kas der leenbank, in wier dienst zij zijn. De boeten en vergoedingen, die zij zouden kunnen schuldig zijn aan de bank of aan de beleeners, kunnen op dien borgtocht goedge maakt worden.

Art. 40. Zij houden een register, omschreven bij art. 26, op gelijken voet als de bank zelve, en nemen wijders al de bepalingen van Ons tegenwoordig besluit, omtrent de aanneming der panden, in acht.

In geval van verzuim of nalatigheid van hunnentwege, bij het aannemen van panden gepleegd, ten gevolge hebbende, dat de bank de door hunne tusschenkomst aangenomene goederen aan derzelver eigenaars moet teruggeven, met verlies der voorgeschiedene gelden en derzelver interesssen, kunnen zij voor dezelve aansprakelijk gemaakt worden.

Art. 41. Binnen de vier en twintig uren, waarin zij de goederen hebben aangenomen, brengen zij die in de bank van leening te pand, en stellen zij aan den belegger de volle som, door de bank voorgeschieden, met het beleggingsbriefje ter hand.

Zij vermogen een pand niet te splitsen, noch ook verscheidene panden tot één te vereenigen.

Art. 42. Zij lossen geen pand, dan op verzoek van den belegger, of anderen wettigen houder van het beleggingsbriefje, en zij stellen hem hetzelfde binnen de vier en twintig uren ter hand.

Art. 43. Zij zijn onderworpen aan de bezoeken van de Administratie der bank, als ook van derzelver agenten, van harentwege daartoe gemagtigd, en moeten alsdan hunne registers openleggen, en de onder hen berustende panden vertoonen.

Art. 44. Zij mogen geene gelden hoegenaamd voor eigen rekening uitschieten.

Zij nemen hunne werkzaamheden in perfoon waar, en mogen niemand in medegenootschap hunner bediening aannemen, noch dezelve aan een' ander' overmaken.

Indien zij, om wettige redenen, voor een' bepaalden tijd, belet worden die werkzaamheden in perfoon waar te nemen,

zoo vervoegen zij zich bij de Administratie der bank, ter be-
koming eener speciale vergunning.

Art. 45. De belooning der inbrengers wordt naar gelang van
de gesteldheid van iedere bank en van de werkzaamheden aan
den post verbonden, bij de afzonderlijke reglementen, in bil-
lijkheid, doch met inachtneming van de meeste bezuiniging,
geregeld.

§ V.

Over de voorschotten zonder interest.

Art. 46. In gevalle giften of legaten aan de banken van lee-
ning gemaakt worden, met bepaling om daarvoor gelden voor
te schieten zonder interest, of in gevalle de instellingen van
liefdadigheid een gedeelte harer inkomsten daartoe willen ge-
bruiken, of, eindelijk, in gevalle de bank zelve zich in om-
standigheden bevindt, die haar zulke voorschotten veroorloven,
zoo wordt derzelve administratie waargenomen door het Be-
stuur in art. 7 bedoeld.

Art. 47. Deze beleeningen worden op pand gedaan, en on-
der dezelfde formaliteiten als de beleeningen op interest.

Zij worden alleen gedaan ten voordeele van zulke, wier mid-
den van bestaan, voor een' bepaalden tijd, door ziekte, brand
en dergelijke onvoorziene toevallen meer, getaakt zijn.

Derzelve duur wordt naar omstandigheden bepaald.

Bij aanvraag op dergelijke beleening eischt de Administratie
zoodanige bewijzen en getuigenissen, als zij noodig oordeelt.

Art. 48. Alle voorwaarden, waaronder schenkingen of lega-
ten aan banken van leeningen zouden kunnen vermaakt, en door
deze wettig aangenomen zijn, blijven van kracht, al strijden zij
met de bepalingen der twee voorgaande artikelen.

§ VI.

Over de geregtelijke vervolgingen der overtredingen.

Art. 49. Onze Procureurs-Generaal en Procureurs bij de ho-

ven en regtbanken, en alle verdere Officiëren van justitie en policie, wie het aangaat, zijn bepaaldelijk gelast om gestrengelijk te waken tegen elk en een iegelijk, die onbevoegdlijk beleeningen op pand doet, of zich bij eene bank van leening, zonder wettige benoeming, als inbrenger opwerpt, als ook tegen alle directeuren van wettige banken van leening en wettig aangestelde inbrengers, die niet het voorgescreven register houden, of op eenige andere wijze handelen tegen de maatregelen van policie en publieke orde, bij Ons tegenwoordig befluit, en wel voornamelijk bij art. 19, 21 en 45 vastgesteld.

De overtreders zullen worden betrokken voor de bevoegde regtbanken, en aldaar worden gevonnisd naar de bij het Lijfstraffelijk Wetboek en andere vigerende wetten bepaalde straffen.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering dezes, waarvan, tot informatie en narigt, zal worden kennis gegeven aan de Commissie, benoemd bij Ons besluit van den 3den Januarij 1822, n°. 36, en aan den Raad van State.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

*BESLUIT van den 24sten Mei 1828,
omtrent de wijze van verkooping
van verpande goederen in de ban-
ken van leening.*

WIJ WILLEM ENZ.

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 6den December laatstleden, n°. 156, omtrent de wijze van verkooping van verpande goederen, in de banken van leening, en de daarbij in acht te nemen formaliteiten;

Gezien deszelfs nader rapport van den 27sten December laatstleden, n°. 77;

Gelet op het rapport van Onzen Staatsraad, Administrateur voor de Registratie, het Kadaster en de Loterijen, van den 2den April laatstleden, n°. 208;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16den dezer, n°. 13);

Gezien de wet van den 31sten Mei 1824 (*Staatsblad* n°. 36) en Ons befluit van den 31sten October 1826, n°. 132;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Vooreerst: dat de openbare verkooping van verpande goederen, in de banken van leening, zullen worden gehouden door den Burgemeester, of door zijnen gedelegeerden, geadfisteerd door den Secretaris der gemeente, en in het bijzijn van het Bestuur van de bank; en

Ten tweede: dat de procesfen-verbaal van voorschreven verkooping bij voortduring *gratis* voor zegel zullen worden geviseerd en *gratis* geregistreerd.

En zijn Onze Minister enz.

Het Loo, enz.

*BESLUIT van den 15den Januarij 1829,
nopens de wijze van verkooping van
verpande goederen in de banken van
leening.*

Bij dat besluit heeft Zijne Majesteit gelieven te bepalen :

- 1°. Bij uitlegging en wijziging van het 1ste lid van het besluit van den 24sten Mei 11., n°. 94, de Burgemeesters en Secretarissen der steden en gemeenten, alwaar banken van leening gevestigd zijn, te ontslaan van de verplichting tot het bijwonen der verkooping van de niet geloste panden, onverminderd de bevoegdheid van den Burgemeester, om, in geval zulks in het belang der bank nuttig mogt geoordeeld worden, krachtens art. 10 van het besluit van den 31sten October 1826, n°. 132, die verkooping bij te wonen, of door een' gedelegeerden te doen bijwonen.
- 2°. Te bepalen, dat de Administratien der banken van leening verplicht zijn, de bedoelde verkooping altijd ten hunnen overstaan te doen plaats hebben, met de bevoegdheid echter, om zich daartoe door één of meer der leden, te dien einde te committeren, te doen vertegenwoordigen, enz.

De plaatselijke Besturen hebben het toezigt en de zorg over de broodzetting: daaromtrent zijn gemaakt de volgende algemeene bepalingen:

*BESLUIT van den 25sten Januarij 1826,
houdende verordeningen op het stuk
der broodzetting.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Overwegende dat, blijkens de bij Ons ontvangene berigten, en blijkens het verslag, dat Wij Ons betrekkelijk het werk der broodzetting, hebben doen voorleggen, er groote misbruiken in dezen gewigtigen tak van beheer zijn geslopen;

Overwegende dat die misbruiken strijdig zijn met de goede orde, eenen nadeeligen invloed uitoefenen op het welzijn der ingezetenen en de middelen van bestaan bezwaren van hen, die door handen-arbeid in hun onderhoud moeten voorzien;

Willende hierin voorzien, en tevens zorgen, dat de verordeningen nopens de broodzetting, voortaan overal, ter bevordering van het algemeen belang, en overeenkomstig derzelve doel, worden ten uitvoer gebragt, welk doel alleen is, om van den eenen kant aan den verbruiker een gezond en goed voedsel, tegen billijke prijzen, en, van den anderen kant, aan den bakker eene betamelijke, en in de uitoefening van deszelfs vak van nijverheid genoegzame winst te verschaffen;

Gezien de rapporten van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 14den December 1824, n°. 1, en van den 15den September 1825, n°. 98;

Den Raad van State gehoord (advies van den 9den dezer, n°. 6);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. In alle steden en gemeenten, alwaar één of meer broodbakkers of broodlijters gevestigd zijn, zullen de foorten

van brood, welke tot *voornaamste en dagelijksch voedsel* voor de ingezetenen dier stad of gemeente dienen, aan eene zetting onderworpen zijn, behoudens de bevoegdheid, hierna in art. 9, aan de Besturen van kleine gemeenten toegekend.

Art. 2. Die zetting moet alleen beschouwd worden als een *hoogste prijs* of *maximum*, boven welke het den bakkers en slijters verboden is, de aan de zetting onderworpen broodfoorten te verkoopen.

Art. 3. De zetting zal geschieden bij het gewigt, zoodanig, dat het publiek steeds den prijs kenne, boven welken het Nederlandsch pond brood niet mag verkocht worden.

Art. 4. Het regelen der zetting zal met de grootste nauwkeurigheid en naar de beginselen der billijkheid en regtvaardigheid geschieden.

Bij die regeling zullen *vaste* en *veranderlijke* grondslagen in aanmerking komen.

Art. 5. De *vaste* grondslagen zullen bestaan :

- a. In de hoeveelheid ponden broods, welke een mud graan oplevert ;
- b. In de kosten, die vereischt worden om het graan tot brood te verbakken, en
- c. In eene, naar billijkheid vast te stellen, winst voor den bakker.

Art. 6. De *veranderlijke* grondslagen zullen bestaan :

- a. In de landelijke en plaatselijke belasting op het ge-
maal, en
- b. In den prijs van het graan.

Art. 7. De Gedeputeerde Staten van iedere provincie zullen, na een nauwkeurig onderzoek, en na de plaatselijke Besturen te hebben gehoord, een tarief ontwerpen, en aan Onzen

Minister van Binnenlandsche Zaken voordragen, ter regeling van de vaste grondslagen, vermeld in art. 5.

Dat tarief zal vervolgens door Onzen voornoemden Minister, naar bevind van zaken, met of zonder wijzigingen, worden vastgesteld, om tot vasten legger te dienen, welke, ten aanzien van den *eersten* grondslag, art. 5, § *a*, alle jaren, en, ten aanzien der grondslagen *b* en *c* van hetzelfde artikel, aanvankelijk gedurende de drie eerstvolgende jaren, zonder herziening, doorlopend tot grondslag zal verstreken, ten ware zeer buitengewone veranderingen, in het beloop van één of meer der daarin voorkomende onderwerpen, eene vroegere herziening mogt onontbeerlijk maken.

Bijaldien de plaatselijke Besturen vermeenen mogten, in de wijzigingen, welke, bij de vaststelling van dien legger, in de grondslagen mogten worden gebragt, niet te kunnen berusten, zal de zaak aan Onze beslissing kunnen worden onderworpen.

Art. 8. Na de vaststelling van voorschreven legger der vaste grondslagen, zullen de plaatselijke Besturen, ieder in den zijnen, dien legger volgen, en overigens, bij het bepalen van den prijs van het brood, alleen acht slaan op de in art. 6 vermelde veranderlijke grondslagen: zullende zij dus, na den invloed berekend te hebben, welchen de lands en gemeentelijke belasting op de zetting behoort uit te oefenen, bij het bepalen van den zettingsprijs van het brood, wijders alleen acht geven op de marktprijzen der granen, en, naarmate van de verhoogingen of verminderingen van die prijzen, de zettingen met *halve cents* doen stijgen of dalen.

Art. 9. De Besturen van gemeenten, die eene geringe bevolking hebben, zullen, even als tot hiertoe heeft plaats gehad, zich kunnen regelen naar de zetting, vastgesteld voor eene naburige gemeente.

Art. 10. Ten gerijve van de ingezetenen, zal ieder bakker of slijter van brood, verplicht zijn om bestendig, buiten zijnen winkel, een kennelijk teeken van zijn beroep geplaatst te hebben, en daarenboven een zwart bord op te hangen, waarop de

prijzen, tegen welke hij zijne, aan de zetting onderworpen, broodfoorten verkoopt, en van de straat leesbaar, zullen zijn opgeteekend.

Art. 11. Ten einde men steeds zoude kunnen weten, van welke bakkerij het brood herkomstig is, en welk deszelfs gewigt moet wezen, zullen de plaatselijke Besturen aan iederen bakker, en ten zijnen koste, de noodige merken ter hand stellen, waarmede de, door zoodanigen bakker te vervaardigen, foorten van brood, die aan de zetting onderworpen zijn, gemerkt zullen moeten zijn.

Art. 12. Het gewigt, waarop het aan de zetting onderworpen brood moet worden vervaardigd, zal door de plaatselijke Besturen worden bepaald. Daarbij zal worden in acht genomen, dat dezelve *bij het pond* en *deszelfs onderdeelen* moet geschieden: des echter, dat de bepaling niet beneden het ons blijve.

Art. 13. De winkel van iederen bakker of broodslijter zal van eene schaal en van de noodige gewigten moeten zijn voorzien, ten einde, zoodra zulks door of van wege het Bestuur, of door de belanghebbende verbruikers gevorderd wordt, het gewigt van het brood dadelijk zoude kunnen worden onderzocht.

Art. 14. De verordeningen van het plaatselijk Bestuur, waarbij de zetting wordt bepaald, of waarbij bijzondere verplichtingen aan de bakkers of broodslijters worden opgelegd, zullen angeplakt worden, en, zoo lang dezelve van kracht zijn, angeplakt blijven binnen de winkels der bakkers en broodslijters, zoodanig, dat het publiek van die verordeningen gemakkelijk kennis kunne nemen.

Art. 15. Overal zal een aanhoudend en gestreng toezigt omtrent het gewigt en de goede hoedanigheid van het brood worden uitgeoefend. Zoo in die beide opzigten, als ten aanzien van de prijzen van het brood, zal, op bepaalde tijdstippen, aan Gedeputeerde Staten, aan het Departement van Binnenlandse Zaken en aan Ons verslag worden gedaan.

Art. 16. Al hetgeen tot de uitvoering der vorenstaande hoofdbepalingen betrekking heeft, zal bij eene, door Ons goedgekeurde en door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Besturen mede te deelen, reglementaire instructie worden vastgesteld.

Art. 17. *Dadelijk*, nadat de grondslagen voor de broodzetting zullen zijn vastgesteld, zal Ons daarvan door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken verslag worden gedaan, onder aanbieding eener tabel, welke voor iedere provincie die grondslagen zal aanwijzen:

- a. Voor de hoofdplaats der provincie.
- b. Voor de gemeente, alwaar dezelve het *hoogste* zijn; en
- c. Voor de gemeente, alwaar dezelve het *laagste* zijn.

Zullende dat verslag van de noodige toelichtingen moeten vergezeld gaan, nopens de redenen van het verschil tusschen die grondslagen onderling.

Art. 18. Binnen de *drie eerste maanden* van elk jaar zal Ons, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, eene tabel worden aangeboden, houdende opgave der zettingsprijzen, zoodanig als dezelve in de, bij het vorige artikel bedoelde, gemeenten op den laatsten dag van het laatstverloopen jaar zijn geweest; zullende Ons bij die gelegenheid een algemeen verslag worden gedaan van al hetgeen de uitvoering der door Ons goedgekeurde verordeningen te dezen betreft.

Art. 19. De bakkers of broodstijters, welke zich aan eenige overtreding der vorenstaande bepalingen mogten schuldig maken, zullen op de gewone wijze worden vervolgd.

Die overtredingen zullen naar de daaromtrent bestaande wetten, en zoo bij die wetten geene straf op dezelve mogt zijn bedreigd, naar art. 1 der wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) worden gestraft.

Art. 20. Alle met vorenstaande bepalingen strijdige verordeningen zullen ophouden van kracht te zijn, van het oogenblik

af, dat de, naar bovengemelde grondslagen te regelen, brood-
zetting zal zijn vastgesteld (*).

Onze Minister van Binnenlandfche Zaken is belast met de
uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staats-
blad zal worden gedrukt.

Gegeven in 's Gravenhage, enz.

(*) Bij besluit van Zijne Majesteit, van den 26sten Januarij 1829, is
eene wekelijkfche regeling van den broodprijs ingevoerd, in plaats van
maandelijkfche.

Bij de voorgaande wet behooren de twee volgende hoogst-belangrijke stukken.

INSTRUCTIE, gegeven door den Minister van Binnenlandsche Zaken, op de uitvoering van Zijner Majesteits besluit van den 25sten Januarij 1826 (Staatsblad n°. 6, nopens de broodzetting.

EERSTE AFDEELING.

Onderzoek en verrigtingen, welke het vaststellen der zetting moeten voorafgaan.

§ 1.

Vermits de zetting alleen betrekking moet hebben op de broodfoorten, welke tot *voornaamste en dagelijksch voedsel voor de ingezetenen dienen*, zal het plaatselijk Bestuur van iedere stad en van iedere gemeente, alwaar één of meer broodbakkers of broodsljters gevestigd zijn, onverwijld overgaan tot het bepalen der broodfoorten, die als zoodanig voor hunne stad of gemeente moeten beschouwd worden.

Binnen *tien dagen nadat deze instructie ter hunner kennis zal zijn gekomen*, zullen zij het proces-verbaal van de, nopens evengemeld onderwerp, door hen te houden beraadslaging aan Gedeputeerde Staten inzenden.

§ 2.

Binnen gelijken tijd van *tien* dagen zullen de Besturen van die gemeenten, alwaar geene broodbakkers of broodsljters gevestigd zijn, van die bijzonderheid aan Gedeputeerde Staten kennis geven: zullende de Besturen van zoodanige gemeenten, te dezen, niets verder hebben te verrigten.

Mogten echter, in het vervolg, één of meer broodbakkers of broodsljters zich aldaar vestigen, zoo zal het plaatselijk Be-

stuur daarvan onverwijld aan Gedeputeerde Staten kennis geven, opdat alsdan, ook aldaar, de broodzetting zoude kunnen worden ingevoerd.

§ 3.

Er zal een naauwkeurig onderzoek plaats hebben :

- A. Van de hoeveelheid broods, welke het graan moet geacht worden op te leveren.
- B. Van de uitgaven, welke de bakker moet doen, vóór en aler hij tot het zamenstellen en bakken van het brood kan overgaan.
- C. Van het loon en de winst, aan den bakker toe te staan.

§ 4.

A. Gedeputeerde Staten zullen zich dadelijk verzekeren, welke granen, of die van den laatsten oogst, of wel dezulken, die in vroegere oogsten gewonnen zijn, tot het bakken van brood gebezigd worden; en na dit onderzoek zullen zij zonder uitstel, zoo in de hoofdplaats der provincie, als in een zeker getal steden en gemeenten, door hen aan te wijzen, en ieder jaar te bepalen, het gewigt van het graan, zoo van den laatsten oogst, als van dien oogst, welke tot het bakken van brood wordt gebruikt, doen onderzoeken; welk onderzoek moet strekken om te bepalen, hoe veel eene mud van deze verschillende graansoorten moet geacht worden te wegen.

§ 5.

Even zoo zullen dezelve de hoeveelheid broods doen constateren, welke eene mud van ieder der vermelde graansoorten geacht wordt, volgens de beste wijze van bereiden, te kunnen opleveren.

§ 6.

Het onderzoek, bij de twee voorgaande §§ voorgeschreven, zal geschieden door middel van herhaalde proefnemingen, bij welke een lid der Gedeputeerde Staten, of een, door dezelve Staten te committeren, ambtenaar zal tegenwoordig zijn. Men zal er bijzonder op moeten acht geven, dat het graan, gebezigd

voor deze proefnemingen, tot eenen staat van volkomene droogte zij gekomen, en dat het daarvan te verkrijgen brood van goede hoedanigheid zij; vooral ook, dat de hoeveelheid van het opgeleverd wordend brood niet vermeerderd worde ten koste der goede hoedanigheid van hetzelfde brood.

§ 7.

Van de proefnemingen, vermeld in § 4 en 5, zal een proces-verbaal worden opgemaakt.

In hetzelfde zal bovendien, en voor iedere broodsoort afzonderlijk, worden vermeld:

- 1°. De soort, hoeveelheid en prijs van ieder der ingrediënten, gebezigd voor de zamenstelling van het brood;
- 2°. De soort, hoeveelheid en prijs van de brandstoffen, gebezigd bij het bakken;
- 3°. De hoeveelheid (bij het gewigt), de soort en geldelijke waarde der uit het meel getrokken zemelen, voor zoo veel namelijk brood betreft, waarvoor gezeit of gebuild meel moet worden gebruikt, en
- 4°. De hoeveelheid en geldswaarde van de houtskolen, of andere overblijvende voorwerpen (behalve het brood), welke, na den afloop van het bakfel, eene verkoops-waarde behouden.

§ 8.

Van voorschrevene procesfen-verbaal zullen, uiterlijk binnen vier weken na de ontvangst dezer instructie in de hoofdplaats van de provincie, afschriften worden gezonden zoo aan de Besturen der steden en gemeenten, voor welke dezelve tot grondslag van de voor te dragen regelen der zetting moeten dienen, als aan het Departement van Binnenlandfche Zaken.

§ 9.

De alzo verkregen, en aan de plaatselijke Besturen medege-deelde, uitkomsten zullen, voor zoo veel het gewigt van het graan en de hoeveelheid broods, welke hetzelfde oplevert, betreft, tot eersten grondslag van de voor te dragen regeling der zetting

verstrekken; wel verstaande, dat hiertoe gebruik moet worden gemaakt van den uitslag des onderzoeks van die graanfoorten, welke in de bakkerijen, met er daad, doorgaans tot het bereiden van het brood worden gebezigd.

Wanneer echter dezelve Besturen, uit hoofde van plaatselijke redenen, vermeenen mogten die uitkomsten aan een nieuw onderzoek te moeten onderwerpen, zullen zij, *binnen acht dagen na de ontvangst der voorschrevene mededeeling van Gedeputeerde Staten*, daartoe met de meeste naauwkeurigheid en de vereischte voorzorgen overgaan; en, *uiterlijk binnen veertien dagen na die ontvangst*, de tot dat onderzoek betrekkelijke procesfen-verbaal aan Gedeputeerde Staten inzenden, met zoodanige aanmerkingen en berigten, als waartoe de door hen verkregene uitkomsten aanleiding mogten geven.

§ 10.

B. De plaatselijke Besturen zullen, ieder in den hunnen, onderzoeken, welke de onkosten zijn, waarvan de bakker het voorschot moet doen, alvorens tot de zamenstelling en het bakken van het brood te kunnen overgaan.

Die onkosten, welke *per mud gedaan* zullen berekend worden, betreffen inzonderheid, zoo niet uitsluitend, de volgende artikelen:

- 1°. Het loon, hetwelk den molenaar toekomt voor het malen van het graan;
- 2°. De foort, de hoeveelheid en den prijs der brandstoffen, benoodigd voor het bakfel;
- 3°. De ingrediënten, andere dan het graan, benoodigd voor de zamenstelling van het brood, en de hoeveelheid en den prijs van iedere foort dier ingrediënten.

Dezelve Besturen zullen tevens onderzoeken de verkoopwaarde der voorwerpen (voor zoo verre dezelve eenige verkoopwaarde bezitten), welke, na den afloop van het bakfel, ter beschikking van den bakker verblijven, namelijk:

- 1°. De hoeveelheid (bij het gewigt) en den verkoopprijs van de grove en sijne zemelen, voortkomende van het

meel, indien hetzelfde, alvorens tot brood te worden zamengefeld, gebuild of gezift moet worden; en

2°. De hoeveelheid en de verkoopwaarde van de houtskolen, welke de brandstof oplevert.

§ 11.

Het gezamenlijk bedrag der *drie eerste* nummers van de voorgaande paragraaf, na aftrek van het bedrag der *twee laatste* nummers van dezelve paragraaf, levert den *tweeden* grondslag op voor de voor te dragen regeling der zetting.

§ 12.

C. De plaatselijke Besturen zullen, bij eene uitdrukkelijke en in de bijzonderheden gemotiveerde beraadslaging, het loon en de winst bepalen, welke zij vermeenen aan den bakker, per mudde graans van iedere foort, hetwelk door hem tot aan de zetting onderworpen brood verbakken wordt, te moeten in eene billijke verhouding worden vastgesteld; zoodanig, dat de regelmatige belangen van den bakker en van den verbruiker in overeenstemming worden gebragt; zullende daarbij in geenen deele mogen gelet worden op het *getal* bakkers, in de gemeente aanwezig, maar op het loon, dat, voor het vervaardigen van eene zekere hoeveelheid broods uit eene zekere hoeveelheid graans, in billijkheid kan gevorderd worden.

§ 13.

De alzoo bepaalde loonen en winsten stellen den *derden* grondslag dáár voor de voor te dragen regeling der broodzetting.

§ 14.

De bij § 10 tot 13 voorgeschrevene verrigtingen zullen, door middel van procesfen-verbaal, worden geconstateerd, en derzelve hoofdzakelijke uitslag zal, *voor iedere aan de zetting onderworpen broodsoort afzonderlijk*, ingeschreven worden in eene tabel, in allen opzigte gelijk aan het hiernevens gevoegde model n°. 1.

In de kolom van aanmerkingen zullen de plaatselijke Besturen, in de bijzonderheden, de redenen vermelden, waarom zij

mogten vermeend hebben, voor een of ander der voorwerpen, vermeld in § 7, prijzen te moeten stellen, verschillende van die, welke, bij de door Gedeputeerde Staten gedane proefnemingen, voor diezelfde voorwerpen waren bepaald.

In zoo verre de kolom, voor de aanmerkingen bestemd, toereikende mogt zijn, om die, welke eenige ontwikkeling vereischen, te bevatten, zullen dezelve in één of meer afzonderlijke bladen, aan de tabel gehecht, opgenomen moeten worden.

Dezelve Besturen zullen tevens in die tabel de verdere kolommen invullen, betrekking hebbende *tot het bedrag der belastingen per mud, de rijzing of daling in den prijs van het graan, benoodigd om den prijs van het brood met een' halven cent te doen vermeerderen of verminderen, de graanmarkt voor de regeling van den prijs van het graan te volgen*, enz.

§ 15.

Affchriften dier procesfen-verbaal en van de in voege voorschreven ingevulde tabel, zullen ten spoedigste, en *uiterlijk binnen vier weken na het ontvangen van de in § 9 vermelde mededeeling van Gedeputeerde Staten*, aan Hun Edel Groot Achtbare worden ingezonden.

§ 16.

Naarmate die stukken in de hoofdplaats der provincie inkomend, zullen Gedeputeerde Staten dezelve aan een nauwkeurig onderzoek onderwerpen. Indien dezelve tot bedenking aanleiding geven, zullen zij daaromtrent met het belanghebbend plaatselijk Bestuur in briefwisseling treden, en, zoo hetzelve volharden mogt in eene meening, welke Gedeputeerde Staten als dwalend, en als met het algemeen belang of met de beginselen der billijkheid strijdig, mogten beschouwen, zullen dezelve Staten daarvan, onder bijvoeging hunner confideratien, verslag doen aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, te gelijk met de inzending van de in de volgende paragraaf vermelde tabel.

§ 17.

Ten spoedigste, en *uiterlijk binnen drie weken na den afloop van den bij § 15 bepaalden termijn*, zullen Gedeputeerde Sta-

ten aan hetzelfde Departement eene tabel inzenden, opgemaakt in den bij § 14 voorgeschreven vorm, en aanwijzende de *vaste* grondslagen der zetting, zoodanig als dezelve voor iedere stad of gemeente, alwaar één of meer broodbakkers of broodlijters gevestigd zijn, naar het gevoelen van het plaatselijk Bestuur, zouden kunnen worden vastgesteld.

Gedeputeerde Staten zullen, gelijk bij § 16 reeds is vermeld, hunne consideratien daarnevens voegen, nopens de *al* of *niet* noodzakelijkheid der wijziging van de voor deze of gene gemeente voorgedragene grondslagen; en de oorzaken van het verschil, hetwelk tusschen de voorgedragene grondslagen onderling, in de onderscheidene gemeenten hunner provincie, mogt voorkomen, zoo veel mogelijk in de bijzonderheden, en met genoegzame duidelijkheid, moeten aanwijzen, zoodanig, dat die oorzaken op derzelver juiste waarde kunnen worden geschat.

De in de tabel voorkomende kolommen, die tot de vaste grondslagen geene dadelijke betrekking hebben, zullen echter almede (even als zulks bij § 14 aan de Gemeentebesturen is voorgeschreven) door Gedeputeerde Staten worden ingevuld.

Voor het geval, dat in sommige gemeenten geene broodbakkers of broodlijters gevestigd zijn, zal zulks in de kolom van aanmerkingen worden vermeld; terwijl, wanneer het Bestuur van de eene of andere weinig bevolkte gemeente de zetting eener naburige gemeente mogt verlangen te volgen, daarvan insgelijks in die kolom zal worden melding gemaakt, onder opgave van de bevolking der eerstgemelde, en van den naam der laatstbedoelde gemeente.

TWEDE AFDEELING.

Wijze van vaststelling der zetting van het brood, en veranderingen, waarvoor dezelve vatbaar is.

§ 18.

Nadat vervolgens de voorschreven tabelarische staat, wat de vaste grondslagen betreft, als legger zal zijn vastgesteld, en door tusschenkomst van Gedeputeerde Staten aan de plaatselijke

Besturen zal zijn medegeedeeld (welk een en ander ten spoedigste zal geschieden), zal in iedere van de bij art. 1 van Zijner Majesteits besluit bedoelde steden en gemeenten dadelijk de zetting, volgens die grondslagen, in werking worden gebragt.

§ 19.

Te dien einde zullen de plaatselijke Besturen het *zuiver* bedrag der kosten van bereiding van het brood (bestaande *uit* de uitgaven, vermeld in § 10, na aftrek van de daarbij opgenoemde baten, en *uit* het loon en de winst des bakkers, vermeld in § 12), op eene mud graan vallende, voegen bij het gezamenlijk bedrag der belastingen op het gemaal, en bij den prijs van het mud graan, zoodanig als dezelve is geweest op de laatstgehoudene markt van die plaats, welker graanmarkt (volgens de vroeger bij § 14 vermelde opgave) tot rigtsoer wordt genomen. Dezelve Besturen zullen het gezamenlijk bedrag van die onderscheidene sommen verdeelen door het getal ponden brood, welke het mud graan, overeenkomstig den vastgestelden grondslag, geacht wordt op te leveren; terwijl de som, alsdan verkregen wordende, de prijs zal zijn voor de vast te stellen zetting van het brood.

§ 20.

De veranderingen in de graanprijzen en de invloed, welke deze veranderingen op den prijs van het brood moeten hebben, zullen regelmatig *binnen de drie laatste dagen van iedere maand*, op de bij § 19 voorgeschrevene wijze, geconstateerd worden; zullende, naarmate van den uitslag van gemeld onderzoek, de op dat oogenblik bestaande zetting, *voor de volgende maand*, of verlengd of gewijzigd moeten worden.

§ 21.

De acten, bij welke de plaatselijke Besturen de zettingprijzen van het brood vaststellen of wijzigen, zullen in de stad of gemeente afgekondigd en aangeplakt worden. Affchriften van dezelve zullen dadelijk aan de aldaar aanwezige broodbakkers en broodsljters worden uitgereikt; terwijl gelijke affchriften, binnen drie dagen na de vaststelling, aan de Gedeputeerde Staten der provincie zullen worden ingezonden.

DERDE AFDEELING.

Maatregelen van politie en middelen van toezigt, betrekkelijk den verkoop van het brood.

§ 22.

De plaatselijke Besturen zullen, in overeenstemming met het bepaalde bij art. 12 van Zijner Majesteits besluit, het gewigt bepalen, waarop het aan de zetting onderworpen brood moet bereid en verkocht worden. Die bepaling zal uiterlijk op het tijdstip der eerste vaststelling van de zetting, naar de bovengemelde grondslagen, in werking worden gebracht.

§ 23.

De plaatselijke Besturen zullen zorgen, dat de bepalingen, gemaakt bij art. 10, 11, 13 en 14 van Zijner Majesteits besluit, insgelijks op evengemeld tijdstip derzelve geheele uitvoering erlangen.

§ 24.

Dezelve Besturen zullen er ernstig voor waken, dat het aan de zetting onderworpen brood van goede hoedanigheid en wel doorbakken zij, en dat hetzelfde niet boven den bij de zetting bepaalden prijs worde verkocht.

§ 25.

Zoo dikwijls zij zulks noodig oordeelen, en ten minste viermaal 's jaars, zullen de plaatselijke Besturen, op niet vooraf bepaalde tijdstippen, de winkels der in de gemeente aanwezige bakkers en broodlijters visiteren. Zij zullen met zorg onderzoeken, of al hetgeen nopens het gewigt, den prijs en de hoedanigheid van het brood is voorgeschreven, naauwkeurig wordt nagekomen. Te gelijker tijd zullen zij den bij de bakkers aanwezigen voorraad meel en graan inspecteren, en zich verzekeren, of dat meel en dat graan *al* dan *niet* van eene goede hoedanigheid zijn.

Van alle overtredingen, welke zij ten dezen mogten ontdekken, zullen zij proces-verbaal opmaken, en hetzelfde aan de Autoriteit, belast met het vervolgen der overtredingen en misdaden, doen geworden.

VIERDE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

§ 26.

De Gedeputeerde Staten en de Gouverneurs der provincien zullen, zoowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk, over al de verrigtingen der plaatselijke Besturen, betrekkelijk de zetting en de policie nopens het brood, een hooger toezigt uitoefenen.

Indien zij eenige dwaling of eenig misdrijf mogten bespeuren, zullen zij, ter wering daarvan, de onder hun bereik zijnde middelen bezigen. Mogten hunne pogingen daartoe zonder het gewenscht gevolg blijven, dan zullen zij het geval ter kennis van het Departement van Binnenlandsche Zaken brengen, ten einde hetzelfde aan Zijner Majesteits beslissing te kunnen onderwerpen.

Zij zullen buitengewone visitaties bij de bakkers en broodflijters kunnen bevelen, en een lid der Gedeputeerde Staten of een provinciaal ambtenaar kunnen magtigen, om met het plaatselijk Bestuur die visitaties bij te wonen.

§ 27.

Vóór het einde der maanden *Januarij* en *Julij* van ieder jaar, zullen de Gedeputeerde Staten en Gouverneurs, ieder afzonderlijk, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een verslag inzenden nopens den prijs van het aan de zetting onderworpen brood, in de voornaamste plaatsen der provincie, gedurende het afgelopen halfjaar, nopens de veranderingen, welke dien prijs gedurende dat tijdvak ondergaan heeft, en nopens al wat tot de regelmatigheid van dezen tak van dienst betrekking heeft: zij zullen, des noodig, derzelver consideratien nopens de verbeteringen, die daaromtrent zouden kunnen worden ingevoerd, daarnevens voegen.

Het verslag van Gedeputeerde Staten zal vergezeld gaan van eene opgave der zettingsprijzen (ingerigt naar den in § 17 voorgeschreven vorm), zoodanig als dezelve op den laatsten dag van het afgelopen jaar geweest zijn:

- 1°. In de hoofdplaats der provincie;
- 2°. In de zes gemeenten, waar dezelve *het hoogste* waren; en
- 3°. In de zes gemeenten, waar dezelve *het laagste* waren.

De redenen van het onderscheid tusschen deze prijzen zullen in de bijzonderheden, en met de meeste duidelijkheid, moeten opgegeven worden.

Door Zijne Majesteit goedgekeurd, overeenkomstig art. 16 van het Koninklijk besluit van den 25sten Januarij 1826, n°. 98 (*Staatsblad* n°. 5).

Mij bekend, enz.

MEMORIE van toelichting, behorende
bij de voorgaande Instructie.

De Koning heeft zich verflag doen geven van den tegenwoordigen stand van zaken, in de onderscheidene provincien des Rijks, met betrekking tot de broodzetting.

Door hetzelfde heeft Zijne Majesteit de overtuiging verkregen, dat, in dezen tak van het openbaar bestuur, bijna overal, menigvuldige dwalingen en misbruiken worden aangetroffen.

Hoogstdezelve heeft, met niet minder leedwezen dan verwondering, gezien, dat, terwijl in eenige gemeenten de ingezetenen, voor het roggebrood, $4\frac{4}{16}$ cents, voor het ongebuild of ongezift tarwebrood 8 cents, en voor het gebuild tarwebrood $15\frac{3}{4}$ cents betalen, er, voor datzelfde levensmiddel, elders, respectivelijk 14 (ja zelfs 18), 27 en 34 cents betaald wordt.

Zoodanige uitkomsten toonen middagklaar, dat de zetting der broodprijzen niet overal is ingerigt overeenkomstig het doel, hetwelk geen ander is, dan om de regtmattige belangen van den verbruiker met die van den bakker overeen te brengen, en om te beletten, dat de eerste niet eene belangrijke en onregtmattige belasting, ten gunste van den anderen, behoeve te dragen, en

dat de laatste niet in de noodzakelijkheid gebragt worde om, wil hij bestaan, tot bedriegelijke praktijken toevlugt te nemen.

Het is Zijner Majesteits weldadige bedoeling om dat kwaad te doen ophouden; en met dat doel is het besluit genomen, en de instructie vastgesteld en goedgekeurd, welke hiernevens gaan, en bij welke Hoogstdezelve het nuttig heeft geacht, de toelichtingen te doen voegen, welke in deze memorie zijn vervat; geschiedende zulks, ten einde de provinciale en plaatselijke Besturen des te beter in staat te stellen, om de belangrijkheid der daargestelde bepalingen op derzelve waren prijs te schatten, en aan dezelve eene naauwkeurige en gestrengte uitvoering te geven: tot welk laatste Zijne Majesteit de stipte verpligting aan gezegde Besturen wil hebben opgelegd.

Art. 1 van het besluit.

In eenige provincien is er bedenking ontstaan nopens de twee volgende vragen:

Moet de broodzetting in alle gemeenten ingevoerd worden? moet dezelve op alle broodsoorten worden toegepast?

Er is geene reden om eene broodzetting vast te stellen in gemeenten, waar geen brood verkocht wordt. Zoodanige maatregel zou geheel zonder doel zijn, in het zoo aanzienlijk getal gemeenten, waar het brood in de huishouding, en door de zorg van den verbruiker zelven, wordt bereikt.

Wat de broodsoorten betreft, die slechts voorwerpen van lekkernij zijn, deze moeten niet aan den algemeenen regel van den handel onttrokken worden; de vrije keus en schatting van den verkooper en koper moeten er den prijs van regelen.

Maar het brood, hetwelk tot *gewoon voedsel* voor den mensch dient, is een voorwerp van eerste en onvermijdelijke noodzakelijkheid; van eene noodzakelijkheid, die zich iederen dag hernieuwt, en ten aanzien van welke het van belang is, om vooraf, volgens billijke grondbeginselen, de wederzijdsche aanspraken van den verbruiker, en van den bakker of slijter, te regelen.

Het publiek, en vooral de minst bemiddelde volksklasse,

welke, te gelijker tijd, de meest talrijke uitmaakt, moeten niet van den bakker de wet ontvangen nopens een voorwerp, waarvan derzelve behoud afhangt; en de bakker, van zijne zijde, moet steeds eenen voldoende waarborg vinden tegen de overdreven vorderingen, zelfs tegen het geweld der menigte, welke dikwijls, en vooral in tijden van duurte en gebrek, voor hem zeer te duchten zouden kunnen zijn.

Het is derhalve in het wederzijdsche belang, zoo van den verbruiker als van den bakker, dat het Bestuur deszelfs behoevende werking tusschen beide stelle, en, ten aanzien van het brood, beschouwd als voorwerp van voeding, de geschillen en misbruiken voorkome, die anderzins van wederzijde zouden kunnen plaats vinden.

Het is volgens deze beginselen, dat, bij uitzondering op den algemeenen regel, de zetting van den prijs van het brood wordt voorgeschreven; maar men zoude den geest en het doel dier beginselen miskennen, indien men dezelve verder uitstreckte, dan de wezenlijke behoeften der ingezetenen in het algemeen gebiedend vorderen; en onder deze *wezenlijke behoeften* kan zoodanig brood, hetwelk geacht moet worden een artikel van weelde of lekkernij te zijn, niet worden gerangschikt.

§ 1 der instructie.

Maar welke zijn de soorten van brood, welke als voedingsmiddel, en die, welke als voorwerpen van lekkernij moeten worden beschouwd?

Dit moet noodzakelijkerwijze, naarmate van de localiteiten, verschillen.

Er bestaat te dezen slechts één algemeene regel, namelijk, dat de broodsoort, welke verstrekt tot voornaamst voedsel voor de volksklasse, die door handen-arbeid den kost moet verdienen, overal tot de eerste dezer categorieën behoort.

Hieruit vloeit evenwel niet voort, dat de broodsoorten, die het gewoon voedsel voor de meer bemiddelde klassen der maatschappij uitmaken, niet aan de zetting moeten worden onderworpen.

Het is de taak der plaatselijke Besturen, om, ieder in den zijnen, naarmate van de gewoonten en gebruiken van de stad of gemeente, eene oordeelkundige onderscheiding daar te stellen tussehen de soorten, die moeten geacht worden tot het brood als *voedsel*, en tot het brood als *lekkernij* te behooren: alleen deze Besturen zijn, door hunne positie, in de mogelijkheid, om dat onderscheid, met volkomene kennis van zaken, vast te stellen.

Het spoedig mededeelen dier vaststelling, aan Gedeputeerde Staten, is noodig, ten einde Hun Edel Groot Achtbare, bij het bewerkstelligen der in § 4 en 5 vermelde proefnemingen, meer nauwkeurig bekend zouden zijn met de onderscheidene soorten van brood, op welke de zetting zal worden toegepast.

Wijders spreekt het van zelf, dat het te dezen vastgestelde ook tijdig ter kennis van de ingezetenen zal moeten worden gebracht.

Art. 2 van het besluit.

Er hebben zich twijfelingen opgedaan nopens de vraag: „ of „ de broodzetting beschouwd moet worden als een *in allen opzichte onveranderlijke prijs*, dan wel alleen als een *maximum* „ of hoogste *prijs* ? ”

Bij de aanneming van eerstgemeld beginsel legt men den verkooper, als het ware, de verplichting op, om *eene meer aanzienlijke winst* te maken, dan hij zelf regtmatig en behoorlijk oordeelt.

Daarenboven zoude een zoodanig beginsel in de uitvoering moeilijkheden opleveren, welke het bezwaarlijk zoude zijn te overwinnen, zonder de regtmatige belangen, hetzij van den bakker, hetzij van den verbruiker, te kwetsen; want de eerste kan niet bestaan, zoo de zetting al te eng gesteld is, en de laatste wordt tot opofferingen verwezen (die in zijnen bijzonderen toestand dikwijls zeer gevoelig kunnen zijn), indien de zetting maar *in het minste* met te veel ruimte is bepaald.

Een gezin, hetwelk dagelijks $2\frac{1}{2}$ pond brood gebruikt, ondergaat jaarlijks een verlies van *f* 3.65, zoo hetzelfde het brood maar $\frac{1}{3}$ van een' cent duurder betaalt, dan het moet kosten.

Die fom, welke meer bedraagt dan hetgeen door menig huisgezin aan de belasting wordt betaald, is voor de handwerkende en behoeftige klasse eene te aanzienlijke opoffering, dan dat dezelve, zonder noodzakelijkheid, aan haar zoude worden opgelegd.

Evenwel moet bij de regeling der zetting, in *twijfelachtige gevallen*, de schaal eerder een weinig in het voordeel van den bakker, dan in dat van den verbruiker overflaan; zulks is een kwaad, hetwelk noodzakelijk is voor het behoud der nijverheid van den bakker, maar dit kwaad vindt deszelfs geneesmiddel in het belang van den eerlijken en kundigen bakker: wanneer de bevoegdheid, om het publiek goed te bedienen, tegen eenen lageren dan den bij zetting bepaalden prijs, hem niet ontnomen wordt, dan zal hij trachten om voor zijne waar meer koopers te verkrijgen, door dezelve tegen de meest billijke voorwaarde aan te bieden.

In sommige provincien schijnt men te vreezen, dat de bakker, ten einde tegen minderen prijs te kunnen verkoopen, er toe gebragt zal worden om slecht brood te leveren, of zich, gedurende eenigen tijd, verliezen te getroosten, met het doel om naderhand, na zich van alle mededinging te hebben bevrijd, zich ruimelijk schadeloos te stellen.

De redenen, die tot deze vrees aanleiding geven, zullen altijd en onder alle stelsels bestaan: welke van dezelve men ook moge aannemen, zullen hebzucht en kwade trouw er steeds op uit zijn, om, zoo mogelijk, bij het debiet van brood, even als van andere waren, mindere hoedanigheden voor betere in de plaats te stellen, en alzoo de winsten te vergrooten.

Die strafwaardige pogingen zullen nimmer kunnen worden verijdeld, dan door een op den duur werkzaam en gestreng toezigt van het Bestuur, welks taak het is om er de hand aan te houden, dat niet alleen het brood steeds verkracht worde overeenkomstig het voorgeschrevene, met betrekking tot het gewigt en den prijs, maar ook, en wel inzonderheid, dat hetzelfde altijd wel toebereid, goed doorbakken, en ook in de verdere opzigten van goede hoedanigheid zij.

Art. 3 van het besluit.

Op sommige plaatsen geschiedt de zetting van zekere soorten van brood naar de geldswaarde en niet naar het gewigt, dat wil zeggen, men verkrijgt aldaar altijd voor eenen prijs, die onveranderlijk dezelve blijft, eene meerdere of mindere hoeveelheid broods.

Die grondslag wijkt af van de gewoonten, welke algemeen in den handel zijn aangenomen, geeft aanleiding tot misbruiken, en maakt het toezigt op de zetting moeilijk. Dezelve moet dus algemeen vervangen worden door eene zetting bij het gewigt, welke ieder in staat stellen, om steeds met naauwkeurigheid de werkelijke hoeveelheid voedsel te kennen, die hij koopt.

Het ligt in den aard der zaak, dat, zoowel hier als elders, alwaar van *ponden* en deszelfs onderdeelen gesproken wordt, niet anders dan *Nederlandsche ponden* bedoeld worden.

Art. 4 en 5 van het besluit, en § 3
der instructie.

Vóór en aler tot de vaststelling der zetting van het brood over te gaan, moet men het bedrag der onderscheidene onderdeelen, waaruit de prijs van het brood is zamengefeld, onderzoeken en regelen.

Men moet dus, ten aanzien van zekere hoeveelheid graans, welke dan ook, weten:

- A. Het getal ponden brood van goede hoedanigheid, hetwelk dezelve kan opleveren.
- B. De uitgaven, welke de bakker verplicht is om te doen (en welke hem mitsdien moeten terug gegeven worden) voor diezelfde hoeveelheid, vóór en aler hij er gebruik van kan maken in zijn bedrijf als bakker.
- C. Het loon en de winst, welke den bakker, uit het oogpunt van zijn bedrijf, over diezelfde hoeveelheid moeten worden toegekend.

De hoeveelheid, welke hier tot grondslag der berekeningen

verstrekt, is natuurlijkerwijze de *Nederlandsche mudde* graans, of het oude *hectoliter*.

A. § 4, 5 en 6 der instructie.

De granen verschillen in hoedanigheid, naarmate van de plaatsen en van de oogsten; het is voornamelijk bij het gewigt, dat de meerdere of mindere deugd der granen blijkt; en de ondervinding bewijst, dat dezelfde hoeveelheid graans meerder of minder weegt, naarmate van de hoedanigheid van den grond, en naarmate de faizoenen meer of minder gunstig zijn voor den oogst.

Het verkrijgen van eene meerdere of mindere hoeveelheid meel en brood, is ook afhankelijk van het meerder of minder bezigen van *gedroogd graan*.

Dezelfde hoeveelheid graans levert een grooter getal brooden op, zoo hetzelfde van zwaar gewigt is, dan wanneer hetzelfde ligt weegt.

Het is evenwel onbetwistbaar, dat het verschil in de opbrengst niet zoo aanzienlijk is of kan zijn, als de berigten te dien aanzien verkregen, met betrekking tot de gemeenten van dit Rijk, alwaar eene broodzetting bestaat, trachten aan te toonen.

De opbrengst is aldaar gebragt, voor de *rogge* op 70 tot 115 ponden brood per mud, voor de *tarwe* op 46 tot 80 ponden *gebuid* en op 86 tot 110 ponden *ongebuid* brood.

Baarlijkkelijk is het, dat een zoodanig verschil in de waarschijnlijke opbrengst, reeds op zich zelf, eenen aanmerkelijken invloed op den prijs van het brood, of wel op deszelfs goede samenstelling, moet uitoefenen.

Hetzelve kan dien prijs tot op bijna het dubbel voeren (*),

(*) In de veronderstelling dat het brood, uit een mud *rogge* opgeleverd wordende, f 5.97 moet kosten (alle uitgaven, ook de winst van den bakker er onder begrepen), dan moet het pond brood $5\frac{1}{2}$ cents kosten, zoo het mud 113 ponden, en $8\frac{1}{2}$ cents, zoo hetzelfde maar *zeventig* oplevert.

of aan de hoedanigheid van het brood zoodanig nadeel toebrengen, dat hetzelfde weinig voedend, bezwarend en nadeelig voor de gezondheid der verbruikers wordt.

Het is dus van het hoogste belang, dat het gewigt en de opbrengst van het graan, met de grootste naauwkeurigheid worden onderzocht; dit onderzoek is aan Gedeputeerde Staten opgedragen, die alle middelen in handen hebben, om de daartoe betrekkelijke verrigtingen, in derzelver geheelen omvang, in hunne provincie te overzien.

Tot meerdere zekerheid voor den goeden uitflag der proeven, welke de Staten zullen doen bewerkstelligen, en om geen gevaar te loopen van er eene te algemeene toepassing van te doen, wordt denzelven aanbevolen en voorgeschreven, om zich niet tot eene enkele proefneming te bepalen, maar dezelve te doen herhalen, en te doen bewerkstelligen, zoo in de hoofdplaats als in de andere plaatsen van hunne provincie, waar hun zulks nuttig zal toefschijnen. Dit laatste moet noodwendig plaats hebben voor die streken of districten, alwaar men zich van granen mogt bedienen, die, naarmate van derzelver herkomst en hoedanigheid, in gewigt verschillen.

Vooraf dus uit dit laatste oogpunt is het nuttig, en zelfs noodig, dat zij hunne provincie, als het ware, in districten verdeelen, bijaldien namelijk, in eenig gedeelte der provincie, granen gebezigd worden, die meer of minder wigtig, en bij de broodbakking meer of minder opleverend zijn, dan in andere gedeelten.

Overigens is het duidelijk, dat het uitsluitend *dat* graan is, hetwelk werkelijk tot het bakken van brood doorgaans gebruikt wordt, hetwelk tot den *eersten grondslag* voor de voor te dra-

---

Zoo het brood van *gebuiide tarwe*, eveneens, na aftrek der waarde van de grove en fijne zemelen, en van de houtskolen, *f* 8.00 kost, dan zal het brood van die soort 10 cents moeten kosten zoo het mud 80 ponden, en $17\frac{4}{8}$ cents zoo hetzelfde maar 46 ponden oplevert.

Eindelijk, zoo het brood, opgeleverd wordende uit eene mud *ongebuiide tarwe*, na aftrek van de waarde der houtskolen, *f* 8.50 kost, zal het pond brood op $7\frac{2}{8}$ cents komen te staan, in geval het mud 110 ponden, en op bijna 10 cents, zoo hetzelfde maar 86 ponden brood oplevert.

gene regeling der broodzetting dienen moet, behoudens nogtans hetgeen te dezen bij § 9 is voorgeschreven.

§ 7 der instructie.

Voorschreven uitkomsten zullen moeten worden geconstateerd, bij middel van procesfen-verbaal, welke bovendien de bijzonderheden zullen inhouden van al de overige uitgaven, die aangewend zijn om het meel, door eene mud graan opgeleverd, tot brood te verbakken; gelijk mede aanwijzing van de hoeveelheid en den prijs der grove en fijne zemelen en houtskolen, die na het bakfel ten verkoop beschikbaar blijven, en waarvan de verkoopswaarde in mindering der uitgaven van den bakker moeten strekken.

§ 8 der instructie.

Daar deze procesfen-verbaal bestemd zijn, om tot grondslag van de voor te dragene inrigting der broodzetting te strekken, zoo is het noodig, dat afschriften van dezelve toegezonden worden aan de plaatselijke Besturen, welke geroepen zijn om er gebruik van te maken.

Diensvolgens zullen Gedeputeerde Staten, uiterlijk binnen vier weken na het tijdstip, waarop de instructie bij Hun Edel Groot Achtb. zal zijn ontvangen, aan dezelve Besturen afschriften zenden van die procesfen-verbaal, welke (volgens de hierboven, bij § 4 tot 6, vermelde districten, waartoe hunne gemeenten te dezen geacht worden te behooren) dezelve betreffen.

Gelijke afschriften zullen gezonden worden aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, hetwelk belast is met het optoezigt over al wat de zetting van het brood betreft.

§ 9 der instructie.

De uitkomsten nopens *het gewigt*, en de *opbrengst van de graansoorten, welke doorgaans tot het bereiden van brood gebezigd worden*, in de procesfen-verbaal vermeld, moeten, in het algemeen, tot eersten grondslag van de voor te dragene regeling der broodzetting verstrekken.

Zoo evenwel de plaatselijke Besturen vermeenen mogten redenen te hebben, om de naauwkeurigheid dier uitkomsten te betwijfelen, zijn dezelve bevoegd om over te gaan tot het nemen van nieuwe proeven, ter ontdekking van den waren stand van zaken: maar zij moeten niet uit het oog verliezen, dat deze maatregel zeer veel voorzorgen en toezigt vordert, bij gebreke waarvan dezelve niet het minste vertrouwen kan inboezemen. In allen gevalle zullen zij onverwijld, en uiterlijk binnen den bij § 9 bepaalden termijn, de door hen verkregene uitkomsten aan de Staten moeten bekend maken, ten einde deze de zaak nader zouden kunnen onderzoeken, en er aan het Departement van Binnenlandsche Zaken verslag van zouden kunnen doen.

B. § 10 der instructie.

Het bedrag of de waardesom van al de bij deze paragraaf vermelde voorwerpen, zijn tegenwoordig op eene zoo uiteenloopende wijze geschat, dat de uitkomsten, waartoe dezelve leiden, van de eene provincie tot eene andere, en somtijds zelfs van de eene tot de andere gemeente van dezelfde provincie, in de buitenfporigste verhoudingen verschillen.

Het is alzoo, bij voorbeeld, dat voor het malen van eene mud rogge, en voor het verbakken van het daarvan afkomstig meel, in uitgaaf gebragt wordt:

Voor *maalloon*, van $18\frac{1}{2}$ tot 88 cents;

„ *brandstoffen*, van 12 tot 97 cents;

„ *gist*, op vele plaatsen *niets*, op andere tot 83 cents (*).

„ *zout*, op vele plaatsen *niets*, en elders tot $25\frac{1}{2}$ cents.

(*) De Staten van eene der provincien hebben zelfs gevraagd om (even als reeds in sommige andere provincien plaats heeft) de gist te laten wegvallen van onder de artikelen van uitgaaf, omdat, gelijk zij aanmerken, men bij ieder bakfel van hetzelfde zoo veel gegist deeg (of gist) voor den volgenden keer afneemt en bewaart, als men er van het vorig bewaarde heeft bijgevoegd, en dat het mitsdien de *eerste* gist is, welke eene kleine uitgaaf te weeg brengt, die, omgeslagen over al de volgende bakfels, genoegzaam op niet uitloopt.

Het is ook alzoo dat, in onderscheidene provincien, naar het schijnt, geen acht wordt geslagen op de grove en fijne zemenen of op de houtskolen, welke ten voordeele van den bakker komen, en van welk een en ander de waarde, mitsdien, in mindering zijner uitgaven moet worden gebragt.

De vermindering, welke daaruit moet voortvloeijen in den prijs van het brood, is van te veel belang, dat dezelve niet in aanmerking zoude komen. In eene der provincien trekt men, uit voorschreven hoofde, van den prijs der tarwe, ruim *een derde* af, zoo dezelve bestemd is voor *wit brood*, en *een zevende*, zoo dezelve voor *half wit brood* is bestemd.

In eene andere provincie vermeenen de Staten, dat men, uit gelijken hoofde, moet aftrekken bijna 86 cents per mud *roode tarwe*; ongeveer 41 cents per mud *witte tarwe*, en voor de *rogge* een bedrag, gelijkstaande met het loon van den molenaar en al de andere uitgaven van den bakker, uitgezonderd de brandstoffen en de belasting.

Uit dit alles volgt ten duideljkste, dat thans, in een groot aantal gemeenten, de broodzetting op geheel en al onnaauwkeurige en dwalende gronden gevestigd is, en dat het van het hoogste gewigt is, en in het belang der regtvaardigheid, der goede zaak, en vooral der minst bemiddelde volksklasse is, dat paal en perk gesteld worde aan zoo zware misbruiken.

Niemand ongetwijfeld zal ontkennen, dat de onderscheidene artikelen, welke te dezen in uitgaaf, of in vermindering van uitgaaf, moeten komen, niet, naar gelang der onderscheidene localiteiten, in prijs zouden kunnen en moeten verschillen. Maar zoo ontzaggelijke onevenredigheden als die, welke zoo even vermeld zijn, kunnen niet worden toegelaten; terwijl tevens vergisfingen of vergetelheden, ten nadeele of van het publiek of van den bakker, met zorg moeten worden vermeden.

Het is de taak der plaatselijke Besturen, om met de meest strikte naauwkeurigheid het onderzoek te doen, waarmede zij zijn belast; ter bevordering daarvan zullen zij, in procesfen-verbaal der Staten, vermeld bij § 8 der instructie, gelijk mede in de

bij deze memorie gevoegde nota's, waarvan hierna zal gesproken worden bij de aanmerking op § 19, punten van vergelijking vinden, die hun bij uitstek nuttig zullen kunnen zijn, en op welke zij de meeste aandacht zullen behooren te vestigen; zonder intusfchen zoodanig aan dezelve gehouden te zijn, dat, in zoo verre overwegende, uit de plaatselijke gesteldheid voortvloeiende redenen, eenige wijziging van die punten mogten verkieslijk maken, deze niet insgelijks in overweging zouden kunnen worden genomen.

Onder de artikelen van uitgaaf komen er vooral *drie* voor, welke aan het strengste onderzoek, zoo der plaatselijke als der provinciale Besturen, worden aanbevolen: dezelve zijn *het maalloon, het loon en de winst van den bakker, en de prijs der granen*. Het is noodig, dat voorschreven Besturen met zorg de ramingen overwegen, welke zij te dezen zullen aannemen, dat zij de gronden doen kennen, naar welke zij die ramingen hebben aangenomen, en dat zij onderzoeken of, ten aanzien van de marktprijzen der granen, en van het maalloon, de tegenwoordige staat van zaken niet gebrekking en voor verbetering vatbaar is.

C. § 12 en 13 der instructie.

Het loon en de winst van den bakker moeten met de meest billijke onpartijdigheid geregeld worden.

De hoegrootheid van dezelve moet zoodanig bepaald worden, dat de bakker in zijn bedrijf een naar zijnen staat voegzaam en behoorlijk onderhoud vindt; en dat het publiek, van den anderen kant, er eenen voldoende waarborg in vinde tegen de vorderingen eener lakenswaardige hebzucht.

Het zoude even onregtvaardig zijn, om den bakker voorwaarden op te leggen, die hem ten gronde zouden doen gaan, als om hem, ten nadeele der verbruikers, te verrijken.

In den tegenwoordigen stand van zaken verschilt het bedrag van dit artikel, om slechts een voorbeeld te nemen, van 17 cents tot f 2.00, voor eene, tot brood verbakken, mud rogge.

Aanvankelijk zal men zich er van onthouden om, ter wering van dit aanmerkelijk misbruik, stellige regels voor te schrijven; maar het is van belang, om eenigzins in de bijzonderheden de beginselen te kennen, waarnaar men dat onderwerp, voortaan, op de onderscheidene plaatsen; wenscht te zien regelen; ten einde daardoor in staat gesteld te worden, om deze zaak meer te kunnen doorgronden.

Voor het oogenblik bepaalt men er zich dus bij, met aan de plaatselijke en provinciale Besturen te doen opmerken:

- 1°. Dat het niet alleen in het *aan de zetting onderworpen* brood is, dat de bakker zijne middelen van bestaan moet vinden, daar hij, op vele plaatsen, een even belangrijk, en somtijds zelfs een meer aanzienlijk voordeel vindt in het debiet van *brood van fijner gebak, koekjes* en andere voorwerpen van dien aard;
- 2°. Dat het niet in het belang van het publiek is, dat het getal der bakkers zich *onmatiglijk* uitbreide, en hunne winsten mitsdien gebragt worden op eene taks, genoegzaam hoog om de kleine bakkerijen, ten nadeele van den verbruiker, te bevoordeelen;
- 3°. Dat het *getal* bakkers, in geen geval, door de plaatselijke of provinciale Besturen, tot grondslag hunner beschouwing te dezen behoort te worden genomen; maar hier alleen in aanmerking moet komen, even als in betrekking tot andere bedrijven, welk loon aan den bakker, voor de vervaardiging van eene bepaalde hoeveelheid broods uit eene aangegevene hoeveelheid graans, in billijkheid zoude behooren te worden toegekend.

§ 24 der instructie.

Deze paragraaf met de voorafgaande bepalingen vergelijkende, zullen de plaatselijke Besturen kunnen opmerken, dat het, ten aanzien van den *eersten* grondslag, betaamt, dat zij zich naar de door de provinciale Autoriteit verkregene uitkomsten gedragen, ten ware zij, om overwegende redenen, vermeenen mog-

ten tot een nader onderzoek over te gaan, even als zulks bij § 9 is gezegd; en dat zij, met betrekking tot den *tweeden* grondslag, zich moeten regelen naar de plaatselijke aangelegenheden, onder verpligting echter, om, indien de door hen gebragt wordende prijzen eenigzins aanmerkelijk moeten verschillen van die, welke in de, bij § 8 vermelde, door de Staten toegezonden, procesfen-verbaal zijn gebragt, alsdan de redenen uiteen te zetten, welke dit verschil regtvaardigen.

§ 14, 17 en 19 der instructie.

De prijs der granen moet volgens den staat der marktprijzen in uitgaaf gebragt worden.

Ook met betrekking daartoe worden, zoo als reeds bij § 10 is opgemerkt, ontzaggelijke verschillen in den thans bestaanden stand van zaken bevonden.

Volgens de bekomene inlichtingen, verschillen die graanprijzen aanmerkelijk, niet alleen van provincie tot provincie, maar ook van de eene tot de andere gemeente in dezelfde provincie.

Zoo wordt, onder anderen, het *mud rogge* in uitgaaf gebragt van *f* 2.00 tot op *f* 7.12, en het *mud tarwe* van *f* 4.20 tot op *f* 11.45.

Het is dan meer dan waarschijnlijk, dat, op vele plaatsen, de vaststelling der marktprijzen met eene allerberispelijkste zorgeloosheid geschiedt, welke het van belang is te doen ophouden.

Zijne Majesteit vleit zich, dat dit onderwerp voortaan de geheele aandacht tot zich zal trekken van de Autoriteiten, die in deze tusschenbeide moeten komen of toezigt moeten houden.

§ 15 der instructie.

De verrigtingen der plaatselijke Autoriteiten tot voornamen grondslag moettende strekken voor hetgeen te dezen door de Staten moet worden bewerkstelligd, zoo behooren Hun Edel Groot Achtbare den uitslag dier verrigtingen genoegzaam tijdig te kennen, om er het noodige gebruik van te kunnen maken; daar er anders eene vertraging zoude ontstaan, die voor de bepaalde daarstelling der zetting nadeelig zoude zijn.

De termijn, bij deze paragraaf, voor de overzending der procesfen-verbaal bepaald, en welke overigens aan de plaatselijke Besturen eene genoegzame ruimte overlaat, moet dus beschouwd worden als niet te *mogen worden overschreden*: iets, hetgeen niet bij *al* de bij de instructie bepaalde termijnen evenzeer het geval is.

Tweede afdeeling der instructie.

Onder de bestanddeelen, uit welke de grondslagen der broodzetting zich zamenstellen, is er één, hetwelk uit deszelfs aard veranderlijk is, en den grootsten invloed op den prijs van het brood uitoefent. Het is de prijs van het graan, dat tot deszelfs vervaardiging dient. Het is noodzakelijk toegeschenen om te bepalen, dat die prijs regelmatig *iedere maand*, op nieuw, in overweging worde genomen.

§ 19 der instructie.

Onderfcheidene Koninklijke commissien zijn, sedert een paar jaren, in het geval geweest van te beproeven, om met nauwkeurigheid den prijs te berekenen, dien het brood, volgens billijke beginselen, schijnt te moeten kosten.

Te dien einde hebben dezelve, nopens dit onderwerp, proefnemingen laten doen, waarvan zij de uitvoering aan onpartijdige, eerlijke en in het vak kundige mannen hebben opgedragen.

Het kan, zoo voor de Staten als voor de plaatselijke Besturen nuttig zijn, om de uitkomsten dier proefnemingen te kennen.

Dezelve worden mitsdien onder n°. 2, 3, 4 en 5 hiernevens gevoegd.

- A. Voor het *roggebrood*.
- B. " " *gebuid tarwebrood*.
- C. " " *ongebuid tarwebrood*.
- D. " " *masteleinbrood* (half tarwe en half rogge).

Zoodanige proeven zijn tot hiertoe niet genomen ten aanzien van het brood, hetwelk geheel of ten deele uit spelt vervaardigd is, hetgeen dan ook belet, dat men dienaangaande thans in de bijzonderheden trede.

§ 20 der instructie.

In de veronderstelling dat, in het begin der maand, de prijs van het graan zoodanig daale, dat uit dien hoofde de prijs van het brood een' halven cent moet verminderen, en dat deze staat van zaken tot aan het einde der maand voortdure, dan vloeit daaruit eene maandelijksche besparing van $37\frac{1}{2}$ cent voort, ten behoeve van een huisgezin, waarin men $2\frac{1}{2}$ pond brood per dag verbruikt; eene zoodanige consumtie is niets minder dan buitengewoon bij de klasse van handwerkslieden, voor welke de bezuiniging, welke daarmede in verband staat, van een zeer groot gewigt is.

Art. 10 tot 16 van het besluit, en derde afdeeling der instructie.

Na de regelen te hebben aangewezen, volgens welke de zetting van het brood moet worden vastgesteld, is het van belang, om de maatregelen van politie en van toezigt vast te stellen, die noodig zijn, om aan de te dezen voorgeschreven bepalingen de volle en algeheele uitvoering te verzekeren, welke dezelve steeds in al de gedeelten van het Rijk, op welke dezelve van toepassing zijn, moeten vinden. Deze maatregelen maken het onderwerp uit van art. 10 tot 16 van het Koninklijk besluit, en van de 3de afdeeling der instructie; zijnde de bepalingen van art. 10, 11, 13 en 14 van het besluit, respectievelijk betrekking hebbende tot het plaatsen van een zwart bord, het merk van het brood, de schaal, welke voorhanden moet zijn, en de reglementen, die in de winkels angeplakt moeten worden, te duidelijk om eenige toelichting te behoeven, en te gewigtig, dan dat men niet zoude veronderstellen, dat de Gemeentebesturen aan de strikte naleving dier verordeningen, zonder oogluiking, de hand zullen houden.

Art. 12 van het besluit, § 22 der instructie.

In sommige plaatsen van het Rijk bezigt men zeer kleine onderdeelen van het ons. Daaruit vloeijen twee ongelegenheden voort: de eene, dat het meer moeilijk is, om het gewigt van het brood te constateren; de andere, dat men de bepalingen

gen verijdel, die wettiglijk daargesteld zijn nopens het gebruik van het Nederlandsch gewigt.

Die handelwijzen behooren niet meer toegelaten te worden.

§ 25 der instructie.

Het nut en zelfs de noodzakelijkheid der visitationen is onbetwistbaar; zullen dezelve het doel bereiken, dan moeten dezelve op niet vooraf bepaalde tijdstippen geschieden.

Het is niet alleen met het gewigt, de merken, en al wat daartoe betrekking heeft, dat de Autoriteiten zich bij die visitationen moeten bezig houden: zij moeten voor het minst even veel zorg geven aan het onderzoek naar de hoedanigheid van het brood en van het meel, hetwelk tot deszelfs bereiding dient.

Indien het meel slecht, of meer of minder bedorven is, indien het brood niet genoegzaam doorbakken of tetfig is, zoo bestaat er overtreding van de zijde van den bakker, en zijn er termen om hem voor den regter te doen komen.

Wat het gewigt van het brood betreft, kan het somtijds gebeuren, dat hetzelfde een *klein weinig* meerder of minder bedrage, dan dienaangaande is voorgescreven, zonder dat er, in het laatste geval, *bedrog* plaats hebbe.

Indien zoodanige gevallen zich opdoen, moet men tot het wegen van onderscheidene brooden, zoo afzonderlijk, als in meer aanzienlijke hoeveelheden verzameld, overgaan; zoo een groot getal brooden te ligt wordt bevonden, of wel, zoo de meer aanzienlijke hoeveelheden een min of meer belangrijk te kort in het gewigt opleverden, zouden er termen bestaan, om het onderzoek der zaak aan den bevoegden regter te onderwerpen.

§ 26 der instructie.

Offchoon het toezigt, waarvan alhier gesproken wordt, uit de bestaande beginselen van zelf voortvloeit, heeft Zijne Majesteit het echter nuttig geacht, om de Gouverneurs en de Gedeputeerde Staten te doen herinneren, dat het een onderwerp betreft, dat tot hiertoe niet overal met die oplettendheid is behandeld, welke het om deszelfs hooge belangrijkheid verdient.

Zijne Majesteit vleit zich, dat alle Autoriteiten derzelve ijver zullen verdubbelen, om paal en perk te stellen aan de wanorde en misbruiken, die Hoogstdezelfs aandacht tot zich hebben getrokken, en welke Zijne Majesteit begeert dat, zoodra mogelijk, en voor altijd, ophouden.

§ 27 der instructie, en art. 18 van het besluit.

Zijne Majesteit verlangende, in den loop der drie eerste maanden van ieder jaar, onderrigt te worden van den bepaalden uitslag der verrigtingen, die de broodzetting betreffen, zoo behoort de Minister, aan wien het uitbrengen van het verflag te dezen is opgedragen, de hem daartoe benoodigde opgaven genoegzaam tijdig te ontvangen, om dezelve met zorg te kunnen onderzoeken, en, des noods, nadere inlichtingen te kunnen vragen aan de provinciale Besturen, die welligt daaromtrent dan, op hunne beurt, nog met de plaatselijke Besturen in briefwisseling zullen moeten treden.

Bij het doen van dat verflag zal zich dan ook de gelegenheid aanbieden, om Zijne Majesteit bekend te maken met den graad van ijver, dien de provinciale en plaatselijke Besturen, voor de uitvoering en handhaving der onderhavige verordeningen, zullen hebben aan den dag gelegd.

*CIRCULAIRE van den 29sten Maart
1827, omtrent de broodzetting (*).*

Aan de plaatselijke Besturen.

Al de opgaven betrekkelijk het regelen der broodzetting in deze provincie, ten gevolge van onze dispositie van den 1sten Junij 1826 (*Provinciaal blad* n°. 33), alhier ingekomen zijnde, zijn wij daaruit ontwaar geworden, dat verre de meeste plaatselijke Besturen verlangden gebruik te maken van de bevoegdheid, bij art. 9 van 's Konings besluit van den 25sten Januarij 1826 omschreven, en zich alzoo wenschten te regelen naar zetting, vastgesteld voor eene naburige gemeente. Wij hebben daarop dit verlangen aan het Departement van Binnenlandsche Zaken medegedeeld, en de motiven zoo veel mogelijk trachten te ontwikkelen, welke voor het toestaan van zoodanig verzoek schenen te pleiten, doch met geen ander gevolg, dan dat Zijne Majesteit ons heeft doen te kennen geven, dat Hoogstdezelve daartoe geene genoegzame redenen gevonden heeft, maar het integendeel daarvoor blijft houden, dat, vooral bij eene ijverige medewerking der onderscheidene Besturen, tot bereiking van het voorgeselde doel, de belangen der verbruikers en der verkoopers beter, dan tot nog toe heeft plaats gehad, door de toepassing der verordeningen van voormeld besluit zullen gediend zijn.

U Edel Achtb. zulks mededeelende, zien wij ons verplicht, U Edel Achtb. nogmaals onze circulaire van den 1sten Junij II., n°. 22, onder de aandacht te brengen, en onder referte aan al hetgeen daarin, ten aanzien van dit onderwerp, reeds in het breede is ontwikkeld, U Edel Achtb. te verzoeken, het werk der broodzetting op *nieuw* in overweging te nemen, en zich met den meesten spoed onledig te houden met *het zamenstellen eener nieuwe opgave, overeenkomstig § 10 en 12 der instructie*, en volkomen ingerigt naar de modellen en voorschriften, aan U Edel Achtb. in der tijd toegezonden.

(*) Tot de stukken omtrent de broodzetting behoort ook nog deze circulaire.

Dit onderwerp, bij al deze stukken genoegzaam en voldoende toegelicht zijnde, kan het voor overbodig gehouden worden hierbij iets naders te voegen, en wij mogen dan ook met grond vertrouwen, dat U Edel Achtb. zulks met al die zorgvuldigheid zullen behandelen, welke het belang der zaak vordert, en al de tabellen zoo naauwkeurig zullen ingevuld zijn, dat daarop geene aanmerkingen behoeven te vallen.

Wij hebben tevens de eer hierbij terug te zenden, al die tabellen en deliberatien, welke reeds voorloopig aanleiding tot bedenkingen gegeven hebben, met observatie, dat de wijze, waarop men is te werk gegaan, bij de bepaling der grondslagen voor de twee gebruikelijke foorten van gebuild tarwebrood, niet als overeenkomstig te beschouwen is met de voorschriften der instructie; diensvolgens toch behooren die grondslagen, en dus ook de kosten van bereiding, benevens de waarde van al hetgeen van een mudde graan, behalve het gedeelte, dat voor deze of gene bepaalde broodsoort gebezigd wordt, *voor iedere broodsoort* afzonderlijk berekend te worden; terwijl ondertusfchen de opgaven van voormelden aard, meermalen op de hiernevensgaande tabellen, vóór het wittebrood en het bollebrood, en dus voor twee afzonderlijke broodsoorten, te zamen zijn genomen, waarvan het gevolg niet wel anders schijnt te moeten zijn, dan dat de prijsbepaling van een pond van het een en ander dezer verschillende broodsoorten, altijd op eene eenigzins willekeurige schatting van de betrekkelijke waarde dezer broodsoorten, en niet op de uitkomst eener juiste berekening gegrond zoude wezen.

Het zal derhalve noodig zijn, dat de stedelijke en plaatselijke Besturen zich het onderwerp zoo veel mogelijk eigen maken, en zoowel de nieuw op te maken tabellen als diegenen, welke gerectificeerd moeten worden, niet dan na rijpe overweging invullen; terwijl het ons aangenaam zal zijn, uit de deliberatien bekend te worden met de beginfelen, welke de nu te doene opgaven hebben geregeld.

Wij voegen hierbij een exemplaar der tabel n°. 1, en vertrouwen, dat de deliberatien van U Edel Achtb. zoodanig zullen worden voortgezet, dat dezelve ons *binnen drie weken* teruggezonden zij; terwijl men vooral zorg zal behooren te dragen, om de kolommen niet met elkander te verwarren.

Ten flotte moeten wij aanmerken, dat het thans, naar den ken-
nelijken wil van Zijne Majesteit, alleen aan gemeenten van *zeer*
geringe bevolking vrijstaat, om van het bij art. 9 gegeven verlof
gebruik te maken, en zich naar de zetting eener naburige ge-
meente te gedragen.

Haarlem, enz.

Tot de voornaamste bemoeijingen der plaatselijke Besturen behoort het brandwezen : daarom wordt hier opgenomen het volgende

UITTREKSEL uit eenige brandreglementen, behelzende de voornaamste bepalingen in die reglementen, ter voorkoming en blussching van brand, en ter onmiddellijke verrijgting na eenen gebluschten brand, voorgeschreven.

EERSTE AFDEELING.

Bepalingen ter voorkoming van brand.

§ I.

Geene woonhuizen, magazijnen, schuren, loodsen of andere gebouwen, zullen andere gevels mogen hebben, dan gemetseld van steen, kalk en tras, en niet mogen gedekt worden, dan met leijen, pannen, tegels of ander hard dak.

§ II.

Geene scheidingsen zullen tusschen gebouwen mogen gemaakt worden van hout, en de zoodanigen, die reeds bestaan mogten, zullen niet mogen worden hersteld.

§ III.

Geen vuur zal mogen gestookt worden, dan in daartoe bekwaame stookplaatsen of schoorsteenen, gemetseld van kalk en tras, en opgetrokken boven de daken, ten minste drie voeten boven den nok van het gebouw.

§ IV.

In de schoorsteenen zullen geene binten, balken of ribben mogen ingemetseld worden, al waren die ook met blik, ijzer of lood bekleed.

§ V.

De schoorsteenen op bovenverdiepingen van een gebouw zullen op wulven van steen moeten gemaakt worden, en in geenen deele op binten of balken mogen rusten.

§ VI.

In eenen gemeenen muur mogen de binten, komende tegen eene haardstede of schoorsteen van den buurman, niet dieper worden gelegd, dan op de helft of in het hart van den muur. Zulende ook degeen, die tegen eenen gemeenen muur eene haardstede of schoorsteen zal maken, gehouden zijn, de binten van zijns buurmans huis zoo ver te doen weghakken en met steen bezetten.

§ VII.

Geene schoorsteenen zullen mogen worden opgebouwd of veranderd, dan na voorafgaande inspectie en goedkeuring van den daartoe bevoegden beambte.

§ VIII.

De schoorsteenvegers zullen geene schoorsteenen, welke niet overeenkomstig de voorschreven bepalingen zijn gemaakt, vermogen te vegen, maar daarvan aanstonds kennis moeten geven aan den in § VII vermelden beambte, gelijk ook de timmerlieden of metselaars geen' schoorsteen, strijdig met de bovenstaande bepalingen, zullen mogen vervaardigen.

§ IX.

De ingezetenen zijn verplicht tot het schoonhouden en doen vegen der stookplaatsen, ten minste zekere bepaalde keeren in het jaar, en daarvan bij elke visitatie aan brandmeesteren te doen blijken.

§ X.

De daartoe aangestelde stedelijke beambten zullen, in hunne jaarlijksche of andere inspectien der stookplaatsen bij de ingezetenen, niet mogen worden belet of belemmerd.

§ XI.

Iemand, welke tot de uitoefening zijns bedrijfs vuur gebruiken

moet, zal geene ovens, eesten of andere stookplaatsen, onder welke benaming ook, mogen daarstellen, dan nadat alvorens de toefsel zijner vuurplaats door den daartoe bevoegden beambte zal zijn goedgevonden, en bevonden zal zijn dat, uit derzelve constructie, welke van steen, kalk en tras zal moeten zijn, geen gevaar voor brand te vreezen is.

§ XII.

Niemand mag maken of doen maken eenige koets- of wagenhuizen, hooi- of stroozolders, stallen voor paarden, koebeesten, schapen of ander vee, zonder schriftelijk consent van het plaatselijk Bestuur.

§ XIII.

In onbewoonde huizen zal geen vuur mogen gebruikt worden, dan na voorafgaand consent van den daartoe bevoegde.

§ XIV.

De vergaarbakken, tot het bergen van asch of vuilnis, zullen niet anders dan van steen mogen vervaardigd zijn. Niemand zal daarin eenige asch mogen brengen, of buiten op de straten, of in de grachten werpen.

§ XV.

De brandmaterialen, als kolen, hout, enz., zal niemand vermogen te leggen binnen twee voeten afftands van eenige eesten, smidsen of andere vuurplaatsen, gelijk ook niet binnen ééne voet afftands van de schoorsteenpijpen.

§ XVI.

Het is verboden, te vlasfen of te hekelen bij ontstoken licht, des morgens vóór vijf, en des avonds ná negen ure; ook om in de hekelhuizen, of de plaatsfen, waar vlas ligt, ander licht te gebruiken, dan in eene beslotene lantaren; alsmede om op eenige zolders, achterkamers of achterhuizen te hekelen.

§ XVII.

Bij het losfen, laden of verwerken van ligt brandende goederen, alsmede in stallen, timmermans-winkels, timmerwerven, pakhuizen, hooizolders, of in andere gevaarlijke plaatsfen, zal geen tabak mogen worden gerookt.

§ XVIII.

Niemand zal vermogen eenige gedooftde kolen, of houtskolen of doppen te leggen of houden in tonnen, manden of dergelijken, maar zal een ieder verpligt zijn, tot berging van dezelve, te gebruiken steenen-, koperen-, ijzeren- of dergelijke potten, van harde stoffen, met deksels van steen, koper of dergelijke voorzien.

§ XIX.

Ten einde onverwachte ontvonking van doppen voor te komen, zullen al degenen, en inzonderheid de bakkers, welke doppen uitbranden, niet vermogen eenige van dezelve uit te branden des namiddags.

§ XX.

De borstelmakers, en allen, die doppen tot hun werk gebruiken, zullen niet vermogen, ná 12 ure des middags, eenige uitgebrande doppen aan hunne huizen te ontvangen, en altijd gehouden zijn, de ontvangene doppen terstond uit de zakken te storten in den put, of den doofpot, daartoe geschikt, zonder eenige meerdere kwantiteit te mogen ontbieden, of aan hunne huizen ontvangen, als zij in hunne putten of potten zullen kunnen bergen.

§ XXI.

Het is aan niemand geoorloofd in een besloten huis eenig be- weegbaar fornuis of oven te gebruiken.

§ XXII.

Geene pijpen van haarden of kagchels mogen over een houten beschoot geleid worden.

§ XXIII.

Het branden van olie voor druk-inkt, het smelten van ruw smeer, het raffineren van zwavel en salpeter, of het maken van vermiljoen, vernis of terpentijn, en dergelijke, zal in geene besloten huizen, maar in plaatsen, die aan alle zijden steenen muren hebben, of op afgelegene pleinen, vesten of wallen, moeten gedaan worden, en niet ná zonnen ondergang mogen geschieden.

§ XXIV.

Men mag binnen de stad geene huizen of gebouwen, groot of

klein, in het geheel of ten deele, en mitsdien ook geene loodsen of pothuizen, beteren.

§ XXV.

Traan- en oliebakken mogen niet worden gemaakt, dan met voorafgaande kennis van het plaatselijk Bestuur.

§ XXVI.

In gebouwen, dienende tot magazijn of bergplaats van heide, hooi, stroo, evenzeer als van andere ontvlambare stoffen, zal geen vuur mogen gebezigd worden.

§ XXVII.

Wanneer eenige herbergiers, koffijhuishouders of tappers zullen komen wonen in een huis, waar zoodanige neringen laatstelijk niet zijn uitgeoefend, zullen zij de voornaamste stookplaatsen van zoodanig huis, alvorens van stadswege doen inspecteren en naar de bekomene orders veranderen.

§ XXVIII.

De schoorsteenen van kuipers moeten hebben de wijdte van ten minste drie en een' halven voet.

§ XXIX.

De kuipers moeten bij zich hebben eene ton met water, en eene dweil, en mogen geene duigen, bodemstukken, of eenig ander houtwerk leggen, of zetten in hunne schoorsteenen.

§ XXX.

De kuipers en brouwers mogen hun vaatwerk op de straat niet heeten ná zonnen ondergang, of in sterken wind, of op eenige andere plaatsen, dan voor hunne brouwerijen of woningen, zelfs niet voor andere huizen, loodsen of schuren, die zij in eigendom of huur bezitten.

§ XXXI.

Het pekken en teren van want, mag niet anders geschieden, dan bij dag, ook niet bij sterken wind, buiten 's huis, terwijl men altijd daarbij zal moeten gereed hebben eene tobbe met water en zand, alsmede eene groote ledige tobbe, en daarenboven een

zeil of dekkleed, om, des noods, aanstonds den pek- of teerketel te kunnen overstelpen.

§ XXXII.

Tegen het broeijen van het opgeslagen hooi wordt door inspectien van eenen keurmeester gezorgd.

§ XXXIII.

Geene vuurwerken zullen in de steden, zonder voorafgaand consent, mogen afgestoken worden, noch eenige geweren of pistolen mogen afgeschoten worden.

TWEEDE AFDEELING.

Voorzorgen tot het in bekwamen staat hebben der middelen, benoodigd ter blusfching van brand.

§ XXXIV.

Het plaatselijk Bestuur zorgt, dat een, met de bevolking overeenkomstig, genoegzaam aantal brandspuiten, met al derzelver toebehooren, alsmede fakkels, flambouwen of pekkranfen aanwezig zijn; dat in iedere wijk van de stad eene zoodanige spuit, met al de bedoelde materialen, gestadig in gereedheid is, en geborgen staat in een brandspuithuisje, op welks deur het nummer van de spuit moet uitgedrukt staan, en welke deur behoorlijk met een slot moet zijn gefloten; zultende de brandmeesters en onderbrandmeesters ieder eenen sleutel van hun brandspuithuisje hebben, en daarenboven aan één of twee der naaste geburen eenen verzegelden sleutel, en eene flambouw, welke altijd disponibel moeten zijn, worden gegeven. Bij verhuizing of andere verandering zullen door voorschreven geburen dezelve sleutels tijdig worden overgegeven.

Wijders zal de generale- of opperbrandmeester eenen algemeenen, op de brandspuithuisjes pasfenden, looper hebben.

§ XXXV.

De sloten van de hokken of plaatfen, alwaar de brandladders, haken, zeilen en emmers worden bewaard, zullen met eenerlei sleutels moeten kunnen worden geopend; de sleutels van dezelve

moeten worden bewaard en overgegeven op gelijke wijze als die, vermeld in de vorige paragraaf.

§ XXXVI.

De generale brandmeester is belast, om de brandspuiten altijd in goeden en bruikbaren staat te houden, en de noodige reparatien of vernieuwingen aan dezelve te doen bewerkstelligen.

§ XXXVII.

Het plaatselijk Bestuur zorgt, dat binnen de stad of gemeente, in de grachten, havens, kanalen of vijvers, in den winter, behoorlijke bijten aanwezig zijn, en dat die dagelijks, des noods twee of drie malen, worden opengehouden, opdat men, in geval van brand, daarvan dadelijk zoude kunnen gebruik maken, en hierin geen verwijl van toe te brengen hulp zoude kunnen ontmoeten.

§ XXXVIII.

De brandspuiten zullen tweemaal 's jaars door de daartoe behoorende personen worden geprobeerd en geïnspecteerd, met en benevens de verdere gereedschappen, en al hetgeen daartoe behoort, en wijders de huisjes, waarin dezelve worden geborgen; en zullen al deze voorwerpen naauwkeurig worden gerepareerd, van welke inspectie aan het plaatselijk Bestuur zal moeten rapport gedaan worden.

DERDE AFDEELING.

*Personen tot het aanwenden van de middelen
ter blusfching van den brand geaffecteerd,
en oefening derzelve personen.*

§ XXXIX.

Het plaatselijk Bestuur benoemt eenen brandmeester-generaal, en voor iedere spuit eenen brandmeester en eenige onderbrandmeesters.

§ XL.

De brandmeester-generaal designeert een genoegzaam aantal personen, ter behandeling van iedere spuit benodigd.

§ XLI.

Niemand mag zich aan deze benoemingen onttrekken, op zekere boete, ten ware om redenen, die het plaatselijk Bestuur voldoende vindt.

§ XLII.

De brandmeesters en onderbrandmeesters zullen genomen worden uit de bekwaamste en achtenswaardigste inwoners.

In de keuze der brandspuitmeesters zal bijzonder regard worden genomen op de geaccrediteerdste metselaars-, timmermans- en loodgieters-bazen, en de verdere geaffecteerden zullen worden genomen uit de ambachtslieden.

§ XLIII.

Boven de deur der woning van den brandmeester-generaal, der brandmeesters en onderbrandmeesters zal een bord worden geplaatst, waarop geplaatst zal zijn hunne kwaliteit, en, met betrekking tot de twee laatstgemelden, het nommer van de spuit, waaraan zij zijn geaffecteerd, en de letter of nommer der wijk, waartoe die spuit behoort.

§ XLIV.

De geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, op daartoe meest gepaste oogenblikken, van tijd tot tijd, in de behandeling van de spuit geoefend worden, en ieder derzelve zijne vaste bestemming hebben, ten einde, in geval van brand, geen tijd verloren ga, en de aan te wenden hulp met orde worde toegebracht.

VIERDE AFDEELING.

Verplichtingen bij het ontstaan van brand, en bepalingen omtrent het blusfchen van denzelven.

§ XLV.

Een iegelijk, het eerst eenen ontstane brand ontwarende, is, indien men den brand inwendig niet kan meester worden, gehouden om, overluid, *brand* te roepen, en de naaste bureu daarvan dadelijk te verwittigen.

§ XLVI.

Die het eerst den generalen brandmeester waarschuwt, ontvangt eene zekere premie.

§ XLVII.

Indien de brand bij nacht en donker weder ontstaat, zullen alle ingezetenen van de wijk een brandend licht voor hunne ramen stellen, of eene lantaren met eene brandende kaars uithangen, om de straat te verlichten.

§ XLVIII.

Te allen tijde zullen de twintig naaste geburen aan wederzijde van het huis, waar de brand plaats heeft, wanneer in de nabijheid van denzelfden geene gracht, haven, enz. aanwezig is, verplicht zijn, gedurende den brand, de grootste tobbe in hun bezit op derzelve stoeven te plaatsen, en zorg te dragen, dat die gestadig vol water blijven.

§ XLIX.

De nachtwachten zijn bij het ontstaan van brand verplicht, de geheele stad door, *brand* te roepen, met bijvoeging van de plaats, waar dezelve ontstaan is, alsmede, om de leden van het plaatselijk Bestuur, den kommanderenden Officier der hoofdwacht, en de beambten van de brandspuiten, dadelijk te waarschuwen.

§ L.

Bij het ontstaan van brand zal mede, door het kleppen van de klok, zulks aan een ieder der ingezetenen bekend gemaakt worden, om ter hulp toe te kunnen snellen; en zal de torenwachter den brand door deszelfs trompet en het uithangen van eene lantaren aan die zijde van den toren, waar hem de brand zal blijken ontstaan te zijn, bekend maken, en zoodra dezelve zal zijn gebluscht, die lantaren weder innemen.

Op sommige plaatsen steekt men van den toren twee lantarens uit van den kant daar de brand is, en ééne van de tegenovergestelde zijde.

§ LI.

Alle personen, aan de brandspuiten geaffecteerd, zullen dadelijk op het vernemen van ontstaan brand, zonder naar de plaats,

waar dezelve woedt, verder te hooren, zich naar de bewaarplaats van de spuit, waartoe zij behooren, begeven, ten einde de spuiten, onder opzigt van hunne brandmeesteren, ten spoedigste naar de plaats van den brand over te brengen.

§ LII.

Ter plaatse van den brand gekomen zijnde, zullen de brandmeesteren de spuiten in de bij de exercitien te onderrigtene positien doen plaatsen, doch de slangen niet eerder, dan op bekomen bevel van den brandmeester-generaal, doen uitleggen en water geven.

§ LIII.

Geene der opgemelde beambten en geaffecteerden aan de brandspuiten zullen zich van hunne posten mogen verwijderen, maar ieder op hunne plaats moeten blijven, en promptelijk aan de hun gegevene bevelen moeten gehoorzamen.

§ LIV.

In hetgeen betrekking tot het blusfchen van den brand heeft, zal de generale brandmeester, in alles, de orders van de leden der Commissie van fabrikaadje (zijnde eene Commissie uit den stedelijken Raad) opvolgen, en zullen de respective brandmeesters en onderbrandmeesters, in al hetgeen hun door den generalen brandmeester, en de geaffecteerden in hetgeen hun door hunne brandmeesters en andere daaromtrent directie hebbenden, tot het blusfchen van den brand wordt bevolen, aanstonds moeten gehoorzamen, en wijders dezelve met alle beleefdheid en respect bejegenen.

§ LV.

Een der brandmeesters van iedere spuit zal zich bij den generalen brandmeester begeven, om, voor zoo veel noodig, berigt te geven nopens den voortgang van den brand, en zijne bevelen te vragen; zullende de plaats, waar zich de brandmeester-generaal bevindt, bij dag door een wit vlaggetje, en bij avond of nacht door eene lantaren op een' stok worden aangeduid.

§ LVI.

De plaats, alwaar de brand ontstaan is, zal door de schutterij of het garnizoen worden afgezet, ter voorkoming van dieverijen,

en opdat men in de middelen tot het blusfchen van den brand, door gedrang of anderzins, geenerlei belemmering ontmoette.

De bloedverwanten of vrienden van dengenen, in wiens huis de brand is ontstaan, zullen echter, wanneer zij zich aan den kommanderenden Officier adresferen, niet mogen worden geweerd.

§ LVII.

De generale brandmeester zal, om bij voorval van brand bekend te zijn, en zich door de bezetting te doen onderscheiden, voorzien wezen van eenen gedistingeerden stok; de brandmeesters zullen te gelijken einde hebben eenen stok van zes voeten lengte, met te bepalen kleuren (bij voorbeeld wit en rood) geschilderd, en de onderbrandmeesters ieder eenen gelijken stok, ter lengte van vier voeten; de verdere geaffecteerden zullen ieder op het hoofd hebben eene lederen muts, waarop het nommer van de spuit, waartoe zij zijn geaffecteerd, zal zijn gesteld, als ook het nommer, waaruit de werkzaamheden blijken, tot welke zij bestemd zijn.

De leden der Commissie van fabrikaadje zullen alsdan mede een distinctief teeken (bij voorbeeld eenen strik om den arm) dragen.

§ LVIII.

De geaffecteerden aan de spuiten zullen altijd voorzien zijn ieder van eenen penning, waarop het nommer van de spuit vermeld is, alsmede het nommer, hetwelk de geaffecteerde verkregen zal hebben voor de behandeling der spuit.

§ LIX.

Deze penning zal door ieder der geaffecteerden, aan het brandspuithuisje gekomen zijnde, dadelijk aan den tegenwoordig zijnden brandmeester moeten overhandigd worden, ten einde deze de weggeblevenen of te laat gekomenen zoude kennen, en dezelve, naar bevind van zaken, zouden kunnen worden onderhouden, of door het opleggen van zekere boeten kunnen worden gestraft.

§ LX.

Aan de brandmeesters en geaffecteerden van de twee spuiten, die het eerst bij den brand en in gereedheid zijn, wordt, voor iedere spuit, eene zekere bepaalde premie gegeven, zullende daar-

entegen diegeen der drie het naast bij den brand te huis behoorende spuiten, welke, binnen een half uur na de eerste spuit, niet mede bij den brand mogt zijn gebragt, eene zekere bepaalde boete verbeuren, te betalen door den aan die spuit geaffecteerden brandmeester en onderbrandmeesters. — Voorschreven premien worden, op het rapport van den brandmeester-generaal, uit stads-kas voldaan, ook dan, wanneer de hulp van de spuit niet mogt zijn noodig geweest.

§ LXI.

Wanneer de brand bij vriezend weér mogt ontstaan, zullen de brandmeesters zorg dragen, dat de pompen in gedurige beweging blijven, en, des noods, met zout worden gaande gehouden; alsmede, dat de slangen op houten of dergelijken worden gelegd, ten einde dezelve niet aan de straat zouden vastvriezen.

§ LXII.

De generale brandmeester zorgt, dat langs de slangen der spuiten, op behoorlijke afstanden, geaffecteerden worden geplaatst, ter voorkoming van beschadiging.

§ LXIII.

Indien het gebeuren mogt, dat er, op het oogenblik van den brand, tot behandeling van de spuit, meerdere dan de aanwezige geaffecteerden mogten benoodigd zijn, zullen de particuliere personen, bij den brand ledig staande, door brandmeesteren gerequireerd worden, en gehouden zijn tot blusfching van den brand mede te werken, zoo als ook door brandmeesteren, in geval van nood, schepen en andere vaartuigen, paarden en wagens der ingezetenen zullen kunnen gerequireerd worden.

§ LXIV.

Niemand der geburen van het huis, alwaar de brand woedt, zal den toegang door deszelfs huis mogen weigeren, en niet kunnen beletten, dat, des onvermijdelijk noodig geoordeeld worden, de slangen door hetzelfde worden gelegd.

§ LXV.

De nabij gelegene gebouwen, huizen en goederen, voornamelijk die, welke door den wind het meest aan den brand zijn blootgesteld, zal men, zoo veel mogelijk, trachten te bewaren, door dezelve nat te houden, met natte zeilen te dekken, als anderzins.

§ LXVI.

De brandhaken mogen bij niemand worden gebruikt tot omverhalen van daken, gevels, enz., zonder uitdrukkelijk bevel van de prefente leden der Commissie van fabrikaadje, of, bij afsentie van dezelve, van den generalen brandmeester.

§ LXVII.

Er zal niet, dan in den uitersten nood, en nadat alvorens het advies van deskundigen zal zijn ingenomen, zoo omtrent de grootheid van het gevaar, als omtrent de mogelijkheid der uitvoering, worden overgegaan tot het omverhalen van belendende gebouwen en muren; daartoe zullen de orders van de Burgemeesteren of Commissie van fabrikaadje benoodigd zijn.

§ LXVIII.

Des noodig, kan ook de hulp van metselaars, timmerlieden en andere deskundigen, zoo als ook van hunne knechts, hoewel geene geaffecteerden aan de spuiten zijnde, worden gevorderd, en zullen deze zich hiertoe dadelijk moeten laten gebruiken.

VIJFDE AFDEELING.

*Bepalingen, na te komen na de blusfching
van den brand.*

§ LXIX.

Nadat men de vlammen geheel is meester geworden, doch de verbrande voorwerpen nog smeulende zijn, zullen ten minste ééne of twee spuiten, in bekwamen toestand, met de daarbij behorende manschappen, aldaar tegenwoordig blijven, ten einde bij de wederuitbarsting van de vlam bij de hand te zijn, om water te geven, en zulks totdat men zich van de geheele blusfching kan verzekerd houden.

§ LXX.

Na het blusfchen van den brand zullen de spuiten op eene der stads-werven, of andere daartoe geschikte en beslotene plaats, gebragt worden, om aldaar gedroogd, en, des noodig, weder hersteld te worden, en daarna in hunne brandspuithuisjes terug gebragt worden.

§ LXXI.

De penning van de bij den brand tegenwoordig geweest zijnde geaffecteerden bij de brandspuiten zal dadelijk, na het blusfchen van den brand, weder aan dezelve moeten worden uitgereikt.

§ LXXII.

Een ieder, onder wiens bewaring, ter gelegenheid van ontfaan brand, goederen zullen zijn gekomen, zal gehouden zijn daarvan, binnen vier en twintig uren, behoorlijke aangifte te doen aan het plaatselijk Bestuur.

§ LXXIII.

Wanneer iemand in den brand, in het doen van pogingen ter blusfching van denzelfden, mogt zijn gekwetst, zal de stads-kas de kosten der genezing en de, ten gevolge van die kwetsing, in zijne broodwinning geledene verliezen, betalen en vergoeden.

Algemeene opmerkingen.

§ LXXIV.

Ter verzekering der bepalingen, hiervoren vermeld, zijn meere deels in de onderscheidene reglementen, op ieder geval, geldboeten van minder of meerder bedrag gesteld, onder bepaling, dat de boeten, die door brandmeesteren verbeurd zijn, ten hunnen algemeenen behoefte komen, en die, welke door de geaffecteerden zijn verbeurd, bij de geaffecteerden van iedere wijk afzonderlijk, in gelijke deelen, jaarlijks zullen genoten worden: terwijl alle andere boeten ten behoefte van stads-kas komen.

---

*BESLUIT van den 29sten October 1827,
houdende verordeningen op de aan-
schaffing van brandspuiten, en verdere
middelen, zoo tot voorkoming als blus-
sching van brand.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 3den Junij 1827, n°. 36, daarbij aanbiedende eene volledige opgave, voor al de steden en gemeenten des Rijks, zoo van de aanwezige brandblusmiddelen, als van de bestaande brandreglementen;

In aanmerking nemende de noodzakelijkheid, om, ten aanzien van deze zaak, welke, blijkens gedachte opgave, in eenige provincien, nog veel te wenschen overlaat, meer bepaalde voorschriften te geven;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14den Augustus 1827, n°. 4);

Gelet op het nadere rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 24sten dezer, n°. 68;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. In alle steden en gemeenten, welke daarvan nog niet mogten zijn voorzien, zullen, zoodra mogelijk, ééne of meer brandspuiten, en de verdere daarbij behoorende blusmiddelen, moeten worden aangeschaft.

Art. 2. Zoodanige gemeenten echter, alwaar de bij art. 1 voorgeschrevene aanschaffing door de gemeentekassen volstrekt niet mogt kunnen worden bekostigd, en waar de zeer spoedige hulp van eene naburige plaats kan worden verkregen, of waar, uit hoofde van bijna volstrekt gebrek aan water, het bezit eener brandspuit noodeloos zou zijn, of, eindelijk, waar de woningen te veel verdeeld mogten wezen, en de gemeenschap

met elkander te moeilijk, om zich met vrucht van de brandspuiten te kunnen bedienen, zullen, op voordragt der plaatselijke Besturen, door Gedeputeerde Staten, na gedaan naauwkeurig onderzoek, van de bij art. 1 opgelegde verplichting kunnen ontheven worden.

Art. 3. In het zoo even bij art. 2 vermelde geval, zullen Gedeputeerde Staten tevens stiptelijk onderzoeken, of, bijaldien er al eens termen mogten zijn, om van de aanschaffing eener brandspuit ontheffing te verleenen, er dan evenwel nut in zou kunnen zijn gelegen, om andere brandbluschgereedschappen te doen aanschaffen, in welk geval zij de aanschaffing van dezelve, bij het verleenen der evengenoemde ontheffing, tevens zullen voorschrijven.

Art. 4. In die gemeenten, alwaar het niet wel mogelijk mogt zijn, om in één jaar de vereischte fondsen, tot aanschaffing van de bij art. 1 en 3 vermelde bluschmiddelen, bijeen te brengen, zal, even als bereids thans in sommige provincien geschiedt, jaarlijks, eene som, geëvenredigd aan de inkomsten van de gemeente, op den staat van begrooting in uitgaaf moeten worden gebragt, en ter zijde gelegd, ten einde, zoodra dat fonds daartoe genoegzame ruimte zal aanbieden, met de aanschaffing der bluschmiddelen eenen aanvang te maken, en dezelve zoo spoedig mogelijk geheel te voltoojen.

Van voorschrevene verplichting zullen alleen zoodanige gemeenten zijn ontheven, welke van de aanschaffing van bluschmiddelen *geheel en al* door Gedeputeerde Staten mogten zijn vrijgesteld.

Art. 5. Gedeputeerde Staten zullen zorgen voor de naauwkeurige naleving van de vorenstaande bepalingen, alsmede dat *overal*, zonder uitzondering, waar thans nog geene reglementen zoo ter voorkoming, als tot blusching van brand bestaan, dezelve ten spoedigste worden daargesteld.

Bijaldien zij het verkieslijk mogten achten, dat, voor de gemeenten ten platten lande, een algemeen provinciaal brandreglement worde daargesteld, zal dienaangaande de vereischte voordragt door Ons worden te gemoet gezien: zullende, door de

zorg van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Gedeputeerde Staten van zoodanige provincie, voor welke nog geen provinciaal reglement bestaat, een der bereids goedgekeurde provinciale brandreglementen worden medegedeeld, ten einde, bij de beraadslagingen ten dezen, daarop zoodanig acht te slaan, als bevonden zal worden te behooren (*).

Art. 6. Jaarlijks, vóór den laatsten Maart, zullen Gedeputeerde Staten aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken een verslag inzenden van hetgeen, ten gevolge van vorenstaande bepalingen, in hunne provincie, gedurende het afgelopen jaar, is verrigt, ten einde Ons daarmede bekend te maken.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, tot informatie.

Gedaan in 's Gravenhage, enz.

(*) Zulke reglementen zijn gemaakt voor Zeeland en Noordbrabant; deze zullen volgen.

*REGLEMENT, van den 24sten Augustus
1826, ter voorkoming en blusfching van
brand, in de gemeenten ten platten lan-
de, in Zeeland.*

Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland,

Brengen, bij deze, ter kennisfe van een ieder, wien zulks
aangaat, dat Zijne Majesteit, bij besluit van den 24sten Julij
1826, n°. 126, op de voordragt der Staten dezer Provincie,
heeft goedgekeurd het navolgende

*REGLEMENT, ter voorkoming en blusfching
van brand, in de gemeenten ten platten
lande, in Zeeland.*

EERSTE AFDEELING.

Bepalingen ter voorkoming van brand.

Art. 1. De gevels en wanden van woonhuizen, fchuren,
stallen, loodfen en dergelijke, tot zamengetrokkene gebouwen
of de kom der gemeente behoorende, en van andere gebouwen,
op minder dan tien ellen afftands gefcheiden, zullen, voor zoo
verre zij aan de ftraten of wegen uitkomen, mitsgaders de
fcheidingen tufchen voormelde gebouwen, moeten worden ge-
maakt van fteen, en met zoodanige metfelspecie, als naar den
aard der gebouwen, voor de veiligheid van perfonen en eigen-
dommen, ter beffiffing van het plaatselijk Bestuur, noodzakelijk
zal worden geoordeeld.

De daken der voorfchrevene gebouwen zullen moeten worden
gemaakt van leijen, pannen of andere harde en niet brandbare
materialen, met uitzondering alleen van die van zoodanige
fchuren, waarvan de muren of wanden ten minfte ter hoogte
van vier ellen uit den grond zijn opgetrokken.

Art. 2. Voorschrevene thans bestaande gevels, wanden, scheidings en daken, die niet overeenkomstig bovenstaand artikel mogten zijn vervaardigd, zullen kunnen blijven bestaan, doch zullen dezelve niet mogen worden vernieuwd of eenige buitengewone herstelling van aanbelang mogen ondergaan, dan na daartoe speciaal verleend consent van het Gemeentebestuur, behoudens beroep van den belanghebbende, welke zich door deszelfs beslissing mogt bezwaard vinden, aan Gedeputeerde Staten, die, in geval dezelve de weigering van het Gemeentebestuur ongegrond vinden, en hetzelfde evenwel daarin vermeent te moeten volharden, de zaak ter kennisse van den Koning zullen brengen.

Art. 3. Geen vuur zal mogen gestookt worden, dan in daartoe bekwame steenen stookplaatsen of schoorsteenen, gemetseld met behoorlijke metsel-specie en opgetrokken boven de daken, ten minste eene el boven de nok van het gebouw.

Art. 4. In de schoorsteenen zullen geene binten, balken of ribben mogen ingemetseld worden, al waren die ook met blik, ijzer of lood bekleed.

Art. 5. Geene schoorsteenen op bovenverdiepingen van een gebouw zullen voortaan anders dan op wulven van steen mogen gemaakt worden, en in geenen deele op binten of balken mogen rusten.

Art. 6. In geenen gemeenen muur mogen de binten, komende tegen eene haardstede of schoorsteen van den buurman, niet dieper worden gelegd, dan op de helft of in het hart van den muur; zullende degeen, die tegen een' gemeenen muur eene haardstede of schoorsteen zal maken, gehouden zijn te zorgen, dat de binten van des buurmans huis ten minste door een' halven steen metselwerk van de te stellen schoorsteen worden gescheiden.

Art. 7. Het is uitdrukkelijk verboden, in eenigen nieuwelings opgebouwen schoorsteen vuur te ontfeken, vóór en al eer de eigenaar de visitatie daarvan aan het Gemeentebestuur zal hebben verzocht, en den goeden staat daarvan zal zijn geble-

ken; zullende de opneming van de zijde van het Gemeentebestuur moeten geschieden binnen *acht* dagen, nadat de visitatie zal zijn aangevraagd.

Art. 8. Alle ambachtslieden of zoodanige andere personen, die zich met het vegen van schoorsteenen zouden willen bezig houden, zijn verplicht van alle schoorsteenen, welke hun zullen blijken niet overeenkomstig de bepalingen van dit reglement te zijn gemaakt, of anderzins gevaar van brand op te leveren, bijaldien de gebreken niet dadelijk worden hersteld, aanstonds kennis te geven aan het hoofd van het plaatselijk Bestuur; gelijk ook aan alle timmerlieden en metselaars wordt verboden, eenige schoorsteenen of ander timmer- of metselwerk te maken, strijdig met de bepalingen van dit reglement.

Art. 9. De ingezetenen zijn verplicht tot het schoonhouden en doen vegen der schoorsteenen en flookplaatfen.

Tweemaal in het jaar zullen daarop door het plaatselijk Bestuur inspectien worden gedaan, waarvan ten minste *acht* dagen te voren aan de ingezetenen zal worden kennis gegeven.

Art. 10. De voorschrevene inspectien en visitatien der flookplaatfen en schoorsteenen bij de ingezetenen zullen niet mogen worden belemmerd.

Art. 11. Iemand, welke tot de uitoefening zijns bedrijfs vuur gebruiken moet, zal geene ovens, eesten of andere flookplaatfen, onder welke benaming ook, mogen daarfellen, dan nadat alvorens de toefel zijner vuurplaats door de daartoe bevoegde beambten zal zijn goedgekeurd, en bevonden zal zijn, dat uit derzelver constructie geen gevaar voor brand te vreezen is.

Art. 12. Geene vergaarbakken voor asch en vuilnis zullen mogen aangelegd of gebruikt worden, dan op zoodanige plaatfen en wijze, als het plaatselijk Bestuur zal oordeelen buiten eenig gevaar te kunnen geschieden; in dezelve zal, evenmin als op eenige andere plaats, noch op de straten en wegen, heete asch mogen geworpen worden.

Art. 13. Geen ongebluschte kalk zal in eenig gebouw mogen worden bewaard of geborgen, dan op zoodanige plaatsen, welke met speciaal consent van het plaatselijk Bestuur daartoe worden geadmitteerd.

Art. 14. Brandstoffen, als: turf, kolen, hout enz. zal niemand mogen leggen binnen ééne el afftands van eenige eesten, smidsen of andere vuurplaatsen, gelijk ook niet binnen eene halve el afftands van schoorsteenpijpen.

Art. 15. Het is verboden vlas te reepen, te zwingelen of te hekelen bij ontfoken licht, ook om in de hekelhuizen of de plaatsen, waar vlas voorhanden is, ander licht te gebruiken, dan in eene beslotene lantaren, alsmede om, zonder speciaal consent van het hoofd van het plaatselijk Bestuur, op eenige zolders en achterkamers of achterhuizen te hekelen.

Art. 16. Bij het losfen, laden of verwerken van ligt brandende goederen, alsmede in schuren, stallen, timmermanswinkels, timmerwerven, pakhuizen, hooizolders en andere dergelijke plaatsen, zal geen tabak mogen worden gerookt, hetwelk ook niet zal mogen geschieden, dan met pijpen van een dopje voorzien, op de straten, achterwegen, dijken en erven, langs de zaamgetrokkene huizen of den ring der gemeente loopende, of tot dezelve behoorende.

Art. 17. Niemand zal vermogen eenige gedoofde kolen, houtskolen of uitgebrande doppen en zaagsel te leggen of houden in tonnen, manden of dergelijke, maar zal een ieder verplicht zijn, tot berging van dezelve, te gebruiken steenen, koperen, ijzeren of dergelijke potten van harde stoffen, met dekfels van steen, koper of dergelijke voorzien.

Art. 18. Ten einde onverwachte ontvonking van uitgebrande doppen en zaagsel voor te komen, zullen al degenen, en inzonderheid de bakkers, welke doppen of zaagsel uitbranden, niet vermogen eenige van dezelve uit te branden des namiddags.

Art. 19. Geene pijpen van haarden of kagchels mogen door een houten beschor geleid worden, dan met voldoende voorzorg, ter beoordeeling van het hoofd van het plaatselijk Bestuur.

Art. 20. In gebouwen, dienende tot magazijnen of bergplaats van hooi, stroo, evenzeer als van andere licht ontvlammende stoffen, zal geen vuur mogen gebezigd worden.

Art. 21. Geen kuipers vaatwerk zal in schoorsteenen mogen worden gedroogd, indien dezelve niet ten minste de wijdte hebben van ééne el.

De kuipers moeten, bij het heeten van vaatwerk, bij zich hebben eene ton met water en eene dweil, en mogen geene dui- gen, bodemstukken of eenig ander houtwerk, bij het eindigen van hun werk laten liggen of zetten in hunne schoorsteenen.

Art. 22. De kuipers en brouwers mogen hun vaatwerk op de straten of wegen niet heeten ná zons ondergang en vóór zons opgang, of in sterken wind, noch op eenige andere plaatsen, dan voor hunne brouwerijen of woningen, zelfs niet voor andere huizen, loodsen of schuren, die zij in eigendom of huur bezitten.

Art. 23. Wanneer bij inspectie, door of van wege het plaatselijk Bestuur gedaan, het hooi, in de stapels of schuren, bevonden wordt door broeijing gevaar voor brand te kunnen doen vreezen, zal hetzelfde, op daartoe gegeven last, dadelijk moeten worden uitgehaald en gespreid.

Art. 24. Binnen den gebouwd ring der gemeente zullen geene vuurwerken afgestoken, en, zonder speciaal consent van het hoofd van het plaatselijk Bestuur, geene geweren of pistolen afgeschoten mogen worden.

Art. 25. Niemand zal, behalve in daartoe, overeenkomstig bestaande verordeningen, behoorlijk opgerigte fabrieken, binnen eenig huis, schuur, loods of ander gebouw, olie, teer of dergelijke licht brandbare stoffen mogen koken, maar dit moeten doen ten minste vijf en twintig Nederlandsche ellen buiten de gebouwen, tot den ring van de plaats behoorende.

Art. 26. Geene varkens zullen binnen den bebouwd ring der gemeente mogen worden gebrand, dan op zoodanige plaats, als daartoe door het plaatselijk Bestuur zal worden aangewezen,

en zal zulks op de hofsteden en andere afzonderlijk gelegene erven niet, dan op eenen afstand van vijf en twintig ellen van alle gebouwen, mogen geschieden.

Art. 27. Insgelijks zullen geene peulhoopen of andere voorwerpen op het veld mogen worden in brand gestoken, dan tusschen het opgaan der zon en twaalf ure op den middag.

Art. 28. Geene hoopen of stapels van hooi, stroo, ongedorschte granen en dergelijke zullen op de erven, tot de zaamgetrokkene huizen of de kom der gemeente behoorende, mogen worden gesteld op eenen afstand van minder dan vijf ellen van de straten of wegen, behoudens de bevoegdheid der plaatselijke Besturen om, aangaande het stellen van zoodanige hoopen of stapels in de nabijheid van gebouwen, met inachtneming van het bepaalde bij art. 155 der Grondwet, meer beperkende verordeningen daar te stellen, welke in het belang der gemeente noodig mogten worden geoordeeld.

TWEEDE AFDEELING.

Voorzorgen tot het in bekwamen staat hebben der middelen, benoodigd ter blusfching van brand.

Art. 29. De plaatselijke Besturen zullen, zoo veel mogelijk, zorgen, dat in hunne gemeente ééne of meer volledige brandspuiten, met al derzelve toebehooren en de noodige emmers, brandladders, lantarens, haken en gereedschappen, voorhanden zijn.

Art. 30. Het plaatselijk Bestuur zorgt, dat de brandspuiten, in de gemeente aanwezig, in goeden en bruikbaren staat worden gehouden, en dat de noodige reparaties en vernieuwingen tijdig aan dezelve worden gedaan.

Art. 31. Het plaatselijk Bestuur zorgt, dat binnen de gemeente, in de haven, kanalen, publieke wateren, putten of vaten, bij vriezend weder, behoorlijke bijten aanwezig zijn, en dat die dagelijks, des noods, twee of drie malen worden opgehouden.

Art. 32. Tweemaal 's jaars zal, ten overstaan van het hoofd van het plaatselijk Bestuur, of van een lid uit den Gemeenteraad, daartoe benoemd, eene openbare oefening met de brandspuit plaats hebben, en bij die gelegenheid de spuit, blusch- en brandgereedschappen, met alles wat daartoe behoort, worden in oogenschouw genomen, om het noodige daaraan te doen herstellen; van al hetwelk een proces-verbaal zal worden opgemaakt, hetwelk in de archiven van het plaatselijk Bestuur zal worden gedeponeerd.

Art. 33. Na de eerste dezer jaarlijkse inspectien zal de na te noemen brandmeester, binnen *veertien* dagen, aan het plaatselijk Bestuur, met eene raming van kosten, opgave doen van alles wat tot het in behoorlijke orde brengen der onder zijn opzicht staande spuit of spuiten en brandgereedschappen benoedigd is.

Art. 34. Van ieder brandspuithuisje, alsmede van zoodanige andere plaatsen, waar brand- of bluschgereedschappen bewaard worden, zullen zoo vele sleutels aanwezig moeten zijn, als in het belang van de dienst noodig zal geoordeeld worden, en zal, in allen gevalle, één dier sleutels onder het hoofd van het plaatselijk Bestuur, één onder den na te noemen brandmeester en één onder den brandspuitmeester berustende zijn.

DERDE AFDEELING.

*Personen tot het aanwenden van de middelen
ter blusfching van den brand geaffecteerd,
en oefening derzelve personen.*

Art. 35. In iedere gemeente zal een brandmeester en de noodige onderbrandmeesters, en voor iedere spuit een brandspuitmeester door den Gemeenteraad worden benoemd, waartoe bij voorkeur zullen genomen worden de bekwaamste en achtenswaardigste ingezetenen, zoo veel mogelijk in den bebouwd ring der plaats of in de nabijheid der bewaarplaatsen der spuiten wonende, en zal bij de benoeming der brandspuitmeesters bijzonder de keuze worden bepaald op de metselaars-, timmermans- en loodgieters-bazen.

De brandmeester zal belast zijn met het geven van alle orders en bevelen bij den brand, tot regelmatige werking der brandspuiten enz., het doelmatig gebruik der brandblusmiddelen, de berging der goederen en het nemen van noodige voorzorgen, waarin de onderbrandmeesters denzelfen bijstaan, of hem, bij afwezigheid, vervangen; terwijl de brandspuitmeester bijzonder zal zijn belast met het toezigt over de spuit en het geven van orders aan de geaffecteerden aan de brandspuiten, ten gevolge der door den brandmeester of onderbrandmeesters gegevene bevelen.

Art. 36. De verdere bepalingen omtrent het materieel der brandspuiten, en het personeel der aan dezelve geaffecteerde personen zal, in iedere gemeente, bij een plaatselijk reglement worden vastgesteld, waarvan, overeenkomstig art. 31 van het Reglement van Bestuur ten platten lande, een afschrift aan Gedeputeerde Staten zal worden toegezonden; voor de geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, zoo veel mogelijk, ambachtslieden worden genomen.

Art. 37. De geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, op daartoe meest gepaste oogenblikken, van tijd tot tijd in de behandeling van de spuit geoefend worden, en ieder derzelfen zijne vaste bestemming hebben, ten einde, in geval van brand, geen tijd verloren ga, en de aan te wenden hulp met orde worde toegebracht.

Art. 38. Boven de deur van den brandmeester, van de onderbrandmeesters en van den brandspuitmeester zal, ten koste van het plaatselijk Bestuur, een bord worden gesteld, waarop hunne kwaliteit zal geplaatst zijn.

Art. 39. De brandmeester en de onderbrandmeesters, de brandspuitmeesters en verdere geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, bij brand of het beproeven en inspecteren der brandspuiten, zich door het dragen van een door het plaatselijk Bestuur te bepalen en te bekostigen onderscheidingsteeken doen onderkennen.

VIERDE AFDEELING.

Verplichtingen bij het ontstaan van brand, en bepalingen omtrent het blusfchen van dezelve.

Art. 40. Hij, die het eerst kennis geeft van eenen ontstaan brand, zoowel aan het plaatselijk Bestuur, den brandmeester en den bestuurder der brandspuit, als aan de naaste bureu, zal, indien hij noch eigenaar, noch bewoner is van het huis, waar de brand ontstaat, eene premie ontvangen, waarvan het bedrag naar gelang van omstandigheden, door het plaatselijk Bestuur, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, zal worden bepaald.

Art. 41. Bij het ontstaan van brand zal het hoofd van het plaatselijk Bestuur, of, bij deszelfs afwezigheid buiten den bebouwd ring der plaats, de brandmeester, hetzij door het kleppen der klok, het roeren der trom of op eenige andere wijze, aan een ieder daarvan doen kennis dragen.

Art. 42. Indien de brand bij nacht en donker weder ontstaat, zullen alle ingezetenen, in den bebouwd ring der gemeente wonende, een brandend licht voor hunne ramen stellen, of eene lantaren met eene brandende kaars uithangen, om de straat te verlichten.

Art. 43. De naaste geburen en zoodanige anderen, van welke het hoofd van het plaatselijk Bestuur, of de directiehebbende bij den brand dit zullen vorderen, zullen verplicht wezen, om, indien de plaats, waar de brand is ontstaan, op geene haven of gracht gelegen is, gedurende den brand, de grootste tobbe of ton, in hun bezit, voor derzelver deuren te plaatsen, en die gestadig vol water te houden.

Zullende wijders alle ingezetenen der gemeente verplicht zijn, op requisitie van den brandmeester, het water in derzelver regenbakken, welputten, vijvers, enz. beschikbaar te stellen en den toegang daartoe te verleen.

Art. 44. Alle personen, aan de brandspuiten geaffecteerd, zullen dadelijk, op het vernemen van ontstaan brand, zich

naar de bewaarplaats van de spuiten, waartoe zij behooren, be-
geven, ten einde dezelve ten spoedigste naar de plaats van den
brand te vervoeren.

Art. 45. Geene der opgemelde beambten en geaffecteerden
aan de brandspuiten zullen zich van hunne posten mogen ver-
wijderen, of zich, gedurende hunne dienst, buitensporigheden
veroorloven, maar ieder op hunne plaats moeten blijven, en
promptelijk aan de hun gegevene bevelen gehoorzamen.

Art. 46. In geval van nood zullen al de op- en ingezete-
nen, zoo veel mogelijk, tot het blusfchen moeten de hand lee-
nen, en de bevelen, die hun, te dien opzigte, door of van
wege het plaatselijk Bestuur worden gegeven, stiptelijk gehoor-
zamen.

Art. 47. Niemand der geburen van het huis, waar de brand
woedt, zal aan de beambten bij het brandwezen den toegang
door deszelfs huis mogen weigeren, noch mogen beletten, dat
zulks door hen, die bevoegd zijn deswege te beslissen en beve-
len te geven, onvermijdelijk noodig geoordeeld wordende, de
flangen door hetzelfde worden gelegd.

Art. 48. De nabij gelegene gebouwen, huizen en goederen,
voornamelijk die, welke door den wind het meest aan den
brand zijn blootgesteld, zal men, zoo veel mogelijk, trachten
te bewaren, door dezelve nat te houden, met natte zeilen te
dekken, als anderzins.

Art. 49. De brandhaken mogen niet worden gebruikt tot
omverhalen van daken en gevels enz., zonder uitdrukkelijk be-
vel van het hoofd van het plaatselijk Bestuur, of die hem ver-
vangt, en, bij deszelfs afwezigheid, van den directiehebbende
bij den brand.

Art. 50. De plaats, alwaar de brand ontstaan is, zal door
de schutterij, de veldwachters of andere daartoe geschikte be-
ambten worden afgezet, ter voorkoming van dieverij, en opdat
men de middelen, tot blusfching van den brand aangewend,
niet belemmere.

Art. 51. Nadat men de vlammen geheel is meester geworden, doch de verbrande voorwerpen nog smeulende zijn, zullen de spuit of spuiten, met de daarbij behoorende manschap, aldaar tegenwoordig blijven, ten einde, bij de wederuitbarsting van de vlam, bij de hand te wezen, om water te geven, en wel zoo lang, totdat men zich van de geheele blusfching kan verzekerd houden.

Art. 52. Een ieder, onder wiens bewaring, ter gelegenheid van ontstaan brand, goederen zullen zijn gekomen, zal gehouden zijn daarvan, binnen vier en twintig uren, behoorlijke aangifte te doen aan het plaatselijk Bestuur.

Art. 53. Voor zoo verre op de overtredingen der hierboven vermelde bepalingen geene uitdrukkelijke straf bij het Wetboek van Strafrecht bereids is of nog verder zoude mogen worden vastgesteld, zullen de overtredingen, overeenkomstig de bepalingen bij art. 3 der Wet van den 6den Maart 1818, met eene geldboete van één tot twaalf gulden worden gestraft, onverminderd de bevoegdheid van het plaatselijk Bestuur, om hetgene strijdig met dit reglement mogt zijn gebouwd of aangelegd, te doen afbreken of veranderen.

Bijaldien de boete bij lijfswang moet worden ingevorderd, zal, bij wel bewezen onvermogen, de veroordeelde niet langer dan twee dagen in hechtenis blijven.

Art. 54. De overtredingen tegen dit reglement zullen bij behoorlijk proces-verbaal worden geconstateerd.

En opdat enz.

Gedaan enz.

---

*REGLEMENT, van den gden Julij 1828,
ter voorkoming en blusfching van brand,
ten platten lande, in Noordbraband.*

EERSTE AFDEELING.

Bepalingen ter voorkoming van brand.

Art. 1. De gevels en wanden van woonhuizen, schuren, stallen, loodfen en dergelijke, tot de zamengetrokkene gebouwen of de kom der gemeenten behoorende, en van andere gebouwen op minder dan tien ellen afftands gefcheiden, zullen, voor zoo verre zij aan de ftraten of wegen uitkomen, mitsgaders de fcheidings tufchen de voormelde gebouwen, moeten worden gemaakt van fteen, en met zoodanige metfelspecie, als, naar den aard der gebouwen, voor de veiligheid van perfonen en eigendommen, ter beflifing van het plaatselijk Bestuur, noodzakelijk zal worden geoordeeld.

De daken der voorfchrevene gebouwen zullen moeten worden gemaakt van leijen, pannen of andere harde en niet brandbare materialen, met uitzondering alleen van die van zoodanige fchuren, waarvan de muren of wanden ter hoogte van drie ellen uit den grond zijn opgetrokken.

Daar, waar de plaatselijke omftandigheden de getrouwe opvolging der bepaling van dit artikel niet mogten gedoogen, kunnen de Gemeentebesturen zich adresferen aan de Gedeputeerde Staten, ten einde, naar bevind van zaken, daarvan vrijgefteld te worden.

Art. 2. Voorfchrevene thans bestaande gevels, wanden, fcheidings en daken, die niet overeenkomstig bovenftaande artikel mogten zijn vervaardigd, zullen kunnen blijven bestaan, doch dezelve zullen niet mogen worden vernieuwd, of eenige buitengewone herftelling van aanbelang mogen ondergaan, dan na daartoe fpeciaal verleend confent van het Gemeentebestuur, be-

houdens beroep van de belanghebbenden, welke zich door de beslissing van dat Bestuur mogten bezwaard vinden, aan Gedeputeerde Staten, die, in geval dezelve de weigering van het Gemeentebestuur ongegrond oordeelen te zijn, en dat Bestuur evenwel vermeent daarin te moeten volharden, de zaak ter kennis van den Koning zullen brengen.

Art. 3. Geen vuur zal mogen gestookt worden, dan in daartoe bekwame stookplaatfen of schoorsteenen, gemetseld met behoorlijke metsel-specie, en opgetrokken boven de daken, ten minste ééne el boven de nok van het gebouw.

Art. 4. In de schoorsteenen zullen geene binten, balken of ribben mogen ingemetseld worden, al waren die ook met blik, ijzer of lood bekleed.

Art. 5. Geene schoorsteenen op bovenverdiepingen van een gebouw zullen, voortaan, anders dan op wulven van steen mogen gemaakt worden, en zullen niet op binten of balken mogen rusten.

Art. 6. In een' gemeenen muur mogen de binten, komende tegen eene haardstede of schoorsteen van den buurman, niet dieper worden gelegd, dan op de helft of in het hart van den muur; zullende hij, die tegen eenen gemeenen muur eene haardstede of schoorsteen zal maken, gehouden zijn te zorgen, dat de binten van des buurmans huis ten minste door een halfsteens metselwerk van den te stellen schoorsteen worden gescheiden.

Art. 7. Het is uitdrukkelijk verboden, in eenigen nieuwelings opgebouwdcn schoorsteen vuur te ontfeken, vóór en alear de eigenaar de visitatie daarvan aan het Gemeentebestuur zal hebben verzocht, en de goede staat daarvan zal zijn gebleken; zullende de opneming, van de zijde van het Gemeentebestuur, moeten geschieden binnen drie dagen nadat de visitatie zal zijn aangevraagd.

Art. 8. Alle ambachtslieden, of zoodanige andere perfonen, die zich met het vegen van schoorsteenen zouden willen bezig houden, zijn verpligt van alle schoorsteenen, welke hun zullen

blijken niet overeenkomstig de bepalingen van dit reglement te zijn gemaakt, of anderzins gevaar van brand op te leveren, bijaldien de gebreken niet dadelijk worden hersteld, aanstonds kennis te geven aan Burgemeester en Asfesforen van de gemeente; wordende het ook aan alle timmerlieden en metselaars verboden, eenige schoorsteenen of ander timmer- en metselwerk te maken, strijdig met de bepalingen van dit reglement.

Art. 9. De ingezetenen zijn verplicht tot het schoonhouden en doen vegen der schoorsteenen en stookplaatsen; viermaal in het jaar zullen daarop door den Burgemeester en één' der Asfesforen inspectien worden gedaan, waarvan ten minste acht dagen te voren aan de ingezetenen zal worden kennis gegeven.

Art. 10. De voorschrevene inspectien en visitatien der stookplaatsen en schoorsteenen bij de ingezetenen zullen niet mogen belemmerd worden.

Art. 11. Iemand, welke tot de uitoefening van zijn bedrijf vuur gebruiken moet, zal geene ovens, eesten of andere stookplaatsen, onder welke benaming ook, mogen daarstellen, dan nadat alvorens de toefel zijner vuurplaats door de daartoe bevoegde beambten zal zijn goedgekeurd, en bevonden zal zijn, dat uit derzelver constructie geen gevaar voor brand te vreezen is.

De visitatie dier stookplaatsen zal moeten geschieden binnen drie dagen, nadat dezelve zal zijn aangevraagd, overeenkomstig het bepaalde in art. 7.

Art. 12. Geene vergaarbakken voor asch en vuilnis zullen mogen aangelegd of gebruikt worden, dan op zoodanige plaatsen en wijze, als het plaatselijk Bestuur zal oordeelen buiten enig gevaar te kunnen geschieden; in dezelve zal evenmin als op eenige andere plaats, noch op de straten en wegen, heete asch mogen geworpen worden.

Art. 13. Geen ongebluschte kalk zal in enig gebouw mogen worden bewaard of geborgen, dan op zoodanige plaatsen, welke met speciaal consent van het plaatselijk Bestuur daartoe zullen worden geadmitteerd.

Art. 14. Het is verboden, eenige brandstoffen te leggen binnen ééne el afftands van eenige eesten, ovens of andere vuurplaatfen, gelijk mede binnen eene halve el afftands van schoorsteenpijpen.

Art. 15. Het is verboden vlas te reepen, te zwingelen of te hekelen bij ontfoken licht; ook om in de hekelhuizen of de plaatfen, waar vlas voorhanden is, ander licht te gebruiken dan in eene beslotene lantaren; alsmede, om, zonder speciaal consent van Burgemeester en Asfesforen, op eenige zolders en achterkamers of achterhuizen te hekelen; terwijl het braken van vlas in bakhuizen en ovens wordt verboden, wanneer dezelve niet op eenen afstand van dertig ellen van alle andere gebouwen mogten zijn verwijderd.

Art. 16. Bij het losfen, laden of verwerken van ligtelijk brand vattende goederen, alsmede in schuren en stallen, hooizolders en andere dergelijke plaatfen, zal geen tabak mogen gerookt worden; zijnde ook het rooken op de straten, achterwegen, dijken en erven, langs de zamengetrokkene huizen of den ring der gemeente loopende, of tot dezelve behorende, verboden, ten zij de pijpen van een behoorlijk dopje zijn voorzien.

Art. 17. Niemand zal vermogen eenige gedoofde kolen, houtskolen of uitgebrande doppen en zaagfel te leggen of te houden in tonnen, manden of dergelijke; zullende een ieder verpligt zijn, tot berging van dezelve, te gebruiken steenen, koperen, ijzeren of dergelijke potten van harde stoffen, met dekfels van steen, koper of dergelijke voorzien; terwijl het niettemin zal vrijstaan, deze stoffen te bewaren in gemetselde en gewulfde kelders, mits dezelve alvorens drie dagen zijn uitgedoofd geweest.

Art. 18. Ten einde onverwachte ontvonking van uitgebrande doppen en zaagfel voor te komen, zullen al degenen, en inzonderheid de bakkers, welke doppen of zaagfel uitbranden, dit alleenlijk mogen doen in den tusschentijd van zonnen opgang tot den middag.

Art. 19. Geene pijpen van haarden of kaghels mogen door een houten beschoot geleid worden, dan met voldoende voorzorg, ter beoordeeling van Burgemeester en Asfesoren.

Art. 20. In gebouwen, dienende tot magazijnen of bergplaatsen van hooi, stroo, evenzeer als van andere ligtelijk ontvlambare stoffen, zal geen vuur mogen gebezigd worden.

Art. 21. Geen kuipers vaatwerk zal in de schoorsteenen mogen worden gedroogd, indien dezelve niet de wijdte hebben van ten minste ééne el; de kuipers moeten, bij het heeten van vaatwerk, bij zich hebben eene ton met water en eene dwell, en mogen geene duigen, bodemstukken of eenig ander houtwerk, bij het eindigen van hun werk, laten liggen of zetten in de schoorsteenen.

Art. 22. De kuipers en brouwers mogen hun vaatwerk op de straten of wegen niet heeten ná zons ondergang en vóór zons opgang, of in sterken wind, noch op eenige andere plaatsen dan voor hunne woningen of brouwerijen, zelfs niet voor andere huizen, loodsen of schuren, die zij in eigendom of huur bezitten; ook mogen de smeden, tot verrigting van hun werk, geen vuur maken dan in hunne smederijen, of op eenen behoorlijken afstand van de huizen en andere gebouwen, waarvan de bepaling aan het plaatselijk Bestuur wordt overgelaten.

Art. 23. Wanneer bij inspectie, door of van wege het plaatselijk Bestuur gedaan, het hooi in de stapels of schuren bevonden wordt, door broeijing voor brand te kunnen doen vreezen, zal hetzelfde, op daartoe gegeven last, dadelijk moeten worden uitgehaald en gespreid.

Art. 24. Binnen den gebouwden kring der gemeenten zullen geene vuurwerken afgestoken, en, zonder speciaal consent van Burgemeester en Asfesoren, geene geweren of pistolen mogen afgeschoten worden.

Art. 25. Niemand zal (behalve in daartoe, overeenkomstig de bestaande verordeningen, behoorlijk opgerigte fabrieken) binnen eenig huis, schuur, loods of ander gebouw, olie, teer of dergelijke ligt brandbare stoffen mogen koken, maar dit moeten

doen ten minste vijf en twintig Nederlandsche ellen buiten de gebouwen, tot den ring van de plaats behoorende.

Art. 26. Geene varkens zullen binnen den bebouwden ring der gemeente mogen worden gebrand, dan op zoodanige plaats, als daartoe door het plaatselijk Bestuur zal worden aangewezen; zullende zulks op de hofsteden en afzonderlijk gelegene erven niet, dan op eenen afstand van vijf en twintig ellen van alle gebouwen, mogen geschieden.

Art. 27. Insgelijks zullen geene peulhoopen of andere voorwerpen op het veld mogen worden in brand gestoken, dan ná het opgaan der zon, en niet later dan ten twaalf ure op den middag; zullende de plaats, waarop de gezegde voorwerpen worden verbrand, steeds zestig ellen van het naastbij gelegen gebouw moeten zijn verwijderd.

Art. 28. Geene hoopen of stapels van hout, hooi, stroo, ongedorschte granen en dergelijke, zullen op de erven, tot de zamengetrokkene huizen of de kom der gemeente behoorende, mogen worden gesteld op eenen afstand van minder dan vijf ellen van de straten of wegen, behoudens de bevoegdheid der plaatselijke Besturen, om, aangaande het stellen van zoodanige hoopen of stapels in de nabijheid van gebouwen, met inachtneming van het bepaalde bij art. 155 der Grondwet, meer beperkende verordeningen daar te stellen, welke in het belang der gemeente noodig mogten geoordeeld worden.

TWEEDE AFDEELING.

Voorzorgen tot het in bekwamen staat hebben der middelen, benoodigd ter blusfching van brand.

Art. 29. De plaatselijke Besturen zullen, zoo veel mogelijk, zorgen, dat in hunne gemeente ééne of meer volledige brandspuiten, met al derzelve toebehooren, en de noodige emmers, brandladders, lantarens, haken en verdere gereedschappen voorhanden zijn.

Art. 30. Het plaatselijk Bestuur zorgt, dat de brandspuiten

en verdere bluschmiddelen, in de gemeente aanwezig, in goeden en bruikbaren staat worden gehouden, en dat de noodige reparaties en vernieuwingen aan dezelve tijdig worden gedaan.

Art. 31. Het plaatselijk Bestuur zorgt, dat, binnen de gemeente, in de haven, kanalen, publieke wateren, putten of brandkuilen, bij vriezend weder, behoorlijke bijten aanwezig zijn, en dat die dagelijks, des noods twee- of driemaal, worden opengehouden.

Art. 32. Tweemaal 's jaars zal, ten overstaan van Burgemeester en Asfesoren, eene openbare oefening met de brandspuit plaats hebben; zullende, bij die gelegenheid, de spuit en verdere blusch- en brandgereedschappen, met alles wat daartoe behoort, in oogenschouw worden genomen, om het noodige daaraan te doen herstellen; van al hetwelk een proces-verbaal zal worden opgemaakt, hetwelk in de archiven van het plaatselijk Bestuur zal worden gedeponneerd, en zulks onverminderd het verslag, hetwelk de Burgemeesters deswege, ingevolge besluit van den 9den November 1825, n°. 12, aan den Gouverneur der provincie moeten inzenden.

Art. 33. Binnen veertien dagen, na den afloop van de eerste dezer jaarlijksche inspectien, zal de hierna te noemen brandmeester aan het plaatselijk Bestuur eene schriftelijke opgave doen van alles, wat tot het behoorlijk in orde brengen der onder zijn opzicht staande spuit of spuiten en brandgereedschappen benoodigd is; zullende hij daarbij eene raming van kosten moeten voegen.

Art. 34. Van ieder brandspuithuisje, alsmede van zoodanige andere plaatsen, waar brand- of bluschgereedschappen bewaard worden, zullen zoo vele sleutels aanwezig moeten zijn, als in het belang van de dienst noodig zullen geoordeeld worden, en in allen gevalle zal één dier sleutels onder het hoofd van het plaatselijk Bestuur, één onder den hierna te noemen brandmeester, en één onder den brandspuitmeester moeten berusten; zullende bovendien ook een sleutel aan een' der naburen van het brandspuithuisje, ter keuze van Burgemeester en Asfesoren, worden toevertrouwd.

Art. 35. In iedere gemeente, alwaar tot heden geene brandkuilen of putten bestaan, zal men verplicht zijn, dezelve op geschikte plaatsen, binnen zes maanden na den aanvang van dit reglement, aan te leggen.

DERDE AFDEELING.

*Personen tot het aanwenden van de middelen
ter blusfching van den brand geaffecteerd,
en oefening van dezelve personen.*

Art. 36. In iedere gemeente zal één brandmeester en de noodige onderbrandmeesters, en voor iedere spuit één brandspuitmeester en twee adfistenten, door den Gemeenteraad worden benoemd, waartoe bij voorkeur zullen worden genomen de bekwaamste en achtenswaardigste ingezetenen, zoo veel mogelijk in den bebouwdcn ring der plaats of in de nabijheid van de bewaarplaatsen der spuiten wonende, en zal bij de benoeming der brandspuitmeesters en derzclver adfistenten bijzonder de keuze worden bepaald op de metselaars-, timmermans- en loodgieters-bazen.

De brandmeester zal belast zijn met het geven van alle orders en bevelen bij den brand, tot regelmatigc werking der brandspuiten enz., het doelmatig gebruik der brandbluschmidde-len, de berging der goederen en het nemen van de noodige voorzorgen, waarin de onderbrandmeesters denzelven bijstaan of hem, bij afwezigheid, vervangen; terwijl de brandspuitmeester bijzonder zal zijn belast met het toezigt over de spuit, en het geven van orders aan de geaffecteerden aan de brandspuiten, ten gevolge der door den brandmeester of onderbrandmeesters gegevene bevelen.

Art. 37. De verdere bepalingen omtrent het materieel der brandspuiten, en het personeel der aan dezelve geaffecteerde personen, zal in iedere gemeente bij een plaatselijk reglement, voor zoo verre dit niet reeds bestaat, worden vastgesteld, waarvan, overeenkomstig art. 26 van het Reglement op het Bestuur ten platten lande, een afschrift aan Gedeputeerde Sta-

ten zal worden toegezonden. Voor de geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, zoo veel mogelijk, ambachtslieden worden genomen.

Art. 38. De geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, op daartoe meest gepaste oogenblikken, van tijd tot tijd, in de behandeling van de spuit geoefend worden, en ieder derzelven zijne vaste bestemming hebben, ten einde, in geval van brand, geen tijd verloren ga, en de aangewende hulp met orde worde toegebracht.

Art. 39. Boven de deur van den brandmeester, van de onderbrandmeesters, van den brandspuitmeester en deszelfs adfistenten zal, ten koste van de gemeenten, een bord worden gesteld, waarop hunne kwaliteit zal vermeld zijn.

Art. 40. De brandmeester en de onderbrandmeesters, de brandspuitmeesters en verdere geaffecteerden aan de brandspuiten zullen, bij brand, of bij het beproeven en inspecteren der brandspuiten, zich door het dragen van een, door het plaatselijk Bestuur te bepalen en door de gemeente te bekostigen, onderscheidingsteeken doen onderkennen.

VIERDE AFDEELING.

Verplichtingen bij het ontstaan van brand, en bepalingen omtrent het blusfchen van denzelfen.

Art. 41. Hij, die het eerst kennis geeft van een' ontstane brand, zoowel aan het plaatselijk Bestuur, den brandmeester en den bestuurder der brandspuit, als aan de naaste bureu, en hij, die het eerst een paard, tot vervoer der brandspuit, aan het brandspuithuisje aanbrengt, zullen, indien zij noch eigenaar, noch bewoner zijn van het huis, waar de brand is ontstaan, eene premie ontvangen, waarvan het bedrag, naar gelang van omstandigheden, door het plaatselijk Bestuur, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, zal worden bepaald.

Art. 42. Bij het ontstaan van brand zal het hoofd van het plaatselijk Bestuur, of, bij afwezigheid buiten den bebouwd

ring der plaats, een der aanwezige asfesoren, of de brandmeester, herzij door het kleppen der klok, het roeren der trom, of op eenige andere wijze, aan een ieder daarvan doen kennis geven.

Art. 43. Indien de brand bij nacht en donker weder ontstaat zullen alle ingezetenen, in den bebouwdcn ring der gemeente wonende, een brandend licht voor hunne ramen stellen, of eene lantaren, met eene brandende kaars in dezelve, uithangen, om de straten te verlichten.

Art. 44. De naaste geburen en zoodanige anderen, van welke het hoofd van het plaatselijk Bestuur, of de directiehebben den bij den brand, dit zullen vorderen, zullen verplicht wezen, om, indien de plaats, waar de brand is ontstaan, op geene haven of gracht gelegen is, gedurende den brand, de grootste tobbe of ton, in hun bezit, voor derzelver deuren te plaatsen, en die, zoo veel mogelijk, gestadig vol water te houden.

Zijnde wijders alle ingezetenen der gemeente verplicht, op requisitie van den brandmeester, het water in derzelver regenbakken, welputten, vijvers, enz., beschikbaar te stellen en den toegang daartoe te verleen.

Art. 45. Alle personen, aan de brandspuiten geaffecteerd, zullen dadelijk, op het vernemen van ontstaan brand, zich naar de bewaarplaats van de spuiten, waartoe zij behooren, begeben, ten einde dezelve ten spoedigste naar de plaats van den brand te vervoeren.

Art. 46. Geene der beambten en geaffecteerden aan de brandspuiten zullen zich van hunne posten mogen verwijderen, of zich, gedurende hunne dienst, buitensporigheden veroorloven, maar op hunne plaats moeten blijven, en promptelijk aan de hun gegevene bevelen moeten gehoorzamen.

Art. 47. In geval van nood zullen al de op- en ingezetenen, zoo veel mogelijk, tot het bluschen van den brand de hand moeten leenen, en de bevelen, die hun, te dien opzichte, door of van wege het plaatselijk Bestuur worden gegeven, stiptelijk moeten nakomen.

Art. 48. Niemand der geburen van het huis, waar de brand woedt, zal aan de beambten van het brandwezen den toegang door deszelfs huis mogen weigeren, noch mogen beletten, dat de slangen der brandspuiten door hetzelfde worden gelegd, wanneer zulks door hen, die bevoegd zijn deswege te beslissen en bevelen te geven, noodzakelijk wordt geoordeeld te zijn.

Art. 49. De nabij gelegene gebouwen, huizen en goederen, voornamelijk die, welke door den wind het meest aan den brand zijn blootgesteld, zal men, zoo veel mogelijk, trachten te bewaren, door dezelve nat te houden, met zeilen te dekken, welke men vervolgens nat maakt, als anderzins.

Art. 50. De brandhaken mogen niet worden gebruikt tot het omverhalen van daken, gevels, enz., zonder uitdrukkelijk bevel van Burgemeester en Asfesforen, zoo die present zijn, en, bij hunne afwezigheid, van de directiehebbenden bij den brand.

Art. 51. De plaats, alwaar de brand woedt, zal door de schutterij, de veldwachters of andere daartoe geschikte beambten worden afgezet, ter voorkoming van dieverij, en om toe te zien, dat men de middelen, tot blusfching van den brand aangewend, niet belemmere.

Art. 52. Nadat men de vlammen geheel is meester geworden, doch de verbrande voorwerpen nog smeulende zijn, zullen de spuit of spuiten, met de daartoe behoorende manschappen, aldaar tegenwoordig blijven, ten einde, bij wederuitbarsting van de vlam, bij de hand te wezen om water te geven, en wel zoo lang, totdat men zich van de geheele blusfching kan verzekerd houden.

Art. 53. Een ieder, onder wiens bewaring, ter gelegenheid van ontstane brand, goederen zullen zijn gekomen, zal gehouden zijn daarvan, binnen 24 uren, behoorlijke aangifte te doen aan het plaatselijk Bestuur.

Art. 54. Voor zoo verre op de overtredingen, der in dit reglement voorkomende bepalingen, geene uitdrukkelijke straf bij het Wetboek van Strafrecht bereids is of nog verder zoude mogen worden vastgesteld, zullen de overtredingen, overeen-

komstig de bepalingen van art. 3 der Wet van den 6den Maart 1818, met eene geldboete van *één*' tot *twaalf gulden* worden gestraft, onverminderd de bevoegdheid van het plaatselijk Bestuur, om hetgene strijdig met dit reglement mogt zijn gebouwd of aangelegd, te doen afbreken of veranderen, na daartoe vonnis bekomen te hebben van den bevoegden regter.

In geval van onvermogen zal de overtreder met eene gevangenis van ten hoogste *twee* dagen worden gestraft.

Art. 55. De overtredingen tegen dit reglement zullen bij behoorlijk proces-verbaal worden geconstateerd.

Art. 56. Bij de invoering van dit reglement zullen worden gehouden voor vervallen en afgeschaft, alle bepalingen van plaatselijke keuren en reglementen tot voorkoming en blusfching van brand, waaromtrent bij dit reglement voorzieningen zijn gemaakt, of daarmede strijdig zijn.

Aldus gearresteerd enz.

---

*BESLUIT van den 19den Augustus 1819,
houdende bepalingen omtrent de waarneming en uitoefening der regterlijke politie door de plaatselijke Besturen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Op het rapport van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken, van den 11den en 26sten Julij, n°. 100, B 269, n°. 5 a, houdende kennisgeving, dat zich eenige zwaarigheden hebben opgedaan, met betrekking tot de waarneming en uitoefening der regterlijke politie, voor zoo verre deze, achterevolgens de bepalingen van de nog bestaande wetgeving, onmiddellijk behoort tot de bemoeijingen der plaatselijke Besturen;

Den Raad van State gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

- 1°. Dat in die steden of gemeenten, waar geene Commisfarsissen van politie aanwezig zijn, alsmede in gevalle van afwezigheid of belet van gemelde Commisfarsissen, de waarneming en uitoefening der regterlijke politie, in dier voege als dezelve bij het nog bestaande Wetboek van Strafvordering aan de Maires en hunne adjuncten is opgedragen, zal zijn aanbevolen aan die plaatselijke ambtenaren, welke, onder den naam van Burgemeesteren, Schouten, Majjers, Grietslieden, Prefidenten of eenige andere benaming, in de Vergadering van den Raad der Stad, der Gemeente, der Grietenij enz. voorzitten, en als zoodanig het beleid der zaken hebben, met dien verstande nochtans, dat de werkzaamheden, daaraan verbonden, met onderling goedvinden en onder goedkeuring van den Officier of Procureur des Konings bij de Regtbank van Eerften Aanleg in het Arrondisfement, aan één der Leden van dien Raad, of aan één' der Schepenen voor

een' bepaalden tijd, mits niet minder dan voor een jaar, zullen kunnen worden opgedragen.

- 2°. Dat ook diezelfde ambtenaren of Leden van den Raad der Stad, Grietenij, of van de Vergadering der Schepenen, aan welke de werkzaamheden der regterlijke politie, in voege voorschreven, zullen zijn opgedragen, de voormalige Maires en hunne adjuncten zullen vervangen in de aan deze laatste bij art. 166 van het Wetboek van Strafvordering toegekende regtsmagt omtrent politie-overtreddingen, en dat omtrent de benoeming van den ambtenaar, door welchen het Openbaar Ministerie, in de bij dat artikel vermelde gevallen, zal worden waargenomen, zal worden te werk gegaan, in dier voege, als bij art. 167 van hetzelfde Wetboek is bepaald.

En zijn Onze voornoemde Ministers belast met de executie van dit besluit, waarvan kennis zal worden gegeven aan den Raad van State, tot informatie, en hetwelk in het Staatsblad zal worden gedrukt.

Gegeven te *Laken*, enz.

---

*REGLEMENT' voor de Directeuren
van policie in de groote steden van
het Rijk.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de gewone of plaatselijke policie.

Art. 1. Alle stedelijke Directeuren van policie, in de groote steden van het Rijk, zijn belast met de uitvoering van de wetten en verordeningen op het stuk der gewone of plaatselijke policie; zij zullen derhalve niet alleen de deswege bij het Wetboek van Strafrecht gemaakte bepalingen, maar ook alle daaromtrent vastgestelde stedelijke of andere reglementen, stiptelijk handhaven en doen naleven.

Art. 2. Zij zullen zorgen, dat de aan hen ondergeschikte Commisfariſen, Agenten en andere beambten van policie, zich daaromtrent gedragen naar de voorschriften der plaatselijke Besturen, welke, volgens de deswege door Ons vastgestelde reglementen, met het oppertoezicht daarover belast zijn.

Art. 3. Zij zullen de stedelijke Besturen, volgens de met dezelve reeds onderling gemaakte of nog te maken schikkingen, op vastgestelde tijden verslag doen van alle voorvallen en gebeurtenissen, met de gewone of plaatselijke policie in verband staande; mitsgaders van de daaromtrent genomene maatregelen of gemaakte voorzieningen, terwijl zij, dien onverminderd, zullen gehouden zijn, om deze Besturen onverwijld te doen kennis dragen van alle buitengewone omstandigheden, welke te dezen mogten plaats vinden.

Art. 4. Zij zullen de stedelijke Besturen, op hunne aanvraag, dienen van berigt op alle zoodanige klagten, verzoekschriften, enz., als met het vak der gewone of plaatselijke policie in verband staan; en zullen tevens aan deze Besturen de verbe-

teringen voordragen, waarvoor hun dat onderwerp in het algemeen mogt vatbaar schijnen.

Art. 5. Ten einde behoorlijk aan de voornoemde pligten te kunnen voldoen, zullen aan de Directeuren van policie worden toegezonden alle procesfen-verbaal, welke door de aan hen ondergeschikte ambtenaren worden opgemaakt, wegens overtredingen van enkele policie.

De Directeuren zullen zorgen, dat op die procesfen-verbaal de bij de wet voorgeschrevene vervolgingen worden aangelegd, en zullen van derzelver inhoud aanteekening doen houden op een daartoe bestemd register.

Art. 6. Ook zal, ten voorschreven einde, aan de Directeuren worden kennis gegeven van alle arrestatien, wegens dronkenschap, nachtelijke of andere rondzwerfing bij de straten, door ligte vrouwen, of niet genoegzaam bekende personen, en in het algemeen wegens zoodanige omstandigheden, als tot handhaving der openbare rust behooren geweerd te worden, doch niet bepaaldelijk bij het Lijfstraffelijk Wetboek, of de plaatselijke reglementen, als overtredingen van enkele policie, zijn aangewezen; en zullen de aldus aangehoudene personen, uiterlijk binnen de twaalf uren na de arrestatie, door of van wege de Directeuren verhoord worden.

De Directeuren zullen, in die gevallen, tevens de bevoegdheid hebben, om de gevangenen, naar gelang van zaken, en zonder geregteijk onderzoek, te ontslaan, bijaldien te hunnen aanzien geene andere bezwaren bestaan, of wanneer zij aan geene dilicten schuldig of verdacht worden bevonden, die ter cognitie van den gewonen regter zouden behooren te worden gebragt, en mits de Directeuren, in allen gevalle, daarvan, met opgave hunner beweegredenen, kennis geven aan het Bestuur der gemeente.

Art. 7. De Directeuren van policie hebben onder hunne bevelen, en steeds ter hunner beschikking, alle in hunne gemeente aanwezige Commisfarisfen, agenten en verdere beambten van policie, zoo als nacht- en brandwakers, pompiers, veldwachters voor de buitenwijken der stad, enz. Zij zullen de dienst

der Commisfarisfen en beambten, voor zoo veel aangaat de gewone of plaatselijke policie, en voor zoo verre dezelve niet door de reeds bestaande wetten en verordeningen is geregeld, alsnog regelen, met overleg van het stedelijk Bestuur, en onder goedkeuring van Onze Gouverneurs in de provincien: zij hebben mede het regt, om den bijstand der marechausfées en der gewapende magt in te roepen.

Art. 8. De Commisfarisfen, agenten en verdere beambten der policie zullen gehouden zijn, om stiptelijk te achtervolgen de bevelen, die hun door de Directeuren van policie zullen worden gegeven, zonder zich daaraan te kunnen onttrekken, onder voorwendsel van dezelve alvorens aan de goedkeuring der plaatselijke Besturen, of andere Autoriteiten, te moeten onderwerpen, noch onder welk ander voorgeven zulks ook zijn moge; alles op straffe van schorsing in hunne ambtsbezigheden, of finale ontzetting uit dezelve, en onverminderd hunne persoonlijke verantwoordelijkheid voor de nadeelige gevolgen, welke uit hunne ongehoorzaamheid mogten ontstaan zijn.

Art. 9. De stedelijke Besturen zullen, zonder 's Konings speciale autorisatie, de uitvoering van de wetten of voorschriften op het stuk der gewone of plaatselijke policie, geheel of gedeeltelijk niet aan zich zelve voorbehouden, maar de uitvoering opdragen aan de Directeuren van policie. Zij zullen dezelve hooren, bij het verleenen of intrekken van vergunningen, en bij het inwinnen van alle zoodanige informatien, enz., als met dit onderwerp in verband staan, en zullen zij steeds gebruik maken van hunne tusschenkomst, voor alle bevelen, kennisgevingen, enz., welke zij aan de Commisfarisfen, agenten en ondergeschikte beambten der policie mogten willen doen toekomen.

Art. 10. De stedelijke Besturen zullen echter bevoegd zijn, om de Commisfarisfen, agenten of andere ondergeschikte ambtenaren der policie, in buitengewone omstandigheden, onmiddellijk met hunne bevelen te voorzien, doch zal dit alleen het geval mogen zijn, wanneer de onderwerpen van zoo dringenden aard zijn, dat het niet mogelijk is om van de tusschenkomst der Directeuren gebruik te maken, en zullen zij alsdan, te ge-

lijken tijde, aan de Directeuren kennis geven van de alzoo door hen uitgevaardigde orders, ten einde dezelve in staat te stellen, om tot de stipte uitvoering mede te werken.

Art. 11. De Directeuren van politie zullen, in de gevallen bij art. 10 voorzien, bevoegd zijn om hunne bedenkingen, nopens de aldus gestelde orders, aan de stedelijke Besturen voor te dragen, doch zullen zij, hangende de beslissing, derzelve uitvoering onder geen voorwendfel mogen verhinderen.

Art. 12. De klagen, waartoe de Commisfarisfen, agenten of mindere beambten der politie mogten aanleiding geven, zullen aan de stedelijke Besturen ingediend worden, welke Besturen dewege, en, des noodig, met inachtneming van hetgeen bij het Koninklijk besluit van den 7den Junij 1821, n°. 80 (*), is bepaald, uitspraak doen, na den Directeur gehoord te hebben: desniettegenstaande zullen de Directeuren, wanneer zij vermeenen mogten niet in de uitspraak te kunnen berusten, zich deswege wenden tot Onze Gouverneurs in de provincien, die de zaak alsdan zullen beslissen, onder gehoudenheid echter, om Onzen Minister van Justitie een naauwkeurig verslag te doen van het voorgevallene, van het deswege gedaan onderzoek, en van de gronden, waarop hunne uitspraak mogt rusten.

Art. 13. Wanneer de plaatselijke Besturen vermeenen mogten zich over de Directeuren van politie te moeten beklagen, zullen zij hunne bezwaren deswege inbrengen bij den Gouverneur der provincie, die dezelve, na onderzoek, zal onderwerpen aan de uitspraak van Onzen Minister van Justitie.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Regterlijke politie.

Art. 14. De Directeuren van politie zullen zorgen, dat,

(*) Houdende, dat de Besturen, in overeenstemming met de Officieren bij de regtbanken, voor uiterlijk 14 dagen, en de Gouverneurs voor eene maand suspensie of inhouding van traktement, ten aanzien van de Commisfarisfen van politie, kunnen opleggen.

Door Besturen worden hier de Collegien van Burgemeester en Wethouders of Schepenen verstaan.

door de aan hen ondergeschikte Commisfarisfen, agenten en andere beambten van policie, worde acht gegeven op al hetgeen kan strekken tot voorkoming van misdaden, misdrijven en overtredingen, en zullen, wanneer zoodanige gepleegd zijn, naar dezelve en naar de daders de vereischte nasporingen doen, ten einde de justitie in fraat te stellen, om de schuldigen overeenkomstig de wetten te vervolgen.

Art. 15. Zij zullen, ten opzigte van dit gedeelte hunner werkzaamheden, onmiddellijk aan de Procureurs-Generaal, Procureurs-Crimineel, en verdere ambtenaren van het Openbaar Ministerie, onderworpen zijn; zij zullen hunne bevelen en beschikkingen daaromtrent naauwkeurig naleven, en dezelve dienen van berigt op alle stukken, welke hun tot dat einde zullen worden toegezonden.

Art. 16. In gelijkervoege, als hierboven art. 5 is bepaald, zullen aan de Directeuren van policie worden toegezonden alle procesfen-verbaal, welke door de aan hen ondergeschikte ambtenaren worden opgemaakt, wegens correctionele of criminele misdrijven, en zullen de gemelde Directeuren zorgen, dat van den inhoud dier procesfen-verbaal, op het bij art. 5 vermelde register, aantekening worde gehouden.

Zij zullen wijders zorgen, dat die procesfen-verbaal ten spoedigste komen in handen der Officieren van justitie, welke, ingevolge de wet, met de vervolging van het misdrijf zijn belast.

Art. 17. De stedelijke Besturen zullen, in geen geval, geregtelijke nasporingen mogen fluiten of verhinderen, of aanleiding mogen geven, dat gepleegde misdaden, misdrijven of overtredingen buiten regterlijke vervolgingen gelaten worden, gelijk zij ook nimmer de Commisfarisfen, agenten of de andere beambten der policie, bij het 7de artikel van het 1ste hoofdstuk aangewezen, in het doen van voortgelijke nasporingen zullen mogen verhinderen, onder voorgeven, dat dezelve voor de stedelijke dienst bestemd of benoodigd zijn.

Art. 18. Alle klagten en bezwaren, ten laste van de Directeuren, Commisfarisfen, agenten of andere beambten der poli-

cie, in derzelve betrekking tot de regterlijke policie, moeten worden ingebracht bij Onze Procureurs-Generaal, die, na de Directeuren van policie, wanneer het mindere beambten aangaat, en, in allen gevalle, den Procureur-Crimineel deswege gehoord te hebben, daaromtrent aan den Minister van Justitie verflag zullen doen, wanneer de zaak daartoe van genoegzaam aanbelang zoude zijn, en niet bij wege van vermaning zoude zijn af te doen.

Algemeene bepalingen.

Art. 19. Onze Gouverneurs in de provincien en Procureurs-Generaal kunnen steeds aan de Directeuren van policie zoodanige commissien opdragen, en van dezelve zoodanige inlichtingen en opgaven vragen, als zij zullen vermeenen met het belang van Onze dienst overeen te komen, en zullen de Directeuren gehouden zijn, om ten allen tijde stiptelijk aan die bevelen te voldoen.

Art. 20. De Commisfarisfen, agenten en verdere bedienden der policie zullen zich niet, zonder verlof der Directeuren van policie, van hunnen post mogen verwijderen.

Wanneer zoodanig verlof door die Directeuren zal worden verleend, of wanneer de Commisfarisfen, agenten en verdere bedienden der policie, door hem met eenigen last mogten worden voorzien, die hunne tijdelijke verplaatfing zoude moeten ten gevolge hebben, zullen de Directeuren tevens omtrent de waarneming van den post de noodige bestellingen maken.

Art. 21. Wanneer de Directeuren van policie zelve zich van hunnen post zouden willen verwijderen, zullen zij daartoe aan Onzen Minister van Justitie een verzoek doen, en aan denzelven voordragen de wijze, waarop in de waarneming van hunnen post zoude worden voorzien: wanneer in hun verzoek tot het bekomen van een verlof, en in de voordragt omtrent de waarneming van hunnen post, door gemelden Onzen Minister zal zijn bewilligd, zullen zij daarvan aan den Gouverneur hunner provincie en aan den Procureur-Generaal van het ressort kennis geven.

Art. 22. Wanneer de Directeuren van policie zich, tot de uitvoering van eenigen hun opgedragen last, buiten de plaats hunner residentie zouden moeten verwijderen, zullen zij omtrent de waarneming van hunnen post voorzien, en van de daaromtrent gemaakte schikkingen kennis geven aan het stedelijk Bestuur, mitsgaders, voor zoo verre de afwezigheid langer dan tien dagen zoude moeten duren, aan den Gouverneur der provincie en aan den Procureur-Generaal of Procureur-Crimineel.

Art. 23. De Directeuren van policie zullen voorloopig geen bepaald costuum hebben.

Art. 24. Aan de Directeuren van policie zal door de stedelijke Besturen een behoorlijk lokaal, tot de waarneming hunner werkzaamheden, moeten worden aangewezen en ingeruimd.

De stedelijke Besturen zullen insgelijks ter beschikking van die Directeuren stellen al de thans tot de dienst der policie bestemde bureaux en plaatselijke inrigtingen, en zullen aan dezelve verschaffen al die hulpmiddelen, welke hun, tot de waarneming van hunne dienst, noodig of nuttig zijn mogten, zoodanig, dat alle bemoeijingen, welke het vak der policie betreffen, en welke thans onder het dadelijk bestuur der stedelijke Besturen worden uitgeoefend, zonder eenige uitzondering, op die Directeuren van policie zullen worden overgebracht.

Art. 25. Wij behouden Ons voor, om aan de Directeuren van policie, naar gelang der plaatselijke omstandigheden, een bepaald arrondissement of district aan te wijzen, tot hetwelk zij, in het belang der gemeene zaak, of tot andere bepaaldelijk aangeduide einden, hunne ambtsverrigtingen zullen kunnen uittrekken.

Goedgekeurd enz.

*BESLUIT van den 23sten Maart 1836,
houdende wijziging van eenige be-
staande politie-verordeningen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de aanschrijving Onzentwege aan de Departementen van Justitie en van Binnenlandsche Zaken, van den 22sten December 1833, n°. 25, omtrent de wijzigingen, voor welke de nog in werking zijnde verordeningen op het politiewezen in het algemeen zouden kunnen geacht worden vatbaar te zijn;

Gezien de onderscheidene daaromtrent door de voornoemde Departementen uitgebragte rapporten, laatstelijk van den 2den en 20sten dezer, n°. 4 en 2;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Bij uitbreiding van het reglement voor de Directeuren van politie in de groote steden van het Rijk, vastgesteld bij Ons besluit van den 3den November 1822, n°. 23, en met intrekking van het 2de lid van Ons besluit van den 7den Junij 1821, n°. 80, te bepalen:

- 1°. Dat de Directeuren, Commisfarisfen en verdere ambtenaren van politie, met opzigt tot alle zaken, de gewone of plaatselijke politie betreffende, aan Burgemeester en Wethouderen ondergeschikt, en verplicht zijn, derzelver bevelen, te dien opzigte, op te volgen, te gehoorzamen en uit te voeren.
- 2°. Dat de stedelijke Besturen aan de Directeuren, Commisfarisfen en verdere ambtenaren van politie alle zoodanige aanschrijvingen en bevelen kunnen geven, als zij in het belang van de dienst, en het beheer der gewone of plaatselijke politie, zullen gepast of raadzaam oordeelen.
- 3°. Dat, wanneer de Commisfarisfen van politie, agenten of mindere beambten, met opzigt tot de dienst der gewone

of plaatselijke politie, redenen van klagten mogten geven, Burgemeester en Wethouderen daaromtrent onderzoek zullen doen, en dezelve beambten zoodanige correctien zullen kunnen opleggen, als Burgemeester en Wethouderen geraden mogten vinden; met dien verstande nogtans, dat dezelve correctie, in geen geval, uit meer zal kunnen bestaan, dan uit eene suspensie van ten hoogste veertien dagen, of uit eene geheele of gedeeltelijke inhouding van derzelve traktement, gedurende eenen gelijken tijd; en

- 4°. Dat, wanneer de klagten geenerhande betrekking hebben tot het beheer der gewone plaatselijke politie, in dat geval door Burgemeester en Wethouderen zullen in acht genomen worden de bepalingen, vervat in art. 12 van het hiervoren aangehaalde reglement voor de Directeuren in de groote steden van het Rijk, welke te dien opzigte derhalve in stand blijven.

En zullen de Departementen van Justitie en van Binnenlandfche Zaken voor de uitvoering dezes zorg dragen.

's Gravenhage, enz.

*CIRCULAIRE van den 14den Augustus
1836, van den Procureur-Generaal
van het Hoog-geregtshof, houdende
inlichtingen omtrent het regt verstand
van 's Konings besluit van den 23sten
Maart 1836, houdende wijziging van
bestaande politie-verordeningen.*

Sommige der bij 's Konings besluit van den 23sten Maart dezes jaars, n°. 80 (geïnfereerd in mijne Circulaire van den 10den April daaraanvolgende), betrokkene Autoriteiten inlichtingen gevraagd hebbende nopens het regt verstand van hetzelfde besluit, heeft Zijne Majesteit de Departementen van Justitie en van Binnenlandfche Zaken gemagtigd, om aan de betrokkene Autoriteiten te kennen te geven, dat, vermits het 's Konings bedoeling niet geweest is, om de magt der plaatselijke Besturen omtrent de agenten of mindere beambten der politie te beperken, het 3de lid van het Koninklijk besluit van den 23sten Maart 1836, n°. 80, in dezen zin moet worden opgevat, als of achter de woorden „*met dien verstande nogtans, dat*” gevoegd waren de woorden „*wat de Commisfarisfen van politie betreft.*”

Ter voldoening aan een bij mij ontvangen verzoek van Zijne Excellentie den Minister van Justitie, heb ik de eer, U Wel Edel Geftr. met het vorenstaande, bij deze, bekend te maken.

De Procureur-Generaal enz.

Bij besluit van den 23sten Maart 1836, n°. 80, heeft het aldus Z. M. den Koning behaagd, onder anderen, te bepalen :

- 1°. Dat de Directeuren, Commisfarisfen en verdere ambtenaren van policie, met opzigt tot alle zaken, de gewone of plaatselijke policie betreffende, aan Burgemeesters en Wethouders zijn ondergeschikt en verplicht zijn, derzelve bevelen, te dien opzichte, op te volgen, te gehoorzamen en uit te voeren.
- 2°. Dat de stedelijke Besturen, aan de Directeuren, Commisfarisfen en verdere ambtenaren van policie, alle zoodanige aanschrijvingen en bevelen kunnen geven, als zij in het belang van de dienst en het beheer der gewone en plaatselijke policie zullen gepast en raadzaam vinden.

De Gemeentebesturen kunnen ook de hulp der militaire magt inroepen, krachtens het volgende

*BESLUIT, van den 31sten Januarij 1824,
op het vragen en verleenen van militaire hulp en bijstand.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Op het rapport van Onzen Commisfaris-Generaal van Oorlog, van den 28sten November 1823, n°. 1, betreffende de gronden, waarop aanvankelijk door den Garnizoens-Kommandant van *Alkmaar* was geweigerd het verleenen van militairen bijstand, ter gelegenheid van de onlusten, welke in de nabijheid dier stad, onder het werkvolk, aan het groote Kanaal in Noordholland, in de maand Mei bevorens, waren uitgebarsten;

Overwegende het groot belang, dat er in gelegen is, om tegen eene herhaling van dergelijke voorvallen te voorzien;

Gezien art. 29 der bij Ons besluit van den 15den December

(*Staatsblad* n°. 27) vastgestelde instructien voor de Gouverneurs der provincien;

Gezien art. 322 der wet van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), waarbij onder anderen aan de gewapende magten is aanbevolen, om de ambtenaren en bedienden der in- en uitgaande regten en accijnsen in alle zaken, hunne functien en de uitvoering der wetten op dat stuk betreffende, op daartoe gedane aanvraag, de behulpzame hand te bieden, te beschermen en te doen beschermen;

Gezien art. 25 van het Wetboek van Strafvordering, mitsgaders het reglement omtrent de dienst der marechausfée, van den 30sten Januarij 1815;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 29sten dezer, n°. 27;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Vooreerst, dat aan de gewapende magten in het algemeen, en aan de Kommandanten en manschappen van de marechausfée in het bijzonder, de naleving en inachtneming der hierboven aangehaalde en andere, omtrent het verleenen van militaire hulp, bestaande bepalingen, ten ernstigste zal worden aanbevolen.

Ten tweede, dat in zoodanige provincien en gemeenten, waar geene marechausfée aanwezig is, de plaatselijke Autoriteiten den Garnizoens-Kommandant tot het verleenen van militaire hulp zullen verzoeken, wanneer deze tot het bewaren van rust en goede orde, of tot het stuiten of voorkomen van misdaden mogt noodig zijn, en dat de Garnizoens-Kommandanten aan dergelijke verzoeken zullen moeten voldoen.

Ten derde, dat de stedelijke en plaatselijke Besturen, tot dat einde, ook over de in hunne gemeente aanwezige schutterijen zullen kunnen beschikken.

Ten vierde, dat, bij ontbreken van garnizoen en van eene schutterij, mitsgaders van eene marechausfée, de plaatselijke Autoriteiten zich, tot het bekomen van militairen bijstand,

wanneer die mogt vereischt worden, zullen vervoegen bij den Gouverneur der provincie, of, voor zoo verre in de hoofdplaats van het arrondisfement garnizoen mogt aanwezig zijn, en de bijstand tot het stuiten of weren van misdaden mogt vereischt worden, bij den Officier van Justitie in het arrondisfement; zullende de Gouverneur en Officier van Justitie, respectivelijk, gehouden zijn, om den militairen bijstand, welke mogt vereischt worden, te doen beschikken, en om zich de zaak, waarvoor de militaire hulp gevraagd wordt, ook op alle mogelijk andere wijze te laten aangelegen zijn, mitsgaders om de plaatselijke Autoriteiten, te dien opzigte, met raad en daad bij te staan.

Ten vijfde, dat, wanneer het ondernemen of uitvoeren van groote werken, meer dan gewone volkverzamelingen mogten te weeg brengen, door den Gouverneur der provincie, met den Generaal, de troepen in zijne provincie kommanderende, na voorafgegane vertrouwelijke verstandhouding, de vereischte schikkingen zullen worden beraamd, ten einde aan de plaatselijke Autoriteiten, op derzelver eerste aanvraag, dadelijk de noodige militaire hulp worde verleend, en dat van de alzoo gemaakte schikkingen vertrouwelijk zal worden kennis gegeven aan de plaatselijke Autoriteiten, die het aangaan, ten einde zich daarnaar van hunne zijde te gedragen, met aanschrijving, om omtrent dezelve alle geheimhouding in acht te nemen, tot op het oogenblik dat dezelve moeten werken.

Onze Minister van Justitie en van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, mitsgaders Onze Commisfaris-Generaal van Oorlog, zijn belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, enz.

Voor de dienst der politie ten platten lande zijn de veldwachters: omtrent deze inrigting bestaan de volgende meest merkwaardige verordeningen:

REGLEMENT op de inrigting der veldwachters, in de provincie Zeeland.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het in brigades vereenigen en de benoeming der veldwachters.

Art. 1. De veldwachters der gemeenten ten platten lande, in de provincie Zeeland, zullen vereenigd worden in brigades, overeenkomstig de door Zijne Majesteit, op voordragt van Gedeputeerde Staten, nader te arresteren tabel, aanwijzende het getal der veldwachters, tot iedere brigade behoorende, en de gemeenten, voor welke ieder van de veldwachters bijzonder zal dienen.

Art. 2. De veldwachters zullen in de gemeenten, voor welker dienst zij bijzonder zijn benoemd, en wanneer zij aan meer dan ééne gemeente zijn geaffecteerd, in eene derzelven moeten wonen.

Art. 3. Iedere brigade zal onder het toezigt van eenen Brigadier staan, die steeds te gelijktijd veldwachter zal zijn in de gemeente zijner woonplaats; zullende die gemeente, zoo veel mogelijk, het middelpunt van de in de uitgestrektheid der brigade gelegene gemeenten moeten uitmaken.

Art. 4. Bij het vervullen eener openstaande veldwachtersplaats zullen, boven andere kandidaten, in aanmerking komen *militairen*, van een eervol ontslag voorzien, en bijzonderlijk zoodanige, welke verfierd met eenige militaire ereteekenen of medailles.

De veldwachters van kleine gemeenten zullen echter, des verkiezende, tot veldwachters van grootere gemeenten bij voorkeur worden benoemd.

Art. 5. De vereischten om veldwachter te worden, zijn:

- a. Van 25 tot 30 jaren oud te zijn en aan de wetten op de dienst der Nationale militie voldaan te hebben.
- b. Te zijn van erkend goed, zedelijk gedrag.
- c. Te kunnen lezen en schrijven.
- d. Van een gezond ligchaamsgeftel te zijn, sterk en in staat om de vermoeijenissen van de dienst door te staan.

Nogtans zullen, bij de invoering van dit reglement, de alsdan in functie zijnde veldwachters, die hunne dienst met ijver hebben waargenomen, in hunne functien kunnen worden bevestigd, al ware het, dat zij, met betrekking tot den ouderdom, niet aan het hierboven sub *a* bepaalde voldeden, mits zij al de overige vereischten in zich vereenigen.

Art. 6. De beroepen, welke uitoefening aan de veldwachters verboden wordt, zijn die van klerk of kantoorschrijver, molenaar, broodverkooper, bakker, vleeschhouwer, brouwer, herbergier, tapper of slijter in sterke dranken.

Zij zullen zelfs niet mogen wonen in huizen, in welke de voorzegde beroepen van molenaar, broodverkooper, bakker, brouwer, vleeschhouwer, herbergier, tapper of slijter in sterke dranken worden uitgeoefend.

Ook zullen zij niet vermogen het beroep van boeren-arbeider of eenige andere gestadige werkzaamheden en loondiensten uit te oefenen.

Andere bedrijven of beroepen, onder de hierboven verbodene niet begrepen, zullen door de veldwachters mogen uitgeoefend worden, echter niet anders, dan op bijzondere bewilliging van de plaatselijke Besturen, goedgekeurd door den Gouverneur.

Deze bewilliging en goedkeuring zullen echter ten allen tijde kunnen ingetrokken worden.

De veldwachters zullen ook geene jagtpermisfen mogen vragen, of van eenige jagtpermisfen mogen gebruik maken.

Art. 7. Na het ontvangen van dit reglement zullen de Gemeentebesturen ten spoedigste raadplegen over het behouden of ontslaan van de thans in elke gemeente fungerende veldwachters, en zullen den uitflag hunner overwegingen mededeelen aan den Gouverneur, door wien de benoeming der veldwachters zal worden gedaan, en die almede bevoegd is, de veldwachters van de eene naar de andere gemeente te verplaatfen.

De embrigadering zal daarna, overeenkomstig art. 1, worden bewerkstelligd door de Districts-Commisfarisfen, die daarvan proces-verbaal zullen opmaken en aan den Gouverneur inzenden.

Art. 8. Na de nieuwe organisatie zal, in geval van vacature eener veldwachtersplaats, daarin onverwijld door den Gouverneur worden voorzien, behoudens de bepalingen, vervat in art. 79 van het Reglement op het Bestuur ten platten lande.

De nieuw aangestelde veldwachter, door den Districts-Commisfaris geëmbriageerd zijnde, wordt daarvan almede proces-verbaal opgemaakt, en afschrift van hetzelfde aan den Gouverneur ingezonden.

Art. 9. De Brigadiers worden, zoowel bij de eerste organisatie als bij opvolgende vacatures, door den Gouverneur benoemd, die bevoegd zal zijn, om dezelve uit de veldwachters te kunnen kiezen, en wijders zal behooren in acht te nemen de bepalingen, hiervoren in art. 3 vastgesteld.

Art. 10. De Brigadiers en veldwachters zullen, alvorens in functie te treden, in handen van den Vrederegter in het kanton, alwaar zij wonen, afleggen den eed van getrouwheid aan den Koning en aan de Grondwet, alsmede dien van stiptelijk en getrouw te zullen nakomen de bepalingen van dit reglement, mitsgaders nauwkeurig te zullen ten uitvoer brengen de bevelen, welke hun door eene bevoegde magt zullen gegeven worden.

Art. 11. Aan ieder' Brigadier en veldwachter zal, door den Gouverneur der provincie, of, in zijnen naam, door de Autoriteit, welke daartoe zoude mogen delegeren, worden uitgereikt

een exemplaar van dit reglement, hetwelk op kosten der provincie zal worden gedrukt, alsmede eene behoorlijke acte van aanstelling, welke acte de benoemde, bij zijne beëdiging, aan den Vrederegter zal moeten vertoonen, en waaronder de aflegging van den eed door den Vrederegter zal worden vermeld.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de kleeding, het equipement en de wapening der veldwachters.

Art. 12. De kleeding, het equipement en de wapening der veldwachters zullen uniform zijn, en voor ieder' man bestaan in de navolgende objecten, als :

Kleeding :

1. Een rok van grijs laken, groene opslagen en kraag.
2. Eene buis van dezelfde kleur, dezelfde opslagen en kraag.
3. Eene lange broek van grijs laken.
4. Een paar halve slobkousen van dezelfde kleur en stoffe.
5. Een jas van grijs laken met groenen kraag.

Equipement :

1. Eene lederen stropdas en een koperen gesp.
2. Een ronde hoed, aan de eene zijde opgeslagen, met eene witte lis van kemelshaar en eene oranje kokarde.
3. Een grijs lakenfche pet met groen geboord.
4. Twee paar schoenen.
5. Eene zwarte lederen patroontasch, welke zoo klein mogelijk zal zijn, en zal worden gedragen *van voren*, door een' band om het lijf vastgemaakt.

Wapening :

1. Eene infanterie-fabel met koppel van zwart vernist leder,

voorzien met eene koperen plaat, tot opschrift hebbende: *Veldwachter in de gemeente* ..... en in het kringsgewijze randchrift: *Zeeland*.

2. Eene karabijn met bajonet, bandelier en bajonetschede.¹

De veldwachters zullen van hunne wapenen geen gebruik mogen maken, dan in geval van volstrekte noodzakelijkheid.

Art. 13. De patroontasfchen en de onderscheidene wapeningstukken zullen, wanneer zulks noodig is, doch niet eerder dan om de *tien jaren*, vernieuwd worden.

De vernieuwing der overige kleeding- en equipmentstukken zal op de navolgende tijdstippen plaats hebben, als :

Alle drie jaren :

De rok.

Alle twee jaren :

De jas.

De buis.

De stropdas, en

De hoed.

En ieder jaar :

De lange broek.

De slobkousen.

De pet, en

De schoenen.

Art. 14. Het onderscheidingsteeken van de Brigadiers zal bestaan in een zilveren galon, ter breedte van vijftien strepen, geplaatst op iedere mouw van den rok, boven de opslagen, en rond den kraag van den rok.

Een galon van wit kemelhaar, van dezelfde breedte, zal op de mouwen van de buis en van den jas geplaatst worden.

Op den hoed, met eene zilveren lis opgetoomd, en op de plaat van den fabelkoppel zal, behalve de gewone inscriptie, het woord *Brigadier* geplaatst worden.

Art. 15. De Brigadiers en de veldwachters zullen, te hun-

nen koste, en wel door middel van eene te doene inhouding van een gedeelte hunner bezoldiging, zich moeten aanschaffen andere kleeding-, equipments- en wapeningstukken, in de plaats van die, welke zij vóór het vastgestelde tijdstip der vernieuwing mogten verliezen, breken, vernietigen, of aanmerkelijk beschadigen.

Zullende zoodanige vervroegde aanschaffing nimmer ten laste van de gemeentekas kunnen komen, dan ten gevolge eener opzettelijke daaromtrent te nemene resolutie van Gedeputeerde Staten, na gehoord te hebben het Gemeentebestuur, en gegrond op het bewijs, dat het verlies, het breken, het vernietigen of het aanmerkelijk beschadigen van gemelde voorwerpen aan buitengewone oorzaken moet worden toegeschreven, buiten schuld of toedoen van den Brigadier of van den veldwachter.

Art. 16. De Brigadiers en de veldwachters zullen steeds, bij het verrigten van hunne dienst en voorts altijd, wanneer zij in het openbaar verschijnen, in montering gekleed en gewapend moeten zijn.

Art. 17. Bij ontslag, ontzetting of overlijden van eenen Brigadier of veldwachter, zullen al deszelfs kleeding- en equipments- en wapeningstukken aan den Burgemeester worden ter hand gesteld, die voor de goede bewaring derzelve zal zorg dragen, en aan den Districts-Commisaris den staat, waarin zich die goederen bevinden, zal doen kennen.

Voor zoo verre de kleedingstukken, enz. niet voorhanden of verwaarloosd mogten zijn, zal de vergoeding daarvan, zoo veel mogelijk, op den voet in art. 15 bepaald, geschieden.

Art. 18. In de kleeding, het equipement en de wapenrusting der Brigadiers en veldwachters zal, zoo bij de invoering van dit reglement, als telkens bij de periodieke vernieuwing, bij wijze van aanbesteding, hetzij over de geheele provincie, hetzij over ieder district, worden voorzien.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de dienst en de pligten der veldwachters.

Art. 19. De veldwachters waken, als zoodanig, tegen alle wanbedrijven en overtredingen, opzigtelijk de velden en veldgewasfen gepleegd wordende; het befchadigen van boomen, bosfchen en landbouwgereedschappen; het zonder opzigt loopen van vee op openbare plaatfen en wegen; het in goede orde houden van wegen en slooten en het opstoppen van waterleidingen, hetzij door afdamming, hetzij door het plaatfen van vischtuig, bij de sluizen of heulen, en zijn verpligt zich overigens ftiptelijk te gedragen naar hetgeen bij het Wetboek van Srrafregt en bij de Wet op de Veldpolicie, mitsgaders bij andere reeds bestaande of daar te stellene wetten en verordeningen bereids is of verder zal worden voorgefchreven.

Art. 20. Bovendien kunnen de veldwachters geroepen worden tot behulpzaamheid in het uitvoeren van plaatfelijke policie-verordeningen, zoo als: het houden van een bijzonder toezigt op de overtreding van verordeningen ter wering van bedelaars en vagebonden; op het onvoorzigtig bewaren van vuur en licht; het opsporen en aanhouden van gedeferteerde of onwillige militairen, zoo wel als van andere voortvlugtige of verdachte perfonen; het vervoeren van gearresteerde bedelaars van de eene naar de andere gemeente, mitsgaders het letten op de ftipte nakoming der wetten en verordeningen op den vervoer van buskruid; op het ftefel van maten en gewigten, en op het vieren van zon- en Christelijke algemeene feestdagen, daaronder begrepen het weren van allerlei met eene wel verordende policie onbestaanbare ongeregeldheden bij openbare godsdienst-oefeningen; het waken tegen alle nacht- en ftraatruoer, waarom zij zich, zoo veel mogelijk, zullen laten vinden daar, alwaar groote gewettigde volkverzamelingen in hunne gemeenten plaats hebben, als bij jaarmarkten, kermisfen, enz., en aldaar letten op dezulken, welke in het openbaar laten dobbelen en loten, of zich met waarzeggen, horoskoop trekken en dergelijke bedriegerijen bezig houden; het naauwkeurig onderzoek doen, of vreemdelingen, in de herbergen of logementen vernachten-

de, behoorlijk in de registers der herbergen of logementen worden ingeschreven; al wat betrekking heeft tot de bescherming der openbare en bijzondere eigendommen; de zekerheid van personen en het behoud der goede orde; de nakoming van de bestaande algemeene provinciale en plaatselijke policie-verordeningen, en eindelijk, in één woord, alle zoodanige dienstverrigtingen, als plaatselijke of geregtelijke Autoriteiten mogten noodig achten hun op te leggen.

Art. 21. Dien ten gevolge zullen de veldwachters aanhoudend waken tot voorkoming van het plegen van misdaden en wanbedrijven, en de daders en medepligtigen, in die gevallen, waarin zij de misdaad zelve niet hebben kunnen verhinderen, trachten op te sporen.

Art. 22. In geval de schuldigen aan misdaden of wanbedrijven, welke gevangenis of eene zwaardere straf ten gevolge kunnen hebben, door hen op heeter daad mogten worden ontdekt en achterhaald, zullen zij dezelve aanhouden en geleiden voor het hoofd van het plaatselijk Bestuur.

Art. 23. Van alle misdaden, wanbedrijven en overtredingen, welke de veldwachters ontdekken, maken zij behoorlijke procesfen-verbaal, en leveren dezelve, met en benevens de door hen in bewaring genomene stukken van overtuiging, over aan het hoofd van het plaatselijk Bestuur, ten einde door hetzelfde daaraan zoodanig verder gevolg zoude kunnen worden gegeven, als bij de wet is voorgeschreven.

Art. 24. De veldwachters zijn gehouden, al de aan hen door de Officieren van Justitie, de Vrederegters, de Hoofden der plaatselijke Besturen of den Brigadier gegevene orders stip- telijk ten uitvoer te brengen, zonder zich in de beoordeeling in te laten, of de uit te voerene order tot hunne attributien behoort of niet; indien zij zich hieromtrent mogten bezwaard achten, zullen zij daarvan op het na te melden zakboekje aantekening maken.

De orders, door de Officieren van Justitie en de Vrederegters aan de veldwachters te geven, worden echter altoos door het intermediair der plaatselijke Besturen aan hen medegedeeld,

ten ware de uit te voerene bevelen zoodanigen spoed mogten vereifchen, dat daartoe geene gelegenheid was.

Art. 25. In geval een veldwachter, voor de dienst der justitie, buiten zijne gemeente geroepen wordt, zal hij het hoofd van het plaatselijk Bestuur, indien de aard der zaak zulks gedooft, vooraf daarvan kennis doen dragen, en, in geval hiertoe geene gelegenheid mogt zijn geweest, zal hij dadelijk na zijne terugkomst zich bij hetzelfde vervoegen, en opgave doen der redenen, waarom hij niet vroeger daarvan heeft kunnen kennis geven.

Art. 26. De veldwachters zullen dagelijks tournées moeten doen, zoo veel mogelijk in al de gedeelten der gemeente of gemeenten, in welke zij fungeren; zij zullen gehouden zijn en gelast kunnen worden, zulks ook *bij nacht* te doen, wanneer zulks noodig geoordeeld wordt; en zij moeten voorts in de uitoefening van hunne dagelijksche dienst zich gedragen overeenkomstig de orders, die hun door de hoofden der plaatselijke Besturen gegeven worden.

Art. 27. De veldwachters zijn gehouden, de hoofden van de plaatselijke Besturen dadelijk kennis te doen dragen van al hetgeen zij als strijdig met het behoud der goede orde en der algemeene rust mogten ontdekken; zij geven aan dezelve insgelijks berigt van alle wanbedrijven in hun resfort gepleegd, alsmede van alle personen, welke zich in de gemeenten mogten nederzetten.

Art. 28. Zij zullen dagelijks aan den Burgemeester der gemeente, of, zoo zij voor meer dan ééne gemeente fungeren, aan iederen Burgemeester beurtelings, volgens een door dezelve te maken overleg, rapport doen van hunne bevinding over den afgeloopenen dag; te dien einde zullen zij zich een *zakboekje* aan schaffen, waarop zij dag voor dag van de gedane ronden en van de geconstateerde misdaden of ontdekte wanbedrijven zullen melding maken.

Deze zakboekjes zullen maandelijks, door de zorg van de Brigadiers, bij den Districts - Commisfaris worden ingezonden,

ten einde deze ambtenaar zich zoude kunnen verzekeren, of de veldwachters hunne dienst behoorlijk hebben waargenomen.

Art. 29. Onverminderd de verpligtingen, welke de veldwachters moeten nakomen in de gemeente, voor welke zij in het bijzonder benoemd zijn en alwaar zij wonen, zullen zij, in gevallen van buitengewone noodzakelijkheid, of alleen, of gezamenlijk met de geregtsdienaars tot eene bepaaldelijke dienst, ten behoeve van de justitie of policie, in de uitgestrektheid hunner brigade kunnen gebruikt worden.

Art. 30. Van de bevoegdheid tot het requireren van de dienst der veldwachters *buiten* hunne gemeenten, overeenkomstig het voorgaande artikel, zal geen gebruik kunnen gemaakt worden, dan op uitdrukkelijk bevel van den Gouverneur der provincie, of ook op de vordering van den Districts-Commisaris, wanneer de algemeene veiligheid zulks mogt vereischen, of de openbare rust plotfeling en onverwacht bedreigd of gestoord mogt worden, in welk laatste geval de gemeente, die inzonderheid het tooneel der onlusten en ongeregelde heden mogt zijn, de hulp van de veldwachters der aangrenzende gemeenten, tot dezelfde brigade behoorende, door tusschenkomst der Burgemeesters, kan en mag inroepen.

Deze bevoegdheid wordt ook toegekeend aan den Officier van Justitie in het arrondisfement, of aan den Vrederechter in het kanton, wanneer de dienst der geregtsdienaars niet genoegzaam mogt zijn tot het achtervolgen van misdadigers, als zoodanig gefignaleerd of op heeter daad ontdekt.

Zoo veel mogelijk, nogtans, geschiedt de laatste oproeping op de vordering van den Districts-Commisaris, en alles onder verpligting tot kennisgeven aan dezen ambtenaar, wanneer dezelve buiten zijne tusschenkomst gedaan mogt zijn.

Art. 31. In de bedoelde buitengewone omstandigheden doen de plaatselijke Besturen, die daarin regtstreeks mogten betrokken zijn, aan den Districts-Commisaris, en deze spoedig aan den Gouverneur der provincie, een omstandig rapport van het voorgevallene.

Art. 32. Telken reize als de veldwachters, overeenkomstig de voorgaande 29ste en 30ste artikelen, buiten hunne gemeente dienst zullen moeten doen, zal de Autoriteit, welke hen te dien einde requireert, zulks door tusschenkomst van het hoofd van het plaatselijk Bestuur moeten doen, ten ware de zaak zoodanigen spoed mogt vereischen, dat daartoe geene gelegenheid bestond, in welke gevallen nogtans daarvan aan het plaatselijk Bestuur onverwijld berigt zal moeten gezonden worden.

Art. 33. Indien de veldwachters, in de gevallen bij de vorige artikelen bepaald, gezamenlijk met de geregtsdienaars de dienst verrigten, zal het commando aan den Brigadier der veldwachters zijn opgedragen.

In geval meer dan ééne brigade vereenigd is, heeft de oudste in rang van dienst zijnde Brigadier het commando, en deszelfs bevelen zullen in alles stiptelijk moeten worden opgevolgd.

Ten aanzien van de andere diensten van policie, waartoe zij geroepen worden, hetzij alleen, hetzij met eenige of met al de veldwachters van de brigade, zullen zij de marschen, patrouilles, nasporingen, en, in één woord, alle maatregelen, door den Brigadier bevolen wordende, ten uitvoer moeten brengen.

Art. 34. Geen veldwachter zal, zonder voorafgaand verlof van het hoofd van het plaatselijk Bestuur, zich uit zijne gemeente mogen verwijderen, dan in de gevallen bij art. 24, 29, 30, 37 en 38 van dit reglement omschreven.

In gemeenten, welke te zamen éénen veldwachter hebben, zal het verlof door den Burgemeester der gemeente, in welke de veldwachter zijn verblijf houdt, worden verleend.

Art. 35. Door den Brigadier zal een register van de veldwachters, zijne brigade uitmakende, gehouden worden.

Dien ten gevolge, en ter uitvoering van dit artikel, zal door de hoofden der plaatselijke Besturen aan denzelfen van alle plaatshebbende benoemingen van tot zijne brigade behoorende

veldwachters, zoo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen acht dagen, worden kennis gegeven.

In geval van overlijden van eenen veldwachter, zal het plaatselijk Bestuur daarvan den Districts-Commisfaris en aan den Brigadier kennis geven; eerstgemelde zal daarvan dadelijk den Gouverneur informeren.

Art. 36. Van alle benoemingen van veldwachters en Brigadiers, zal wijders door den Gouverneur kennis worden gegeven aan den Procureur-Crimineel in de provincie, en aan den Officier van Justitie in het arrondissement, alwaar zij zijn aangesteld.

Art. 37. De Brigadiers zullen viermaal 's jaars revue over al de veldwachters hunner brigade houden, en dezelve te dien einde doen bijeenkomen in de gemeente, daartoe door den Districts-Commisfaris aangewezen.

De Districts-Commisfaris zal insgelijks den dag, waarop die revue zal plaats hebben, bepalen; zullende de Burgemeester der gemeente, alwaar de revue gehouden wordt, of een door denzelfden gedelegeerd lid van het plaatselijk Bestuur, die revue bijwonen.

Art. 38. Buiten en behalve deze driemaandelijksche revuen, zal er, tweemaal 's jaars, nog eene algemeene revue gehouden worden door den Commisfaris van het district, over al de Brigadiers en veldwachters van hetzelfde.

De eerste zal in de maand Februarij en de tweede in Augustus gehouden worden.

De Districts-Commisfaris zal den tijd en de plaats voor dezelve revuen bepalen.

Art. 39. Het voorname oogmerk der revuen zal zijn:

1. Om na te zien, of al de kleeding-, equipments- en wapeningstukken der veldwachters geheel aanwezig en in goeden staat zijn.
2. Om diegenen der veldwachters ernstig te onderhouden, te onderrigten en tot hunne pligten terug te brengen, welke daaraan mogten te kort gekomen zijn; en

3. Om bij de revuen, in het vorige artikel vermeld, zich te overtuigen, of al de Brigadiers en veldwachters voortdurend voorzien zijn van een exemplaar van dit reglement.

Art. 40. Na den afloop der driemaandelijksche revuen zullen de Brigadiers een verslag daarvan opmaken, hetwelk door het hoofd van het plaatselijk Bestuur, of het lid daarvan, dat dezelve heeft bijgewoond, zal gecertificeerd worden.

Dit verslag zal handelen over de misbruiken of overtredingen, welke zij zullen ontdekt hebben, en aan den Districts-Commissaris worden ingezonden, alsmede aan de hoofden der plaatselijke Besturen, voor zoo veel den veldwachter hunner gemeente betreft, ten einde in het vervolg een meer wakend oog te doen houden op die veldwachters, welke in gebreke zullen bevonden zijn, of ten einde, wanneer daartoe termen mogten wezen, de inhouding op hunne bezoldiging, bij art. 15 van dit reglement voorgeschreven, te doen bewerkstelligen.

Art. 41. De Districts-Commissarissen zullen, na den afloop der algemeene revuen, gelijke berigten, te zelfden einde, aan de Gemeentebesturen doen toekomen.

Zij zullen wijders aan den Gouverneur der provincie een algemeen verslag doen van de door hen gehoudene revuen, en zullen aan denzelven hunne consideratien inzenden over de verbetering, waarvoor de dienst der Brigadiers en veldwachters hun mogt voorkomen vatbaar te zijn.

Art. 42. Geen veldwachter zal zich mogen outhouden van op de driemaandelijksche revuen te verschijnen, ten ware hij van dezelve mogt zijn vrijgesteld door het plaatselijk Bestuur, hetwelk zoodanige vrijstelling niet zal verleenen, ten zij de openbare dienst zulks onvermijdelijk mogt vorderen, of uit hoofde van zware en bewezene ziekte van den veldwachter.

Het plaatselijk Bestuur zal gehouden zijn, den Districts-Commissaris en den Brigadier kennis te doen dragen van de vrijstelling, in die gevallen door hetzelfde verleend.

Van de halfjarige revuen zullen geene vrijstellingen worden verleend, en, in geval een veldwachter van dezelve afwezig blijft, zal de wettigheid der redenen van zijn wegblijven door den Districts-Commisfaris worden beoordeeld.

Art. 43. De Brigadier of veldwachter, die van de revuen zonder vrijstelling, of om redenen door den Districts-Commisfaris niet voldoende geoordeeld, afwezig blijft, zal een vierde gedeelte van zijne bezoldiging over de loopende maand verbeuren, hetwelk zal worden ingehouden.

Art. 44. Alle Brigadiers of veldwachters, welke zich aan insubordinatie tegen hunne superieuren, of nalatigheid, of aan oogluiking in de dienst zullen schuldig maken, of zich aan den drank overgeven, of, ter zake van hunne dienst, eenige giften, gaven of geschenken, hetzij in geld, in veldvruchten, fruit, groenten of andere voorwerpen zullen aannemen, alsmede diegenen, welke, zonder toestemming van het plaatselijk Bestuur, door den Gouverneur goedgekeurd, eenig bedrijf of beroep uitoefenen, en eindelijk zij, die zich op eenige andere wijze aan verzuim van hunne pligten, bij de bestaande of nog te emaneren wetten of reglementen voorgescreven of voor te schrijven, mogten schuldig maken, zullen van hunne bediening dadelijk kunnen afgezet worden.

Art. 45. De Brigadiers en veldwachters, welke zich aan overtreding van het, bij het voorgaande artikel vermelde, schuldig maken, zullen door het plaatselijk Bestuur, na bekomene autorisatie van den Districts-Commisfaris, in hunne functien, voor den tijd van uiterlijk ééne maand, kunnen worden geschorst, met inhouding hunner bezoldiging; alles onverminderd de bevoegdheid tot schorfing, aan den Gouverneur der provincie bij deszelfs instructie verleend.

De finale afftelling der veldwachters en Brigadiers zal alleen door den Gouverneur kunnen geschieden.

Het plaatselijk Bestuur zal gehouden zijn om in de dienst van den gefuspenderden of gedemitteerden veldwachter provisioneel te voorzien, hetwelk ook in geval van ziekte of over-

lijden van den veldwachter zal behooren te geschieden, mits altijd onder goedkeuring van den Gouverneur.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de bezoldiging en pensioenen der Brigadiers en veldwachters.

Art. 46. De kosten op de bezoldiging, het equipement en de wapening der veldwachters vallende, zijn ten laste der gemeente.

Art. 47. De aanschaffing en vernieuwing der kleeding-, equipement- en wapeningstukken zal, in verband met het bepaalde bij art. 18, door de zorg van den Gouverneur plaats hebben.

Art. 48. De kosten van kleeding, het equipement en de wapening der veldwachters zullen niet anders dan op autorisatie van Gedeputeerde Staten kunnen worden voldaan.

Art. 49. De traktementen der veldwachters zullen niet overschrijden de som van *f* 300, en niet minder dan *f* 150 kunnen worden.

De hoegrootheid van het traktement van iederen veldwachter zal geregeld worden door de Gedeputeerde Staten, na gehoord te hebben den Districts-Commisaris en de Gemeentebesturen.

Het voormelde *minimum* zal niet worden toegepast, dan na dat Gedeputeerde Staten zich van de noodzakelijkheid daartoe zullen hebben overtuigd.

Art. 50. De Brigadiers zullen eene jaarlijksche verhooging van bezoldiging genieten, niet beneden de *f* 60 en niet boven de *f* 100, door Gedeputeerde Staten te regelen.

Iedere in de brigade gelegene gemeente zal, tot vinding dier verhoogde bezoldiging, bijdragen; zullende, na ingewonnen bericht van de plaatselijke Besturen en van de Districts-Commisarisfen, door de Gedeputeerde Staten worden vastgesteld, welke som iedere gemeente daartoe zal moeten bijdragen.

Art. 51. De betaling der bezoldigingen en van derzelve verhoogenen zal alle maanden, op behoorlijke ordonnancien, door de Gemeenteontvangers in handen der Brigadiers en der veldwachters plaats hebben.

Art. 52. Aan veldwachters, welke vijf en twintig jaren in ééne of meer gemeenten der provincie zullen gediend hebben, en door ligchaamsgebreken tot de verdere waarneming van de dienst onbekwaam zijn geworden, zullen pensioenen worden toegelegd.

Art. 53. Het *maximum* van het te verleen penfioen zal de *helft* en het *minimum* een *vierde* gedeelte bedragen van de jaarlijksche bezoldiging door den veldwachter, aan wien het penfioen wordt toegeftaan, genoten wordende.

Art. 54. De Brigadier, welke een gelijk aantal jaren gediend heeft, hetzij als veldwachter of als Brigadier, en tot de dienst onbekwaam is geworden, zal, boven het penfioen van veldwachter, eene verhooging genieten van ten hoogfte de *helft* en ten minfte het *vierde* gedeelte van de verhoogde bezoldiging, welke hij als Brigadier genoot.

Art. 55. Een Brigadier of veldwachter, welke in de dienst, buiten zijne fchuld, zoodanige wonden bekomen heeft, of zoodanig daarin is verminkt geworden, dat hij daardoor tot de verdere waarnemingen van zijnen post de noodige gefchiktheid verloren heeft, zal ook, wanneer hij geene vijf en twintig jaren als zoodanig heeft gediend, aanspraak op penfioen kunnen maken; gelijk mede aan de weduwen van Brigadiers of veldwachters, welke in en ter zake van de uitoefening hunner functien zijn omgekomen, of aan de gevolgen van in derzelve dienst aan hen toegebragte wonden zijn overleden, een gelijk penfioen zal kunnen worden toegelegd en genoten zoo lang zij niet zijn hertrouwd.

Art. 56. De dienstjaren der veldwachters, welke reeds vóór het emaneren van dit reglement in dienst zijn geweest, en op nieuw gecontinueerd zijn, zullen, ter verkrijging van penfioen, mede in berekening komen, mits zij daarvan behoorlijke bewij-

zen overleggen en de dienften in de provincie Zeeland zijn gepresteerd.

Art. 57. De penfioenen worden levenslang genoten, en zullen door al de gemeenten, tot dezelfde brigade behoorende, gezamenlijk voldaan worden, in evenredigheid van hetgeen ieder derzelven voor de bezoldiging der veldwachters respectivelijk betaalt.

De daartoe benooidigde fommen zullen jaarlijks, wanneer het geval beftaat, op de begrootingen der gemeenten worden aangewezen.

Art. 58. Het verleenen van penfioenen aan veldwachters of Brigadiers, de bepaling van het bedrag van die penfioenen, mitfgaders van derzelver verhoogingen, is aan de Gedeputeerde Staten opgedragen, welke befliffen op de gunftige getuigeniffen door de plaatfelijke Besturen te geven, omtrent het bedrag en de dienften van degenen, voor welke het penfioen gevraagd wordt.

Algemeene bepalingen.

Art. 59. De hoofden der plaatfelijke Besturen zijn verpligt om over de Brigadiers en de veldwachters in het algemeen, en in het bijzonder over die, welke aan hunne gemeente zijn toegevoegd, steeds een naauwkeurig toezigt te houden.

Zij zullen, ten opzigte van dezelve, tweemaal 's jaars, een fchriftelijk rapport inzenden aan den Districts-Commisaris, en aan denzelven, te gelijker tijd, hunne bedenkingen en gevoelens mededeelen omtrent de veranderingen of bijvoegingen, tot welke de ondervinding en de lokale kennis, ter meerdere volmaking van het onderhavige reglement, aanleiding zullen geven.

Art. 60. Het wordt aan de hoofden en verdere leden der plaatfelijke Besturen wel uitdrukkelijk en ten strengfte verboden, om door de veldwachters perfonele huisfelijke, of ook, ten behoeve der gemeente, andere dienften te laten verrigten, dan die, waartoe zij bij en ten gevolge van dit reglement worden geroepen.

In zoodanige gemeenten, in welke geen brievenpost of bodenloop bestaat, zullen zij echter, doch alleen op speciale vergunning van den Gouverneur, tot het overbrengen en afhalen van dienstbrieven worden gebezigd.

Art. 61. Aan de hoofden der plaatselijke Besturen wordt in het bijzonder aanbevolen om te zorgen, dat de veldwachters zich, zoo weinig mogelijk, buiten hunne gemeenten begeven, zich, te dien einde, met de hoofden der naburige gemeenten verstaande, om zoodanige bemoeijingen, welke eene afwezigheid zoude vereischen, zoo als in het vorige artikel vermelde overbrengen en afhalen van dienstbrieven, beurtelings door een' der veldwachters voor de gezamenlijke gemeenten te doen verrigten.

Art. 62. De kennisgevingen, volgens dit reglement, aan de Districts-Commisfariſen te doen, en de bemoeijingen daarbij aan hen opgedragen, zullen, zoo lang in het eerste district zoodanig ambtenaar niet aanwezig is, aan den Gouverneur worden gedaan, of aan een' daartoe gedelegeerden ambtenaar, voor zoo veel noodig, worden opgedragen.

Art. 63. De veldwachters der ſteden, welke eenig landelijk resfort of buiten-territoir hebben, niet onder de bepaling van het tegenwoordige reglement begrepen zijnde, zoo zal nopens de pligten en de dienst dier veldwachters, door ieder der belanghebbende ſtedelijke Besturen, een reglement worden vastgeſteld, van hetwelk een afschrift aan Gedeputeerde Staten zal worden ingezonden.

Art. 64. De veldwachters, die door de ſtedelijke Besturen voor het grondgebied *buiten* de wallen of muren der ſteden benoemd worden, zullen moeten wonen *buiten* de ſtad, doch onder haar resfort ten platten lande.

Goedgekeurd enz.

Een dergelijk reglement is ook voor de provincie *Drenthe* gemaakt, maar dewijl hetzelfde geheel bijna met dat voor *Zee-land* overeenkomt, is het hier niet opgenomen.

BESLUIT van den 29sten September
1828, houdende bepalingen nopens
eene nieuwe algemeene volkstelling.

WIJ WILLEM, ENZ.

In aanmerking nemende dat, zonder eene naauwkeurige volkstelling, de statistieke opgaven weinige zekerheid opleveren, alzoo de bepaling van het juiste getal der inwoners van een land tot grondslag behoort te worden genomen van alle verdere nasporingen dienaangaande;

Dat er in het Koninkrijk der Nederlanden, tot heden toe, nog geene *algemeen eenparige* en overal *gelijktijdige* volkstelling, volgens bepaalde voorschriften, heeft plaats gehad, en dat het, uit hoofde van den gedurigen aanwas der bevolking, van belang is, een' dergelijken maatregel te doen plaats hebben, en van tijd tot tijd te doen hervatten;

Gezien het proces-verbaal eener zitting van de Commissie voor de Statistiek, van den 18den April 1828;

Gezien de rapporten van Onzen Minister van Binnenlandse Zaken;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. In den loop van het jaar 1829, op een nader vast te stellen tijdstip, zal er, door de geheele uitgestrektheid van het Rijk, eene nieuwe en algemeene volkstelling worden bewerkstelligd, waaruit de stand der bevolking, of het juiste aantal ingezetenen, binnen het Rijk woonachtig, op den 1sten

Januarij 1830 zal worden opgemaakt, en zulks overeenkomstig de voorschriften, door Ons, dienaangaande, op de voordragt van Onzen Minister voornoemd, goed te keuren.

Art. 2. Deze volkstelling zal alle tien jaren worden vernieuwd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Gegeven op het Loo, enz.

*BESLUIT van den 3den September 1829,
houdende bepalingen nopens de bij dat
van den 29sten September 1828 (Staats-
blad n°. 37), bevolene algemeene volkstel-
ling in den loop van 1829.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Willende de noodige bepalingen maken nopens de uitvoering der bij Ons besluit van den 29sten September 1828 (*Staatsblad* n°. 37), bevolene algemeene volkstelling in den loop van het jaar 1829;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 25sten Junij 1829, n°. 52;

Den Raad van State nader gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De bedoelde telling of omschrijving zal, in alle steden en gemeenten van het Rijk, worden aangevangen op den 16den November 1829, en vóór den 31sten December daaraanvolgende moeten afgelopen zijn.

Art. 2. De plaatselijke Besturen zullen, ten minste *acht* dagen te voren, aan de huizen der ingezetenen gedrukte biljetten, volgens een bepaald model, doen rondzenden, welke de hoofden der huisgezinnen, zoo mede de afzonderlijk inwonende personen, zullen verplicht zijn, met verklaring van deugdelijkheid, naauwkeurig in te vullen.

Art. 3. Diegenen der ingezetenen, welke niet in staat zijn, zelve de bij art. 2 vermelde biljetten in te vullen, of geene gelegenheid gehad hebben, zulks door een' geschikt' perfoon voor hen te doen verrigten, zullen kunnen volstaan met de in voormelde biljetten gevraagde inlichtingen, op den dag der be

schrijving, mondeling te geven aan de met dat werk belaste personen, die alsdan de invulling in hunne tegenwoordigheid zullen verrigten.

Nadat de biljetten bij de ingezetenen zullen zijn opgehaald, zal aan hen, die te dezen eenige nalatigheid of onwil mogten hebben betoond, alsnog den tijd van *acht* dagen worden gelaten, om aan het plaatselijk Bestuur hunner woonplaats de biljetten, behoorlijk ingevuld, te bezorgen, of mondelinge opgaven te komen doen.

Bij voortdurende nalatigheid of weigering zullen zij worden gestraft overeenkomstig art. 1 der wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12), ten zij door hen mogt kunnen worden bewezen, dat zij, door afwezendheid of andere wettige oorzaken, in de onmogelijkheid zijn geweest, de gegevene voorschriften binnen den bepaalden tijd na te komen.

En is Onze Minister van Binnenlandsche Zaken belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Gegeven te *Laken*, enz.

Bij Koninklijk besluit van den 3den September 1829, n°. 90, zijn goedgekeurd de navolgende

VOORSCHRIFTEN nopens de algemeene
volkstelling in het Koninkrijk der Neder-
landen, ter uitvoering van het besluit
van den 29sten September 1828 (Staatsblad
n°. 57).

Art. 1. De telling of omschrijving der ingezetenen, binnen het Rijk woonachtig, heeft hoofdzakelijk ten doel, om op elke plaats uitvoerige *volksregisters* te doen aanleggen, bevattende alle zoodanige opgaven en berigten, betrekkelijk de bevolking, welker kennis, in het belang van den Staat, nuttig en noodzakelijk is bevonden.

Deze registers zullen over het geheele Rijk, overeenkomstig het hierbij goedgekeurde model, worden ingevuld.

Art. 2. De inschrijving in het register zal, voor elk huisgezin, aanvangen met het hoofd daarvan, waarop onmiddellijk de vrouw, de kinderen van het mannelijke en die van het vrouwelijke geslacht, beiden naar rang van ouderdom, zullen volgen, met uitzondering nochtans van zoodanige kinderen, welke zich op academien, leer- of kostscholen bevinden, en volgens art. 5 op de plaatsen van hun *tegenwoordig verblijf* worden ingeschreven; wijders de mannelijke en vrouwelijke dienst- en werkboden, voor zoo verre zij in het huis van hunne meesters woonachtig zijn, en de overige, tot het huisgezin behorende, mitsgaders de afzonderlijk inwonende personen, ten zij deze laatsten vreemdelingen zijn en nog geen jaar binnen de gemeente zijn gevestigd geweest; terwijl van zoodanige vreemdelingen, welke in het geval zijn van ingeschreven te moeten worden, afzonderlijke aanwijzing zal behooren te worden gedaan in de kolom *aanmerkingen*.

Art. 3. Alle in de bevolking eener plaats, tusschen het tijd-

stip der omschrijving en den 1sten Januarij 1830 voorvallende veranderingen door geboorten, sterfgevallen, huwelijken en verhuizingen van of naar elders, zullen uit de registers van den burgerlijken stand, of andere bijzondere aantekeningen, zorgvuldig worden opgemaakt, en achtervolgens in het bevolkingsregister bijgeschreven of doorgehaald; ten welken einde er, tusfchen iederen regel, genoegzame ruimte zal gelaten worden, om zoodanige bijkomende veranderingen gemakkelijk te kunnen aanwijzen, en hieruit den waren stand der bevolking op den 1sten Januarij 1830 op te maken.

Art. 4. Alle ingezetenen zullen worden ingeschreven ter plaatse, waar dezelve met der woon zijn gevestigd.

Art. 5. De studenten en kweekelingen aan de onderscheidene academiën, seminariën, leerschoolen, enz., de kadets op de Koninklijke militaire academie, en die op het Koninklijk instituut voor de marine, de jonge lieden in kostschoolen opgevoed, de personen in de koloniën van weldadigheid, in bedelaarsgestichten, in armeninrigtingen, en in het algemeen in alle gestichten van weldadigheid en alle andere gestichten, van welken aard ook, opgenomen en verpleegd, zoo mede de gedetineerden in de huizen van correctie en gevangenisfen aanwezig, voorts de minderjarige weezen, niet ten huize der voogden woonachtig, zullen allen op de plaats van hun *tegenwoordig verblijf* worden ingeschreven. Met opzigt tot de hierboven bedoelde jonge lieden aan academiën, leer- of kostschoolen, en tot de minderjarige weezen, zal echter in de kolom *aanmerkingen* worden melding gemaakt van woonplaats der ouders of voogden.

Eveneens zal voor de gedetineerden en voor de personen, in huizen van correctie en gevangenisfen aanwezig, in de kolom *aanmerkingen* worden opgegeven de gemeente, waartoe zij behooren, en naar welke zij eventueel zullen moeten terugkeeren.

De hoofden der administratiën van de zoo evengemelde inrigtingen, gestichten, enz., zullen, voor zoo ver de voornoemde personen niet geheel op zich zelven staan, maar, door plaatsing en samenwoning in dezelfde inrigting of hetzelfde ge-

sticht, als kostgangers onder één bestuur behooren, daarvan, in den loop der maand Januarij 1810, aan de plaatselijke Besturen de noodige opgaven doen toekomen, opgemaakt volgens de aanwijzingen in het modelregister.

Art. 6. De militairen van allen rang zullen op de plaats van hun garnizoen worden ingeschreven; de jaarlijkse verlofgangers echter op de plaats van hun gewoon verblijf.

De hoofden der korpsen zullen, voor zoo veel hunne onderhoorige manschappen betreft, met uitzondering van de op zich zelve wonende Officieren, daarvan insgelijks, in het begin der maand Januarij 1830, eene uitvoerige opgave, volgens het modelregister, doen toekomen aan den plaatselijken Kommandant van het garnizoen (en daar, waar dezelve niet aanwezig is, aan het plaatselijk Bestuur), welke vervolgens van de onderscheidene stukken eene algemeene opgave, volgens opgemeld register, zal doen opmaken, en vóór het einde der maand Januarij aan het plaatselijk Bestuur inleveren.

Art. 7. De in de beide voorgaande artikelen bedoelde opgaven zullen in de registers der ingezetenen van de daarbij betrokken stad of gemeente worden bijgeschreven, achter het gedeelte dezer registers, behoorende tot de plaatselijke afdeeling der stad of gemeente, waarin de gemelde inrigtingen, gestichten en garnizoenen gevestigd zijn.

Art. 8. De tijdelijk afwezende personen, waaronder verstaan worden de zoodanigen, die, tijdens de beschrijving, van de plaats hunner inwoning voor eenigen tijd verwijderd zijn, doch met het voornemen om daarin terug te keeren, zullen, met uitzondering van die in art. 5 aangewezen, zoo mede van diegenen, die in 's Rijks land- of zeedienst zijn, worden ingeschreven op de plaats, waar hun gewoon verblijf gevestigd is.

Art. 9. Zij, die, gedurende een groot gedeelte des jaars, reizende of varende zijn, als kooplieden, kramers, muzikanten, kunstenaars, turfschippers, beurtschippers en dergelijken, zullen worden ingeschreven op de plaats, alwaar zij hunne lands belastingen, en bijzonder het personeel, betalen, of zou-

den behooren te betalen; terwijl zoodanige ingezetenen, die een zomer- en winterverblijf hebben, of op meer dan ééne plaats in de personele belasting aangeflagen zijn, alleen dáár, waar de zetel van hun fortuin gevestigd is, zullen ingeschreven worden.

Art. 10. De omschrijving zal in de steden geschieden door, in iedere wijk, van wege het stedelijk Bestuur benoemde Commisfariſſen, wier geschiktheid daartoe aan hetzelfde voldoende zal gebleken zijn, om tot waarborg der nauwkeurigheid van het werk te strekken.

In de gemeenten ten platten lande zal zulks *in persoon* moeten geschieden door den Burgemeester of den eerſten Aſfeſſor, of door een lid van het plaatselijk Bestuur, geadfisteerd door den Secretaris, en, deze laatste daarin belet wordende, door een ander lid van het plaatselijk Bestuur.

Art. 11. De hoofden der Gemeentebesturen zullen ſpeciaal toezien, dat door de ingezetenen de vereiſchte opgaven en invullingen nauwkeurig geſchieden, en, ingeval van ontdekking van opzettelijke kwade trouw, daarvan aan Gedeputeerde Staten verflag doen, om, daartoe termen zijnde, naar vereiſchte van zaken te worden vervolgd.

Bijaldien, onverhoopt, de Gemeentebesturen zich niet pligtmatig naar de gegevene voorschriften mogten gedragen, en door kwade trouw, als anderzins, de heilzame bedoelingen van den maatregel ten deze niet mogten nakomen, zullen Gedeputeerde Staten daarin, naar gelang van zaken, kunnen voorzien, of de noodige voorſtellen aan het Gouvernement aanbieden.

Art. 12. Het Departement voor de Marine en Kolonien zal, na den 1ſten Januarij 1830, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, eene nauwkeurige opgave doen toekomen van het aantal zeelieden, op dat tijdstip in 's Lands dienst zijnde.

Art. 13. De wijze, waarop de uitkomsten der algemeene volkſtelling, na derzelve geregelden afloop, in het begin des jaars 1830, door tuſſchenkomst der Gouverneurs in de provincien, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken zullen

behooren te worden medegedeeld, zal nader worden geregeld en voorgefchreven.

Behoort bij het Koninklijk befluit van den 3den September 1829, n°. 90.

Mij bekend,

De Secretaris van Staat, enz.

Accordeert enz.

INVULLINGSBILJET.

VOOR DE STEDEN.

} Stad.

No.

} Wijk.

VOOR DE GEMEENTEN TEN
PLATTEN LANDE.

} Dorp.

} Gehucht.

} Buurtschap.

N. N.

Bij Koninklijk besluit van den 29sten September 1828 (*Staatsblad* n°. 57), is vastgesteld, dat er, in den loop van het jaar 1829, door de geheele uitgestrektheid van het Rijk, eene algemeene en eenparige volkstelling zal worden bewerkstelligd, ten einde daartuit den stand der bevolking, of het juiste aantal ingezetenen, op den 1sten Januarij 1830, binnen dit Rijk woonachtig, op te maken.

Deze telling, welke om de *tien* jaren zal herhaald worden, heeft hoofdzakelijk ten doel, om op elke plaats van het Rijk uitvoerige *volksregisters* te doen aanleggen, bevattende alle zoodanige opgaven nopens de bevolking, welke kennis, in het belang van den Staat, nuttig en noodzakelijk is bevonden.

Bij een nader Koninklijk besluit van den 3den September 1829 (*Staatsblad* n°. 62), is bepaald, dat de omschrijving in alle steden en gemeenten zal worden aangevangen op den 16den November 1829, en vóór den 31sten December daaraanvolgende zal moeten afgelopen zijn, nadat de plaatselijke Besturen ten minste *acht* dagen te voren aan de huizen der ingezetenen zullen hebben doen afgeven biljetten, volgens een bepaald model ingerigt, tot welker nauwkeurige en duidelijke invulling de hoofden der huisgezinnen en overige afzonderlijke inwoners verplicht zijn, ten einde hieruit de voormelde registers te kunnen zamenstellen; terwijl zij, die zich bij voortduring hiertoe onwillig mogten betoonen, zullen worden gestraft overeenkomstig art. 1 der wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsbl.* n°. 12);

zijnde door Zijne Majesteit wijders, voor zoo verre de ingezetenen betreft, de navolgende voorschriften vastgesteld, om bij de omschrijving te worden in acht genomen.

Art. 1. De telling enz.

Namen en Voornamen.	Ouderdom van elk.	Geboorteplaats.	Mannelijk of vrouwelijk gestacht.	Gehuwd weduwetaat of ongehuwd.	Bijzondere godsdiensfige gezindheid.	Beroep.	<i>Aanmerkingen.</i>
NB. Dit biljet zal na acht dagen worden teruggehaald. Opgemaakt en voor deugdelijk verklaard door							

PROVINCIE
STAD
DORP
BUURTSCHAP
GEHUCHT

GEMEENTE
WIJK

REGISTER der ingezetenen, op den 1sten Januarij 1830.

Plaatfelijke afdeeling.				Aanduiding der ingezetenen, naar de hieronder vermelde opgaven.											
Straat, steeg, gracht enz.	Nommer der huizen.	Getal der		Namen en voornamen.	Ouderdom.	Geboorteplaats.	Burgerlijke stand.				Beroep of middelen van bestaan.	Godsdienstige gezindheid.			
		Huisgezinnen per huis.	Inwoners per huis.				Mannelijk geslacht.	Vrouwelijk geslacht.	Roomsch.	Protestanten.		Israëlieten.			
							Getrouwen.	Weduenaars.	Jongmans.	Getrouwen.	Weduwen.	Jonge dochters.		Tot geen der voormelde gezindheden behoorende.	
<i>ANMERKINGEN.</i>															

RESOLUTIE van den Minister van Binnenlandfche Zaken, van den 4den Augustus 1835, n°. 137, betreffende de toelating tot 's Ryks, Provinciale of Plaatfelijke Archieven, tot het doen van gefchiedkundige nafporingen.

De Minister van Binnenlandfche Zaken,

Gezien art. 1 van 's Konings befluit van den 23ften December 1826, n°. 186, waarbij bevolen is, dat er middelen zullen worden daargefteld en aangewend, om de bronnen der Nederlandfche Gefchiedenis, voor zoo verre die tot nog toe onbekend of nog niet volledig bewerkt mogten zijn, te doen opsporen, nader te onderzoeken, en, zoo veel noodig, in het licht te geven;

Overwegende, dat het van veel belang is voor de kennis der gefchiedenis, dat de toegang tot de Archieven niet gefloten zij, doch dat tot eene goede bewaring der Archieven tevens vereischt wordt, dat bepalingen worden vastgefteld, omtrent de wijze, waarop particulieren in die verzamelingen zullen worden toegelaten;

Gelet op de mifive van Z. Exc. den Secretaris van Staat, van den 17den Julij 1829, n°. 103, waarbij is kennis gegeven van Zijner Majesteits goeddunken omtrent en magtiging tot het vastftellen van zoodanige bepalingen;

Heeft goedgevonden en verftaan vast te ftellen het navolgende Reglement:

Art. 1. De Heeren Archivariften, aan wie de bewaring is toevertrouwd van 's Rijks, Provinciale of Plaatfelijke Archieven, zijn gemagtigd, om, onder inachtneming der hierna te vermelden bepalingen, de toelating tot het gebruik der onder

hun beheer staande verzamelingen van Archieven, te verleen en aan alle bij hen bekende en vertrouwde personen, die, in het algemeen belang, geschiedkundige nasporingen wenschen te doen.

Art. 2. Indien zich bij hen iemand ten voornoemden einde aanmeldt, aan wien zij vermeenen de toelating niet met genoegzame zekerheid te kunnen vergunnen, zullen zij hem met zijn verzoek verwijzen naar de Autoriteit, aan welke zij onmiddellijk zijn ondergeschikt, en tevens onverwijld aan die Autoriteit rapport doen, met opgave der redenen hunner weigering.

Art. 3. De toegelatene personen zullen gehouden zijn, in het lokaal der Archieven, gebruik te maken van de verlangde stukken, welke alvorens zullen worden gestempeld.

Waar de omstandigheden zulks veroorlooven, zullen echter de particulieren niet in de verzameling zelve worden toegelaten, maar de geëmployeerden bij de Archieven zullen de verlangde stukken ten gebruike brengen, in een afzonderlijk daartoe bestemd vertrek.

Zij zullen ook gehouden zijn, de bezoekers in hunne nasporingen behulpzaam te wezen, b. v. door hen de bestaande registers en inventarissen voor te leggen, enz.

Zij zullen echter zorg dragen, dat, zoo weinig mogelijk, meer dan één stuk te gelijk aan één' perfoon worde toevertrouwd, alsmede, dat de gebruikte stukken telken reize in goeden staat worden teruggegeven, en dadelijk weder worden gelegd op de daarvoor bestemde plaats.

Art. 4. Zonder bijzondere magtiging zal geen stuk buiten het lokaal worden gebragt.

Indien iemand daartoe bijzondere autorisatie mogt verlangen, zullen de Heeren Archivariussen of bewaarders van Archieven, hem te dien einde verwijzen naar het Departement van Algemeen Bestuur, naar de Gedeputeerde Staten of de stedelijke Besturen, onder wier beheer of oppertoezicht de Archieven ge-

plaatst zijn; zij zullen tevens aan die Autoriteiten rapport doen, en dienen van confideratien en advies.

Art. 5. Geen stuk zal ten gebruike buiten het lokaal mogen worden afgegeven, dan nadat hetzelfde behoorlijk zal zijn gestempeld, met den stempel der verzameling, waartoe het behoort.

Art. 6. Ieder stuk, hetwelk buiten het lokaal, ten gebruike gegeven wordt, zal te voren moeten worden ingeschreven, met den datum der afgifte, op het hieronder bij art. 8 vermelde register, hetwelk door dengenen, die het stuk ten gebruike ontvangt, zal worden geteekend.

Nadat het stuk zal zijn terug gegeven, nagezien en in goeden staat bevonden, zal daarvan melding worden gemaakt op het voormelde register, hetwelk zal worden geteekend door den ambtenaar, die het stuk heeft terug ontvangen en nagezien.

Art. 7. Het zal aan hen, die tot de Archieven worden toegelaten, om, in het algemeen belang, geschiedkundige nasporingen te doen, ook worden veroorloofd, om in dat belang onuitgegevene stukken, uit die verzamelingen, door den druk bekend te maken, doch zullen zij daartoe alvorens de toestemming moeten hebben verkregen van de Autoriteit, onder welke beheer of oppertoezicht de Archieven geplaatst zijn.

Deze autorisatie zal echter nimmer anders verleend worden, dan onder de algemeene en stilzwijgende voorwaarde: *a.* dat de Regering het regt behoude, dezelfde stukken andermaal te doen drukken; en *b.* dat hij, die tot de uitgave geautoriseerd wordt, zich deswege verantwoordelijk stelle.

Art. 8. Ten einde de nakoming van de bepalingen van art. 7 te verzekeren, zal in iedere verzameling een register voorhanden moeten wezen, waarin een affchrift van dit besluit zal gesteld zijn, en daarachter eene verklaring, houdende, dat de ondergeteekenden zich aan dit reglement en speciaal aan art. 7 van hetzelfde onderwerpen.

Niemand zal tot het gebruik maken van stukken, tot de ver-

zameling behoorende, worden toegelaten, alvorens de hierboven bedoelde verklaring te hebben onderteeekend.

Voormeld register zal tevens dienen tot het houden der aantekeningen, hierboven voorgeschreven bij art. 6.

Art. 9. De stukken, welke niet geschikt zijn om het licht over de geschiedenis te verspreiden, doch welker inhoud enkel van belang kan zijn voor eenigen tak van administratie of wel voor bijzondere personen, zullen niet anders ten gebruike worden gegeven dan aan hen, die kunnen bewijzen daartoe gerechtigd te zijn.

Art. 10. Indien gevraagd wordt naar stukken, waarvan de bewaarders de afgifte niet raadzaam oordeelen, zullen zij dezelve mogen weigeren, doch niet anders dan met verwijzing naar het Departement van Algemeen Bestuur, de Gedeputeerde Staten of stedelijke Besturen, aan welke zij dadelijk daarvan kennis zullen geven, met opgave der redenen van weigering.

Art. 11. De verzamelingen van Archieven zullen openstaan op vaste dagen en uren in iedere week, te bepalen door de bewaarders dier verzamelingen naar gelang der omstandigheden.

Affchriften dezer resolutie zullen worden gezonden:

1°. Aan de respectieve Gouverneurs der Provinciën en van het Groothertogdom *Luxemburg*, met uitnoodiging om, ieder in zijne Provincie, daarvan mededeeling te doen aan de Autoriteiten, belast met het toezigt over verzamelingen van Provinciale of Stedelijke Archieven, ten einde door hunne zorg de uitvoering dezer resolutie worde verzekerd.

2°. Aan den Rijks - Archivarius te 's *Gravenhage*, en aan den Secretaris - Archivist bij het depot van 's Rijks - Archieven te *Brussel*, om zich daarnaar te gedragen.

Brussel, enz.

Tot de bemoeijingen der plaatselijke Besturen behoort ook het toezigt over het armwezen, het opnemen der rekeningen van liefdadige gestichten en inrigtingen (zie art. 75 van het *Reglement voor het Bestuur der steden*, en art. 45 van dat *voor het Bestuur ten platten lande*). — Tot deze zaken behooren verschillende wetten en besluiten, zoo als de *wet van den 28sten November 1818, over het domicilie van onderstand*, en het besluit van den 2den Julij 1826, houdende voorziening in de bezwaren, door de toepassing van art. 13 dier wet te weeg gebracht. In het vijfde Deel dezer Verzameling, bladz. 8 en bladz. 13, worden beide stukken gevonden; terwyl dat Deel verder de voornaamste wettelijke bepalingen inhoudt op het armbestuur en weldadige instellingen. Hier worden dus alleen opgenomen de bepalingen, welke met de plaatselijke Besturen in een regstreeksch verband staan, en niet reeds in het vijfde Deel van dit werk voorhanden zijn.

*BESLUIT van den 10den December 1823,
betrekkelijk de vaststelling der begroo-
tingen en rekeningen van en de benoe-
ming der Administrateurs bij de wel-
dadige instellingen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de rapporten van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, van den 5den Julij ll., A. 320, n°. 8, Bz., en van den 4den dezer, n°. 124, daarbij mededeelende het gevoelen van de Commissie tot onderzoek naar den waren staat der armen, opzigtelijk de vragen:

„ Door wien de rekeningen en begrootingen van instellingen van weldadigheid zouden behooren te worden vastgesteld; en

„ Door wien de Besturen dier instellingen in het algemeen zouden behooren te worden benoemd, en welke uitzonderingen op den algemeenen regel ten dezen zouden behooren te worden toegelaten?”

Gezien Onze besluiten van den 18den Februarij en 1sten Maart 1817, n°. 66 en n°. 60, lett. Z, nopens het benoemen der Administrateurs van de instellingen van weldadigheid, en het arresteren der rekeningen en begrootingen dier instellingen in de Zuidelijke provincien;

Hebben goedgevonden en verstaan, onder wijziging, voor zoo veel des noodig, van Onze zoo evengemelde besluiten, te bepalen:

- 1°. Dat de benoeming der leden voor de instellingen van weldadigheid *ten platten lande*, alsmede het vaststellen der begrootingen en der geldelijke verantwoordingen dier gestichten, aan de Gemeentebesturen zal worden overgelaten, *onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten.*
- 2°. Dat de stedelijke Besturen de benoeming der leden voor de instellingen van weldadigheid, alsmede het *definitief* vaststellen van derzelver begrootingen en rekeningen zullen behouden; des echter, dat door de stedelijke Raden, op de jaarlijksche begrootingen der stad, geene sommen voor subsidie aan de instellingen van weldadigheid zullen vermogen te worden voorgedragen, zonder dat van de noodzakelijkheid daarvan blyke, door de rekening van het afgelopen jaar, en de begrooting der inkomsten en uitgaven derzelve gestichten voor het volgende dienstjaar overgelegd zij.

Behoudende Wij Ons voor, om, op verzoek van de Gemeentebesturen en na verhoor van Gedeputeerde Staten, die uitzonderingen op de tegenwoordige maatregelen te bepalen, welke voor sommige plaatsen, door de brieven van instelling der bedoelde inrigtingen, eventueel bilijk en noodzakelijk zouden kunnen bevonden worden.

En zal Onze Minister enz.

's Gravenhage, enz.

BESLUIT van den 21sten Mei 1824, houdende verklaring, dat de bepalingen van het besluit van den 10den December 1823 geenszins op de armdiaconien der onderscheidene godsdienstgezindheden toepasselijk zijn.

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, van den 15den April laatstl., n°. 76, ten geleide eener misrive van Gedeputeerde Staten van Noordholland, bevattende de bezwaren, welke, naar hun inzien, gelegen zijn in de uitvoering van Ons besluit van den 10den December 1823, n°. 120, in zoo verre, namelijk, de bepalingen daarvan op diaconien van alle godsdienstige gezindheden, voornamelijk in de Noordelijke provincien van het Rijk aanwezig, van toepassing zouden worden gemaakt;

Gezien het rapport van de Commissie tot onderzoek naar den waren staat der armen, van den 17den dezer, n°. 20;

Gezien Ons bovengemeld besluit van den 10den December 1823, n°. 120;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat (onder toezending van een afschrift van het evengemeld rapport der Commissie), te kennen te geven, dat Ons meergemeld besluit niet op de armdiaconien der onderscheidene godsdienstige gezindheden hier te Lande toepasselijk is; behoudende Wij Ons voor, om in het vervolg omtrent deze instellingen, alsmede alle andere, op welke art. 68 en 75 der stedelijke reglementen en Ons meergedacht besluit niet toepasselijk kunnen zijn, dusdanige beschikkingen te nemen, als Wij, overeenkomstig den aard dier gestichten, de titelen hunner

instelling, de kerkelijke tucht der onderscheidene gezindheden, en met art. 228 der Grondwet, zullen bevinden te behooren.

2°. De onderwerpelijke stukken, onder kopijelijke mededeeling van Ons besluit van den 10den December 1823, n°. 120, te stellen in handen van Onzen Staatsraad, Directeur-Generaal voor de Zaken van den Hervormden Eeredienst en van den Directeur-Generaal voor de Zaken van den Roomsch-Katholijken Eeredienst, ten einde Ons daaromtrent te dienen van confideratien en advies, en daarbij onder Ons oog te brengen de, thans op het stuk van het armwezen en deszelfs bestuur, bij elk godsdienstig genootschap bestaande reglementaire bepalingen.

Affschriften dezès zullen worden gezonden aan Onzen Minister voornoemd, aan Onzen Staatsraad Directeur-Generaal voor de Zaken van den Hervormden Eeredienst, aan den Directeur-Generaal voor de Zaken van den Roomsch-Katholijken Eeredienst, en aan de voornoemde Commissie, tot informatie en narigt.

Het *Loo*, enz.

---

inlezing, de kerkelijke recht der onderscheidene gezindheden, en met het der Goudwater, zullen bevinden te behooren.

De onderscheidene staten, onder zoodanige mededeeling van ons bevelen van den 10den December 1823, n. 120, te stellen in handen van Onzen Staatsraad, Directeur - Generaal voor de Zaken van den Hervormden Eerzamen en van den Directeur - Generaal voor de Zaken van den Roomsch - Katholijken Eerzamen, ten einde Onzen bevelen te dienen van ons bevelen en advies, en daarbij onder Onzen oog te hebben de, tusschen op het stuk van het antwoorden en deelsch behouwen, bij elk godsdienstig gezelschap behorende reglementen bepaald.

Afschriften dezes zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Voorzand, van Onzen Staatsraad Directeur - Generaal voor de Zaken van den Hervormden Eerzamen, aan den Directeur - Generaal voor de Zaken van den Roomsch - Katholijken Eerzamen, en aan de voornoemde Commissie, ter inlichting en raad.

Deze zaak zal worden beslist op den 10den December 1823.

Wij hebben ons bevel gegeven, dat dezes in dien zin zal worden uitgevoerd.

Gegeven te Amsterdam den 10den December 1823.

Wij hebben ons bevel gegeven, dat dezes in dien zin zal worden uitgevoerd.

PROVINCIE.	NAAM DER S T A D.	TOEGESTAAN.				
		Preferiegeld voor de Raadsleden.	Traktement van den Burgemeester.	Traktement van ieder' Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.	Traktement van den Ontvanger.
NOORDBRABAND.	's Hertogenbosch.	f 800	f 1800	f 750	f 2000,	f 1500
	Breda	- 500	- 1200	- 500	f 1200	- 800
	Bergen op Zoom.	- 300	- 800	- 350	- 900	- 600
	Tilburg	- 300	- 800	- 350	- 750	- 500
	Eindhoven.....	- 100	- 300	- 150	- 400	- 250
	Grave.....	- 100	- 400	- 100	- 500	- 350
	Heusden.....	- 100	- 300	- 100	- 300	- 200
	Oosterhout.....	- 300	- 500	- 250	- 600	- 400
GELDERLAND.	Geertruidenberg..	- 100	- 300	- 100	- 300	- 200
	Willemstad.....	- 100	- 300	- 100	- 300	- 350
	Nijmegen.....	- 500	- 1600	- 600	- 1800,	- 1150
					doch met be- paling dat, zoo lang er twee Secretarissen zullen in func- tie zijn, het traktement van den eersten zal zijn f 1500, en van den twee- den f 600, op den voet van het vorige re- glement, zijn- de bij besluit van den 30sten Junij 1824, n ^o . 122, vastge- steld, dat de 2 aldaar aan- wezig geweest	

PROVINCIE.	NAAM DER S T A D.	TOEGESTAAN.				
		Preferiegeld voor de Raadsleden.	Traktement van den Burgemeester.	Traktement van ieder' Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.	Traktement van den Ontvanger.
GELDERLAND.	Arnhem.....	f 500	f 1600	f 600	f 1800	f 1200
	Zutphen.....	- 500	- 1400	- 500	f 1600	- 850
	Harderwijk.....	- 250	- 700	- 300	f 1000	f 550
	Tiel.....	- 250	- 700	- 300	- 1000	- 500
	Zalt-Bommel....	250	700	300	- 1000	- 500
	Wageningen.....	- 200	- 350	- 125	- 600	- 300
	Culenburg.....	- 200	- 400	- 150	- 600	- 400
	Hattem.....	- 140	- 350	- 125	- 600	- 200
	Doesburg.....	- 140	- 400	- 150	- 600	- 400
	Elburg.....	- 140	- 350	- 125	- 600	- 350
	Groenloo.....	- 100	- 250	- 100	- 400	- 100
	Doetinchem.....	- 140	- 350	- 125	- 600	- 200
Lochem.....	- 100	- 300	- 100	- 400	- 150	
Nijkerk.....	- 250	- 700	- 300	- 1000	- 400	

PROVINCIE.	TOEGESTAAN.					
	NAAM	DER	STAD.	Traktement van ieder Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.	Traktement van den Ontvanger.
ZUIDHOLLAND.	's Gravenhage....	f 1200	f 4000	f 1000	f 3000	f 4000
	Rotterdam.....	1200	f 4000	1000	f 3600	- 5000
	Leyden.....	900	2200	900	f 2400	f 3000

PROVINCIE.	TOEGESTAAN.					
	NAAM	DER	STAD.	Traktement van ieder Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.	Traktement van den Ontvanger.
ZUIDHOLLAND.	Dordrecht.....	f 800	f 1800	f 800	f 2200	f 2500
	Delft.....	500	1600	700	f 2000	f 2000
	Gouda.....	300	1400	650	1800	1600
	Schiedam.....	350	1400	650	f 1800	f 2000
	Gorinchem.....	200	900	450	1500	1200
	Brielle.....	150	600	250	1000	f 700
	Schoonhoven....	100	500	200	800	600
	Woerden.....	125	500	200	800	600
	Vlaardingen.....	175	700	300	1100	700
	Maasfluis.....	150	500	250	800	500

PROVINCIE.	NAAM DER S T A D.	TOEGESTAAN.				
		Prefentiegeld voor de Raadsleden.	Traktement van den Burgemeester.	Traktement van ieder' Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.	Traktement van den Ontvanger.
NOORDHOLLAND.	Amsterdam	f 5000	f 2000	f 4000	Alle bepaling omtrent de bezoldiging van Thefaurier en Ontvanger, blijft vooreerst aangehouden.	
	Haarlem	f 800	- 2200	f 900	- 2200	f 3000
	Alkmaar	- 500	- 1200	- 600	- 1500	- 1200
	Hoorn	- 500	- 1200	- 600	- 1500	- 1100
	Enkhuizen	- 150	- 700	- 350	- 800	- 800
	Zaandam	- 150	- 500	- 250	- 1000	- 800
	Edam	- 150	- 500	- 250	- 700	- 600
					doch met bepaling dat, zoo lang de tegenwoordige Secretaris zal in functie zijn, dezelve, op den voet van het vorige re-	doch met bepaling dat, zoo lang de tegenwoordige Ontvanger zal in functie zijn, deze, op den voet van het vorige re-

PROVINCIE.	NAAM DER S T A D.	TOEGESTAAN.				
		Prefentiegeld voor de Raadsleden.	Traktement van den Burgemeester.	Traktement van ieder' Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.	Traktement van den Ontvanger.
NOORDHOLLAND.	Weesp	f 150	f 400	f 200	f 600	f 500
	Medemblik	- 150	- 400	- 200	- 600	f 500
	Monnikendam ..	- 150	- 400	- 200	- 600	- 500
	Purmerend	- 150	- 400	- 200	- 600	- 600
	Middelburg	- 500	- 1500	- 700	- 1400	- 1200
	Zierikzee	- 400	- 1000	- 500	- 1200	- 1000
	Vlissingen	- 400	- 1000	- 500	- 1200	- 1000
	Goes	- 350	- 800	- 400	- 900	- 800
	Tholen	- 125	- 400	- 150	- 500	- 500
					doch met bepaling dat, zoo lang de tegenwoordige Secretaris zal in functie zijn, dezelve, op den voet van het vorige reglement, zal blijven genieten f 700.	

ZEELAND.

PROVINCIE.	NAAM	TOEGESTAAN.				
		DER S T A D.	Presentiegeld voor de Raadsleden.	Traktement van den Burgemeester.	Traktement van ieder Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.
ZEELAND.	Veere.....	f 125	f 300	f 100	f 400	f 400
	Sluis.....	125	400	150	f 400	f 400
	Hulst.....	125	400	150	400	300
	Axel.....	125	400	150	400	300
	Utrecht.....	900	2600	900	2600	2800
UTRECHT.	Amersfoort.....	200	1200	600	f 1400	1400
	Wijk bij Duurstede	80	300	100	300	200
	Rhenen.....	80	400	150	300	200
	Montfoort.....	80	300	100	300	200
	IJsselstein.....	80	300	100	300	200

PROVINCIE.	NAAM	TOEGESTAAN.				
		DER S T A D.	Presentiegeld voor de Raadsleden.	Traktement van den Burgemeester.	Traktement van ieder Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.
OVERIJSEL.	Zwolle.....	f 800	f 1600	f 1600	f 1800	f 1800
	Deventer.....	800	1400	700	f 1800	1800
GRONINGEN.	Kampen.....	800	1400	700	f 1800	f 1800
	Groningen.....	900	2400	900	f 2400	f 2800

PROVINCIE.	NAAM DER STAD.	TOEGESTAAN.				
		Prefentiegeld voor de Raadsleden.	Traktement van den Burgemeester.	Traktement van ieder' Wethouder of Schepen.	Traktement van den Secretaris.	Traktement van den Ontvanger.
GRONINGEN.	Asfen.....	f 60	f 200	f 100	f 450	3 procent van de gewone ontvangst en 1 per cent van de buitenge- wone.
DRENTHE.	Meppel.....	- 60	- 200	- 100	- 600	Als te Asfen.
	Coevorden.....	- 60	- 100	- 50	- 450	Als te Asfen.

NAAM DER STAD.	Prefentiegeld voor de Raads leden.	Traktement van den Burge- meester.	Idem van ieder' Wethou- der.	Idem van den Secretaris.	Idem van den Ontvanger.
Leeuwarden...	f 800.00	f 1000.00	f 500.00	f 1800.00	f 1500.00
Bolsward....	- 400.00	- 500.00	- 200.00	- 900.00	- 450.00
Franeker.....	- 400.00	- 500.00	- 200.00	- 900.00	- 450.00
Sneek.....	- 500.00	- 600.00	- 250.00	- 1100.00	- 500.00
Dockum.....	- 400.00	- 500.00	- 200.00	- 900.00	- 450.00
Harlingen....	- 600.00	- 700.00	- 300.00	- 1400.00	- 800.00
Sloten.....	- 150.00	- 250.00	- 100.00	- 400.00	- 150.00
Workum.....	- 400.00	- 400.00	- 200.00	- 900.00	- 400.00
Ylst.....	- 200.00	- 275.00	- 150.00	- 400.00	- 150.00
Hindeloopen ...	- 200.00	- 275.00	- 150.00	- 400.00	- 150.00

Behoort bij 's Konings besluit van den 16den September 1824, n°. 91.

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

(geteekend) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Griffier ter Staats-Secretarie,

(geteekend) L. H. ELIAS SCHOVEL.

